

Bible, New Testament, Gospels

THE
GOSPELS

ACCORDING TO

ST. MATTHEW, ST. MARK, ST. LUKE,
AND
ST. JOHN,

TRANSLATED INTO THE LANGUAGE
OF

THE ESQUIMAUX INDIANS,

ON THE COAST OF

LABRADOR;

BY THE

MISSIONARIES:

OF THE

UNITAS FRATRUM; or, UNITED BRETHREN.

RESIDING

AT NAIN, OKKAK, AND HOPEDALE.

PRINTED

For the use of the Mission,

BY

The British and Foreign Bible Society.

London:

PRINTED BY W. M'DOWALL, PEMBERTON ROW, COUGH SQUARE.

1813. W

H.A.

Checked

MATTHÆUSIB AGLANGIT,

OKAUTSINNIK TUSSARNERTUNNIK.

KAPITELEMIK I.

Kristusib Sivorlingit.

Aglait Jesusib Kristusib sivorlinginnik, tamna Davidib erngninga, tamna Abrahamab erngninga.

2. Abrahamab erngneriva Isaak. Isaab erngneriva Jako. Jakob erngneriva Juda kat-tangutingillo.

3. Judab erngneriva Farez, Zaralo Tamaremit. Farezib erngneriva Hezero. Hezerub erngneriva Ramme.

4. Ramib erngneriva Aminada. Aminadab erngneriva Nahase. Nahasub erngneriva Salmo.

5. Salmub erngneriva Boase Rahabemit.

B

Boasib erngneriva Obede, Rudemit. Obedib erngneriva Jesse.

6. Jessib erngneriva Attañek Davide. Attanniub Davidib erngneriva Salomo, Uriab nulliarilauktanginit.

7. Salomub erngneriva Roboa. Roboab erngneriva Abia. Abiab erngneriva Assa.

8. Assab erngneriva Josapha. Josaphab erngneriva Jora. Jorab erngneriva Osia.

9. Osiab erngneriva Jota. Jotab erngneriva Achase. Achasib erngneriva Ezechia.

10. Ezechiab erngneriva Manasse. Manassib erngneriva Amone. Amonib erngneriva Josia.

11. Josiab erngneriva Jechonia, kattangutingillo, taipsomane Babilonemut aulaurutsautillutik.

12. Babilonemit utteramik kingorngagut, Jechoniab erngneriva Sealtiel, Sealtielib erngneriva Zorobabel.

13. Zorobabelib erngneriva Abiude. Abiudib erngneriva Eliachi. Eliachib erngneriva Assor.

14. Assorib erngneriva Zadok. Zadob erngneriva Achi. Achib erngneriva Eliud.

15. Eliub erngneriva Eliasere. Eliaserib

erngneriva Matha. Mathab erngneriva Jako.

16. Jakob erngneriva Josefe, Mariab uiksanga. Tapsoma Mariab erngneriva Jesuse Kristusemik attelik.

17. Erngnerët tamaita Abrahamit Davidmut tikkidlugit arkangemit sittamarput. Davidemillo Babilonemut aularutsautinatik. Erngnerët arkangemit sittimarivut. Babilonemit utteramik Kristusemut, erngnerët arkangemit sittamarivut.

18. Kristuse erngnianglermet imaipok. Arngna Maria, Josefemut angersimalerame, sulle kattitinagik: Mallungnarsivok, Singailerdlune Añernermut ojuuginermut.

19. Josefe uiksanga idluartogame, kangu-suktitsomangila (Iñungnut) okarane issumalerpok kañagijungnêrlugo.

20. Taimagle issumalermet, Ahak, Nalekam Engelinget sakkerpa siñektomatillugo, okarlune: Josefe, Davidim Erngninga! sivõranæk, Maria nulliekset illingnut pilugo; singainga Anernermit ajunginernit pingmet.

21. Erngnermik erngniomärpok, tamna Jesusemik atseraromavet, iñutitañe piulijomärmagit ajorningiñit.

22. Tamedsa tamat taimailerpok, Nalekam okausingit nellautaijokut nellautsekovlugit, imak okartok:

23. Ahak! uigasuk singaijomärpok, erngnermik erngniomärlune, Imanuelemik atseraromärpæt, attinget tukkinga imaipok Gudim illagivätigut.

24. Josefe siñingminit tuppakaine, taimailivok, Nalekam Engelinget okautimaga, nulieksane aivlugo;

25. Aktungilale, erngniliaminik erngnerkärtinago; atserarlugolo piva Jesusemik.

KAPITELEMIK II.

Angutit illissimajut Kristuse tuksiarvigivæt.

Jesuse erngniängöngmet Bethleheme Judæametome, Herodese attañiotillugo, ahak, illissimajut unanget (nellojut nuñanginit) Jerusalem ut pivut, okarlutik.

2. Erngniängokamertok Judikut attaningit naneka? Uvlorianga uñane tækkogap-tigo tuksiarvigisartorpavut.

3. Attangub Herodesib tamaña tussaramiuk, koaksarpok, Jerusalemiullo illunatik;

4. Ajokertuijorsuillo aglangniglo illissimajut iñungnetut tamaita kattikoleramigit; kiglissiniarpeit Kristusim innulerviksanganik.

5. Ipkoa okautivæt: Bethleheme Judæametome. Taimak aglaksimangmet nellautajunut.

6. Igvit Bethleheme Judæab nuñangane, mingnerungilatit assieñit iglugasengnit Judæametuñit; illingnit piomärmet Nalegak, iñutitamnut Israelib kinguvänginut attañiokovlugo.

7. Illissimajut Herodesim ingmikut káikoveit angegutsivlune: apperiniarlugit uvloritsamik kanga tækkotitomik.

8. Bethlehemut aikoveit okarlune: Aileritse nutarársuk apperkotigejartorlugo neñigupsiuk okautigissinga uvangatauk tuksiarvigijartoromagivara.

9. Attañek tussaramitsuk, aularput. Ahak, uvloriak uñane tækkojattik sivorlerivæt, nutarársuñ iñinget kollānut pigame nokarpok.

10. Uvloriak tækkolermigamitsuk kuviasuvaksoadlarput.

11. Iglomut itterlutik, nutarårsuglo arngnålo Maria naipipakit: pāmangavlutik nutarårsuk tuksiarvigivæt: iklervittiglo mattueramikit, pillipæt kēnaujeksamik aupaluktamik, tippegiksaumiglo.

12. Siñektomagamik Gudim qkaumagit Herodesemut utterkonagit, apkotemik assia-gut nuñamingnut angerarput.

13. Anlarmetta, ahak, Nalekam Engelinget Josefe sakkerpa siñektomatillugo, økarlune: makkitit, nutararsuglo arngnåld pikik, nunnamullo Egiptenmut kemalerit, tavelaulutit uvamnut okautsaulerkårtinæk, nutarårsuk Herodesib tokkuniaromangmago.

14. Makkipok tagva, nutarårsuglo arngnålo unuame ingminut pivæk, nuñamut Egiptenmut kemåvok.

15. Tavelerlune Herodese tokkøtsearivlugo. Nalekam okausingit nellautsekovlugit, nellautajjokut imak okartok: Erngnera kailokauktara Egiptenmit.

16. Herodese kausimalerame illissimajun-
nut tappagijangame, kanningajadlalerpok,

nutarärsuit tamaita Bethlehemetut erkanello okkiuggit marrungnik nukkaklillo tokkotsartokoveit, illissimajut kiglissitsialauramigit sivorngagut (innulervianik.)

17. Nellantaijub Jeremiasim okausingit nellautsimalerput, imak okartok:

18. Kakkeune nippersoak tussartaujuk, ogguadlernerlo, keavaksoadlernerlo, kaggudlernerlo; Rahelib kittorngañe keagiveit, mañigortitaujomañanello nungutaungmetta.

19. Herodese tokkungmet, ahak, Nalekam Engelinget Josefe sakterpa siñektomatillugonũame Egiptenme,

20. Okarlune: makkitit, nutarärsuglo arngnãlo illingnut pikik, Israelib nunnanganut uttilerit; tokkungmetta nutarärsungmik tokkotsijomalauktut.

21. Makkipok tagva nutarärsuglo arngnãlo neksardlugik, Israelib nuñanganut pivlune.

22. Tussaumagamiugle, Archilause attaniolertok Judæame, angume Herodeseolauktum attañioninga kingormgutileramiuk, taikunga pinek sivõralerpok. Siñektomatillugo Gudib perkungmago, Galileam erkãnut aularpok.

23. Iglugasengnut Nazaretemik attelingnut pivlune, tamaña nuñagilerpa. Nellautaijut okausingit nellautsekovlugit, imak okartut: Nazaremiomik attekaromärpok,

KAPITELEMIK III.

Johannesib Babtiterijub ajokertuininganik.

Taipsomane Johannese Babtiterijok ajokertuijartortok iñukangitome Judæame.

2. Okarlune: kakkialeritse, (issumataritse) Killaub nalegauninga palligutingmet.

3. Taimnauvok nellautaijum Jesaiasim okautigilauktanga, okarame: Ajokertuijub nippinga iñukangitome, Nalekam apkotik-sanga äkiksorsiuk, apkoserngit narrotissigik.

4. Johañese añoralik nergsutsub kamelib merkungiñik, tapsekalarmelo amivinermik, piglertaujartullo igupsajartullo orksungit nerkigiveit.

5. Jerusalemiut añivigivæt, Judæamiullo, Jordanim erkanetut illunatik:

6. Babbitaujomavlutik tapsomunga Jordaneme kōngme, ajornitiglo sagvarlugit.

7. Farisæerillo Saduzæerillo uñuktut babbisivinganut tikkimatsuk tækkogamigit, okantiveit: Kuglugiängojartose illipse! kia kemakoväse ningautsimit piomärtomit?

8. Atle kiglilingmik sägiarluse, ablapsamik issumakaritse.

9. Illupsigut issumaniarase, imak okaromavluse: Abraha atätagivavut. Okautivapse ujarkenit makkonanget Abraha Gudib kit-torngitisarajarpa.

10. Ullimaut napartub miñernanganelerpok. Napartok nelliak ajungituñik paungakangitok, kippijauniartok ikkomamut egi-lugo.

11. Uvanga iñermut Babbitapapse nutämik issumakarkovluse; kingunipkut tikkituksak pitsartunersauvok uvamnit, nellopkotivungalo, tapsoma ittigagutinginnik tigumiarnæk; tapsoma Babbitsomärpäse Añernermut ajunginermut ikkomamullo.

12. Tapsoma poagit tigumiarpa, keñatul-livingme nettinga sañeromärpa, kakojeksa-riktullo keñatullivingminut kattitsomärpeit;

piungitulles ötsomärpeit ikkomamut kamitsuitomut.

13. Taipsomane Jesuse-Gallilæamit Jordanemut Johaänesemut pivok, Babtitanjomavlune tapsomunga.

14. Johaänesible inerterpa, okarlune: Babtitanjariakaralloarpunga illinguut, igville tikkiparma.

15. Jesusible kiova, okautivlugo: Maäna taimailerlanga; idluarnernik tamainik namaksijuksanvoguk. Perkova tava.

16. Jesuse Babtitaugame, tuavidlune timuarpok, ahak, killak kolläne angmalerpok. Gudim Aänerninga Johannesib tækkova tingmiatut taubetut, akkartok, (Jesusib) känganut pivok.

17. Ahak, nippe killangmit tussartaugivok okarlune: Tagva Erngnera nægliktara, tamna kuviagijara.

KAPITELEMIK IV.

Kristusib nerringininganik, òktorluktauninganiglo.

Jesuse Annernerum aitipa iñukangitomut, òktortaukovlugo Satanasemut.

2. Uvlunik marrungnik ungniakattartut nerringiname, kalerpok kingorngagút.

3. Oktortub Satanasib tikkipa, okautivlugo: Gudim erngnerikpattit, ujarket ukkoa okautikit hakkojarorlerkovlugit.

4. Kiova okarlune: Aglait imaiput: kakkojatuinak iñum iñotigingila; Gudible okausingit tamaita kañinganit annijut (innotigiveit.)

5. Satanasim aularutiva iglugaseksoarnut ivsornaituñut, ätilalo kattimaviub nuvugusinganut.

6. Okautivlugo: Gudim erngnerikpattit, akkarit, aglaksimangmet: pivlutit Engeline perkojomärpeit, erkisimiartaukovlutit sapputilutillo, ittikkettit apörkonnagit ujarkeñut.

7. Jesusim okautiva: Taimaktauk aglak-simagivok: Gude Naleket öktorniarnago.

8. Ama Satanasim aitipa kakkaksoarmut kingiktorsoarmut, Sillarsum attannioningit tamaita änanauuningillo tapsomunga kemergo-jautipeit.

9. Okautivlugo: makkoa tamaita illingnut tunijomavakka, pämagavigijomagunga tuk-siarvigilunga.

10. Jesusib tava okautiva: Satanase uvam-nit aularit, aglaksimangmet: Gude Naleket tuk-siarvigilugo kissiet kivgartorniarpet.

11. Satanasib tava kemekpa; ahak, Engelit tikkipæt kivgartorlugo.

12. Johaäese pititaujok (parngnanärsima-vingmut) Jesusib tussaramiuk, Galilæamut pivok.

13. Iglugaseksuit Nazaretemik attiggit kemmekpeit, Kapernaumut imarbiub siñanetomut pivok, Zabuloniblo Naftaliblo erkængne, tagyanelerdlune.

14. Taimak pivlugo nellautaijum Jesiasim okausingit nellausimavut, imak okartok:

15. Zabuloniblo Naftaliblo nunagik, imarbingmut sängmijuk, Jordanim akkiane, Galilæablo nellojulik.

16. Inuit tärmiut, kaumajorsoak tækkovæt, tokkublo tachänetunnut kaumajok uuisimavok.

17. Taimanget Jesuse ajokertuilertlune (okautsiñik tussarnertuñik) imak okarlune: kakkialeritse (ablapsamik issumakaritse) Kil-laub nalegauninga kaglilerpok.

18. Jesuse Galilæam imarbinget sinane pissukame, angutik nukkarêk tækkovak, Simon, Petrusmik attibsalik, nukkangalo Andrese; nullutsettik kivitipakit imanut mingeriarniarteogamik.

19. Tapkungnunga okarpok: malliktinga, ñungnik anlasariartitsongovaptik.

20. Tuavilutik nullutsettik kemekpeit malliglugolo.

21. Tagvanget sivorliolrame, assiæk nukkarêk tækkogivæk, Jakobuse, Zebedæusim erngninga, nukkålo Johañese, atätatik illagællugo, umiakotometut, nullutsettik kil-laijardlugit; kaikogivak.

22. Tuavilutik umiakotok atätatiglo kemmekpakit malliglugolo.

23. Jesusib Galilæab nuñanga tamät aulaya, illiñiarvinginelo ajokertorlugit, Nalegau-

nermiglo okautsinnik tussarnertuñik okautilerpeit, sunatuinarnik kañimasiggit iñungnetut innulilugit.

24. Tussaumavættauk Siriamiut illunatik. Ajulertullo suñatuinarnik äniagit, Satanaseggillo, illissimailingajullo, tumaujullo tapso-munga ätipeit, tamaita iñuliveit.

24. Iñugiartorsuittauk mallikpæt Galilæamit, iglugaseksuiñillo tellimanjortunit, Jerusalemillo, Judæamillo, Jordanim akkianillo.

KAPITELEMIK V.

Pilloridlartunnik.

Innugiartorsuit tækkogamigit, kakkamut majorarpok, ingilerame illiñiartingita tikkipæt.

2. Okalerlune imak ajokertorpeit:

3. Pilloridlarput aglujut añernerme; Kil-laub nalegauninga pigileramitsnk.

4. Pilloridlarput kiksartut: mannigortaujomärmetta.

5. Pilloridlarput keñuētnt: Nuña pigileramitsuk.

6. Pilloridlarput kăktnt iñeruktullo Gudim idluarjanganut; Illummertaujomărmetta.

7. Pilloridlarput năpkiniktnt: năpkigijaujomărmetta.

8. Pilloridlarput ivsornaituñik omăttiggıt: Gude tăkkojomăramitsuk.

9. Pilloridlarput ullapirsaijut: Gudib kit-torngangiñik taijaujomărmetta.

10. Pilloridlarput unangmijaudlartut idluarnekk pigăellugo: Killaub nalegauninga pigileramitsuk.

11. Pilloridlarpose iñuit snadlarppasse unvanga pivlunga unangmikpasselo, sunatui-narniglo okarnerluvigikpasse, săglulutik.

12. Alliatitse, mañigoritsele, akkiksasse angidlaromărmet killangme. Taimaktauk nellautaijut sivorlisse unangmigiveit.

13. Nuñab tarriogivăse. Tarriok pitsartujokarėrpet, sumut ama pitsartutitauneijarpa? Attoreksaujungnėrpok, egiteksauvlune iñugnut tullereksauvok.

14. Sillarsoarmiut kaumanerivăse. Iglu-

KAPITTELINEN XI

Jänneä kunnioitettiin tällä
Kristusant.

Oksanenin perkojense (tamakkoa)
nägänigil illiartiminet ar

~~_____~~: tagvanget sulalerpok,
~~_____~~ oksanjartorpek iglagu

~~_____~~
2. Kristusin piinaninginäk' John

~~_____~~ piinaninginäk, illi
~~_____~~ näivak,

3. ~~_____~~ speriijankovige: Tih
~~_____~~ asigivätilleät neringija

~~_____~~ kiovak, oksativlogik:
4. ~~_____~~ oksantortulko, tekkojaptin

~~_____~~ oksaningilo;
5. Tautungitut tautalerpat, tass

~~_____~~ sipat, kalladartallo piinaninginäk

~~_____~~ tassalerpat, tokkengaitut om

~~_____~~ igulo oksantortulko oksaninginäk
~~_____~~ näivak

6. Pilloridlarporlo sinaungalungitok u-vamnik.

7. Uttermenik, Jesuse okalerpok iñungnut Johaãesemik: Iñukangitomut suna tækkojartorpissiuk? Iviksoak añorib aulatanga sunatuinarnut?

8. Sunalonēt añivluse tækkojartorpissiuk? Iñuk añorariktok? Ahak, añorariktut, attanarmit iglungiñe itsongovut.

9. Sunalonēt añivluse tækkojartorpissiuk? Nellautaijok (nellautsitiksenik okartok) tækkojomavissiuk? Illa okautivapse, nellautaijom angnerojok.

10. Taimnaujok, aglait okautigijanget: Ahak, Engelige sivunerut tillivara, apkotat sivunerne akiksorkovlugo.

11. Ahamerik, okautivapse: Arngneñit angnerojokangilak, Johaãesemit Babtiterijub anginerõjomik; mingnerle Gergasanningane, anginerõvok taipsomangi. Johaãesib Babtiterijub uvlungita kila tagut, sulle tagvunga, killaub nalega. Angnerõjom nujariakadlarpok, tapsomingalo piñamuniarivæt.

gaseit kakkab kãnganetut tækkuksausuertuk-saungilet.

15. Nennergoak ikkinginivæt, kattaunjam attãnut illivlugo, nenneroarvingmullé pivok, Iglometut tamaita kaumartipeit tagva.

16. Taimaktauk nennergoasse kanmarille iñungnut, ajungitulliarnipsingnik tækkokovlugit Atåtasse killangmetok nakorekovlugo.

17. Pejajartorasugingilapsinga perkojenik, nellautajullonët aglanginik. Pejartungillakka, namaksilugit piñiarpakka.

18. Ahamērik okautivapse: Killaglo nuñalo nungukãrtiñagik, perkojet aglangit mingnek, tittãrsuglonët nunguniængilak, tamakkoa illunatik namaksekartiñagit.

19. Maña perkojet ukkoa illanganik mingnermik nalengitok, iñuit taimak ajokertorlugit, tamna mingnermik tajjaujomãrpok Killaub nalegauningane. Nalektorle taimaglo ajokertnijok, tamna angijomik tajjaujomãrpok Killaub nalegauningane.

20. Okautivapsele: Idluarnerungikupse aglangnik illissimajuñit Farisæeriñillo, Killaub nalegauninganut piñiatsengilase:

21. Tussalauktose sivorlise okautsaung-

metta: Iñuarniarnæk; iñuartorle erkartorvingmut pijeksauvok.

22. Uvangale okautivapse: Kattanguminut uingartok, erkartorvingmut pijeksauvok; kattanguminulle Racha (unäluk) okartok, kaggimiovingmut pijeksauvok; sillaitomigle okartok, egiteksauvok korkomut ikkoṃalingmut.

23. Tamaña pivlugo tunergotit illijomangungne altaremut, tagvanelo erkaiguit, kattanguvit passivatit;

24. Tuñergotit altab sānganekālarle, kattanguttillo sainarsarijartorlugo; tuñergotit tava tunijartorlugo piuk.

25. Illingnut akkerartortok saimaniaruk, aiparilutit sulle apkome; akkerartortingnut unertojaukoñæk kiglissiñiartomut, kiglissiniartublo pitiniaratit kivgamimut, tapsoma parngnanērsimavingmut egilutit.

26. Ahammerik okautivagit. Tagvanget añititauniængilatit, kēnaujet naggatiksanget akkillerkārtiñagit.

27. Tussalauktose siyorlisse okautsaungmetta: Arnarniarnæk anguniarnæglonēt.

28. Uvangale okautivapse: Arnamik tæk-

konārtub arngnarniaromavlugo, tapsoma arngnarniarēriwa omamine.

29. Tallerpiub īsivit asserorniarpattit, peruk egilugolo, ajunginersauvok illingnut, timivit illanga asserorpet, timit tamat perkonago āniatitsivingmut.

30. Tallerpilonēt aggakpit asserorniarpattit, nakkarkit egilugillo. Ajunginersauvok illingnut avativit illanget asserorpet, timit tamat perkonago āniatitsivingmut.

31. Taimaktauk okarsimagivok: Nulliaminik avitsijub, tuñinajarpa aglangnik avitsitiminik.

32. Uvangale okautivapse: Nulliaminik avitsijub, (anguniartokangipet) nulliarēngnek asserorpa; avtamiglo nulliektub, nulliarēngnek asseroriva.

33. Ama tussarmijose, sivorlisse okautsaungmetta: Angālungniarnek, Gudemulle angāleruvit malligeksarivettit okausitit.

34. Uvangale okautivapse: Angālungniat-sengilase, (Gudim attinga taivlugo) killangmiglonet, Gudim iksivautaringmago;

35. Nuñamiglonet ittigangita ikovragingmatsuk; Jerusalemiglonēt, Attañersum iglugaseksoaringmagit.

26. Niakorniktauk angälungniarnæk, nujak attauseronët kakkorsingingangne kerner-singinganelonët.

37. Okausisse imailarlit ahaila ahaila, aukak, aukak: Tappiket idluitomit pivut.

38. Tussalauktose okausekartomik: ise isemik, kigut kigumik (akkiksakalarpok).

39. Uvangale okautivapse, idluitulliarvigikpasse akkiviginiarasigik; ullutsekut tallerpikut erksärtauguvit, igloatauk manilermigiuk.

40. Añorarniglo aksärtauguvit, ulliksuittauk pigiliuk.

41. Meilemik attautsemik aipaujomaguvit marrungnik aipariuk.

42. Illingnit sumik tuksiartok; tunnitsivi-giuk; allarniarnagolo attartoromajok illingnit.

43. Tussalauktose okausekartomik: Iñukattit næglikiuk, omigijit omigiuk.

44. Uvangale okautivapse: omigijisse nægligissigik; illipsingnut okausiluktut saimar-tissigik; Illipsingnik omisuktut ajungiviginiarsigik; illipsingnik kiksartitsijut unangmijisselo tuksiarutissigik.

45. Kittorngarilerkovluse Atätapse killangmetub. Tapsoma sekkeñine nuekova ajortuñullo ajungituñullo, sillalukojigivok idluartuñullo idluangituñullo.

46. Illipsingnik nægliktut kisseta nægligupsigik, kanoëtomik akkiksakaromärkise tagga? Zoelnerillo taimailiunginivet?

47. Kattangutisse kisseta illænärnerigupsigik, sumik pijarialingmik pivise? Zoelnerillo taimailiunginivet?

48. Tamaña pivlugo namaksileritse, sorlo Atätasse killangmetok namatsainarpok.

KAPITELEMIK VI.

Tunnijehsennik tuksiarnermiglo.

Ipaksiniarsigik tuñijeksasse, tuñiniasigik inungnut nakorijaujomalluse; taimaipet akkiksakangilase Atätapsingnit killangmetomit.

2. Taimak pivlugo tuñijiguvit tuñijekseñik, nipsautsiarkoñæk sivunerne takkormortotut

illiniarvingne iglullo akorngane, nakorijaujomavlutik iñungmut. Ahamērik, okautivapse: Akkiksatik piarērpæt.

3. Tuñijekseñik tuñijiguvit, saumit aggaktit nellolaulit tallerpit aggakpit tuñergutānik.

4. Tuñijeksettīt sagvartankoñagit, Atatavit sagvangitomik tautuktub, akkilleromärpätīt sagvartome.

5. Tuksiarlutit tækkormortutun iñiarnæk, taipkoa nængerlutik tuksiarlutiglo pivut illiniarvingnelo, iglullo sāngine, tautugaujomavlutik iñungnut. Ahamērik, okautivapse: Akkiksatik piarērpæt.

6. Igville tuksiaromaguvit iñiksarnut itterina, upkuangalo parngnanērlugo, Atätet sagvangitome tuksiarvigiuk: Atätavillo sagvangitomik tautuktum, akkilleromärpätīt sagvartome.

7. Tuksiarupse okausisse amisuliniarasigik nellojutitūt; taipkoa tussartaunasugivut okausekarangamik amisunik.

8. Tamanna pivlugo taipotitunæk-ituksaungilase: Atätapse attoriakartasse kausimava tuksiarvigekärtinago.

9. Taimak pivlugo imak tuksiaritse: Atätavut killangme! akkit nakorijaule,

10. Nalegaunīt kaigiarle, perkojettit malliktaulit nuñame sorlo killangme;

11. Uvlome piksappingnik tuñittigut.

12. Ajornivut issumagijungnērkit, sorlo uvagut uvappingnut ajortut issumagijungnērpavut;

13. Oktorlungnartomut pitinata; piulittigulle ajortuñit. Nalegaunek, pitsartunerlo, ānanaunerlo, pigigangne issokangitomut. Amen!

14. Innuit tamarninginit issumagijungnērupsigik, Atätapsetauk killangmetum issumagijungnēromārpāse tamarnipsingnit.

15. Iñuille tamarningiñit issumagijungnērniængikupsigik, Atatepsetauk issumagijungnērniænginivāse tamarnipsingnit.

16. Neringitaraigupse añuniarase tækkormortotut, kēnatik tautorlertipeit nerringitarangamik, iñungnut tautugaukovlutik. Akamerik, okautivapse: Akkiksatik piarēpæt.

17. Nerringitaralguit, uiakut mingoaruk ermiklutillo.

18. Nerringinernik tækkoterkonæk in-nungnut, Atätangnulle sagvangitometomut; Atätaville sagvangitomik tautuktub, akkille-romarpätit sagvartome.

19. Perkutiñik pikuminartunik kattersi-juksaungilase nuñame, kaurulillo marnger-tornerublo asseroreksangiñik, tigliktullo pio-majeksangiñik tigliklugit.

20. Perkutinigle pikuminartuñik kattersoi-niaritse killangme, kaurulillonet marnger-tornerublonët asserojñigeksanginik, tigligajuk-tullo piomasoreksangiñik, tiglingneræt aju-lerlugit.

21. Perkutisse neijormattigik omættipse.

22. Ise timib kaumarninga-ïpok. Isit id-luarune, timit illunane kaumaromärpok.

23. Isit nellangaikune, timit illunane täro-marpok. Kaumajorle illungñetok täksik-pet, täksoak ingminik kañok angitigiva?

24. Angajokængnut marrungnut kivgar-tortokarniængilak, aipa omigilärpalonët, aipa nægligilugo; ubalo aipa ungagilärpa, aipanga nachogilugo. Gudelo nunnab pingillo attautsekut kivgartorlugit sapperpose.

25. Tamaña pivlugo okautiväpse: Iñosisse

pivlugo siarklerniarase, nerkiksapsingniglonēt imiksapsingnilonēt; timipselonēt añoraksanginik. Inosisse ajunginerōngilet nerkikseñit? Timisselo ajunginerōngilet añoratseñit?

26. Tingmitset killaub attanetut nautser-torissigik. Karngātitsingilet, perorsejeksennik kattersinatiglo kemātullivingmut; Atā-tapselo killangmetub nerritipeit. Taipkonanget ajunginerōngilase?

27. Kina illasse ingminik tapperungnarka tallitut attautsetut takkitigijomik, taimak siarklerutigigalloarpa?

28. Sogle añoratset siarklerotigivissigik? Paunaujaujartut, nuñab merkungit kañok perortut tækkunarsigik, señangilet, peraingilellonēt.

29. Okautivapsele: Salomolonēt piñarnadlartok añorariksimangitok taipkoa illangettitut.

30. Iviksuket nuñametut, uvlome perortut, kauk pelle kieksumut egiteksaujut, Gudib taimak piñernartinamigit: añorartitsomanginersarivasse? Okpernekitose tagva!

31. Taimak pivlugo issumanerlugaselo

imak okarase: Sumik nerrijomärkita? Sumiglo iimeromärpita? Sumiglonēt añoraksakaromärkita?

32. Makkoa tamaita nellojut piñasuarpeit; Atätapsele killangmetub kausimavāse, taimaitomik ajorsartose.

33. Gudib nalegauninga idluarningalo pinniarkärsigik, tava tunnitsiviajomārpose tamakkoninga tamainik.

34. Taimaimet kauksak issumaginasuik, kauksak piksaminik piñialermet. Namakpok uvlut illunatik ingmikut pinniarviojarangeta koksesungnartomik.

KAPITELEMIK VII.

Kristusib ajokertuivlune-okalaninga sorēpa.

Erkartuiniarase, erkartuiviojomāngilasetauk.

2. Kanoētomik passiklerpose, taimak passijaujomārposetauk; öktutipsingnut öktorviojomārivose.

D

3. Kattanguvit ĩsinget sarmiktavininga sōg tækkoviuk, auvek ĩsingnetok mallugingilet?

4. Kañorlo kattangutit imak okautsoma-vink: Ovetsiaro kattangutiga sarmiktaverngit isingnit pēromavara? Ahak, auvek ĩsingnepok.

5. Takkormortotit, auvek ĩsingnit pērkāruk, kingorngagut kattanguvit sarmiktavininga pērasuarlugo piuk.

6. Ivsornaitok tuñiniarasiuk kingminut, sappangasselo eginasigik kuingēngiñut, ittingangiñut tullerartaukoñagit, sabvigiluselo alliktoromavluse.

7. Tuksiaritse, tuñijaujomārpose, keñilauritse, neñilijomārpose tagva; aviloritse, upkuerutsaujomārpose tagva;

8. Tuksiartok, pilārpok keñertorlo; nen-nisilarpok, avilortorlo upkuērutsaulārpok.

9. Innub kia illapse, erngninget tuksiarvigippago kakkojamik, ujarkamik tuñitsiviginiarpauk?

10. Aulasagamiglonēt tuksiarvigippago, kuglugiangojartomik tuñitsiviginiarpauk?

11. Illipse, ajoralloartose, kittorningasse tu-

nitsivigigapsigik tunnergutiñik ajungitunik; anginersamigle Atätapse killangmetub tuk-siarvigijiñe tuñitsiviginiarpeit ajungitunik?

12. Taimaimet, innuit kanočtomik pin-niarkogupsigik illipsingnut taimaktauk pigis-sigik; tamedsa perkojet nullautaijullo ag-langit.

13. Ittervikitokut itteritse: Ittervik ne-rotõngmet, apkosinerlo sillingmet äviatitsi-vingmut sängmijok, uñuktorsuit tamana at-torpæt.

14. Ittervigle nerokipok, apkosinerlo ami-pok, innogunut sängmijok, ikkitullo nagva-rivæt.

15. Kamatitse nellautainarluktuñik, taip-koa sauket añinginik añorakardlutik tikki-päse, illumikulle kēsuktorsõvut sorlo amer-kut.

16. Sullininginit illitarinajarpasse. Paung-et Dornenit pëjarajarpattigik, Feigillonnet Distelinit kattessorajarpattigik?

17. Taimaktauk napartogiktut illunatik Paungakarput ajungituñik: Napartorle a-jortok paungakarpok ajortuñik.

11. Napartok ajungitok ajortuñik paung-

akarviojungnængerpok, napartorlo ajortok paungakarviojungnænginivok ajungituñik.-

19. Napartok tamaita ajortuñik paungakartut, kibloromârpeit ikkoñamullo egilugit.

20. Tamaña pivlugo sullijangiñit illitari-najarpasse.

21. Illunatik itterniængilet killaub nalegauninganut uvamnut okartut, Nalegak, Nalegak; Atätamale killangmetub perkojangiñik nallektut kissimik.

22. Uvloksame nellíutsomártome unnuktut imak okautijomârpânga: Nalegak, Nalegak, atterne nellautsitikseñik okalaungitogut? Añernekuulluit atternut añitilaungilavut? Unnuktuñiglo tattaminiarnartullingitogut atternut?

23. Tava akkijomarpakka: Sulle illitaringitsainarpapse, tamapse keñeksinga ajortulliartose.

24. Tamaña pivlugo okautsimnik makkoringa tussartok, malliktorlo, adsigektipara angumik sillatojomik igluliortomik, tapsoma tungavilerpa kairtomut.

25. Sillaluksoalernet, kussermello, aña-

riersuillo akkunadlarlutik, akkingmidlarmago, iglo orrungilak, kairtomut tungale-rame.

26. Makkoningale okautsimnik tussartub, mallingitublo, adsigiva angut sillaitok, igluliortok siorkeñut.

27. Sillaluksoalernet, kussermello, añorriersuillo akkunadlaramik akkingmidlarmago, iglo orrovok, serkorpalludlarlune.

28. Okausillo tamakkoa Jesusib nãgami-
git, innuit ajokertuiningit tattamminiari-
veit.

29. Kimnadlartomik okarmet, aglangnik illissimajotun ajokertuingimet.

KAPITELEMIK VIII.

Kristusib tattamminiarnartulliång ñik.

Kakkamit attersarmet, iñugiartorsuit mal-
likpæt.

2. Ahak, angut kallaktok aggerpok, tuk-

D 3

siarvigiva okarlune: Nalegak piomaguvit kallagungnaititsomavarma.

3. Jesusible aggañe issaktipeit aktorlälo okarlune: Piomavunga, kallagungnërit. Tagvainak kallagungnërsräpok.

4. Jesusib okautiva: Udsertolerit assingnut taimak okarniarnæk: ajokertuijomulle ainia-rit, tækkotilutillo taipsomunga, tunnergatiksarlo Mosesib tunnerkojanga tunnilugo, kallagungnëravit nellojungnerkovlgit.

5. Jësuse Kapernaumut aingmet, Sorsuktukset kappitangeta tikkipa, tapsoma tuksiarpa.

6. Okarlune: Nalegak, kivgara iglumne nellavok, kuglualäjovaksogame änilekteradlartok.

7: Jesusib okautiva: Innulijartoromavara.

8. Sorsuktukset kappitanget kiovlune, okarpok: Nalegak nellopkotivunga ittertitsaritset iglumnut; okarille okautsemüt attautsemüt kivgara piungnailärpok.

9. Uvangatauk iñuvunga attañelik, kivgakalarmalo sorsuktukseñik, illangenut okaruma: Ailerit, aigivok; ama illangenut:

Kait, kaigivok: kivgamnullo: Señalauruk una, seņava tagva.

10. Tamaņa Jesusib tussaramiuk, taitaimņiariva; malliktiņe okautiveit: Ahaņerik okaupapse, taimak angitigijomik okpernermik nagvalaungitunga Israelittinne.

11. Okautivapsele: Unnugiartorsuit unanget pāngello kajjomārput, Abrahalo Isaglo Jakolo iksivakattigēleromārpeit killaub nalegauningane.

12. Nalegaanniuble kittorngangit ajektajomārput tārtorsoarmut, keavaksoarlutiglo agleruladlaromārput.

10. Sorsuktukset kappitanget Jesusib okautiva: Ailerit, okperijarnik pilarpok. Kivganga nellunaikutāne taipsomane piungņerpok.

14. Petrusib iglunganut Jesuse pivok: Nulliangēt arugnā nellajok kaņimanartomut kanimavljune tækkova.

15. Aggangittigut tiguva, kaņimanartub kemengmago, makkipok kivgartorvigællugit.

16. Uņulermet uņuktut satanasiggit pi-

tipeit tapsomunga, ānernekulluit okausēnar-
nut ānitipeit, sūnatuinar-niglo kānimassiggit
piungnērtipeit.

17. Nellautajjub Jesaiasim okausingit nel-
lautsilerput, imak okartok: Sangēnivut ing-
minut pitidlugo, kanimalungnivullo nang-
marpeit.

18. Jesusim īnugaseksuit illumajjīne tæk-
kogamigit, īm̄am akkianut ikkārkojivok.

19. Aglangnik illissimajub tikkipa okau-
tivlugo: Ajokertuijok, mallijomavagit aivik-
sarnut tamainut.

20. Jesusible okantiva: Terriānitset sitte-
karput, tingmitsello killaub attanetut ublo-
karivut; Īnuble erngninga īnangaviksakangi-
larlonēt.

21. Assiet illīniartime illangeta okautiva:
Nalegak, aikārlaulanga atātaga illuverlugo.

22. Jesusible kiova: mallinga, tokkuuga-
jut tokkungatittik illuveriartorlittigik.

23. Umiakotomut ikkivok, illīniartingillo
mallikpæt.

24. Ullajujarsoarlo īmarbingme, maggillo
ūmiakotok itibsuavlugo pivæt, Jesusele sin-
niktok.

25. Illinniartingita tikkipæt, tuppardlugo okantivæt: Nalegak piulittigut, umiolerapta.

26. Okantiveit: Illipse okpernekitose, sōg nangiarkise? Makkipøk, añorelo imārbiglo inēterpæk; añorekarungnērpøk tava ikkob-lialilarmelo.

27. Inūille tattaminiarput, okarlutik: Ki-na una angut, inētermagik añoriblo immar-biublo nalekpæk.

28. Imārbium akkianut, Gergesenerit er-kanut pivok. Satanasenik pitalak nellau-pak, illuvernit añijuk: Erksinartorsōmcēnik, apkut tamaña attordlugo sappernartok.

29. Abak, nipliadlarlutik okarpuk: Sun-niarpaptigit Jesuse, Gudib Erngninga? nelliutekärtinago kappiaisuktitsartorpittiguk?

30. Kañingitangiñe kiungēngigaseksuin-ītut nerrijut.

31. Añernekuilluit tuksiarvigivæt, okarlu-tik: Añititsomaguptigut, kuingēngigasek-soarnut tapkonunga pullarkottigut.

32. Okarpøk tava: Aularitse. Añigamik kuingēngigaseksoarnut pullavut. Abak, kuingēngigaseksuit illunatik ingminik ejuk-adlarput imānut, ippivlutik imāne.

33. (Kuingēngiīnik) mianersijut keṁavut, iglugaseksoarnut aivlutik, tamaña okautigijartorpæt, kañorlo satanaselæk illijuk.

34. Ahak, iglugaseksoarmiut illunatik añivigivæt, Jesuse tikkilugo. Tautukamitsuk tuksiarvigivæt, erkamingnit aularkovlugo.

KAPITELEMIK IX.

Apostele Matthæus anerimaningañik.

Umiakotomut ikkivok, ama uttimut ikärdlune, iglugaseksoarminut pivlune.

2. Ahak, tapsomunga ätsivut tumaksajomik, aumitiñe nellajomik. Okperusingit Jesusib kausimagamigit tumaksajok okautiva: Erngnera mañigolermit ajornitit issumagijajungnërput.

3. Aglangnigle illissimajut illangit illumikut imak okarput: una akkerärtorpok Gudemut.

4. Jesusim issumangit kausimagamigit,

okarpok: Sögle omættipsingne issumalukise?

5. Sumik okariak ajornænginerova: Ajornitit issumagijanungnërput; imaglonët: makkitit, arvertarluttilo?

6. Nellojungnërkovlusele, Iñum Erngninga pitsartojokarpok nuñame ajortoërotsijomik, tumaksajomut imak okarpok: Makkitit aumititit pikit angerarluttilo.

7. Makkilune tava, iglominut angerarpok.

8. Iñuit tamaña tækkogamitsuk, tattamiarput, Gudelo nakoridlarpæt, iñuit taimaitunnik pitsartudlartuñik tuñilaungmagit.

9. Tamaña kemëkkamiuk, iñuk tækkova tuñiorkaivingme iksivajok, Matthæusemik attelik, mallinga okautileramiuk. Nikkovilune mallikpa.

10. Iglome nerrimavingme iksivatillugo: Zoelnerillo ajortulliartullo uñuktut tikkipæt Jesuselo illiñiartingillo ikterkattigivugit nerrimavingmut.

11. Farisæerille tækkogamitsuk, illiñiartingit okautiveit: Sög ajokertortipse Zoelnerillo ajortulliartullo nerrekattigivagit?

12. Tamaña Jesusib tussaramiuk, okautiveit: Atsuilit inulijikariakangilet, kannimajut kissimik.

13. Tamattomale tukkinga illiñiarjartorsiuk: Napkiginek kuviagivara, tuñergutille idluarinagit. Idluartut kaikojartulaangilakka, ablapsamik issumakarkovlugit ajornigille kisseta.

14. Johañesib illiñiartingita tikkipæt, okarlutik: Sög uvagullo Farisæerillo nerringipakkita uñuktunik, illiñiartittille agleratik nerriniarket?

15. Jesusible kioveit: Nullianiktomut tikkitut kiksartuksauvet, uiksak neijortigingmatsuk? Nelliutsomärporle uiksamik aksartaularput, tagva agleromärput nerrinniartiglo.

16. Añoratokak illarniængilæt nutämik illaksamik; nutáb allingmago nutaungitok. alliktornerlo pivalliarpok.

17. Weinelo nutäk imerkautiñut nutaungituñut imertutingilæt: Weinib nutáb alliktoromangmagit imerkautit nutaungitut, Weinelo kovituinaromärpok, imerkautillo asserorlugit. Weinemigle nutämik imerkautiñut

nutānut iṃertutijeksauvok tamarmik tava
asserojuikattigēkpuk.

18. Taimak okautingmagit, angajokangita
illanget, Jesusim ittigangiñut pamangajar-
torpok okarlune: Nalegak, pañiga maña tok-
kovok; aggangnulle aktorijartoruk, iñuniar-
pok tava.

19. Jesuse nikkogivok, malliklugolo, il-
liñiartine illagivlogit.

20. Arngnarlo okkiut arkangemit aggartut
aunātsainartok, añoranget siñāgut aktorijar-
torpa tuñuanit.

21. Illumigut okarame: Añorangalonēt
aktorupko, piungnailarpunga.

22. Jasusible keviarlune tækkova, okarlune:
Pañiga kuviaisugit, okpernivit piungnerti-
pātit. Arngnak taimna tagvainak piungnēr-
pok.

23. Jesuse angajokam iglunganut itterame,
nipsartut iñuillo aulajaludlartut tækkogami-
git,

24. Okautiveit: Aularitse, niviarsjak uña
tokkungilak, siñituinarporle. Ījoridlarpæt.

25. Iñuille añisimangmetta: Itterlune ag

E

gangittigut tiguva; niviarsiak tava makkipok.

26. Tamaña tussaumajanlertok, nuñanit taipsomane tamaine.

27. Tamaña Jesusib keñengmago, tautungituk mallikpæk, nippekortovlutik okartuk: Igvit Davidim Erngninga nãpkigittiguk.

28. Iglomut ittermet, tautungituk tikkipæk. Jesusible okautivak: okperivikko imaitunik piñiaraptik? Kiovæk: Ahaila, Nalegak.

29. Īsikikut aktorpak okautivlugik. Okperaptik taimaileritik.

30. Tautulerpuk tagva. Jesusib unipkarkongilak tamattominga okarlune: mianeritik, tamaña iñungnut kausijaukoñago.

31. Tapkoale uñipkarijartorpuk nuñenut taipsomane tamaiñut.

32. Tapkoa añimenik, ahak, iñuk Sata-naselik okarungnængitok tapsomunga ätipæt.

33. Añerne idluitok añititaungmet, okarungnængitok okalerpok. Innuille tattam-

nialerput okarlutik: Taimaitomik tækkung-itsainarpogut Israelitiñe.

34. Farisæerille okarput: Añernerit idluitut añitipeit, taipkoa attañingeta pitsartuninganut.

35. Jesuse arvertarpok iglugaseksoarne niuvervingnelo illunaitigut, ajokertuivlune illiñiarvingiñe, okautsillo tussarnertut nalegannermik okautigivlugit, iñungnelo atsui-liolungitut kannimajullo suñatuinait iñuliveit.

36. Iñgaseksuit tækkogamigit nãpkigiveit; perlermetta siamadlarlutiglo, sorlo sauket mianerijikangitut.

37. Illiñiartiñe okantiveit: Kattersivik angijovok senajukselle ikkidlarput.

38. Tamaña pivlugo kattersivium angajokanga tuksiarvigissiuk señajuksennik tilliklerkovlugo kattersivingminut.

KAPITELEMIK X.

*Apostelit tillijaulerput tattamminiarnartul-
liartorkovlugit.*

Illinniartiñe arkangemit aggartut kaikoveit, añernernut makkojungnartuñut pitsar-tojomik tuñitsivigiveit añitekovlugit, änia-jullo tamaita kañimajullo tamaita iñulidlar-kovlugit.

2. Arkangemit aggartut Apostelit attingit tamedsa: Simon, Petrusmik taijak, nukkälo Andream; Jakobuselo, Zebedeusim erngninga, nukkälo Johañese;

3. Fillipuselo, Bartolomeuselo; Tomaselo, Matthæuselo, Zoelneriojok; Jakobuselo, Alfeusim erngninga, Lebbeus, Tadeusemik atibsalik,

4. Simonelo kanamiok, Judaselo Ischariote (Jesusib) pititigijomärtanga.

5. Tapkoa arkangemit aggartut, Jesusib tilliveit, innertilaitalo okautiveit: Nellojut

apkosiningiñut ainiarase, Samarittillo igluga-
seksoanginut itterniarase.

6. Aititsele sankenut tañarsimajunnut Is-
raelim iglunganit pijuñut.

7. Ajokertuijartorluse, imak okaritse: Kil-
laub naleganninga kañipok.

8. Kanimajut iñulidlarsigik, kalladlartut
kallagungnërtissigik, tokkojullo omartissigik,
añernerillo idluitut añitissigik. Akkillernago
pigapsiuk, akkillernagolo tuñissiuk.

9. Kënañjeñik kakkortaniglonët, anpaluk-
teniglonet kañojeñiglonët tapserusiarasse;

10. Takkoarvekaraselo ingerartilluse, an-
oratsængnik marrungnik attorniarasetauk,
ittigagusiaraselo, ajaupiaraselo: Señajok ner-
kiksaminik piariakarmet.

11. Iglugaseksoarnut iglngasengnullonët
itterupse; kiglissiniaritse tagvane ittervigija-
riakartomik, taipsomanetsainaritse aulakã-
rase.

12. Iglomut itterupse, iglub tamattoma
iñungit sallutikissigik.

13. Tamattoma iglub iñungit pillorikpetta,
ullapirsantisse taipkonunga piomãrpok. Pil-

loringipetta, ullapirsautipse uttervigiomärpāse.

14. Illangita illellioromangippasse, okausisselo tussaromangippagit: Añititse tagvanget iglomit iglugaseksoarnillonēt, ittikapse señerkarningit señējarsigik.

15. Ahañerik, okautivapse: Sodomiblo Gomorablo nuñagik pidlartaunikinersaujomärpuk erkartuvium uvluksangane, iglugaseksoarnit ukkonanget.

16. Ahak, sauketut tillivapse amerkut akkorngañut; tamaña pivlugo sillatutsiaritse kuglugiangojartuttitut; añerpanarkititse taubitut (akkigiojartuttut).

17. Iñungnigle illimasuleritse, Kiglisiniarvingmingnut taipkoa ätitsomāngmasse, ipperartordluselo illiñiarvingmingne.

18. Attañernullo Attañersoarnullo ätitsomärpāse pivlunga: Taipkoa, nellojullo nellojungnērotiksangiñut.

19. Ätippasele sivoraniarase, kañoētomic sumiglonēt okausiksakarapse; tavanetuale-rupse tuñitsiviojomärpose kigosiksapsingnik.

20. Illipsingnik okangitose, Atätapsele añerninget okartipäse.

21. Kattangutib kattangutine tokkomut pititsomärpa, erngninelo angutæt, angajokatiglo kittorngangita illaratsautilarpeit tokkoko-
kavlugillo.

22. Illunatik ömigijomärpäse, attera pivlugo. Sokkosijutorle naggatiksamut pillo-
riktitaujomärpok.

23. Iglugaseksoarne tagvane kappiaisuk-
tippasse, assieñut kemätitse. Ahamerik, o-
kautivapse: Israellittit iglugaseksoangit inge-
rajarërvigingilasse, Iñum Ernnginga tikke-
kärtinago.

24. Illiñiartok illiñiartitsijiminit ajungine
rungilak, kivgarlonët nalekaminit angiuo-
ruginivok.

25. Illiñiartok illiñiartitsijimitun-ikune,
kivgarlo nalekamitun-ikune, namaksivok.
Iglum angajokanga Beelzebumik taigamit-
suk; iglomiokattinillo taimaktainajarpeit.

26. Tamaña pivlugo erksiginiarasigik.
Sagvangitut illunatik sakkertitanjomärput,
angigutsutillo illunatik nellunatsengilet.

27. Taktome uvamnit tussartasse, okauti-

gissigik kaumajome: Īsipjutaŭjut tussärtasse okautigissigik iglut kangine.

28. Erksiginiarassigik, timinik tokkotsijut, tarngninigle tokkotsinek ajormetta. Anginersamigle tainna erksigissiuk, timiniglo tarngniniglo asserortitsinek sappingitok ānianartovingme.

29. Kutsertæk marruk kēnaujarārsungmik attautsemik akkekar pangilæk? Ukkoa illangellōnet nuāmut kattangniængilak Atātapse perkungippago.

30 Nutsesse illunatik kitfitaumavut. •

31. Tamaña pivlugo erksiniarase: Kutser-tavaksoarnit ajunginerōgapse.

32. Tamaña pivlugo uvamnik okausilik iñungnut, okautigijomavara Atātamnut killangmetomut.

33. Uvamnigle missiutilik iñungnut, missiutigijomārparatauk Atātamnut killangmetomut.

34. Ullapirsaijartorasugingilapsinga nuāmut. Ullapirsaijartungitunga saviksoarmigle pititsivlunga.

35. Tikkinama, erngek illumiotidlugo angutānut, pañiglo arngnānut, okkoarlo sakkianut.

36. Iñub omigijingit iglomiokattिंगिता.

37. Anguminik arugnāminiglonēt uvamnit næglingnersak, illakarniængilak uvamnik. Ernerminiglo pañiminiglo uvamnit næglingnersak, illakarniængilak uvamnik.

38. Señingajuksaminik (kappiaisutiksaminiglonēt) nangmagomangitok, uvamniglo malligomangitok, illakarniængilak uvamnik.

39. Iñoserminik ivlertsijub, taipsoma assiujiomārpa, iñoserminik assiujiub uvanga pivlunga, nachvaromārpa.

40. Illipsingnik illelliortub, illelliorivānga, uvamnigle illelliortub, tilliklertok uvamnik illellioriva.

41. Nellautaijomik illeliortok, nellautaijotut akkiksakalārpok. Idluartomiglo illeliortok, idluartongmet, idluartotut akkisakalārpok.

42. Ukkoarārsuit illanganik iñertitsijok erngusiarsum imanganik niglinartomik, illiñiartigigapko: Ahañerik, okautivapse, akkēngartaunijængilak.

KAPITELEMIK XI.

*Johanesib illiniartingit tillijauvut
Kristusemut.*

Okautsiñe perkojene (tamakkoa) Jesu nãgamigit illiniartiminut arkanger aggartuñut: tagvanget anlalerpok, ajokert ivlunelo okausijartorpok iglugaseksoan iñut.

2. Kristusib piñiarninginik¹ Johañese te sarama parngnanẽrsimavingme, illiniartingimarrak tillivak,

3. Imak apperijaukovlugo: Tikkitsomã nialaukpit assigivãtillonẽt neriugijapta?

4. Jesusib kiovak, okautivlugik: Johañe ama okautsertortikko, tækkojaptingnik tu sartaptingniglo ;

5. Tautungitut tautulerput, tussietut pi sulerput, kalladlartullo piungnẽrput tussilartullo tussalerput, tokkungajut omarput, ag lujullo okautsauvut okautsiñik tussarner tuñik.

6. Pilloridlarporlo sinaungalungitok u-vamnik.

7. Uttermenik, Jesuse okalerpok iinungnut Johaanesemik: Inukangitomat suna tækkojartorpissiuk? Iviksoak aonorib aulatanga sunatuinarnut?

8. Sunalonēt aāivluse tækkojartorpissiuk? Inuk aonorariktok? Ahak, aonorariktut, attannersuit iglungiñe itsongovut.

9. Suñalonēt aāivluse tækkojartorpissiuk? Nellautaijok (nellautsitiksenik okartok) tækkojomavissiuk? Illa okautivapse, nellautaijomit angnerojok.

10. Taimnaujok, aglait okautigijanget: Ahak, Engelige sivunernut tillivara, apkotikset sivunerne akiksorkovlugo.

11. Ahamerik, okautivapse: Arngneñit erngniangojokangilak, Johaanesemit Babtiterijomit anginerōjomik; mingnerle Gudib nalegauningane, anginerōvok taipsomanget.

12. Johaanesib Babtiterijub uvlungita kingorngagut, sulle tagvunga, killaub nalegauninga nujariakadlarpok, tapsomingalo piñi-artut amuniarivæt.

13. Perkojet nellautajullo illunatik nellautsilaukput Johaņesemut tikkidlugo.

14. Tamaņalo okperijomagupsink, tagva Eliase tikkituksak.

15. Tussajungnik siutelik tussarle.

16. Iņuit ukkoa kimut adsiutitsomavakka? Sorutsit adsigiveit niuvervingme iksivajut, ingmingnullo nipliintikattartut,

17. Okarlutik: Nipsausiarvigilauktape, okigēseromangitosele; kiksarnartomiglo okautilauralloarpapse, keajomaņaselo.

18. Johaņese tikkitok, nerrinanelo iņingimet anernekullukartok okarput.

19. Iņum Erngninga tamaungartok, nerrilarmelo iņilarmelo, okarput: Iņuk una nerrēnartorsoak, Weinemiglo iņēnartorsoak, Zoelnerit ajortulliartullo illænarijanget. Gudible illissimajusia idlūartitaujomārpok kit-torngaminut.

20. Iglugaseksuit iņungit suadlalerpeit, tattamāiniarnartulliviginersarilauktaņe, ajorungnængimettalo.

21. Kappianamek Korazina! Kappianamek Betsaida! Tirusemelo Sidonemelo imai-

tut tattaṁiniarnartut pikpetta, sorlo illipsingne pijut; kakkialernermut pōksatuinarnik aṅorakamerungnērajalauktut arsameniarlutik.

22. Okaupapsele: Tiruselo Sidonelo pidlartaunikinersaujomārput illipsingnit, erkartorium uvluksangane.

23. Igvillo Kapernaume, kangattarsimajotit killak tikkillugo, ittinersoarmut kanunga ajektortaujomārpotit. Sodomeme taimak angitigijut tattaṁiniarnartut pilaukpetta, sorlo illingnut pijut; sulle tamedsa uvlome asserortautailinajalaukput.

24. Okaupapsele: Sodomik nuṅanga pidlartaunikinersaujomārpok illingnit, erkartorium uvluksangane.

25. Taipsomane Jesuse imak okalerpok: Atātak, killaublō nuṅablo nalegangæk, nakorivagit, illissimajuṅut sillatojuṅullo tamaṅa angigutsutigigangne, nuttakketitun-ituṅut nellojungnērtijutigigangne.

26. Ahaṁerik, Atātak, taimak sāngne idluakolerangne.

27. Tamaita Atātab tuṅilaukpeit uvamnut. Ernngnermiglo illitarsijokangilak, Atātab kis-

sime, Atätamiglo illitarsijokanginivok, Ern
nerub kissime, Erngnerublo. nellojunguær
somajangita illitarivæt.

28. Kaititse uvamnut tamapse, ajulert
kappiaisuktullo, mañigortitsomavapse.

29. Nangmautara illipsingnut pigissi
illinniarvigilusingalo; kenuēnama omætt
netauk piujoringinama; merngoërserviksam
neñissijomärpose tarngnipsingnut.

30. Nangmautara idluarmet, nangma
ralo okkipok.

KAPITELEMIK XII.

Patsitiksennik.

Taipsomane perortut kakkojekset Jesu
apkotigiveit Sabbateme: Illiñiarti
kåleramik, singailingit nutsulerpeit, nerri
git.

2. Farisæerille tækkogamikit, okauti
Ahak, illiñiartitit Sabbateme pijeksaung
mik piñiarput.

3. Okantiveille: Attualauugilase kañok Davide illiortok kãlerame illañelo?

4. Gudim iglunganut itterame, kakkojet tækkojekset nerriveit, nauk nerrilugit perko-jaungilak, illakatingillonēt, ajokertuijut kis-simik?

5. Perkojeñelonēt attualauugilasse, kañok ajokertuijut sabbategalloartome kattinaving-me sabbate issumagingilæt, passidlartauna-tiglo?

6. Okanpapsele, tamanepok kattinaving-mit anginerōjok.

7. Tamañale kausimagupsiuk: Näpkigi-nek knviagivara, tuñergutille kuviaginagit; patsieksaungitut patsidlarajalaungilasse.

8. Iñum Erugninga sabbatemuttauk nale-ganvok.

9. Tavanget pissulermigame, illiñiarving-mut itterpok.

10. Ahak, iñuk tagvanetok, tapsoma ag-gangit tallerpit tokkungajut. Ap; ersorpæt okarlutik: Sabbateōngmet iñulikleriak id-laarka? Patsitiksarsiorlutik tapsomunga (tai-mak appersorpæt).

11. Okautiveille: Kia illapse saugatuamik

pigub, ittersamut kattedpet; sabbateme ka;
vertinasuængilauk?

12. Kañok angitigijomik iñuk ajungin
sauva saukamit? Tamaña pivlugo ajungiti
liariak sabbateme idluingilak.

13. Iñuk tamna okautiva: Aggaktit
saktikit. Issaktipeit tagva, aggangit äk
taullerput, iglungititut illivlugit.

14. Farisæerille añivut, okarkattigçler
tik kanoçlerlutik iñuaromagalloarpæt.

15. Jesusible kausimaleramigit, tamar
keñekpa. Iñugaseksuille mallingmats
tamaita iñuliveit.

16. Iñerterpeille okautaujomañane iñu
nut.

17. Nellautsimalerkovlugit, nellautai
Jesaiasim okausingit, imak okalauktok:

18. Ahak, tagva kivgara, añerilaukt
næglijjaralo, tamna tarngnima kuvi
janga. Añernimnik illivigiomavara, ne
jullo unipkausomärpeit idluarnermik;

12. Aivajomañanelo kaggudlaromångi
nippingalo tussartauniængilak iglut akko
ane;

20. Iviksoak suvlulik naviksimajok se

miniængila, mañerlo aumalik kañitsomang-
iniva, idluarnekk ajugakangitilerkãrtinago;

21. Attingalo nellojut neriugiomãrpæt.

22. Taipsomane Satanaselik tautungitok,
okarnermiglo ajortok tapsomunga ätipæt:
Piungnërtimago, tautungitok okarnermiglo
ajorsartok okälalerlune tautulerpok.

23. Iñuit illunatik tattañiniarput okarlutik:
Tamna Davidim Erngneringila?

24. Farisæerille tamaña tussaramitsuk, o-
karput: Añernekkulluit añituinaralloarpeit
Beelzebub añernekkulluit attaningeta pitsartu-
ninganut.

25. Issumangit Jesusib kausimagamigit,
okautiveit: Attañiovium iñungine illunatik,
ingmingnut illagëgungnërtut, nunguniarput;
iglugaseillo, iglullonët illunatik ingmingnut
uivëleranik, sõngojungnërput.

26. Satanasib Satanasipsãne añitikuniuk,
ingmingnut akkerartorpok; kanorle attaño-
ninga sõngonajarka.

27. Uvangalo añernekkulluit añitikupkit
Beelzebubemut, kimut kittorngapse añerne-
kulluit añitipätigik? Tamaña pivlugo taipkoa
erkartortigijomãrpãse..

28. Añernekuulluit Gudim agganginut Añerninganullo añitikupkit, Gudib nalegau-ninget tikkisimavāse.

29. Kañorlonēt sangijorsub iglunganut (ipnuk) itterajarka, perkutingiñik aksardlugo: Sangijorsoak kellersorkāruniuk kissianē king-orngagut tava iglunget perkutitangit aksanigarillugit?

30. Uvammik illakaromangitub akkerar-torpānga, kattersorkattigingitaralo siamartit-sivok.

31. Tamana pivlugo okaupapse: Iñuit ajortulliarninginit tamainit mittautiksarning-innillo issumagijaujungnēromārput; Añerner-mulle mittautiksarningiñit iñuit issumagijau-jungnēniatsengilet.

32. Iñublo Erngninganik okarnerluktok, issumagijaujungnēniarpok: Añerner-migle ajunginermík okarnerlutilik, issumagijau-jungnēniængilak, tamattomane nuñamelonēt, sillamelonēt tikkituksame.

33. Napartok ajungitok ivertilerupsiuk, paungakaromārpok ajungitunik: Napartorle ajortok ivertilerupsiuk, paungakaromārpok ajortunik. Paungaminit napartok illitarijau-lārpok.

34. Illipse kuglugiãangojartut ivajangit, kannoilivluse ajungitunik okaromavise ajorapse? Omættib ullipkittarninganik kañek okajõngovok.

35. Iñub ajungitub aãitipeit ajungitub omame pinganit ajungituñit: Iñuble ajortub aãitipeit ajortut omame pinganit ajortuñit.

36. Okaupapsele, erkartuivium uvluksanga nellintikpet, iñuit kiojuksaujomärput okausitik piungitub tamaita pivlugit.

37. Okausivit idluartitsomärivätit, okausivittauk sutertitsomärivätit.

38. Aglangnik illissimajut Farisæerillo il-langita kiovæt, okarlutik. Ajokertuijok, nellunaikutamik killangmit tækkojomadlarpo-gut illingnit.

39. Kioveille, okautivlugit: Ukkoräluit assiniartut nellunaikutaksamik tækkojomavut, assianigle nellunaikutamik tuñijauniatsengilet, nellautaijum Jonasib nellunaikutanganik.

40. Sorlo Jonase uvlut pingasut uñuello pingasut arverub nãnganetok; taimaktauk Iñum Erngninga uvlut pingasut uñuello pingasut nuñam illuanetsomärpok.

41. Ninivemiut erkartuivium uvluksarane kinguvångukattigët ukkoa illagivlusakkeromärput, erkartorlugillo: Jonasim jokertormagit, assianik issumakaleram Ahak, tamanepok Jonasemit anginerojok.

42. Erkartuivium uvluksangane kinguvångukattigët ukkoa illagivlugit Attaninullia ängët pijok sakkeromärpok, erkartorlugillo: Nuñamit ungasiktometomit game, Salomonib sillatusia tussarijartor go. Ahak, tamänepok Salomonenut annerojok.

43. Añerneki idluitok iñungnit añijaramame, ingeravok sokkangitokut, merngoërsviksarsiorlune, nachvarnagolo.

44. Okarpok tava: Iglumnut añivigilatamnut utteromavunga. Tikkinamiuk, jarsimajok sañersimajorlo piñarnarsimatikkipa.

45. Tava ailerpok, añernernik assimiingminit ajornerōjunik arvengemit agganik illagēlerlune, itteramik tagvanētnalerpkingornagut iñuk taimua ajualerfok sivlermit. Taimaktauk itsomärivut makkkulluit kinguvångukattigët.

46. Sulle taimak iñungnut okartillugo, arngnãlo kattaungtingitalo angutit sillatane-tut, okantijomavlugo.

47. Illangeta okautiva: Ahak, anãnavit kattangutivillo kãnetut okautijomavãtit.

48. Tamattomingale okautsine kiova: kina anãnaga? Kikkullo kattangutigivik?

49. Aggañe issaklugit illiñiartiminut, o-karpok: Ahak tagva, anãnga kattangutik-kalo.

50. Atãtama killangmetub perkojanganik malliktok: Nukkarivara, neijagivaralo anã-agivaralo.

KAPITELEMIK XIII.

Karngãtitsijomik, perorsëeksamiglo.

Uvlok taimna Jesuse iglomit añigame, iñab kiglinganut ingitsartorpok.

2. Iñugaseksuittauk nellipsarmatsuk, u-miakotomut ikkivok ingilarmelo: Iñugasek-snit illunãtik iñab kiglinganetut.

3. Suñatunarnik okautiveit adsigēnik, okarlune: Ahak, karngätitsijok karngätitsiairtorlune pijok.

4. Karngätitsitillugo: Apkosinermut illangit kattekput; tingmitset pukkumaluklugit piveit.

5. Illangillo kairtomut ivsorluktomut kattekput; perortersärput ivsorlukamik.

6. Sekkinerle nuingmet, kuñulersärput: Amäkanginamik pañilerput.

7. Illangit kattekput okpit kakkilautiggit akkornganut: Okpille kakkilautiggit peroramik, tokkopeit.

8. Illangillo kattekput ivsoriktomut nuñamut perorsēksakalerput: Illangit 100nik, illangit 60nik, illangille 30nik.

9. Tussajungnik siutelik tussarle.

10. Illiñiartingita tikkipæt, okarlutik: Sög adsigēktuñut okautilerpigit?

11. Kioveit okautivlugit: Illipse tuñitsiviove, killaub naleganninget nellonarninga kausimakovlugo; taipkoale tuñijanajokangilet tamattominga.

12. Pekkartok sumik, tuñitsiviojomärpok,

pekkaluarkovlugo: Bekkangitorle aksartan niarpok, pinganik.

13. Tamaña pivlugo adsigëktuñnt okautivakka. Īsinut uitajuñnt tantungimetta, siutiñullo angmajuñnt tussangimetta: Okausera tukkissingimatsuk.

14. Taipkonunga Jesaiasim okausingit nellautsimalerput, imaitut: Siutipsingnut tussaromärpasse, tukkisinagolo; ĩsipsingnullo uitajuñnt tækkojomärpasse illitarinagolo.

15. Iñuit ukkoa omættingit mangaidlarput, tussarnerlulutiglo siutimingnut, sikkung-erlutiglo: Tækkojomañatik ĩssimingnut, tussaratiglo siutimingnut, tukkissinagolo omamingnut, sägiaratiglo, piulijaujomañatik uvamnut.

16. Pilloridlarpulle ĩsisse, tautuktut; siutisselo tussäjut.

17. Ahamërik, okaupapse: Nellautajut idluartullo iñuit uñuktut tækkojasse tækkojomadlalaupæt, tækkolaungnagolo; tussajasselo tussaromadlalaupæt, tussalaungnagolo.

18. Maña adsigēktok tussarsinuk karngätit-sijomik.

19. Nalegaunermik okautsinik tussartokarpet, tukkisinagolo: Tava Satanasib okautsit pējarijartorpeit omättānut karngautigimajut; taimnauvok, apkoserngub señianut karngautigimajok.

20. Karngautigimajut kairtomut ivsorluktomut: Taimnauvok, okautsinik tussartok, kuviaisungnermut tuavi piomadlariva.

21. Amākanġiname illumine, nakkimarnivok; kappianartokaleranget unangmiklertokalerangellonēt okausek pivlugo, sinaungasalerpok.

22. Okpinut kakkilautilingnut karngautigimajut: Taimnauvok, okautsinik tussartok, agluitsomagamele nuñablo mattoma pinginik kajungerangame, okautsit ippitipeit (illumine) sullugaineērodlunelo.

23. IvSORIKtomulle karngautigimajut: Taimnauvok, okautsinik tussartok, tukkekartilugillo, sullugainerkartilugillo: Illanget 100 nik, ama illanget 60 nik, amalo illanget 30 nik.

24. Assianiktauk adsigēktunik okantigiveit, okarlune: Killaub nalegauninga sorlo iinuk, perorsēeksamaringnik karngätitsijok perorsēvingminut.

25. Iñuille siiniktillugit: Ningarijinet karngätitsijartorpok perorsēeksakullungnik perorseēksamarit akkornganut, aulalarmelo.

26. Perorsēeksamarit perormetta, singailikalharmiglo: Perorsēeksakulluittank tækuksaulerput.

27. Kivget angajokamingnut okarijartorput: Nalegak, karngätitsilaangilatit perorseēeksamaringnik perorsēvingnut? nakit perornerluktuksakarnerka?

28. Kioveit: Ningartub äsit tamaña piva. Kivgangita okantivæt: Uvappingnut tamakkoa nutsugiartorkovigit?

29. Kioveit: Anakak, perorsēeksamarit nutsukaseutiniarasigik, perornerluktuksakulluit nutsugiarpusigik.

30. Tamarmik perorkattigēkilit kattersivik nelliutitiñago, kattersivigle nelliutilerpet kippijut okautijomärpakka: perorsēeksakulluit katterkärsigik keplorlugillo ingmigollugit, ikkomamut ikkoalaklugit; peror-

sëeksariktulle kattersorsigik keñatullivimnut.

31. Adsigëktunik assianik piveit, okarlune Killaub nalegauninga senfkornetun-ïpol tamna iñub piva, perorsëvingminullo illilugo.

32. Unärsuk mingnerövok perorsëeksenit tamaiñit: perolerangamele, anginerövlun assiminit perorsëekseñit kohlnit, napartolerlune angijomik, tingmitset killaub attänet iñekarijartorlutik akkerungetta attäne.

33. Assianik adsigëktunik okautiveit: Killaub nalegauninga imaipok, sorlo kakkojaset sërnautiksanget, arngnab tamna piva a kulugo öktutiñut pingasuñut kakkojeksen pitalingnut, kakkojekset tamaita sërntartillgit.

34. Tamakkoninga tamainik Jesuse okapok iñungnut adsigëktunik adsigëngungimigle okautingileit.

35. Nellautaijum okausingit nellausinlerkovlugit imak okartok: Adsigëktunik karomavunga, sillab kiglinganit nellonalautut unipkautigivlugit.

36. Iñuit tava Jesusib aularkoveit, an

rarlunelo. Illiñiartingita tikkipæt, okarlutik: Adsigēktomik mattominga nellojungnērtitigt perornerluktukset pivlugit perorsēvingme.

37. Kioveit okantivlugit: Iñum Erngninga perornitsiariktunik karngätitsiotövok,

32. Sillarsoak perorsēvioyok. Naleganerub kittorngangit perornitsiariktuksatövut. Ningäluble kittorngangit perornerluktövut.

39. Ningartok ukkoninga karngätitsijok, Satanaseövok. Sillarsublo mattoma nagatik-sanga kattersiviovok. Kattersijulle Engeliövut.

40. Sorlo mana perornerluktut nutsujoriveit, ikkoṃamallo egipeit ikkoalaklugit: taiṃmaktauk-itsomarivok sillab mattoma nagatik-sangane.

41. Iñum Erngninget Engeliñe tillijomärpeit; taiṃkoa siñaungajut tamaita ajortulliartullo nalegauninganetut kattitsomärpeit;

42. Kieksaumut ikkoṃalingmut egitsomärpeit: tavane keavaksoadlarlutiglo aglerularomärput.

43. Idluartulle sekkinertut kaumariktigio-

märput, Atätamik nalegauningane. Tussajungnik siutelik tussarle.

44. Ama killaub nalegauninga sorlo perkotimarik ivlernartok, perorsëvingme ijersimajok. Tamna iñub nachvaleramiuk, ijepa; kiviaisungnermut perkotiñe tamaita niorygotigilerpeit perorsëvik taimna pissiarilugo.

45. Ama killaub nalegauninga sorlo niuvertok, sappangarsiortok ajungitonik.

46. Sappangak pivianartok nachvaramiuk: perkotiñe tamaita niorygotigiartolerpeit, tamana pissiarilugo.

47. Ama killaub nalegauninga adsigiva nullutset, iñänut kivitisimajut, sunatunnarnik nullnarniarkovlugit.

48. Tættætarangettalle: (mingeritsenik) siksamut kakkitipeit iktterdlutik ajungitut kattilerpeit kattanjamut, ajortulle egipeit.

49. Taimaktauk-itsomarivok sillarsub nagatiksangane. Engelit avitsartoromarpeit ajortut idluartuñit.

50. Egilugillo piveit kieksaumut ikkoñalingmut: tavane keavaksoarlutiglo aglerularomarput.

51. Jesusib apperiveit: Tamakkoa tamaita tussävissigik? Kiovæt: Ahaila, Nalegak.

52. Okautiveit; Tamaña pivlugo aglangnik illissimajok, killaub nalegauninganik illissimajok, angajokajetun-ïpok, tapsoma saktipeit pingit nutælo nutaungitullo perkotiminit.

53. Adsigektut tamakkoa Jesusib nãgami- git, tagvanget aularpok.

54. Iñungorvingminut pivlune, illiñiarvingiñe ajokertormagit tussaramitsuk, ajokertutingit tattaminiariveit, okarlutik: Oma sillatunine nakit pivauk? taimaituniglo tattaminiarnartitsilune?

55. Igtuliortib erngneringila? Arugnæt Mariamik attekangilak? Kattangutingillo Jako, Joseselo, Simonelo, Judaselo,

56. Neijangillo illunatik uvaptingue-ïngilet! Nakime tamedsa tamat pivauk?

57. Sinangasautigivæt tava. Jesusible okautiveit: Nellautaijok nuñakattिंगita iglomiokattिंगitalo nakoringinersarivæt assinginit tamaiñit.

58. Tagvane unuktunik tattaminiarnartul- liangilak, okpingimetta.

KAPITELEMIK XIV.

Herodesib issumangit Kristuse pivlugo.

Taipsomane Jesusemik Herodese nuñam illainangane Attanek, tussaumalerpok.

2. Kivgeñe okautiveit: tagva Johanese Babtiterijok; tokkungajuñit makkisimagame, taimaitomik tattañiniarnartulliarpok.

3. Johañese Herodesib tigalankpa, kellersorlugola parngnanẽrsimavingmullo ittertilaukpa, Herodiase, nukkame Filippusib nullia pivlugo.

4. Johañesim okautilaungmago: iñluangilak nulliarigangne.

5. Taimaitomik tokkotsomagalloarpa, iñuille erksigiveit: Nellautainasugingmat-suk.

6. Uvlorle Herodesim iñuvivinine nellintingmet, Herodiasib pañia okigẽsermet. Tamaña Herodesib kuviagiva.

7. Taimaitomik okantimariklugo okarpok: tunitsivigijomavlugo piomajanganik.

8. Arngname ajokertorlaungmago, okarpok: tunitsiviojomavunga Johaṅesib Babti-terinb niakoanik, pogutamut illimatillugo.

9. Attaṅek kiksalerērpok: Okantsinele okamaringnine pivlugo, nerrekattinelo piv-
lagit, tapseminga tuṅekova.

10. Johaṅese parngnanērsimavingmetok niakoerijartorkova.

11. Niakoalo pogutamut illimajok tikkiu-
pæt, niviarsiamut tuṅilugo, niviarsiable arng-
naminut pitipa:

12. Illiṅiartingita tava, timinga illuvermut
ilijartorpæt, tamaṅalo okautigijartorpæt Je-
susemut.

13. Jesusib tamaṅa tussaramiuk, aular-
pok tagvanget umiakotokut, iṅkangitomut
kissimētsomavlune. Allivaktok iṅuit tussa-
ramitsuk, kutterorlutik mallikpæt iglugasek-
soarnit.

14. Jesuse niugame, iṅugaseksuit tækko-
gamigit; illapsugidlarpeit, kaṅimalungning-
illo iṅuliveit.

15. Uvloklilernet illiṅiartingita tikkipæt,

okautivlugo: Tamaña piksakarviksaungimet, uvloklilermello; iñuit makkoa aulartit, iglugasengnut nerkiksarsinijartorkovlugit nangminek.

16. Jesusible okautiveit: Aulariakangilet; illipse nerkiksanginik tuñitsivigissigik.

17. Kiovæt: Kakkojakarpogut tellimainarnik, aulasakængniglo marrungnik.

18. Okautiveille: kaitsigik.

19. Ivingnut kuñulingituñut iñuit ikterkoveit, ukkoa kakkojet tellimet, aulasakæglo ipkoa marruk tiguveit: killangmullo ärlorpok kujalivlune, kakkojet avgorpeit illiñiartiminut tuñivlugit; illiñiartingitale iñungnut tuñiveit.

20. Illunatik tava nerrivut namaksivluttik; kattersoramikit amiakungit, amaksuit arkangemit aggartut illulertorpeit.

21. Nerrilauktut angutainait 5000 diojut, arngnello sorutsillo kittinagit.

22. Illiñiartine Jesusib eriñigilerlugit umiakotomut ikkimakolerpeit, sivorlerijomagamigit akkianut, iñuit aularterkärtinagit.

23. Iñuille aulartinamigit: kissiovlüne

kakkamut majorarpok tuksiarijartorluñe. Unulermet tagvane kissimeojok.

24. Uñiakotöt ñmarbiub kerkanepok, maliksuit pivlugit ajulerdlune; añore aggor-matsuk.

25. Pigãrvietta sittamangane Jesusib tik-kilerpeit, ñmab kãngagut pissuklune.

26. ñmak pissuvigingmago illiñiartingita tækkogamitsuk, kakkilãdlarput, okarlutik: mittiliovok; erksinermut niplialerput.

27. Tuavilune Jesusib okautilerpeit, okantivlugit: mañigoleritse, uvangauvunga; erk-sinjarase.

28. Petrusible kiova, okarlune; Nalegak, igvioguvit, okautinga tikkerkovlunga ñmab kãngatut.

29. Okarpok: kailutit. Petruse uñiakotomit akkarpok, ñmarbiglo pissukpa, Jesuse tikkitsomavlugo.

30. Akkonarsoak tækkogamiuk, nangialerpok, kivililarmelo niplialerpok, okarlune: Nalegak ikkajunga.

31. Jesusib tuavilune aggangit issækpa, tiguvlugolo okautiva: okpernekittit, sãg ññertomavit?

32. Ūmiakotomut ikkingmeñik, kassumavok tava.

33. Ūmiakotometulle pāmangavigijartorpæt, okarlutik: Ahamērik, Gudim Erngnerivātīt.

34. Ikkaramik Genezaremiut nuñanganut pivut.

35. Nuñab tapsoma iñungita illitarigamitsuk. tagvanget nuñamit tamainut tilliklilerput, kañimajut sunatuinait pitilerpeit tapsomunga.

36. Tuksiarvigilugo, añoranget sina aktor-taukovlugo taipkonunga. Tapsomīnga aktuijut illunatik piungnērput.

KAPITELEMIK XV.

Gudib perkojanginik.

Tagva aglangnik illissimajut Farisæerillo . Jerusalemiut, tikkipæt, okarlutik :

2. Sōg illiniartivit mallingipattigik anga-

jokarmik illusingit? Sög kakkojartorket ag-gangnut ubvarsimangituñut?

3. Kioveille, okautivlugit: Sög illipse Gudib perkojangit nalengipissigik, illusekullup-singnut?

4. Gude imak perkojijok: Atätello anänello nalekik; atätaminulle ananäminullo okarnerluktok tokkoteksauvok.

5. Ajokertuivosele: Atätaminut ananäminullonēt okartok: pijeksaralloet uvamnit, tuñijeksara tuñiartorvingmut, imna ajungitulliarpok okarpose.

6. Taimagle kingorngane anguminut arngnaminullonēt nalektailitipasse: Taimak Gudim okausingit pijariakarungnērtipasse, illusekulluse pivlugit.

7. Illipse takkormortose, Jesaiasim okaufigigalloarpäse, imak okarame:

8. Iñuit ukkoa kañermingnut tikkipānga, kardlumingnullo nertorpānga, omættingitale ungasikpānga.

9. Sullinatik kivgartorpāngale; iñuit ajokertusituinangit ajokertuitigileramikit.

10. Iñugaseksuit kaikoveit, okautivlugit: Nalegitse omamigissinglo:

11. Kañikut ittertub, iñuk sujuktingila; kannikulle añijub, iñuk sujuktipa.

12. Illiniartingita tikkipæt, okaudlugo: Kausimaviuk, okausek tamaña Farisæerit tus-saramitsuk siñaungasärutigingmatsuk?

13. Kioveit, okarlune: perortut illunatik, Atätama killangmiob illilaungitangit, nutsugiakaromärpnt.

14. Allarsigik, tautungitövuut tautuugitullo tapkoa tessiortigiveit; tautungikattine tautungitub tessioruniuk, tamarmik tava ittersamut kattekpuk.

15. Petrusib kiova, okautivlugo: Adsigëktomik mattominga nellojungnërtittigut.

16. Jesusible okantiveit: Illipsetauk sulle sillatunekangilasse?

17. Sulle tamaña nellovissiuk, Iñub kanningagut ittertut illunatik, netsangnüt pivut, tagvanget añititaulerput, nerkemik tamainik añititsigame?

18. Kañermigulle añijut, omamit pivut, tamakkoa iñuk sujukivæt.

19. Omamit erkarsautekulluit añivut, iñuarnerlo assiniarnerlo tiglingnerlo, sæglutiginerlo, mittantiginerlo.

20. Tamakkoa iñuk sujutipæt, aggangnulle ubvarsimangituñut iñuk nerrigalloarpet, mattoma sujuktingila.

21. Jesuse tava tagvanget anlarpok, Tirusiblo Sidoniblo erkængnut pivok.

22. Arngnak kananemiok tagvanget erkänit pivok, nipliutidlarlugo okantiva: Nalegak, Davidim Ernngninga näpkiginga; pauiga añerne kullub äniatidlarpa.

23. Kiungimarikpa okautsemüt attautsemullonët. Illiñiartingita tikkipæt, keñuvigivlugo okarlutik: ikkajorung-una, nipliojormattigut.

24. Kioveille, okarlune: Tillijoumatuinar tunga saukenüt tamärsimajuñut Israelim iglunganit pijuñut.

25. Taipsole pä mangavigijartorpa okarlune: Nalegak, ikkajunga.

26. Kiovale, okarlune: Iduangilak kit-torngaujut kakkojanginik aksarlugit, kingminullo egilugit.

27. Arngnab kiova: Ahaila, Nalegak tai-maikalloarpok; kingmiärsuille nerrivut karngänerlukunginik, angajokamik nerrimavingenit kattektunik.

H

28. Jesusible kioya, okautivlugo: Arngnak, okpernerit angijövek! piomajarnik pi-lärpotit. Pañialo tagvainak piungac̄rpok.

29. Jesuse tagvaaget aularame, Galileam iñarbiet señianut pivok, tagvaaget kakkanut majorarpok, takpikkungalo iñgidlue.

30. Iñgaseksuit nellipsarpæt; taipkoa ä-lagit tussietunik, tautungituniglo, okarnermiglo ajorsartunik, illakongörtuniglo ajulertuniglo unaktunik assianik, taipkoa illiveit Jesusim ittiggangita sänganut; tapstoma iñuliveit.

31. Iñuit tamaña pivlugo tattañiniarpæt, teekkogamikit, okarnermik ajorsartut okaler-tut, illakongörtullo piungnertut, tussietullo pissulorilertut, tautungitullo tautulertut: Is-raelib Gudinga nakoridlarpæt.

32. Jesusim illiñiartine kaikoveit, okautiv-lugit: Iñuit ukkoa negligidlarpakka, nerkik-sakaratik uvlut pingasut uvannometta; äsi-tinagit aularkojomangilakka, perlerkonagit angerarlutik apkome.

33. Illiñiartingita okautiveit: nakit kakko-jaksiniarpita tamane iñukangitome, iñgasek-suit ukkoa kägungnērotiksanginik?

34. Jesusim appersorpeit: kapsinik kakkojokarkise? Kiovæt: arvengemit aggartunik mingeritsello illanginik.

35. Iñgaseksuit ikterkoveit nunamut.

36. Kakkojet ukkoa arvengemit aggartut, mingeritsello tiguveit, kunjaliplune avgorpeit, illiñiartiminullo tuñilugit, illiñiartingitale tuñiveit iñungnut.

37. Illunatik nerrivut, kăkarungnërfluglo; amiakullo kattilerpeit, amăksuit arvengemit aggartut tættædlugit illulerpeit.

38. Nerrilanktut 4000 diovut angutainait, ængnet sorrutsillo kittinagit.

39. Iñuit aulartinamigit umiakotomut ikkivok, Magdalab erkănut pivlune.

KAPITTELEMIK XVI.

Jonasib nellunaikuttanganik.

Farisæerillo Saduzæerillo tikkipæt; appersorlugo nautsertorpæt, nellunaikutamiglo killangmit tækkojomavlutik okarput.

H 2

2. Kioveit okautivlugit: Uñuganget okarapse: Kaukpet sillakelärpok, killak aupalulernet.

3. Kaujarangelo okarapse: akkunaliomidlarniarpok, killak aupalulilarmelo nuvuja-lernet. Illipse takkormortose, killak kano-ēlijarianga kausimavasse, silla kanoētsomärpok, sogle uvlnt tapkoa nellunaikutangit kausimaneræt ajorpissigik?

4. Ukkoa uivētut assiniartut nellunaikutamik tækkojomavut: assianik tunnijauniat-sengilet, nellautaijub Jonasib nellunaikutanganik tuñijaujomärput. Tava kemēkpeit, aularlune.

5. Illiñiartingille akkianut ikkärämik, kakkojēt neksangileit puigoramik.

6. Jesusible okautiveit: Nalegitse! Fari-sæerit Saduzæerillo kakkojangita sērnautik-sanget allarsiuk udsertorluseb.

7. Issumertorpæt ingmingnullo, okarlutik: taimak pivätigut kakkojamik neksanginap-ta.

8. Jesusib kausimaleramigit, okautiveit: Illipse okpernekitose, sōg siarklerutigivissiuk, kakkojamik neksanginapse?

9. Sulle tukkisingilasse? erkaumangilasse kakkomet tellimet iñugaseksoarnut 5000 diñnut, amäksuit kapsit (amiakovinernik) tættædlogit illulerpissigik torkorlugillo?

10. Kakkojettauk arvengemit aggartut 4000 diñnut, amäksuit kapsit tættædlogit illulerpissigik? (amiakovinernik.)

11. Sögle tukkisingilasse, kakkojamik okantinginpse, okarama: Farissæerit Saduzæerillo kakkojangita sërnanuiksangit allarsituk udsertorluselo?

12. Tagva tukkisivæt, kakkojet sërnanuiksanganik udsertorkolaungimagit, Farissæerille Saduzæerillo ajokertuiningit pivlugit iñertermagit.

13. Jesusele Zesariab Filippusim igluga-seksoangita erkänut pivok, illiñiartiñe aperiveit, okarlune: Iñam Erngninga iñuit kañok okautigivassuk? kinajorivassuklonët?

14. Kiovæt okarlutik: Illangita Johañe-seosugivätit, Babtiterijok; illangitale Elia-seosugivätit; ama illangita Jeremiaseosugivätit, nellantaijullonët illangit.

15. Appersorpeit: Illipsele kinausugivisinga?

16. Simonib Petrusib kiova, okarlune: Kristuseovotit, Gudib tokkosnitum Erngninga.

17. Jesusib kiova, okantivlugo: pillorikpotit, Simon, Jonasim erngninga; uvingub aublonēt mattominga nellojungnērtingilätit, Atätamale killangmetub.

18. Okaupagittauk: Petruseōvotit kairtomut mattomunga tungartitsomärpakka illagēktitakka, tärtorsub pitsartuninget sälaginiengileit.

19. Tuñitsivigijomavagittauk killaub nalegauninganut perutinik. Nuñame kellersutattit illunatik, kellersorsimajomärput killangmetauk: kellerudsartatillo illunatik nuñame, kellerudsarsimajomärputtank killangme.

20. Ilbñiartiñe inerterpeit, Jesuse Kristuseōgame, unipkängojomanane inungnut.

21. Mattoma kingornagagut illiñiartiñe Jesusib okantilerpeit: Jerusalemnut aijuksak, okarlune: Äniatitauvlunelo angajokaijennut,

ajokertajorsoarnullo, aglangniglo illissima-
juñnt, tokkotitanvlnelo, uvlat pingajuane,
omaromärivok.

22. Petrusib ingminut pitipa iñerterlugolo,
okarlune: Nalegak, taimaitomut pijanniar-
næk.

23. Keviardlune Petruse okantiva: Tuñum-
nut pīt Satanase, siñaungasaramga; Godib
pingit issumaginginangne, iñuit pingit kis-
seta.

24. Jesusib illiñiartiñe okantiveit: Uvam-
nik malligomajok, issumaminik piñiatsengi-
lak, señingajuksane kappiaisutiksanelonēt
nangmageksariva malliklungalo.

25. Iñoserminik ivlertsijok, assiujijomär-
pok: iñoserminigle ivlertsingitok, uvanga
pivlunga, iñoniaromärpok.

26. Sillarsoarlonēt tamat iñub pigigalloar-
uniuk, tarngninelo asserolerunitk, suksari-
vank? Sumiglonēt iñuk tañitigijungnarka,
targnine ama piuliniarlugo?

27. Iñum Erngninga tikkitsomärmet, Atä-
tame änanauingane, Engelit illagællugit:
iñuit tamaita akkivigijomärpeit piñiarningi-
nik.

28. Ahañerik okautivapse: tapkoa illangita mänetut tokko tukkisiniängihet, Iñub Ernnginga nalegaunerminik aggertomik tæk-kokaratik.

KAPITELEMIK XVII.

Kristusim änanausijauninganik.

Uvlut arvengemit pingajualermetta, Petruse, Jakobuselo, nukkälo Johañese Jesusim illagiveit, ingminullo pitilagit kakkamut kingiktomut.

2. Änanausijaunvok sāngañe tækkonartillugit, kēnanget sekkeñertut kaumariktigilerpok, añorangillo kakkorsidlalerput aputitut.

3. Ahak, Moseselo Eliaselo sakkerpuk, okälavlutik tapsomunga.

4. Petruse Jesusemut okarpok: Nalegak, tamane itsainarominarpok: piomaguvit, tagvane pingasunik ñillioromavogut, illingnut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik:

5. Sulle taimak okartillugo, ahak, nuvujab kaumajub ullikpeit, nippelo nuvujamit tus-sartanjok, imak okarlune: Tagga Erngnera nægliktara, tamna kuviagijara, tamna nalek-siuk.

6. Tamaña illiñiartingita tussaramitsuk, pamangalerput koaksarlutiglo.

7. Jesusible tikkipeit, aktorlugillo, okanti-veit: makkititse erksiniarase.

8. Uitaleramik assianik iñuksingilet, Je-suse kissiet tækkovæt.

9. Kakkamille attersaramik, Jesusim iñer-terpeit, okarlune: Tækkojasse taimna okau-tiginiarasiuk iñungnut, Inum Erngninga tokkungajuñit makkiterkärtingo.

10. Illiniartingita apperivæt, okarlutik: Sög aglangnik illissimajut okarket, Eliasemik sivorliolune tikkitsomärtomik?

11. Jesusible kioveit, okautivlugit: Ahai-la Eliase sivorliotivok, tamaitalo idluarsivlu-git.

12. Okaupapsele: Eliase tikkisimajok, il-litaringilælle, issumamingnut pidlarpæt; tai-maktauk Iñum Erngninga taipkonauget kap-piaisuktitaujomärpok.

13. Tava illiniartingita tukkisivæt, Johaṇesemik, Babtiterijomik okantingmagit.

14. Iṅgaseksuit tikkinamikit, iṅub tikkipa, ittigangiṅullo pāmangavok,

15. Okarlune: Nalegak erngenera nāpkiḡiḡk, illissimailingajok āniadlarlune, ikkoṃamut orrokattarpok, imānullo orrokattarivok.

16. Illiṅiartingnut ātautipara, ākinek ajorpæt.

17. Jesusib kiova, okarlune: Tata ukkoa okpingitut mumiksimajut kinguvāḡgukattigēt, kaṅok sivitutḡijomik neijorniarpapse? kanerlo sivitutḡijomik keṅuginiæḡilapse? kailauruk uvamnut.

18. Aṅernek ivsornartok Jesusib iṅerterpa, aṅivok tava tapsomanget. Sorusek tanna tagvainak piungnērpok.

19. Illiṅiartingita kissimik tikkipæt, okarlutik: Sōḡ uvagut aṅitilugo ajorpittigo?

20. Jesusible kioveit, okautivlugit: okpinginapse. Ahaṅèrik okaupapse: Senf-kornetut okpernekarupse, kakkamut omunga okartuinariakarpose: tagvanget nukterit taikunga; nukteromārpok tava, ajugakarasele,

21. Imaitulle añernerit añititaungilet, kisi-
siane tuksiarnermullo nerringinermullo.

22. Galileamele-ñillutik Jesusib okauti-
veit: Innum Erngninga pititaujomärpok iñuit
aggangiñot;

23. Taipkoa tokkotsomärpæt, uvlut pinga-
juanne makkitsomärpok. Kiksadlalerput
tava.

24. Kapernassmut pingmetta, kënaujenik
kattersijut (kattimavingmut) Petrusse tikkipæt
okarlutik: Ajokertortipæe tuñivangila kënau-
jak (kattimavingmut)?

25. Okarpok: aukak. Iglomut ittermet,
Jesusim ingiarpa okarlune: Simon, kanok
issumavit? kikkunit attangit nuñametut tuñer-
gat kënanjet pivittigit? kittorngamingnit tæk-
korngartenillonët?

26. Petrusib kiova: Tækkorngartennit.
Jesusib kiova: Kittorngat tava tuñijjaria-
kangilet.

27. Ningarkonagille imab sinänut ainia-
rit, ningitsijartorit, sivorlek anlasagak kakkitet:
aitartikungæ, Statermik nachvalärpotit, tam-
na tuñiuk pivlungalo pivlutillo.

KAPITELEMIK XVIII.

*Piujorinermik, Kristusim ajokertuining-
anik.*

Taipsomane illiñiartut Jesusemut pivut okarlutik: Kina anginerõva killaub nalegauningane?

2. Nutarak Jesusib kaikova, akkornganullo pitipa.

3. Okarlune: Ahamerik, okautivapse: utteromangikupse, nuttakkatullo-ïngikupse, killaub naleganninganut piomãngilase.

4. Ingminik otunak nutakkatut mikliler-tok, anginerõvok killaub nalegauningane.

5. Imitok nutakamik illelliortub attinne, illelliorivãnga.

6. Uvamulle okpertut ukkoarãrsuit, il-langanik asserortitsijomut idluarnersauvok, asserorterviub ujaraktanganik kongësingagut nivingaiviogune, imarbingmullo ittinersamut ippitilugo.

7. Kappianamek sillarsoarmiut asserortai-

pivlugit. Asserortajokaromärpok: kappianamegle iñuk taimna asserorterijok.

8. Aggakpille ittikkavillonët asserorpattit, nakkarkit egilugillo: Illingnut ajunginersauvok, tussiaelutit, illakongörlutillonët iñogutemut itteruvit; marrungnit aggakarnermit, ikkoṁamut kamitsuitomut egitaannermit.

9. Īsivittauk asserorpattit, përuk egilugolo: Illingnut ajunginersauvok, igloinarmik ĩsekarlutit iñogutemut itteruvit, marrungnit ĩsekarnermit, ikkoṁamullo kamitsuitomut egitaannermit.

10. Ipaksileritse, makkoarärsuit illanget nachoginasiuk. Okaupapse: Engelingita killangmetut Atätama killangmiub kēnanga tækkuuätsainarpæt.

11. Iñum Erngninget piulijartorpeit tamaita tamarsimajut.

12. Kañok issumavise? Iñuk ungniakattartunik tellimertorlutik saugakutekarune, tapkoalo illanget tamarpet: ungniakattartut sittamertorlutik arverterngemillo, sittamartut kemmegajangileit kakkeñut, tamartok keñeriarajangila?

I

13. Neñiguniuk, ahañerik okautivapse, tamna kuviaisutigiluarpa, assingiñit ungnijkattartuñit sittamertorlutik arverterngemillo sittamartuñit, tamarsimangituñit.

14. Taimaktauk Atätapse killangmiub tamarkonginiva ukkoarärsuit illanget.

15. Kattanguvit idluivigiludlarpattit; kissivit nellipsaruk, inerterlugolo kissipteutik. Nafekunitit kattangutit äkigërpok tava.

16. Tussangipattille, attautsemik marrungniglonët illakarlutit aingmigisse, okausisse okpernarkovlugit marrolutik pingasuluselonët okaleropse.

17. Tussangipasse, illagëktuñut okariia: illagëktulle nälengippagit, nellojorællugo, Zoelnerijorællugolonët.

18. Ahañerik, okautiväpse: kellersotasse nuñame, kellersorsimajomärputtauk killangme; kellerödsartassele nuñame, kellerödsaromärputtauk killangme.

19. Ama okanpapse: marruk nuñame illagëkunik, sumiglonët tuksiaromavlutik; piomajattik pilärpæk Atätamuit killangmetomit.

20. Marruk pingasullonēt attimue kattimajarangetta, akkornganetsomavunga.

21. Petrusib apperijartorpa, okarlune: Nalegak, kattangnma idluivigiludlarppanga, idluiningit kapsiarterlunga issumagijungnē-reksarivakka? arvengemit aggartunik nama-ka?

22. Jesusible kiova: okautingilagit arvengemit aggartunik, kissiane (uñuktovaksoarnik) 490 nigle.

23. Tamaña pivlugo killaub nalegaanninga attañertun-ïpok, taipsoma kivgane kiglissinialerpeit.

24. Kiglissinialermagit: illanget sakkerpok, akkiliksalik attañerminut 10,000 denik kēnaujeñik.

25. Akkiksakangimet, attañinget tamna pissiniutaukova, nullianiglo kittorganginniglo, perkotinginiglo tamainik, akkillertaujomavlune.

26. Kivgab tapsoma pāmangavigivlugo, mañigoerkovlugo okautiva: Attañek, ningarinanga, tamaita akkilleromārpakka illingnut.

27. Kivgak tamna attañinget näpkigilerpa; aularkovlugo akkillerkojungnërpa akkiliksenik.

28. Kivgak tamna aularpok, añigame, kivgaukattime illanget naipipa, tamakisimajine kënanjenik ungnijakattartunik tellimertorlutik. Tiguva tagva, kiñilugolo okautiva: akkiliksettitt uvamnut akkilikit.

29. Kivgaukattinget pãmangavlune tuksiarvigiva okarlune: ningarinanga, tamaita akkilleromarpakka illingnut.

30. Aipale piomangilak: parngnanërsimavingmut ittertitsartorpa: akkilieksangit tamaita akkillerkärtinagit.

31. Kivgaukattingita tamaña tækkogamitsuk, kiksalerput, tamaitalo tækkojattik okautigijartorpeitt attañermingnut.

32. Attañinget kaikova okautivlugo: Kivgakullovotitt akkillieksettitt uvamnut tamaita issumagijungnërpakka, tuksiarvigigamga:

33. Kivgaukattillo näpkigijeksaringilet, sorlo näpkigilaurapkit?

34. Attañinget kaningaumajarvigiva, ãnia-

titsijomat pitilugo; akkillieksangit tamaita akkillerkärtingit.

35. Taimaktauk Atätama killangmiub piomariväse: omættipsingne kattangutipse tammarningit issumagijungnërniengekupsigik.

KAPITELEMIK XIX.

Kaņimajut Kristusib inuliveit.

Okantsit ukkoa Jesusib nāgamigit: Galilæamit aularpok, Judæab erkānut pivlane, Jordanim igloanut.

2. Inūgiartorsuit mallingniktut inulidlarpeit tagvane.

3. Farisæerille tikkinamitsuk ōktorniarlugo, apperivæt: Nulle angutib, piutsit nellet pivlugit, avilugo idluarka?

4. Kioveit, okautivlogit: okantsit attuar-pangilasse? Inungnik pingortitsijub kiglinganit pingortipak, angut attausek arngnarlo attausek;

5. Okarlune: Tamaña pivlugo angune arngnãlo angutib kemegomãrpæk, nulle unga-gimava, taipkoalo marruk uvinigik attausiksauvuk.

6. Tamaña pivlugo marrojungnẽrlutik, uvinigik attausiksauvuk. Gudib kattititæk iñub avititeksaringilak.

7. Okautivæt: Sög Mosesib tuñijerkovãti-gut aglangnik avitsitixsenik, avikovlugo arngnak?

8. Kioveille: Mosesib iñertingilãse nulliasse avilugit, omættisse mangaidlarmetta; kiglinganit taimaingilak.

9. Okaupapsele: nulliaminik avitsijub (nulle angunialaungipet) assianiglo nullianik-lune, nulliarẽngnek asserorpa tapsoma. Avtamiglo nulliektub nulliarẽngnek asserori-va.

10. Illiñiartingita okautivæt: Angut nulliaminut imailikpet, nulliarẽgiak idluangilak.

11. Okautiveille: Okausek tamaña iñuit illunatik tukkekartilungilæt taipkoale tuñit-siviojut kissimik tukkisivæt.

12. Aipaitokarpok illanginik, arngnamik

timinganit imailutik erngniängömajunik: Aipaitokarivok illanginik, iñungnut aipaitokojanujunik: Aipaitokarivok ama illanginik, pijarellutik aipaitsomajunik, killaub nalegauringa pivlugo. Tukkekartitsijub tukkekartitink una.

13. Taipsomane nutakket ätipteit tapso-munga, aggangiñut pattiktaukovlugillo tuk-siarutigilugit Gudemut, illiñiartingitale suad-lalerpeit.

14. Jesuse okarpok: nutakket uvamnut pillit, iñerterasigiglo; tapkoa Gūdib nalegauringa piksaringmatsuk.

15. Aggangminut pattiklugit tagvanget aularpok.

16. Ahak, iñub tikkilugo apperiva: Ajung-itotit ajokertuijok, kanočtomik ajungitomik pinniartuksauvik, piomavlugo iñogutemik nungusuitomik?

17. Kiovale: Sög ajunginerarpiinga assia-nik ajungitokangilak, Gude kissime ajungi-lak. Iñogumulle itteromaguit, perkojet mal-lingniakit.

18. Tapsoma appersorpa suna? Jesusible kiova: Iñuarniarnæk; arngnarniarnæk; tig-

lingniarnæk; kigiluktomik okautiginiarnago aipeit.

19. Atätello anänello nalekik; iñukattit illiktut nægligiuk.

20. Iñuosuktub kiova, okautivlngo: tamaita makkoa mallilaukpakka sorrusionimnit: suna kissiet pingipigo.

21. Jesusible okautiva: Idluartojomaguvit, perkutitit tamaita niorgotigijartorkit, aglujunnullo pilliutigilugit; killangmē perkutit siariksiniarpotit tagva mallingnialilär-lungalo.

22. Okausek tamana iñuosuktub tassaramiuk, kiksarlunē kemēkpa: agluiname.

23. Illiñiartiñe Jesusib okautiveit: Ahamērik okaupapse, agluitok Gudib nalegauninganut pilune sappernakasekpok.

24. Okaupapsetauk: Ajornænginerövok, (nergutsoak) kamele, merkutim issingagut pivlune, agluitomit Gudib nalegauninganut itterniartomit.

25. Illiñiartingita tamaña tussaramitsuk, angijomik kakkilärutigivæt, okarlntik: Kiname pilloridlarniarpa?

26. Jesusib tækkusarlugit okautiveit:

Iñungnut ajornarpok, Gudemulle tamaita, ajornaengilet.

27. Petrusse tava kiovlune, okantiva: Ahak, tamaita kemelankpavut, mallilarpillo, sumik akkiksakalärpita?

28. Jesusib kioveit: Ahamerik, okanpapse, maña mallikapsinga, illunatik nutaulerpetta, Iñublo Ernnginga iksivautarmine änanauerme iksivalerpet, illipsetauk iksivajomärpose iksivautañe arkangemit aggartuñe, erkartorlugillo piomärpasse Israelib kinguvängit, arkangemit aggartut illagët.

29. Iñum iglune kemekuniuk, kattangu-tinnelonët angunelonët, arngnelonët, nullelonët, kittornganelonët, perorsčvinelonët, attera pivlugo: ungnijakattartunik tellimertorlutik piomärivok, iñogumiglo nungusuitomik piomärpok.

30. Unuktulle sivorlët kingorliutsemärput: kingorlëlo sivorliutsemärput.

KAPITELEMIK XX.

Weineliksame perorsēviksiortunik.

K illaub naleganninget adsigiva iglum iñua, uvlarortok señajuksarsiniarlune perorsēvingminut weineliksamut.

2. Señajukselle kēnaujāmik attantsemik pilarmagit, uvlok nāvlugo señakovlugit, tikliveit perorsēvingminut weineliksamut.

3. Uvlub nellunaikutanga pingatsermet, assingame assingit tēkkoveit niuervingmetut sullieksakangitut,

4. Okautivlugit: illipsetauk aileritse weineliksamut perorsēvingmut; namaktomik akkilleromavapse.

5. Aivut tava. Añā añigivok, uvlub nellunaikutanga arverngilermet arverngemillo tellimalermet, taimailiorivok,

6. Uñukasalermelle, uvlub nellunaikutanga arkangalermet añā añigivok, assingittauk sullieksakangitut tikkiniveit, okautiv-

lugit: Sög uvlok nāvlugo sulliksakarase tagvanekise?

7. Kiovat: tillijikanginapta. Okanti-
veit: illipsetauk aileritse perorsēvingmut wei-
neliksamut; idluartomik akkiksamik piñiar-
papse.

8. Uñulernet, perorsēviub weineliksab
muet pimajine okautiva: Señajut kaikolu-
gillo akkilikit, kingorlēt sivorliutikit, ama
sivorlēt pigikit kingorliutigigit.

9. Uvlub nellunaikutanga arkangelermet
señakojajut sakkerput, illunatik adsigēnik
kēnaujenik attautsemik pivut.

10. Sivorlēt tikkinamik, uñunersenik pin-
niarasugællutik (illamingnit;) tapkoatauk
illunatik adsigēnik kēnaujenik attautsemik
pigivut.

11. Attautsemik pigamik, perorsēviub
iñua okarnerlotilerpæt,

12. Okarlutik: kingorlēt makkoa uvlum
illainangane señalauktut, uvaptingnalle ad-
siutipattit, nauk uvlub kisserninga oku-
mainingalo tukkisijogut (señainalaukpa-
vut).

13. Kioveille, tapkoa illanget okautiva: Illännara, akkilerleovigilagit. At-tautsemik kēnaujamik akkilleromavlutit okarama, angilaungilatit?

14. Kēnaujjet piuk, aularlutit. Kingorlerle tamna illiktut akkilleromavara.

15. Perkutimniglonēt issumamnik piñiar-tuksaungilanga? kattarlungavit ajunginama.

16. Taimak kingorlēt sivorliutsomärput, sivorlēlo kingorliutsomärput. Kaikojaujut uñudlarput, ãñerimajulle ikkidlarput.

17. Jesuse Jerusalemüt majoarame, illiñi-artine arkangemit aggartut ingminut pitilugit, ingeravlutik okautiveit:

18. Ahak, takpaunga Jerusalemüt aivogut, Iñum Erngninga pititaujomärpök ajo-kertuijorsoarnut aglangniglo illissimajuñut, taipkoa tokkoteksautitsomärpæt.

19. Nellojuñullo tuñiniarþæt, taipkoa mittantigijomärpæt, ipperartorlugolo kikkiek-toromärpæt; uvlullo pingajuane omaromäri-vok.

20. Taipsomane Zebedæusib kittorngang-

it̃a arngnæta erngnængne illagivlutik tikkipa,
pāmangavigilugo sumik tuksiarvigiva.

21. (Jesusim) appersorpa: Sumik piomavit: Kiova: Erngnækka ukkoa iksivokokik nalegauningne, aipa tallerpikpit tungäne, aipangale saumikpit tungäne.

22. Jesusible kiova: Tuksiartasse nellovasse: Erngusiärsuim (imānga) imigeksara imerungnarpitikko; Babbitautiksaralo Babbitautiksarigalloarpitikko? Kioväk: Ahaila, ajungikalloorpoguk.

23. Okautivak: Erngusiärsuim (imānga) imigeksara imerniaralloorpattik, Babbitautik samnullo Babbitaujuksaugalloarpotik; tallerpingmale tungäne, saumingmalonēt tungäne iksivakojomanek, uvamnut perkojeksaṅgilak (illiptingnut), Atätamale iksivakojangit taipkoa iksivajomärput.

24. Tellimaujortut assingit illiñiartut tamāna tussaramitsuk, añujutigiterpakit nukkarēk ukkoa.

25. Jesusible kaikoveit okautiniarlugit: Nuñam attañingit attañiojartortut kausimavasse, taipkoa illangit sālaliksuit pitsartudlarput.

K

26. Illipsele taimailerniarase. Angucrojomajok, kivgarijomärpässe tamapse.

27. Attaniojomajub kivgartorvigijomärpässe.

28. Inublo Ernngninga tikinginivok, iänngnut kivgartortanjomavlune; kivgartorijartorperle, iñotsiminik tuñijivlune uñuktut pialijiksangañik.

29. Jerichomit añingmetta, iñugiartorsait mallikpæt.

30. Ahak, tautungituk apkotäne iksivajuk. Jesuse kängiutijok tussaramiko, niphialerpuk, okarlutik: Nalegak, Davidim Ernngninga, näpkigittiguk.

31. Iñuille iñerterpakit nippangerkovlugik. Niplialualerpugle, okarlutik: Nalegak, Davidim Ernngninga, näpkigittiguk.

32. Jesuse nokkalerpok, kaikovlugik, apperivæk: kañok piomavitik uvamnut?

33. Kiovæk: Nalegak, tautuleromavlunuk.

34. Jesusib näpkigilerpak, isikikut aktorpak: Tagvainak tautulerpuk, malliklugolo.

KAPITELEMIK XXI.

Kristuse Jerusalemut aivok.

Jerusalemut kaglileramik, Betfagemut tikkilutik, orksuktalingmut kakkamut, Jesusib illiñiartingne marruk tillivak,

2. Okaudlugik: Aileritik iglugasengnut nelliptingnetuñut, nergsut suitekoktujok pituksimajok neñilärpatik nocharlo señiane; pitüdsarlugiglo, uvamnut kailugik.

3. Apperijauguptik, imak klogittik: Nalekab attoromangmagik; tava neksartaukolärpak illiptingnut.

4. Tamakkoa illunatik imailiorput, nellautajjub okausingit nellautsekovlugit imak okarame:

5. Zionib pafia okautigissiuk, ahak, Naleket kaivok illingnut sineaungaidlune nersumlune, nergsutiblo siutekoktujub nangmakpak-tub nochanget känganelune.

K 2

6. Illiñiartuk aularpuk, Jesusib okautimāgik taimailiorpuk:

7. Siutekoktujok nocharlo ätipakik Jesusemut, añoratik keñerloanut illivlugik, (Jesuse) känganut ingitipæt.

8. Iñugaseksuit añoratsetik issivilerpeit apkotänut; assingillo napartut kësertutingit kiblorlugit pivut, apkotänut illiveit.

9. Iñugaseksuillo sivorlelo malliktingillo, kagudlarlutik okarput: Hosiana Davidim Erngninga; Nalekam attingane tikkitok! Hosiana kotsingnerme.

10. Jerusalemut ittermet, iglugaseksuit iñungit illunatik aulajalerput, okarlutik: kina una?

11. Iñuille okarput: Jesuse una, nellautajok Nazaretemit Galilæametomit.

12. Jesuse Gudim iglunganut kattimavingmut itterpok, pissiniartut niuverniantullo kattimavingmetut añitilerpeit kēnaujeniglo tauksējut ikpættingit, tingmitseniglo niorv-kottigit iksivautangit orrotidlarpeit.

13. Okautivlugit: aglaksimavok, igluga tajajomärtok tuksiarvingmik: illipsele iñu-arvigilauktasse.

14. Kattimavingmemet, tautungitallo tussiatullo tikkipeit, tamaita piungnerti-peit.

15. Ajokertajorsuillo aglangniglo illissimajut tattañiniarnartitangit tækkogamikit; Sorruksillo kattimavingme kaggudlartut, tus-saramikit: Hosiana Davidim Ernngninga: sinangalerput tagva.

16. Okautivlugo: ukkoa okartut tussarpigit? Jesusib okautiveit, ahaila: Aglait ukkoa attualaungilasse: Nutakket amamaktullo kannermingnut nakudlartomik pitipatit?

17. Tava kemekpeit, iglugaseksoarnit ainvok Betaniamut, tagvanelerlune.

18. Uvlub aipangane uvlakut, ama iglugaseksoarnut ingeravhune kãlerpok,

19. Napartok Feigeliksak apkoserngub señiane tækkogamiuk, nellipsarpa merkutuinalik tækkogamiuk, okautiva: mattoma kingorngagut illingnit paungartortokarniatsengilak issokangitomut. Napartok tamna Feigeliksak tuavi pannilerpok.

20. Illiñiartingita tamana tækkogamit

suk, tattaṁiniarlutik okarput: Napartok una Feigeliksak kañok illingava pañidlalauerpa?

21. Jesusible kiovlune, okautiveit: Ahamērik, okautivapse, inērtuinjarase okperupse, Feigeliksamut napartomut, taimailiortuinaromāngilase; kakkamulle omunga imak okarupse, tagvanget kangattarit, imarbingmullo pakkarit tava taimailioromajok.

22. Tamaita tuksiutipsingnik tuksiartose, okperupse pilārpasse tava.

23. Kattimavingmut ittermet ajokertortilugo, Ajokertnijorsuit inuillo angajokangita tikkipæt, okautivlugo: Kimit perkojauvit imailiorkovlutit? Kialonēt pitsartojomik matominga tuñitsivigivātīt?

24. Jesusib kiovlune, okautiveit: Apperiomavapsetauk okautsemut attautsemut; matominga okautijomagupsinga, okautijomavapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

25. Johaṅesib Babtisinga nakit piva? Killangmillonēt iūngnillonet? Erkarsaler-

put, ingminut imak okarlutik: Killangmit pijok okautiguptigo, okautijomavätigt; sög okperilaungipissiuk?

26. Iñungnille pijok okautiguptigo; iñuit erksigivavut; Johañese iñuit illunatik nellautajoringmatsuk.

27. Jesuselo kiovæt, okarlutik: nakit pingmanget nellovavut. Okautiveit: Taimaitomik okautijomangilapsetauk kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

28. Kañok issumavise? Angutekalauktok marrungnik erngnelingnik, sivorlermut tikkipok, okautivlugo: Erngnik, uvlome señajartorlaurit perorsëvimnut weineliksamut kakkamut.

29. Tapsoma kiovlune, okantiva: aijomangilanga. Kingorngagut kakkialerame, aivok perorsëvingmut.

30. Ernagnerme aipanut tikkinivok, taimaktauok okautivlugo. Tapsoma kiovlune, okantiva: Akaila Nalegak; ainañele.

31. Taipkoa marruk nelliakita atätamik perkojanga mallikpakko? Kiovæt: sivorliub. Jesusib okautiveit: Ahañerik, okautivapse; Zoelnerillo anguniarpaktullo Gudib nale-

ganninganut ittertüksaukörnnersanjut illip-singnit.

32. Johañesib tikkipāse, ajokertorpāselo apkotiksamik idluartomik, illipse okperingilasse: Zoelnerille anguniarpaktullo okperivæt. Tagva tækkołaukärđluse kakkialinginivose kingorngagut okperluse.

33. Adsigēktunik assinginik tussaritse: Angajokakalauktok perorsēvilliudlartomik paungalingnik, avatā avaluliudlarlugo, paung-et iptinget señaviksanganik señalaurame, nuvuguseksoarmiglo señagivok; perorsēviksiortuñut attartortaukogamiak nuñame assianut aularpok.

34. Paunget iñilerviet nelliutingmet: kivgane tilliveit perorsēviksiortuñut, perorseviub paunganginik pijartorkovlugo.

35. Perorsēviksiortulle kivgangit tigudlarlugit, illanget unatarpæt, illanget tokkopæt, illangettauk ujarkeñut millorpæt.

36. Ama kivget assingit tilligiveit, uñnerset sivorlinginit: Tapkoatauk imailioriveit.

37. Kingorliotilerlugo Ernagne tilligiva

taipkonunga, okarlone: Erngrera illaragio-
mavæt.

38. Perorsëviksiortut erninga tækkogamit-
suk, ingmingnut okalerput imak: Tagga
kingormgusijuksak; atte tokkoniarlavut king-
ormgujeksangit uvagut pigilerlugit.

39. Tiguvæt tava, perorsëvingmillo pingu-
jarlugo tokkopæt.

40. Perorsëviub angajokanga tikkikune,
perorsëviksiortut ukkoa kañok piomava-
git?

41. Kiovæt: ajortulliartorsuit ukkoa tok-
kotsomärpeit, perorsëvine perorseviksior-
tuñut assingiñut, paunganik kaitsijomär-
tuñut, iñerviet nelliutikpet, attartortaukojo-
märpa.

42. Jesusib okautiveit: Aglait attua-
laungilasse aglaksimajut imak: Ujarak, ig-
lulliortut egitanget, tamna iglub terrek-
koa ujaraulernertok; tagva Nalekab piñ-
niarninga, tattañiniarnadlarpok isipting-
nut.

43. Tamaña pivlugo okautivapse: Gudib
nalegauninganik aksärtaujomärpose, nello-

juūnt paungenik idluartunik kaitsiomärtuūnt tunnilugo.

44. Iñuk ujarkamut omunga tupviogune, serkomitaujomärpok: kattakvigijañele ujarkam oma, serkomitsijomärpa.

45. Ajokertuijorsuit Farisæerillo adsi-gëngningit tussaramikit: Mallugivæt okautingmagit.

46. Killanalerlutik tigujomagalloarpæt, iñuille erksigiveit nellautajoringmatsuk.

KAPITELEMIK XXII.

Attañersub Engninget nullianilerningani.

Jesusib ama okautilerpeit adsigëktunnik imak okarlune:

2. Killaub nalegauninga sorlo attañersub, erngnine nullianerkolerpa.

3. Kivgene tilliveit, nulliarëngnialertungnut

nerrijartortukset kaikovlugit: kajjomalungillelo.

4. Ama kivget assingit tilligiveit, okarhne: Nerrijartortukset okautigissigik, ahak, nerrimäreksavut piarērpakka, taktuvakotikkalo koiñijut tokkopakka, tamaitalo piarērpūt; kaileritse nulliarēngniaalertungnut nerrekattigelaumikavut.

5. Nachogivælle, aularkutiglo, illanget perorsēvingminut, illangello sullivingminut pivok.

6. Illangitale kivgangit tiguveit, mittautigivlugillo tokkopeit.

7. Tamaña attanersub tussaramiuk: ningajadlalerpok, sorsuktokutsoaņe aikoveit, iñuartut taipkoa nungutsartorkoveit, igluga-seksoangit ikkilugit.

8. Kivgeņe okautiveit: Nerrimäreksēt piarērsimagalloartut, kaikojaulauktulle pijuk-saungilet.

9. Tamaña pivlugo apkosiniälungnut aileritse, illunaita naipiñiartasse nerrijartorkogissigik nulhiarēngniaalertungnut.

10. Kivget taipkoa apkosiniälungnut aivut, naipitattik illunaita kattitipeit, ajor-

tullo ajungitullo: Nulliarēngnialertuk iglungak nerrimākattauniartuñut nimniolerpok.

11. Kaikojaujut attañersub tækkojartorpeit; tagvane iñuk añorãrsimangitok nerrimakattaujuksetut tækkogamiuk;

12. Okautiva: Illanak, sōg ovunga itterkit, añorãrsimangitotit nerrimakattaujuksetut? Tamnale niplingilak.

13. Kivgeñe attañersub okautiveit: aggangillo ittiggangillo kellersorsigik, egilugolo tårtorsoarmut, keatsainaromärtomullo agle-rulätsainaromärtomullo.

14. Kaikojaumajut uñukput, añerimajulle ikkiput;

15. Farisæerit kachimiolerput, ingmingnut okaromavlutik, kañok okausinganut uiverivlugo.

16. Illiñiartingit tapsomunga tilliveit, Herodesiblo kivgangit illagællugit, okarlutik: Ajokertuijok, okpernartōjotit kausimavaptigit, Gudemullo apkotiksamik ajokertuitsiarpotit iñuit sivōragingilettit, illunaita nelligigangne.

17. Tamaña pivlugo okautittigut, kañok

issumavit, Attañivaksoak tuñitsivigilugõ tuñergutinik idluarka, idluangilalonët?

18. Jesusible nipporsainingit tukkisilera-migit, okautiveit: Takkormortose, sõg uiverid-larkissinga?

19. Tækkulago kēnaujak tuñergutiksak. Kēnaujak tapsomunga sakkerpæt.

20. Appersorpeit: kia adsinga, kialo ag-langit kolläne?

21. Kiovæt Attañivaksub. Okautiveit tava: Attañivaksoarmut tuñissiuk, Attañi-vaksub piksanga, Gudemullo Gudib pik-sanga.

22. Tamana tussaramitsuk, tattaminiar-put: kemeklugolo aularput.

23. Uvlok tamaña Saduzæerit tikkipæt, omarviksakangitomatik okartut; apperivælo.

24. Okarlutik: Ajokertuijok, Mosese o-kartok, tokkojokarpet kittorngakangitomatik, nukkanget (angajugilauktame) nullia nul-iarijomārpa, angajune kinguvāksakarkøv-lugo.

25. Uvappingnele nukkarēt arvengemit ag-gartut-īlauktut. Angajuklek nullianilau-

L

rame, kittornginane tokkovok: Nulle nukaminut keṁekpa.

26. Taimaktauk aipanget, pingajuello, arvengemit aggartut kingorlerēklutik (pigivæt).

27. Illunatik kingorngattigut arngnak tokkogivok.

28. Makkitervingmele, taipkoa arvengemit aggartut nelliata nullianiktarijomärpauk; illunatik nulliarilaungmatsuk.

29. Jesüsib kiovlune, okautiveit: Tamarpose illa, aglait nellogapsigik, Gudim ajugakangijusalonēt.

30. Tokkungajuñit makkitsomärtut nullianingniængilet, uininguiængilello: Gudible Engelingittitun-itsomärpnt killangme.

31. Tokkungajunik omaromärtunik attualaungilasse, Gudim okautilaungmasse imäk:

32. Abrahah Gudigivānga, Isablo Gudigivānga, Jakoblo Gudigivānga? Gude tokkungajut Gudigingilæt, iñojulle (kissimik).

33. Iñuille tamaña tussaramitsuk, ajokertuininga tattaṁiniarivæt.

34. Farisæerit tussaramik, Saduzæerit o-

kausiksērotīngmagit attantsimut kattiler-
put.

35. Taipkoa illangeta, aglangnik illisima-
jub ōktorpa okarlune:

36. Ajokertnijok, perkojeñit tamaiñit nel-
liet anginerova?

37. Jesusible kiova: Gudit Naleket næg-
ligiuk, omættingnut tamānut, tarngningnullo
tamānut, issumangnullo tamaiñut.

38. Tamaña pijariakarnerōjok, angnerlo
perkojak.

39. Aipangatauk tapsotunak-īpok: iñu-
kattit illiktut nægligilugo.

40. Perkojængnut ukkungnunga marrung-
nut perkojet illunatik illagēkput nellautai-
jullo (aglangit).

41. Farisæerille kattimangmetta, Jesusim
apperiveit,

42. Imak okarlune: Kañok issumavise
Kristuse pivlugo? Kia erngerivauk? Kio-
væt: Davidib.

43. Okautiveit: Sög Dävidib (Gudim)
añerninganut Nalekaminik taivauk? imak
okarame:

44. Nalegak Nalekamnut okartok: Taller-

pingma tungānut ingitit, ningarijittit u-
vanga illerkārtinagit ittikkavit tullerartang-
aānut.

45. Nalekaminik Davidib taigamiuk, kañok
erngnerivauk?

46. Kiolugo illunatik sappilerpæt, illuna-
tiglo uvlub tapsoma kingorngagut apperi-
lugo sapperivæt.

KAPITELEMIK XXIII.

*Farisæerit takkormorningita sakkertitau-
ninginik.*

Jesusib iñuillo, illiñiartingillo okantiveit
imāk:

2. Mosesim iksivautangane aglangnik il-
lissimajut Farisæerillo iksivavut.

3. Taipkoa attuarkojangit illipsingnut, ta-
maita naleklugillo mallingniarsigik; piñiar-
ningille mallingniarasigik, okaralloartut
piñiaratik.

4. Erksugeksenik okumaitunik erksuksaungitunik kellersivut, iñuillo tuinginut il-livlugit piveit; nangminerle aktoromangileit aggangmut attautsemullončt.

5. Sullijeksettik tamaita piveit, iñungnut tautugaukovlugit. Erkaumajeksettik sillik-tipeit, añoratsettiglo killungit angijororlugit señaveit.

6. Nerrimavingme illiñiarvingmelo issuk-liojomavlutik iksivajomavut.

7. Niuvervingmello sallutitaujomavut, iñungnut taijaujomavlutik Rabbimik (ajokertuijomik).

8. Illipsele taijauniatsengilase Rabbimik: attautsemik ajokertortekarapse Kristusemik; illipse tamapse kattangutigēkpose.

9. Atātamik taisiniarase nuñame: attausek atātagigapsiuk killangmetok.

10. Ajokertuijunik taijauniatsengilase: attausek ajokertortigigapsiuk, Kristuse.

11. Illasse anginerojok, kivgeksaujok il-hipsingnut.

12. Ingminik angijojomajok, mikkinersaujomārpok: Ingminigle mikkinersaujorijok, tamna angijorortitauniarpok.

13. Kappianamek okorse, aglangnik illis-simajut, Farisæerillo takkormortose! Killaub nalegauninga parngnanërapsiuk, iñnit itter-konnagit, illipse ittertuksaunase, itteromajulle itterkõngilasse.

14. Kappianamek okorse, aglangnik illis-simajut, Farisæerillo takkormortose? Uigarnerit pingit nungunapsigik, takkijunik tuksiarutunik tuksiarutsomavlugit okartose: Taimak pivlugo pidlartaunersaujomärpose.

15. Kappianamek okorse, aglangnik illis-simajut, Farisæerillo takkormortose! Nuñakullo imakullo ingerarapse, illaksarsiorluse Judikukattiksapsingnik: illagikpassele, tãrtomut kittorngautippase, illipsingnit marro-erterdlune.

16. Kappianamek okorse, tautungitut tes-siortut, okarapse: Gudib iglunganik angertok, tamaña pijariakangilak; Gudible iglung-et piñarnarusianik (Goldemik) angertok, tamna pitlareksauvok.

17. Sillaitose tautungitose: Suna angine-rova, Golde, Gudim iglungalonët, ivlernar-titsijok Goldemik.

18. Okarivose: Altaremik angertok, ta-

maña pijariakangilak tuñergumigle altarib kãnganetomik angertok, tamna pitlareksauvok.

19. Sillaitose tautungitose: Suna angine-rova, tuñergut altarelonēt ivlernartitsijok tuñergumik.

20. Tamana pivlugo, altaremik angertub, kãnganetullo tamaita tappipeit.

21. Gudib iglunganik angertub, tapsomalo innua tappipa.

22. Killangmiglo angertok, tamna anger-poktauk Gudim iksivautanganik kãnganetomiglo.

23. Kappianamek okorse, aglangnik illis-simajut, Farisæerillo takkormortose! Min-zelo, Tillelo, Kiñello tellimaujoetta aipanga tuñigapsiuk: perkøjeñetune pijariakarnerset tuñupasse, imaitut, idluarnerlo, nãpkiginerlo, okpernerlo. Makkoa (tainajut) piñiareksarivasse, ipkoa ipperarnagit.

24. Okorse tautungitose tessiortose! Mil-lugiarãrsuit keñerapsigik, Kamelemigle ěsi-vose.

25. Kappianamek okorse, aglangnik illis-

simajut, Farisæerillo takkormortose! Erngusiãrsuillo pogutello sillatatigut keblariksarapsigik, illungille tættæput piomatunermiglo nerritunermiglo.

26. Farisæerillo tautungitotit! Erngusiãrsublo pogutablo illugik sallumarsarkãrkik, sillatigik keblaridlarkovlugik.

27. Kappianamek okorse, aglangnik illisimajut, Farisæerillo takkormortose! Illuvertitut mingoarsimajutitun-ĩnapse: sillatingit ãnananjartut, illungille tættæput tokkungajut sauninginik, mamaitualungniglo.

28. Taimainivosetauk, kallinipsigut idluartõjarpose, iĩnit tautuktillugit, illupsigulle takkormornermiglo idluiluktomiglo tættæpose.

29. Kappianamek okorse, aglangnik illisimajut, Farisæerillo takkormortose! Nellautaijut illuvingit seĩagapsigik, idluartullo iluvingit ãnanausigapsigik,

30. Okarluselo: Atãtagilauk tavutiĩnukattigilauruptigik, illagijomalaungilavut taipkoa kovisilauktut nellautaijut auginik.

31. Tamattominga nangminek pivluse

angerpose, nellautaijunik tokkotsijut kittornгарingmasse.

32. Atte illipsetank sivorlipse oktorvigilauktanget tættæniarsiuk.

33. Knglugiarãlujarpose, kañok illiluse kappianartovik kemãjomavissiuk?

34. Taimaitomik ahak, illipsingnut tillivakka nellautaijullo, sillatojullo, aglangniglo illissimajut; taipkoa illangit tokkotsomãrpasse, kejungmut señingajolingmut kikkiek-torlugit, illangillo illiñiarvipsingne isakard-laromãrpasse, unangmilugillo iglugaseksoarnit ama iglugaseksoarnut assingiñut;

35. Tikkitankovluse idluartut aungiñut illunainut, nuñamut kovijaujuñut, idluartum Abelim aunganit, Zachariasib, Barachiasim erngninget aunga tikkilugo, tokkelauktasse kattimaviub altariblo akkorngangne.

36. Ahamërik, okaupapse, tamakkoa tamaita pivlugit kinguvãngukattigët ukkoa akkiñiartaujomãrput.

37. Jerusaleme, Jerusaleme, (iñuit piveit) nellautaijunik tokkotsijose, millorlugillo ujarkeñut illipsingnut tillijaujut! Kittornг-

asse kattitsomakattalauktakka, sorlo arngnaungub kattipeit piakeñe issarkominut: piomalaungitosele.

38. Ahak, igluse iñukarungnëromärput.

39. Okaupapse: Mattoma kingorngane tækkojomërpapsinga, imak okarkärtinase: Nakoridlartaule Nalekam attingane tikkitok.

KAPITELEMIK XXIV.

Kattimaviub serkomitauninganik sivornivaksoangagut okautaujok.

Jesuse kattimavingmit añingmet illiñiartingita tikkipæt, kattimaviub señama-ninganik keñmergotiniarlugo.

2. Jesusible okautiveit: tamakkoa tamaita tækkogalloarpissigik? Ahamërik okaupapse: ujarket ukkoa illunatik serkomitauniarput, kallerëktokarungnërlutik.

3. Orksuktalingme kakkame iksivalermet, illiñiartingita ingmikörlutik tikkipæt, okar-

latik: Okautittigut, kakkugo pijukset tamak-
koa tamaita piomärket; sunalo nullunaiku-
taksanjomärpa tikkiviksarnut, sillarsublo
naggatiksanganut?

4. Jesusib kiovlune, okautiveit: Kañatit-
se, uiverijaukoñase.

5. Uñaktut tikkitsomärmetta attera atteri-
lugo okarlutik, Kristuseövunga: uñuktullo
tañartiniarpeit.

6. Uñatadlartunik, uñatadlartut nipper-
soanginiglonēt tassaromärpose: Kañatitse
erksiniarase. Taimailiortokaromärmet si-
vorngagut; sillarsub naggatiksanga nellu-
tingilak sulle.

7. Iñuit iñungnut assimiñgnut sorsulärni-
arput, attañionek attañionermut assimiñgnut;
kängnartorsoarmiglo kañimahualungnarto-
miglo piokaromärpok. Nuñet sunatuinarme
saijukpilugomärput.

8. Tamedsa kappianartok aularniksak.

9. Kappianartomut tava pititsomarpäse,
tokkoluselo. Iñuillo illunatik omigiellaro-
märpäse attera pivlugo.

10. Iñuit uñuktut (ingmingnut) sinannga-

säromärput, illatiglo kigortigællugit ingming-
nullo omisutiomärput.

11. Nellautainerluktut unuktut sakkeromärput, unuktut tamartiniarlugit.

12. Idluitulliarnek pivallialermet, unuktut næglingningit niglinarsiomärput.

13. Issuanulle sokkosijuitok, (okperlune) piulijanjomärpok.

14. Okautsit tussarnertut Gudib naleganninganik okautajomärput inungnut sillarsoarmetuñut tamaiñut, inuit illunatik nellojungnërutiksangañut: Tava sillarsub naggatiksanga nelliutiomärpok.

15. Kappianartok nungutsivik tækko-gupsiuk, tamattominga nellautajub Daniel okartok, ivlernartome iniminetok, (aglangnik) ukkoninga attuarsijub, kamagilerligit.

16. Uvlok taimna nelliutikpet, Judikut nuñanginetut, kemälit kakkeñut.

17. Iglub känganetok akkarane, sumik iglominit aiklerlune.

18. Perorsevingmetublo utterniarane, añoratsene pijartorlugit.

19. Kappianamegle singajjut iṃugaktullo tamaña nelliutikpet.

20. Tuksiaritse keṃāviksasse okiome sabatemetonēt pilerkoṃago.

21. Uvlune taipkouane iṃuit kappiaisudlarniarput nellekangitomic, sillab pigiarninganit tamaña tikkilugo, kingoragagullo tai-mak angitigijomic kappianartokarniængini-vok.

22. Uvlut taipkoa ikkiglijauniængipetta, iṃuk attauserlonēt piulijauniatsengilak: Añerimajulle pivlugit uvlut taipkoa ikkiglijaunjomärput.

23. Okautsaugupse imak: Ahak, Kristuse tagvanepok, ikkanelonēt: tamaña okperiniasasiuk.

24. Kristuseõlutik okartut, nellautainarluktullo sæglojut sakkeromärput, nellunaikutaksoarnik tattaṃiniarnartunik piñiarlutik: Añerimajut taṃartiniarlugit, (taṃartitaujungnarpetta).

25. Ahak, makkoninga okautivapse nellinterkärtinagit.

26. Tamaña pivlugo okautikpasse: A-

M

hak, iñukajuitomepok; ainiarase. (Imaglonēt) Ahak, iñiminepok; okperiniarassigik.

27. Sorlo kaumalak pänget pijok uñunga kaumantivlugo: taimaitsomärpoktauk Innum Erngninget tikkiviksanga.

28. Nañe killögkarpet, nektoragit kattivut.

29. Uvlut taipkoa kappianartut kingorngettigut, Sekkeñerlo Takkerlo kaumajungnëromärpuk, uvloritsello kattedgomärput killangmit, killaub pitsartuningit aulataujomärmetta.

30. Innum Erngninget nellunaikutanga tava tækkuksaujomärpok killangme. Inmrit nuñametut illunatik keadlaromärput, Inublo Erngninga tækkojomavæt killaub nuvojangittigut akkartok, pitsartudfärlune änanadlartok.

31. Engeliñe tillijomärpeit nipsartib nippivaksoanganut: Añerijangit kattitillugit añorenit sittamanit, killaum issuanit, issuanut aipanut.

32. Adsigëktomik illiñiaritse, napartok

Feigeliksak pivlogo: Akkerungit iptekalerangetta, siggilerangettalo, anjajaraklilermet kausimavose.

33. Taimaktauk illipse, makkoa tamaita tækkogupsigik, kaglilermet kausimaniar-passe.

34. Ahamærik, okaupapse: Kinguvängu-kattigët ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illenatik namaksekärtnägit.

35. Kiglaklo nuñalo nungutsomärpak, o-kantsikkale nungutsomängilet.

36. Uvlomik taipsominga, uvluble nellu-raikatanganiglonët kausimajokangilak, Eng-elillonët killangmetut, Atätama kissime nel-langila.

37. Sorlo Noa iñotillugo-ilauktok, taimak-tauk itsomärivok Iñum Engninget tikkivik-sanga.

38. Sorlo uvlunē taipkonane, ullitornivaksub sivorngagut; nerrivut, imilarmiglo, nullianiktullo, uiniktullo, uvlok tamna tik-kilugo, Noam ittervia umiarsoarmut;

39. Kamagingilælle, ullitornivaksub tava ullutidlarpeit, tamaita nungodlugit: Tai-

maktauk Iñum Erngninget tikkiviksanga itsomãrivok.

40. Tamaña nelliutikpet marruk perorsëvingmetsomãrpuk: aipanga illelliortaujomãrpok, aipale kemektajomãrpok.

41. Marruk kaivititsikattigëgomãrpuk: aipanga illelliortajomãrpok, aipale kemmektaujomãrpok.

42. Taimak pivluga pigãrutigissiuk: Nalegapse tikkiviksanga nellogapsiuk.

43. Tamañale nellojungnëreksarivasse: Tigliktub tigligijartorvia iglub iñuet kausimaguniuk; pigãromavok, iglominut itterkoñago.

44. Tamaña pivlugo illipsetauk opalungërsimatsainaritse: Iñum Erngninget tikkit-somãrmet neriuktinase.

45. Nelliak sukosijuidlune sillatövlunelokivgauva, attañinget kivgaminut pitipa, pik-sanginik tuñitsivigekovlugit nerreviet nelliutileranget?

46. Kivgak tamna pilloridlarpok, imailiortok attañinget tikkipago.

47. Ahamërik okaupapse: Piminut tamainut pititsomãrpa.

48. Kivgakullugle assia, omamigut imak okarune, attañerijara sulle tikkiniængilak:

49. Kivgankattiñe anauvlugit pivok, nerilunelo imilarmelo tallatut illagivlogit.

50. Kivgab taipsoma attañerijanga tikkit-somärpok, uvlome taipsomane neriuvingitangane, uvlolo nellunaikutangane kivgab issumavigingitangane:

51. Asserortiniarpa tagva, takkormortut illagællugit akkivigiomärpa, tavane keatsainaromärput aglerolätsainaromärpullo.

KAPITELEMIK XXV.

Adsigëktomik uigasuit pivlugit.

Tamaña nellintikpet, killaub nalegauninga itsomärpok nigasuktitut tellimaujortut, kollitik neksarlugit, niksak pachrearhugo añivigivæt.

2. Tapkoale tellimæt sillaitut, tellimælle sillatojut.

M 3

3. Sillaitut kollitik neksarpeit, orksuksa-
mingnigle neksaratik.

4. Sillatojut pogutamingne orksu-
miglo, kollitiglo neksarput.

5. Uiksak mulludlarmet, illunatik uernga-
leramik, siñilerput.

6. Uñuak keterarmet nippersoakalerpok,
imak: Ahak, uiksak kaivok, pachrearlugo
añivigissiuk.

7. Uigasuit taipkoa illunatik makkiput,
kollitik äkiklugit.

8. Sillaitulle okarput sillatojuñut: Ork-
supsingnit tuñittigut, kollivut kamingmet-
ta.

9. Sillatojut kiovlutik okautiveit: Nau-
kagle; amigarkoñago uvaptingnullo illip-
singnullo. Niuvetuñulle pissiñarijartoritse
piksapsingnik nangminiksapsingnik.

10. Pissiñarijartortillugit, uiksak tikki-
pok: oppalungërsinajut itterkattigivæt uk-
sab iglunganut nerfimakattiginiardlugo: up-
kuak parnganërtavok tava.

11. Kingorngattigut uigasuit ipkoa (Sillai-
tut) kailaurivuttok, okarput: Nalegak, Na-
legak, upkuërutittigut.

12. Kioveille, okarlune: Ahamerik okaupapse, illitaringilapse.

13. Tamaña pivlugo pigäritse: Uvlok taimna uvlub nellunaiktangalonët nello-gapsiuk, Iñum Ernnginget tikkitsomärvinga.

14. (Taimaitsomärpok) sorlo angutib nuñame assianut aularomajub, kivgeñe kaidoveit, perkotiñe tuñiveit taipkonunga:

15. Illanget tñitsivigiva talentinik (kenaujenik) tellimanik, aipa marrungnik, pingajuet attautsemik, attunit namaksilerlugit tannitsivigiveit; tuavilune aularpok.

16. Tellimanik talentinik pijok, niorgotigijartoramigit, tellimanik assingnik talentinik illaveit.

17. Taimaktauk marrungnik talentingnik pijok, assinginguiktauk marrungnik illagivæk.

18. Attautsemigle pijok, nuña ittersellerijartorpa, attañerijame këñaujanga ijerpa.

19. Mattoma kingorngane kivget ukhoa attañinget tikkipok, kiglissiniaromavlugit.

20. Tagva sakkerpok, tellimanik talentinik pijok, assingnik talentinik tellimanik nek-

sarlune, okarpok: Attañek, talentinik tellimanik tuñilauramga; ahak, assinginik tellimanik talentinik illavakka.

21. Attañinget okautiva: Namagivagit issumagiktotit sukkosijototillo kivgak, ikkituñut nertornardlutit piñiaravit; uñungner-senik pititsomärpagit, Nalekavit kuvianar-ninganut itterit.

22. Sakkerivoktauk, marrungnik talen-tingnik pijok, okarlune: Attanek, marrungnik talen-tingnik tañilauramga; ahak, assingnik marrungnik illavakka.

23. Attañinget okautiva: Namagivagit, issumagiktotit sukkosijototillo kivgak, ikkituñut nertornardlutit piñiaravit; uñungner-senik pititsomärpagit, Nalekavit kuvianar-ninganut itterit.

24. Sakkerivoktauk, attantsemik talente-mik pijok, okarlune: Attañek, illitarigapkit, sivöranartotit angutausertotit; savijartotit karngärtlaungitarnik, kattarsijotillo ihi-laungitarnik;

25. Taimak pivlugo sivöragama, talentit nuñemut ijerijartulauktara; ahak, pit pink.

26. Attañinget kiovlune, okautiva: Ajob-

potit erkeiasuktotillo kivgauvotit, illitaringamga, savijartunga karngärtliaungitamnik kattersijungalo illilaungitamnik;

27. Tamaña pivlugo kēnaujaketimnik tuñijijuksaulauktotit kēnaujenik tauksējuñut, tikkikuma perkotiga tigumiarajalauktara illakartillugo.

28. Tamaña pivlugo talentemik aksärsink, tuñilugolo tellimaujortunik talentiuk pilingmut.

29. Pekkartok sumik, tuñitsiviojomärpok uñuktunik pekkarkovlugo; pekkangitorle aksärtaujomärpok pinganik.

30. Kivgak piungitok egissiuk tärtorsoarmut, keatsainartomut aglerulätsainartomullo.

31. Iñum Erngninga ānanaunermine tikkikune, Engelillo ajungitut tamaita illagællugit: iksivajomärpok iksivautamine ānaname.

32. Iñuit illunamasiatik sānganut kattititaujomärput. Tava avititsomärpeit, sorlo mianersijub saugakotine arngnet avitipeit angutiñit.

33. Okpertut tallerpingme tungānut piti-

sömärpeit, okpingitulle saumingme tungänut.

34. Nalekab tallerpingme tungänetut imak okautijomärpeit: Kaititse, Atätama nægliktangit, nalegaunek kingormgutigisiuk, illipsingnut pijarërsimajok sillarsub kiglinganit.

35. Käktillunga, neritilaukpapsinga. Imeruktillunga, imertilaukpapsinga. Tujormitillunga, itterkolaukpapsinga.

36. Añorërsimatillunga, añorartilaukpapsinga. Kañimaluktillunga, tækkojartorlaukpapsinga. Parngnanërsimavingmetillunga, pullalaukpapsinga.

37. Idluartut kiojomavæt, okarlutik: Nalegak, kanga käktotit tækkolaukpittigit, neritilaukpittigillo? Imeruktillutillonët, imertilaukpittigillo?

38. Kangalo tujormitillutit tækkolaukpittigit, itterkolaukpittigillo? Añorërsimatillutillonët, añorartilaukpittigillo?

39. Kangalonët tækkolaukpittigit kañimaluktillutit, parngnanërsimavingmetillutillonët, pullalaukpittigillo?

40. Nalekab kiojomaveit okaulugit: A-

haamerik, okaupapse: Ukkoa kattanguma mikkinersaujut illanget sumik pigapsiak, tagva pilaukpapsinga.

41. Saumingmetuñut okaromagivok: Idluitnälugapse, uvamnit aularitse ikkomamut kañitsuitomut, piarërsimajomut Satanasemut Engelinginullo.

42. Käktillunga, nerritilaungilapsinga. Imeruktillunga, imertilaungilapsinga.

43. Tujormitillunga, itterkolaungilapsinga. Añorërsimatillungalo, añorartilaungilapsinga. Kañimaluktillungalo, parngnanërsimavingmetillunga, pullalaungilapsinga.

44. Taipkoa kiojomärivæt, okarlutik: Nalegak, kanga tækkolankpittigit käktillutit, imeruktillutillonët, tujormitillutillonët, anorërsimatillutillonët, kañimaluktillutillonët, parngnanërsimavingmetillutillonët, kivgartalaungipittigit?

45. Kiojomaveit okarlune: Ahaamerik, okaupapse; sumik ukkoa mikkinersaujut illanget pinginapsiak, tagva pilauuginivapsinga.

46. Tava taipkoa äniaartorsearmut nung-

usuitomat piomärput: Idluartulle inogute-
mut näjksaungitonut.

KAPITELEMIK XXVI.

Kristusib kippallijauninganik.

Jesusib okautsiine tamakkoa tamaita näga-
migit, illiñiartiine okautiveit:

2. Nellungilasse, uvluk marruk näkpenik,
añiviksiolärput; Inum Erngninga pititauniar-
pok, kikkiektortaukovlugo. (Kejungmut
señingajolingmut).

3. Taipsomane ajokertuijorsuit, aglang-
niglo illissimajut, inuit angajokangillo katti-
lerput, ajokertuijorsub Kaifasemik attigub
iglorsoanganut:

4. Ingmingnut okarput, kañok Jesuse nip-
porsallugo, tigulngolo tokkokovlugo.

5. Okarpulle: añiviksiortillugo pinago,
innuit pikablamlarkoñagit.

6. Jesusele Betaïametillugo, Simonib'kal-lakadlartub iglungane :

7. Arngnab tikkipa, erngusiärsulijarlune pivianartovaksoarmik imalingmik; niakoa-nut koviva, nerrivingme iksivagame.

8. Illiñiartingita tamaña tækkogamitsuk, idluaringilæt okarlutik: Tamna sög kovijau-nerka?

9. Mingoarutiksak tamna akketudlartomut pissiängõnajalauktok, aglujunūt tuñijekse-nik.

10. Tamañale Jesusib tussaramiuk, okau-tiveit: Arngnak una pinasiuk, sög kiksarti-pissiuk? ajungitomik pingmanga.

11. Aglujunik illakatsainarpöse, uvangale neijortigitsainarniængilapsinga.

12. Mingoarutiksak tamna timimnut ko-vigamiuk, mingoarivänga, illijartortauvik-samnut.

13. Ahañerik okautivapse: Ukkoa okaut-sit tussarnertut okautigijaukpetta sillar-soarmiunūt taimaiñut, okartokaromärivok, kañoëtomik tapsoma pivänga erkarlugo.

14. Arkaugemit aggartut illanget, Judase-

N

mik Ischariötemik attelik, aivok ajokertuijorsoarnut,

15. Okarlune: Sumik tuñijomavissinga? Iilipsingnut pititsomavara. Kēnaujenik ungnijunik tellimaujörtuniglo tuñitsivigijomavlugo okarput.

16. Mattoma kingorngagut tapkonunga pitinasuarpa, nautsertorlune piutekarnermik.

17. Sērnakangitunik kakkojartoramik uv-lome sivorlerme, illiñiartut Jesuse tikkipæt, apperivlugo: Nane äkiksorijartorkovittigut, añiviksiorutiksamik saugärsungmik nerriniartarnik?

18. Okantiveit: Iglugaseksoarnut aileritse, angut tagvanetok okantigissiuk. Ajokertuijub okanterkovätit, piviksara nelliutingmet, añiviksioromavunga illingne, illiñiartikka illagillugit.

19. Illiñiartingita tagva illiorput Jesusib taimak okautimāgit, añiviksiorutiksak saugärsuk äkiksorpæt.

20. Uñulernet arkangemit aggartut illagillugit nerrimävingmut ingipok.

21. Nerritillugit okarpok: Ahamērik, o-
kaupapse: illapse pititsomārpānga.

22. Angijomik kiksalerput, apperilerpæt
nellekardlutik: Nalegak, uvangaunerpiķ?

23. Kioveit okarlune: Aggangminut po-
gutamut missukterekattima, pitilarpānga.

24. Iñum Ernģninga pititaulerniarpok
sorlo tapsominga aglaksimavok: Iñugle tam-
ua kappianameķ, Iñub Ernģninganik pititsi-
jok. Iñungmut tapsomunga ajunginersauvok,
ernģniāngōngikune.

25. Judasib pititiginiartanget apperiva, o-
karlune: uvangaunerpiķ Rabbi? Jesusib kio-
va: sorlo okartotit.

26. Nerritillugit kakkoķak Jesusib tiguva,
kujalivlune avgorpa, illiñiartiminullo tuñiva,
okarlunelo: Tigulugo nerrissiuk, tagva tģ-
miga.

27. Ernusiārsuk tigugiva, kujalivlune tam-
na tuñiveit, okarlune: Tamapse tagvanget
iñēritse;

28. Tagva aunga, testamentitab (aunga)
unnuktuñut kovijok, ajorņingit pējarlugit.

29. Okaupapse: Mattoma kingoragagut

immerogungnërpunga napartub weineliksab iptinganik, uvlok tamna nelliutitinago, nutautillugo imilerupko illagiluse Atâtama nalegauningane.

30. Nakudlartomik tuksiarutsit nâgamikit, aïivut, orksuktalingmut kakkamut.

31. Jesusib okautiveit: Uñuak tamaña tamapse koaksângautiginiarpapsînga. Aglak-simangmet: mianersijok uñatadlarpara, saukello siamartidlarput;

32. Makkikumale, (tokkungajuñit) sivo-napsingne Galilæamut aijomavunga.

33. Petrusib kiova, okaudlugo: Illunamasiatik koaksângautigikpattit, koaksânga niængilanga.

34. Jesusib okautiva: Ahamërik, okaupagit: uñuak tamaña, augutaunek niplerkârtinago, missiutigilârparma pingasuarterlutit.

35. Petrusible okautiva: Tokkokattigigupkillonët, missiutigijomangilagit. Taimaktauk illiñiartut illunatik okarivut.

36. Jesusib illiniartiñe illagivlugit iglorsoarmut avalluliorsimajomut tikkipok, Gethse-

manemik attelingmut, illiñiartiñe okautiveit: Tamaunga ingititse, taikunga tuksiarijartortillunga.

37. Petruselo Zebedæusiblo erngnæk illagiveit, kiksalerlune kappiaktoadlalerpok.

38. Okautiveit: Tarniga kiksarpok tokkomut; tagvanetitse pigärkattigiésinga.

39. Kanitomut aivok, pämangavlune tuksialarmelo, okarpok: Atätaga, ajornangipet eragusiärsuk una pērle uvamnīt; piomajam-nigle pitsengilatit perkojēt pille.

40. Illiñiartut siñiktut tikkipeit, Petruse okautiva: Killamiärsuk pigärkattigijung-nengilapsinga?

41. Pigärluselo tuksiaritise, öktorlungnartomut pekkonase. Añernekk piomagalloarpok, uvinigle sangēpok.

42. Aipanik ama taksiarijartorpok, okarlune: Atätaga, erngusiärsuk una uvamnīt pēreksaungikune, kissiane imilerupko; perkosernut pille.

43. Ama siñiktut tikkiniveit, isingillo uerngarnermut okumaiput.

44. Tagvunga keñekpeit, pingajuank

ama tuksiarijartorpok, okautsit taipkoa at-tordlugit.

45. Illiñiartiñe ama tikkiniveit, okautivlugit: Maña siñikluselo merngoërseromayisse? Ahak, nelliusimavok, Iñum Erngninga piti-taulärpok ajortulliartut aggangiñut.

46. Makkittitse aularta; ahak, tamänepok uvamnik pititsijok.

47. Sulle taimak okartillugo, abak, Judase arkangemit aggartut illanget tikkilerpok, iñugiartorsuit illagællugit, saviksoarlijarlutik ajaupialijarlarmiglo, ajokertuijorsoarnit, iñu-illo angajokangiñit pijut.

48. Pititsiniartuble nellunaikutamik tuñit-sivigiveit, okarlune: Kuñilärtara taimnau-vok, tigusk.

49. Tuavidlune Jesusemut pivok, okarlune: Rabbi, ajokertuijok, sallutitauvotit: Kuñikpa tagva.

50. Jesusible okautiva: Illænara, sōg tammaunga pivit? Jesuse tikkipæt, aktorlugo tiguvæt.

51. Jesusim illaggingita illanget saviksoane amuva: Ajokertuijorsub kivganga ullimav-lugo siutã nakkarpa.

52. Jesusible okautiva: Saviksuit kēnailitanganut poleruk; saviksoarmik attortok, saviksoarmut pijaunajarivok.

53. Issumangilet, sulle maña Atātaga tuksiarvigigupko, tapsoma tilliklervigijomavānga Engelinik Legioninik arkangemit aggartut unnukejangiñik.

54. Aglait (uvamnik) kañok nellautsiniarpæt? Mañale taimaitsomavok.

55. Taipsomane iñugiartorsuit Jesusib okantiveit: Sorlo iñuartomut tikkitose, saviksoarlijarluse ajaupiarlijarlapselo, tigujautillānga; uvlut tamaita iksivakattigilaurivapse, kattimavingme ajokertuivlunga aktulaungilapsinga;

56. Tamakkoa illunatik imailivut, nellautaijut aglangit nellautsekovlugit. Tava iliniartingita illunatik kemēkpæt, kemmävlu-tiglo.

57. Jesusemigle tigusijat, ajokertuijorsoarmut Kaifasemut pitipæt, aglangnik ilissimajut angajokaijello tagvanē kattimavut.

58. Petrusible kingornganit mallikpa ajokertuijorsub iglunganut, itterlunelo kivget

señianut ingipok; tækkojomavlugo kañok il-liortaungmanget.

59. Ajokertuijorsuit angajokaijello, kachimiojullo illunatik, sæglutiksarsiorput Jesase, pivlugo, tækkotsomavlugo.

60. Nachvangilelle. Nauk uñuktut pats-siklertut sakkeralloartut sæglovlutik, sokang-inivut. Kingorliovlutik marruk sæglovlutik patssiklertuk sakkerpak,

61. Okarlutik: imak una okalauktok, Gudim iglunga asserortitsungnartara, uvlune pingasune ama senavlugo.

62. Tagva ajokertuijorsoak nikkovilune, apperiva: Kiungilatit tamakkoa pivlugit passidlarmattit?

63. Jesusele niplingilak. Ajokertuijorsub ama okautiva: Tokkosuitub Gudib kēnanget sãngane appersorpagit, okautittigut Kristuse-omangarpit, Gudim Erngninga.

64. Jesusib kiova: okarpotit. Okautivapse, mattoma kingornagut Iñum Erngninga tækkojomãrpasse iksivajok pitsartojub (Gudib) tallerpiet tungãne, killaublo navu-jangittigut akkartok.

65. Tava ajokertuijorsub añoratseñe allik-

torpeit, okarlune : Gude okarnerlötigiva, okautsareakarunguërpogut ; ahak, maña Gudiovlune okarnerlungninga tussarpasse,

66. Kañok issumavise? Kiovæt, okarlutik: Tokkoteksanvok tagva.

67. Kēnanga ketserarpæt, tigluklugolo, il-langitatauk kēnangagut tiglukpæt,

68. Okarlutik: Kristuse, nellantalertigut kia tiglukpätit?

69. Petrusele avalut illuane iksivajok. Kivgab arngnab tikkipæ okarlune: Igvittauk Jesuse Galilæamiok illagivet.

70. Missiarporle illunatik tussartillugit, okarlune: Okausitit nellovakka.

71. Upkuakulle aňingmet, assiab arngnab kivgab tækkogiva, tagvanetullo okautiveit: Tamnatauk Jesusib Nazaremiub neijortigilaukpa.

72. Missiarivok ama, Gude taivlugo o-kausiluklune: Iñuk tamna illitaringilara.

73. Killamiojungnërmet tikkipæt tagvanetut, Petrusemullo okarput: Ahamërik, tapkoa illagivätit; okausivit nellunailivatit.

74. Ama missiarivok, okarnerluklune, Gude taivlugo, okartok: Iñuk tamna illi-

taringilara. Tagvainak angutaunek niplerpok.

75. Jesusim okausinga Petrusib erkarpa, okautilaungmago: Angutaunek niplerkärtinago missiutigilärparma pingasuarterlutit. Añivok tava keavaksoadlarlune.

KAPITELEMIK XXVII.

Kristusib pititaininganik Pilatusemut.

Kaulermet ajokertuijorsuit iñuillo angajokangit kachimiolerput Jesuse pivlugo, ingmingnut okarlutik: tokkotsomav-lugo.

2. Kellersorlugo aularutivæt, nuñab at-tanninganut Pontiusse Pilatusemut uñertorpæt.

3. Judasib pititínget tækkogamiuk, tokkomut perkungmatsuk, kakkialerpok, kēnaujet ipkoa ungnijut tellimaujortullo utterti-

peit, ajokertuijorsoarnut iñuillo angajokang-
iñut.

4. Okardlune : Ajortulliartunga, pijek-
saungitok auk pitinapko.

5. Tapkoale okarput: Uvagut pingilagut
igvit pivet. Kēnaujet ipkoa Gudim iglung-
anut eginamigit, kemāvok, nangminek kimit-
sartorpok.

6. Kēnaujet ipkoa ajokertuijorsuit tiguveit,
okarlutik: idluangilak, ukkoa illilugit Gudim
iglunget iklervinganut, aungmik akkeka-
laungmetta.

7. Tamaña pivlugo ingmingnut okarput,
machalliortub perorsēvinga pissiarivæt kē-
naujeñut tapkonunga, tujormitset illuviksang-
añik.

8. Tamaña pivlugo perorsēvik taimna tai-
væt aub (akkinganik) perorsevinganik sulle
uvlome.

9. Nellantsimavut tagva, nellantaijub, (Je-
remiasim) okausingit, imak okartok: Israe-
līb kinguvāngiñit kēnaujet ipkoa ungnijut
tellimanjortullo tiguveit, akkiksaukolauk-
tanget, tapsoma akkinga;

10. Akkillintigivlugit machalliortub perorsēvinganut, sorlo Nalekam okarkovānga.

11. Jesusele nuñab attañinget sāngane nængertok, nuñab attañinget appersorpa: Judikut attañerivātīt? Jesusib kiova: okarpo-
tit.

12. Ajokertuijorsuit angajokaijello patssid-
larmatsuk, kiungilak.

13. Pilatusib ama okautiva: tussangiligīt
angijomik passidlarmattit?

14. Kiungilale okautsemūt attautsemullo-
nēt: Taimak pivlugo nunab attañinga tat-
tañiniarivok angijomik.

15. Añiviksiolerangetta nuñab attañinget
illusekarpok, iñuit piomajanginik tokkotek-
saugalloak, parngnanērsimavingmetut illang-
et, añitilugo.

16. Taipsomane assingiñit uivēluartomik
parngnanērsimadsaujokarpok Barrabasemik
attelik.

17. Kattimangmetta, Pilatusib okauti-
veit: Kina uvamnut añititaukovissiuk? Bar-
rabaselonēt Jesuselonēt, Kristusemik tai-
jak?

18. Keñgivilugo tagvunga pitilaukpæt nellunginamigit.

19. Kiglissiniarviub iksivautangané iksi-valerame, nulliet imak okautsaujartorkova: Idlnártok una allaruk, ovætsiak siñektomavlunga, tamna pivlugo angijomik ikpigigama.

20. Ajokertuijorsuille angajokaijello iñuit okautilerpeit, Barrabasemik tuksiarkovlugit, Jesusele tokkókovlugo.

21. Nuñab attañinget appersorpeit: Ukoa marruk nelliangnik añititsikovissinga illipsingnut? Okarput: Barrabasemik.

22. Pillatusib ama okautiveit: Kañok pinniartara Jesuse, Kristusemik taijak? Illunatik okarput: kikkiektortaule señingajolingmut.

23. Nuñab attañinget appersorpeit: Kañočtomik ajortullialauka? Nipliadlualerput ama, okarlutik: kikkiektortaule.

24. Pilatusib kausimagamigit, ajulerpeit; uivēlivalliatuinarmetta; iñek piva, aggañelo upvarpeit, iñuit tautuktillugit okardlune: Illangutingilanga idluartub tapsoma aunganut; illipse pijase.

O

25. Iñugaseksuit illunatik kiovæt, okarlutik: Aunga uvaptingnut pilerle kittorngaptingnullo.

26. Barrabase tava añitipa tapkonunga: Jesusele aklunatsenut issakajankova, uñertortilalo kikkiektortaukovlugo.

27. Nuñab attañinget sorsuktuksangita Jesuse ätipæt iglomut kiglissiniarvingmut, sorsuktukset tamaita tagvunga attautsimut kaikoveit.

28. Añorërtipæt, ulliksoarmik aupaluktamik kappitipæt.

29. Niakotiksenik kēnariktunik kakkilaulinik peraivut, niakoanullo illivlugo, suvlulingmik ajaupiserpæt aggangittigut tallerpingittigut: Sërkortorvigællugo tuksiarvigivæt, mittautigællugo pivæt, okarlutik: Salutitaujotit Judikut attañinget.

30. Ketserarpællø, ajaupiarlo suvlulik tigu væt, tapsomungalo niakoa añaulerpæt.

31. Kingorngagut mittautigilauramitsuk: ulliksoak përpæt, nangmininganik añoranginik attitilugo; aularutivæt kikkiektorniardlugo.

23. Ingerartillütik iñuk naipipæt Zirene-

miok, Simonemik attelik: Tamna tiguvæt, kikkiektortauviksak erksuktankovæt tapso-
munga.

33. Iñiksamut Golgatomik attelingmut, imaipok niakoverngit iñinganik tikkina-
mik.

34. Iñerpæt kassilinartomik sungarmut akkusimajomik; tamana Ölauramiuk, iñe-
romangila.

35. Kikkiektulauramitsugle añorangit a-
vipeit, iñerarlutik; aglait nellaudlugit nel-
hantajok imak okartok: Añoratsekka ing-
mingnut avipeit, ulliksoaralo iñerautigi-
væt.

36. Tagvanelo iksivalerlutik udsertor-
pæt.

37. Niakoet kollänut patssitiksatic tok-
kunganik nippitipeit. Aglait imaiput tagga
Jesuse, Judikut attañinget.

38. Ilagællugo iñuartuk kikkiektorpakik,
aipanga tallerpiet tungänut, aipale saumiet
tungänut.

39. Tagvona arvertartut mittautigivæt, il-
lekettamarlutik.

40. Okarput: Gudib iglunganik asseroijo-

tit; ama señalugo uvlune pingasune, illingnik piulidlarit; señingajolingmit akkarit, Gudim Erngnerikpattit.

41. Taimaktank ajokertuijorsuit, aglang-niglo illissimajut, angajokaijello mittautigivæt, okarlutik:

42. Assine ikkajulankpeit, ingminigle ikkajornermik sapperpok: Israelitit attannerikpatsuk, señingajolingmit mana akkarle okperiomavavut.

43. Gude tettigingmago, piuliliuk mana kuviagikpago; Gudim Erngnerivänga okartok.

44. Iñuartuktank taimak mittautigivæt, kikkiektortaumakattæk.

45. Uvlub nelunaikutanga arvengilermet, nuñane tamaine tårtosölerpok, nellunaikutet arvengemit sittamartuñut tikkidlune.

46. Uvlub nellunaikutanga arvengemit; sittamalermetta, Jesuse nippekortövlune okarpok: Eli, Eli lama asabtani? imaipok: Gudiga, Gudiga, sög kemekpinga?

47. Tagvanetut illangita tamana tusaramitsuk, okarput: Eliase kaikova.

48. Erinesuklune taipkoa illanget akpang-

erpok, nipperkut kassilimartomut mits sukpa, ajanpiamullo kappomitärlugo, iñertipa.

49. Assingit okarput: Ovatsiario, tæk-kunärta, Eliasib piulijartoromangmanga-go?

50. Jesusele ama nippekortövlune pivok, anernengerdlune.

51. Ahak, kattimavium uminga allikpok marrolivlune, pänget ununga agläet tikkid-lune.

52. Nuña sajukepiladlarpok, kairtullo kop-lodlarput, illuvrillo angmarterput, uñuktorsuit idluartut siñiktut (tokkungajut) timingit o-marput,

53. Illuvernillo añivut (Jesuse) makki-met kingorngagut, iglugaseksoarnut ivsor-naituñut pivut, uñuktuñullo sakkerdlutik.

54. Kappitauble illangitalo neijorkattinne Jesusemik udsertortut, nuña sajukepilla-dlar-tok tækkogamitsuk, tättaminiarnartullo as-singit, kakkilängadlalerput, okarlutik: A-hammerik, tamna Gudim Erngeriva.

55. Arugnello uñuktut, Jesusemik mallik-simajut Galilæamit, kivgartorlauktullo, kañi-tome tækkonärput.

56. Tapkoa illanget Maria Magdalenaujok, Marialo, Jakoblo Josesiblo arngnæk, Zebedæusib kittorngangita arngnælo.

57. Uñulernet angut agluitok tikkipok Arimathiamit, Josefemik attelik, tamnatauk Jesusib illiñiartigiva.

58. Tapsoma Pilatuse ittervigijartorpa, Jesusib timinganik tuksiarvigiva. Pilatusib tava timinga tuñijaukova tapsomunga.

59. Timinga Josefib piva, uvineruksamik imuserlugo.

60. Illuvermullo nutāmut illivlugo, kairtomut illulimajomut, ujarasuksuk aksakārtidlugo illuviub upkuanga perova, aulardlune.

61. Mariale Magdalena tagvanetok, Marialo assia illuvek sādlogo ingipuk.

62. Oppalungaijaivingeta uvlunget aipangane, ajokertuijorsuit Farisæerillo illunatik Pilatusemut pivut,

63. Okarlutik: Attañek, erkaivogut, uivētok imna okartok sulle iñovlune, uvlut pingajuane makkitsomārpunga;

64. Tamaña pivlugo illuvinga udsertortaukoleruk, uvlut pingajuet nautsertordlugo,

illiäartiminut, tigligaukonago, inungnullo okarlutik, tokkungajuñit makkisimajomik; kingorlerpäk uiveriklernek tagva ajornerojomärpok sivorlerpämit.

65. Pilatusib okantiveit: ndsertortuksakarpose tagva; ainiaaritsee issunapsingnik ndsertortaukogissinuk.

66. Aivut tagva ndsertortaukovæt ndsertortuñut, njarasugsuglo nellunajkuserdlugo.

KAPITELEMIK XXVIII.

Kristusib makkivianik,

Sabbate kangermet, avlorme Wochib sivorlerpäme avlarärsukut, Maria Magdalena, Matialo, aipa illuzermit pivuk tækkjartorlugo.

2. Abak, nuña saijukpiladlarpok, Nalekam Engelinget killangmit akkardlone, njarasugsuk illuvimb upkuanganit aksakärtitsartorpa, kanganut ingidlone.

3. Tapsoma tantua sorlo kaumalak, anno-rangalo aputitut kakkortigivok.

4. Udsertortulle erksinermut kukselalerput, tokkojutun illivlutik.

5. Engele arngneñut okarpok: Erksiniarase; Jesuse kikkiektorsimajok keñerapsiuk nellungilapse;

6. Tamanëngilak, makkisimavok, sorlo okalauktok; kaileritse, Nalekam iñigilauktanga tækkojartorsink;

7. Illiñiartingit tokkungajuñit makkisimajomik tuaviluse okautsertorsigik; ahak, sivorlerilärpasse Galilæamut, tavane tækkoärpasse: Tamedsa taimak okautivapse.

8. Illuvermit añisalerput, erksivlutik kuvaisuvaksoadlalarmiglo; akpangerlutik, mattominga illiñiartingit okautijartorlugit.

9. Illiñiartingnut mattominga okarijartorretta: Ahak, Jesusib pārpeit, okaudlugit, sallutitavose. Tapkoa tikkipæt, ittiggangit erkidlugit piveit, sānganullo pāmangavla-t k.

10. Jesusib okautiveit: Erksiniarase, mattominga kattangutikka okautsertorsigik,

Galilæamut aikolugit, tavane tækkolärpänga.

11. Tavunga ainiartillugit, ahak, udser-tortut illangit iglugaseksoarnut pivut, illut-siolauktut tamaita okautigiveit ajokertuijor-soarnut.

12. Tapkoa angajokaijello illagivlugit, kachimiolerput, ingmingnut okarlutik; sor-suktukseñut tuñilerpeit kënaujavaksuit,

13. Okarlutik: imak okaritse, illiñiarting-ita tigligijartorpæt uñuame, siñiktilluta;

14. Nuñab attañinget tussaumalerpago, satomakojomärpavut, pidlartaukonase tapso-munga.

15. Kënaujet tapkoa piveit, piñiarlutik, sorlo ajokertortaungmetta. Tamaña Judikut okauserilerpæt illuserællugo, sulle uvlome.

16. Illiñiartut tapkoa arkangartut Galilæ-amut aivut kakkamut, tapsomunga Jesusib perkungmagit.

17. Tækkogamitsuk, sãnganut pämakput: illangille iñertuivut.

18. Jesusible tikkipeit okautivlugit, imak okarlune: Tuñijauvunga pitsartunernik ta-mainik killangmelo nuñamelo.

19. Tamaña pivlugo ainiaritse, iñuit tamaita ajokertorniarsigik, Babilugillo Atātab, Erngnerublo, Añernerublo ajunginerub attinganut;

20. Ajokertorsigiglo mallekovlugit tamaita perkojakka illipsingnut; ahak, uvlut tamaita neijutsainarpapse, sillarsub naggatānut. Amen.

MARKUSIB AGLANGIT,

OKAUTSINNIK TUSSARNERTUNIK.

KAPITELEMIK I.

Johañesib Babtisininganik.

Tamedsa okautsit tussarnertut pigiarning-
et Jesuse Kristusemik, Gudim Erng-
ninganik.

2. Sorlo nellantajut aglangiñe aglaksima-
vok: Ahak, Engelige tillivara sivunernut,
apkosiortaukovlutit.

3. Ajokertuijub nippinga iñukangitome:
(imak pivok) Nalekam apkotiksanga ãniksor-
siuk, apkoserngit narrotissigik.

4. Iñukajnitome Johañese babtisivok, ajo-
kertuivlone Babtijumik, ajortunit pējautiksa-
mik.

5. Judæamiut illunatik, Jerusalemiullo añivigivæt, babtitaujomavlutik tapsomunga, Jordaneme kõngme, ajornitiglo sagvarluggit.

6. Johañese añoralik nergsutsub kamelið merkunginik, tapsekalarmelo amivinerмик: piglertaujartullo igupsajartullo orksungit nerkigiveit.

7. Ajokertuivlune okarpok: kingunipkut tikkituksak, pitsartunersauvok uvamnit, nellopkotivungalo, tapsoma sãngane okkolunga, ittiggagutingit singëjarlugik.

8. Imermut Babtipapse: tapsomale Babtitsomãrpãse Añernermut ajunginermut.

9. Uvlune taipsomane Jesuse Galilæamit Nazaretemit pivok, Babtitaulerlune Johannesemut Jordaneme.

10. Tuavilune timuarmet: Killak angmartok tækkova, Añerneк ajungineк taubetut, (tingmiatut) akkartok (Jesusib) kãnganut pijok.

11. Nippe killangmit tussartaugivok okarlune: Erngrnerivagit nægliktagit kuviagjaggit.

12. Erinigilerdlugo iñukangitomot (Gudim) Añerninget aitipa.

15. Tagva iñukangitometok uvlunik mar-
rungnik ungniakattartut, Satanasib òktorpa,
nersgutit akkornganetok Engelille kivgar-
torpæt.

14. Johañese parngnanërsimavingmut pi-
titaumangmet, Jesuse Galilæamut pivok; ajo-
kertuilerlone okautsinik tusarnertunik Gudib
nalegauninganik.

15. (Imak) Okarlune: Nelliutingmet, Gu-
dib nalegauninga kaglilerpok; kakkialeritse
(ablapsamik issunakaritse) okautsit tussar-
nertut okperissigik.

16. Galilæam imarbinget sinäne pissukame,
Simon tækkova, nukälo Andrease, nullutset-
tik kivitipakit imānut, mingeriarniarteoga
mik.

17. Jesusib okautivak: Malliktinga, iñung-
nik aulasariatitsongovaptik.

18. Tuavilutik nullutsettik kemēklugit
mallikpæk.

19. Tagvanget sivorliolrame: Jakobuse
tækkova, Zebedæusim erngninga, nukälo Jo-

P

hannese, umiakotometuk nullutsettik killaijardlugit; tuavi kaikovak.

20. Atatatik Zebedæuse umiakotomut kemmekpæk kivget illagivlugit, (Jesuselo) mallikkivæk.

21. Kappernaumut pivut: erinesulerdlune sabbateõngmet illiniarvingmut itterpok, ajokertorlugillo.

22. Ajokertuitingit tattaṁiniariveit: pitsartojomik okarmet, Anglangnik illissimajutitut ajokertuingimet.

23. Tagva iñuk illiñiarvingmetok, añernermik makkojungnartomik illumiktok, tamna nipliadlarlune,

24. Okarpok: uvaptingnut sugivit, Jesususe Nazaremiok? asserorijartorpittigut; kinanjotit kausimagapkit, Gudib ajunginerivätit.

25. Jesusible iñerterpa, okarlune: okajuërit, omanget (iñungmìt) añit.

26. Añernerub makkojungnartub aulaja tidlarpa, nipliadlarlune, añivok tapsomang et.

27. Illunamasiatik erksilerput, ingmingm

okarlutik, imak appersotilerput: Suna una? suna una ajokertuitak? Añeruerit makkojungnartut pitsartojomut okautingmagit, nalekpæt.

28. Tagvainak piñiarvingit tussanmaveit Galilæab erkānetut illunatik.

29. Erinesulerdlutik illiñiarvingmit añivut: Simonib Andreasiblo igluængnut pivlutik, Jakolo Johañeselo illagællugik.

30. Simonib sakkia (arngnak) nellajok kannimanartomut kañimavlune: Tapsominga tuavilutik okautivæt.

31. Tikkipa, aggangittigullo tiguva makkilälö: Tagvainak kañimanartub kemengmago, kivgartorpeit.

32. Uñulermet, sekkenek nippimalermet, sunatuinarnik kañimasiggit satanasiggillo pitipeit tapsomunga.

33. Iglugaseksoarmiut illunatik upkutsab sillatānut kattilerput.

34. Kañimajut uñuktut piungnærtipeit, sunatuinarnik kañimasiggit: Satanasillo uñuktut añitipeit, Satanasit okarkongileit, illitariamitsuk.

35. Kaulermet sulle tårtillugo, makkilune

añivok, (Jesuse) iñukangitomut aularlune: tagvane tuksiarpok.

36. Petrusiblo neijortingitalo katsungailutik mallikpæt.

37. Neñigamitsuk okautivæt: illunatik keñerpätit.

38. Okautiveit: Iglugasengnut kañinerojuñut aularta, tavanetauk ajokertuilunga; taimak pivlugo tamaunga pijunga.

39. Galilæame tamainé illiñiarvingiñe ajokertorlugillo, añernekuulluit añitipeit.

40. Kallaktub tikkipa, sêrkortorvigællugo tuksiarvigiva, okarlune: piomaguvit kallagungnaititsomavarma.

41. Jesusible nâpkigiva, aggane issaktipeit, aktorlâlo okarlune: piomavunga, kallagungnêrit.

42. Taimak okarmet: tagvainak kallagungnêrsârpok tava.

43. Jesusib iñerterpa aulartisârlâlo,

44. Okautivlugo: udsertolerit, assingnut taimak okarniarnæk; ajokertuijomulle ainia-rit, tækkotilutillo taipsomunga, tuñergotik-sarlo, Mosesib tuñerkojanga tuñilugo, kallagungnêravit, nellojungnerkovlugit.

45. Tamnale añigame okalualerpok, tai-
mak okautigiva; kingorngane Jesuse sappi-
lerpok iglugaseksoarnut itternermik tækkuk-
saulune; iñukangitomelertok. Tavungale
tikkipæt tamaiñit.

KAPITELEMIK II.

*Tumaksajomik Kristusib iñuliklerringa
nik.*

Uvlut ikkitut kingorngane Kappernaumut
ama pigivok: Iglometok tussaumaga-
mitsuk,

2. Iñugaseksuit kattisälerput, iñiksërod-
sivlutik pånganelo aglæt: Ajokertorpeit.

3. Illangit tikkipæt, ätsivlutik tumaksajo-
mik sittamet akkigarpæt.

4. Itterviksarsinginamitsuk iñungnut; iglo
kångagut killerpæt, angmaramitsuk, tumak-
sajub iñangavia aglæt ningitipæt.

5. Okperningit Jesusib kausimagamigit,

tumaksajok okautiva: Erngnera, ajornitit
issumagijaujungnērput.

6. Aglangnigle illissimajut illangit tag-
vane iksivajut, issumalerput omættiming-
ne:

7. Una kañoētunik okausekarpa akkerar-
tortunik Gudemut?

8. Jesusim aņernermine issumangit kausi-
sāramigit, apperiveit: sōgle omættipsingne
taimak issumavise?

9. Tumaksajomut sumik okariak ajornæng-
inerōva, ajornitit issumagijaujungnērput;
imaglonēt okaudlugo: Makkinit, aumitit pi-
kit, arvertarlutillo?

10. Nellojungnērkovlusele, Iņum Erng-
ninga pitsartojokarpok nuņame ajortoēr-
otsijomik, tumaksajomut imak okarpok:

11. Okaupagit makkinit, aumittitit pikit,
angerarlutillo.

12. Tautuktillugit makkisārpok, aumitti-
nelo neksarlugit aņivok; illunatik tattāmi-
niarput, Gudelo nakoridlarpæt, okarlut-
tik: Taimaitomik tækkolaungimarikpo-
gut.

13. Ama aņigivok iņarbiķsub siņānut, in-

nuit illunatik tikkipæt, ajokertorlugit pivait.

14. Kangiutilerame Levise tækkova, Alfesim ernguinga, tuñiorkaivingme iksivajok; mallinga okautileramiuk, nikkovilane mallikpa.

15. Iglungane nerehevingme iksivatillugo, Zoelnerillo ajortulliartullo uñuktut Jesuse illiñiartingillo ikterkattigiveit nerrimavingmut. Tapsominga malliktut uñungmetta.

16. Aglangnik ilissimajut Farisæerillo tækkogamitsuk, Zoelnerillo ajortulliartullo nerrekattigingmagit, illiñiartingiñut okarput: Sög Zoenerillo ajortulliartullo nerrekattigivlugillo imerkattigivagit?

17. Tamaña Jesusib tussaramiuk okautiveit: Åtsuilit iñulijikariakangilet, kañimajut kissimik. Idluartut kaikojartulaungilakka ablapsämik issumakarkovlugit, ajorniggille.

18. Johañesiblo Farisæerillo illiñiartingit unuktunik nerringipaktut, illangita tikkipæt okarlutik: Sög Johañesiblo Farisæerillo il-

liñiartingit uñuktunik nerringipakket, illiñiar-
tittle aglingilet?

19. Jesusible kioveit: Nullianiktomut tik-
kitut nerrijuksaungilet, uiksak neijortiging-
matsuk? Uiksak taipkoa neijortigitillugo,
nerritailijungnengilet.

20. Nelliutsomärporle, uiksamik aksär-
taulärput: tava agleromärput nerriniaratig-
lo.

21. Añoratokak illarniængilæt nutämik
alläksamik; nutäb allingmago nutaungitok,
alliktornerlo pivalliavok.

22. Weinelo nutäk iimerkautiñut nutaung-
ituñut iimertutingilæt: Weinib nutäb allik-
toromangmagit iimerkautit, Weinelo kovitui-
naromärpok, iimerkautillo asserorlugit. Wei-
nemigle nutämik iimerkautiñut nutäñut iimer-
tuijariakarpok.

23. Taipsomane perortut kakkojekset ap-
kotigiveit, sabbateme: Illiñiartingit ingerav-
lutik singailingit nutsulerpeit.

24. Farisæerit okautivæt: Ahak, illiñiar-
tittit sabbateme pijeksaungitomatik pivut?

25. Okautiveille: attualaungilase, kañok

Daive illiortok ajorsalerame, kãlerame illan-
uelo?

26. Gudim iglunganut itterame, Abjatar
ajokertuinerõtilngo; kakkojet tækkojekset
nerriveit, tamakkoa ajokertnijnt kissimik
nerrilugit perkojauvut; illaminullo tuñivlu-
git illangit.

27. Okautiveit: Iñuk pivlngo sabbate
pingortisimavok, sabbate pivlugo iñuk ping-
orlitaungilak;

28. Iñum Erngninga sabbatemuttauk Na-
legauvok.

KAPITELEMIK III.

*Apostelit arkangemit aggartut annerima-
janginik.*

Illiñiarvingmut ama itterivok. Iñuk tag-
vanetok, tapsoma aggangit tallerpõt tok-
kungajut.

2. Udsertorpæt, sabbateme iñulidlaromang-
mangago.

3. Iñungmut tokkungajunik aggalingmut okarpok: tamaunga pīt.

4. Appessorpeit: Sabbateme sunik sullin-
niarpita? ajungitomiglonēt ajortomiglonēt?
Iñuk piulilugolonēt asserorlugolonēt? Tap-
koale niplingilet.

5. Ningarlune avaminetut tækkonårpeit,
omættingit mangaidlarmetta kiksautigiveit,
iñuk tamna okautiva: aggaktit issaktikīt.
Issaktipeit tagva: aggaugit äkiktaulerput ig-
lungititut illivlugit.

6. Farisæerille añivut, okarkattigēlerlutik
Herodesim illangit illagællugit iñuaromav-
lugo.

7. Jesusele illiñiartiñe illagivlugit iñarbiub
sinanut aivok: Iñugiartorsuittauk mallikpæt
Galilæamit Judæamillo.

8. Jerusalemillo, Idumæamillo, Jordanim
akkianillo, Tirusib Sidoniblo erkængnetut,
iñugiartorsuit, tattamīniarnartitanginik tus-
sartut, tikkipæt.

9. Illiñiartiñe okautiveit, umiaramik pe-
kalerkovlugit, iñungnut nimniutitaujoma-
nane.

10. Uñuktut iñulingmagit: aniajut illu-

natik tikkipæt arlialerdingo,
taujut aktoromaviugo.

11. Añernerit makkojungar
rangamitsuk, pämakviriva
karput: Gudim Engaerit.

12. Angijomik inarog
taujomane.

13. Kakkamut inarog
lune piomajanimit,
pæt.

14. Arkangem
jortigēnaromaviugit,
gillo.

15. Pitsarutitsem
nik pējarkovlugit,
añititsekovlugit.

16. Simon Petrus

17. Jakubus
nukālo Johannes,
pæk Boanerges,
torngæk.

18. Andreas,
selo, Mattheus,
Alfeusib engaug,
namiok.

19. Judaselo Ischariote, pititsijuksak (Jesusemik.)

20. Iglomut angerarmetta: iñugaseksuit kattilerivut, iñiksērotivlutik nerrinermik ajulerdlugit.

21. Neijortingita tamaña tussaramitsuk añivigivæt, iñerteromavlugo; issumanga assinetok okautigingmatsuk.

22. Aglangnik illissimajut Jerusalemit pijut, okarput: Beelzebubekarpok, tapsomungalo añernekulluit attañingenut, añitipeit añernekulluit.

23. Attautsimut kaiköveit, adsigēgutiksämik okautivlugit: Kañok illivlune Satanasib Satanasipsane añititsungnarpauk?

24. Attañiovium iñungine ingminguut illagēgunērtut, nunguniarput.

25. Iglublo iñungine ingmingnut uivēlerunik, songojungnērput.

26. Satanasibtauk ingminut nakoringikune, ingminullo illagēgungnērune: sōngojuksaungilak, ajulertuksatuinauvok.

27. Sangijorsub iglunganut itternek ajornarpok, perkutinginik aksārlugo: kissiane sangijorsoak kellersorkāruniuk, kingorng-

agut iglunget perkutitangit aksarnigarilugit.

28. Ahamērik okaupape: iñuit ajortuliarningiñit tamainit issumagijanjungnēromärput, Gudemut mittautiksarninginillo aglet;

29. Añernermigle ajunginermik okarnerlutiik, issumagijanjungnērniengilak issokangitomat, pidlareksautsainaromärporle issokarnerniangitomat.

30. Makkojungnartomik añernekartok okautigingmago.

31. Arngnälo kattangutingitalo angutit kianga pivlutik, kaikolerpet.

32. Iñuille iksivajut illungmatsuk, okautivæt: Ahak, anānavit kattangutivillo hānetut apperkotigivätit.

33. Kioveit, okarlune: kia anānaga, kikkullo kattangutigivik?

34. Avamine iksivajut illiñiartine tækkunärpeit, okarlune: Ahak, tagva anānaga kattangutikkalo.

35. Gudib perkojanganik malliktok, nukarivara, neijagivaralo, anānagivaralo.

Q

KAPITELEMIK IV.

Adsigëktunik karngätitsijomik.

Imab kiglingane ama ajokertuilerpok: Inugaseksuit kattilermetta umiakotomut imänëtomut ikkivok ingilarmelo; iñugasëksuit illunatik imab kiglinganetut.

2. Uñuktunik ajokertorpeit adsigënik: ajokertuivlune okautiveit:

3. Nalegitse, ahak, karngätitsijok karngätitsijartorlune pijok.

4. Karngätitsitillugo apkosinermut illangit kattekput: tingmitset killaub attänetut pukumaluklugit piveit.

5. Illangillo kairtomut ivsorluktomut kattekput: perortersärput ivsorlukamik.

6. Sekkenerle nningmet, kuñulersärput amäkanginamik pañilerput.

7. Illangit kattekput okpit kakkilautiggit akkornganut: okpille kakkilautiggit peroramik tokkopeit, sullugainerkarkoñagit.

8. Illangillo katteput ivsōriktomut nunnamut, nuilerlutik perorlarmiglo perorsēek-sakalerput: illangit 30 nik, illangit 60 nik, illangillo 100 nik.

9. Tava okantiveit: tussajungnik sintelik tussarle.

10. Kissimeolernet, neijortingita arkangemit aggartut illagivlugit apperivæt, adsigub tamattoma tukkinganik,

11. Kioveit okautivlugit: Illipse tuñitlivovose, killanb nalegauninget nellonarninga kausimakovlugo; taipkoale uvaptingne-īngitut, adsigēktunik okautsaulerput.

12. Īsinut uitajuñut tantungimetta, siutinullo angmajuñut tussāngimetta; okausera tukkisingimatsuk: Sāgiaromanatiglo, ajornitik issumagijaujungnērkonagit (uvamnut).

13. Okantiveit: okausek adsigēktok tamaña tussarnera ajorupsiuk, kañočlivluse asingit tamaita tukkisijomavissigik?

14. Okausek karngātitsijub karngātitsar torpa.

15. Apkoserngub señianut karngautigima-

jut, taipkoa (Gudim) okausinginik tussartut tussaraingmagit; satanasib tava okautsit pē-jarijartorpeit, omættinginut karngautigimajut.

16. Taimaktauk kairtomut ivsorluktomut karngautigimajut: taipkoa, okautsinik tussarnertut, kuviaisungnermut tuavi piomadleriveit;

17. Amäkanginamigle illumingne nakkimarnivut; kappianartokaleranget unangmiklertokalerangellonēt okausek pivlugo, sinaungasärlerput.

18. Okpingnut kakkilautilingnut karngautigimajut, taipkoa okautsinik tussartut:

19. Nunable mattoma pinginik kajongeramik, agluitsomalarmiglo, assinginiglo anuktunik ikligularmiglo, okautsit ippitipeit illumingne, sullugaineērodlutiglo.

20. IvSORIKtomulle karngautigimajut: taipkoa, okautsinik tussartut, illelliorlaitalo nalekpeit, sullugainerkartillugillo; illangit 30 nik, ama illangit 60 nik, amalo illangit 100 nik.

21. Okautigiveit: Neñergoak ikkitauniarka, kattaubab, nerrimaviublonēt attānut il-

lilago? Ankagle, neēgergoab iñinganut illivæt.

22. Ījersimajokangilak, sakkijaromāngitomik; angejijokanginivok, tussaumajaujomāngitomik.

23. Tussajungnik siutelik, tussarle.

24. Okautiveilo: Tussareksasse nalelnarsigik; kanoētomut ōktotiksamut iñuit ōktorriarpassē, oktoromārivāsetauk; tappekaronārluselo illipse tamāttominga tussartose:

25. Perkartok, (sumik) tuñitsiviojomārpok; perkangitorle aksartaanniarpok pinganik.

26. Okarivok ama: Gudib nalegauninga imaipok, sorlo iñuk perorsēksamaringnik karngātitsijok nuñamut;

27. Siñiklunelo uñuganget, makkilarmelo kauleranget; perorsēksamarit nuilerlutik perorput, nellovlugit kañok;

28. Nunab ingminik ivgit perorterkārpeit, kingorngane singailingit, kingornganelo singailit sullugainekarivut.

29. Sullugainemarit iñerangetta, iñueta kippijartorsārpeit, kattersivik nellintingmet.

30. Okarivok: kimet Gudib nalegan-ninga adsigijomavittigo? kanočtomulle-
nēt adsigēmut, nellonarungnērtitsomava-
vat?

31. Senfkornetun-īpok, tamna karngāti-
taugame nuhamut, unārsuk mingnerojok as-
sitānit pērorščekseūt:

32. Karngātitanjarangamele, petorpok
anghjololērlune; akkerokahlarmelo angijunik
tingmitset killaub attānetut iñkalerlutik
tachalinangane.

33. Taimaituñut adsigēnut unūktuñut o-
kautiveit, okautsemik nellojungnērtilugit,
tussälugit ajungitanginut.

34. Adsigēngungitomigle okautingileit:
Iliñiartiminulle tamakkoa tamaita okautigi-
harpeit kansititsiarlugit.

35. Uvlorine taipsomane unūktome okau-
tiveit: akkiannt ikkārta.

36. Iñait aulartinamikit, umiakotomut ik-
kitipset, assingittauk umianārsuit: ilmagigi-
veit.

37. Ullajutseradlalermet, maggit umiako-
tok itōsavlugu pivset, ulhphitilugo.

38. Umiakotam akkoane akkime siñiktok.

Tuppärdingo, okantivæt: Ajokertuijok, issu-
magingilet umiojariavat?

39. Makkilume añore iñerterpa, iñarbiglo
okantiva: Nippangerit nippagërotillatillo.
Anorekarungnërpok tava, ikkobliadlalar-
melo.

40. Okantiveit: sög nangiarkise? kañö-
nape okpingilase?

41. Erksidlarput, ingmingnullo okarlutik:
kina una? añorable iñarbiublo nalengmak-
ko.

KAPITELEMIK V.

*Legionemik Satanasit añititauningi-
nik.*

Iñarbiubum akkianut pivut, Gadarenerit es-
kännt.

2. Umiakotomit alungmet: Iñub Satana-
segub alpengtrume tikhisärpa, illuretnit añi-
jok.

3. Illuverne inekartok. Kellersornera ajorivæt, kellaumgujeñullonēt

4. Unuktunik kellersortangalloarangame parngnančrsutiñut kellaumgujeñullo, tapsoma kellaumgujet kiktora veit, parngnančrsutit ulluktordlugit asserortipeit, nujiserviksanlaungilak.

5. Uvlullo uñuello nungulugit, kakkene-larmelo illuvernetok, kaggudlartok, ujarkeñut ingminik tiglujartok.

6. Jesusele tapsoma tækkogamiuk kañingitomit akpangerlune pāmangavigijartorpa, nipliadlarlune okarpok:

7. Suniarpigit Jesuse, Gudib kotsingnerum Ernnginga? Keñuvigivagit, Gudeme okaupagit, kappiaisuktitanonanga.

8. Okautivale: añit, añernekk makkojungnartok iñungmit omanget.

9. (Jesusim) appersorpa: Kinauvit? kiova: Legionemik attekarpunga uñadlarapta.

10. Tuksiarvigiva angijomik, anlartitanonnatik mattoma erkāit.

11. Mattoma erkāne kuingēngigaseksuioitut kakkame nerrijut.

12. Satanasit illunatik tuksiarvigivæt, o-karlutik: kuingëngigaseksoarnut tapkonunga pullarkotigit.

13. Jesusib tuvilune perkoveit. Añernerit makkojungnartut tava añivut kuingënginnut pullavlutik: kuingëngigaseksuit kakkam im-narsoanganit ijukkadlarput imānut, taip-koa nñaktovaksuit 2000 diojut, ippivlutik imāne.

14. Kuingënginik mianersijut kemāvut, iglugaseksoarmiunut, iglugasengminuullo tamaña okautigijartorpæt. Taipkoa illusinet tamaña takkojartorlugo añivigivæt.

15. Jesuse tikkilugo: añerovaksoka-lauktok anoratsiartok, sillatövlune iksivajok takkovæt; erksivlutiglo.

16. Tamakkoninga tautalauktut okautiveit, añerne-kullungnik pitalingmik kañok il-lijomik, kuingënginiglo.

17. Taksialerpæt, erkāmingnit aularkov-lugo.

18. Umiakotonut ikkinet, añerne-kullalik-sölauktub tuksiarvigiva, neijoromavlugo o-kartok.

19. Jesusible perkungila, okantivlugo: angerarit iglungnut illangnullo; okantilugillo, Nalekab kanoëtorsoarmik pingmattit näpkigivlutit.

20. Aularpok, iglugaseksoarne tellimanjortuñe okälalerpok, kañoëtomik angijomik pijariakartomik Jesusib pitimago. Tamatomingalo tussartut illunatik tattañiniadlarpot.

21. Jesuse umiakotomut uttimut ikkärmet: Iñugaseksuit kattisälerlutik tikkipæt, imab sinänetok.

22. Ahak, illiñiarvium angajokanga Jairusemik attelik tikkipok; tækkogamiuk it tigangiñut pämakterpok.

23. Angijomik tuksiarvigilugo okarpok. Pañiga tokkokasekpok; aggangnut aktori jartoruk, iñuliniarlugo iñokovlugo.

24. (Jesusib) tava aiparilerpa: Iñugaseksuillo mallikpæt nimaiortidlugo.

25. Arngnak tagvapenivok, taimna okkiarkangemit aggartut aunätsainartok:

26. Kappiaisudlarlune perkotine tamainungupeit äniarsiutilingnut, sokkoserane pluartuinartorle.

27. Taimna Jesusemik tussalerame, iñuit akkorngattigut aňoranga aktorijartorpa tunnanit.

28. Okarame: aňorangalonēt aktorupko piungnailārpunga.

29. Tagvainak aunga koktok kigikpok: timimine missigilerpok, piungnērame kappiaisungnerminit.

30. Jesuselo ingminik missigilerivok pitsartojok ingminit aňingmet; iñuit keviarpeit okarlune: Aňorakka kia aktorpagit?

31. Illiňiartingita okantivæt: Iñuit tettid-larpätit, okarpotit: kia aktorpānga?

32. Tava keviarpok, aktortine keňerlugo.

33. Arngnarle erksivlune saijukpok (kaňo-ētomik pigame kausimagame) pāmangavigijartorpa, neňāgnullo okantiva.

34. (Jesusible) okantiva: Paniga okpernivit piungnērtipätit; ullapirsautekarlutillo aularit, kappiaisugungnērlutillo.

35. Sulle taimak okartillugo, illiňiarvium angajokanget kivgangita illangit tikkiput o-

karlutik: Pañit tokkovek, sög Ajoltertujok pigiakattarpink?

36. Okausingit tamakkoa Jesusib tæsarpelit, illiñiarvium angajokanganut okarpok: Erksiniarnæk okpurtainarit.

37. Aipakaromangilak assianik Petruselo, Jakobuselo, Johaneselo, Jakobusib nakkä.

38. Illiñiarvium angajokangit iglunganut itterame: aulajjaludlartut tokkoveit, keadlartullo nipladlartullo.

39. Itterame okautiveit: Sög aulajjaludlartuse keadlartuse? Niviarsiak una tokkungilak siñituinarporle. Ijoridlarpet.

40. Illunaita tava añitipeit, niviarsiam angutã, arngnãlo, illañelo illagivlugit itterpok, niviarsiab nellavianut.

41. Niviarsiak aggangittigut tiguva okautivlugolo: Talita kumi; imaipok: Niviarsiak okaupagit, makkitit.

42. Tagvainak niviarsiak makkisarpok arvertatliarmelo: okkiokarpok arkangemir aggartunik. Illunatik tattaminiadlarpun angijomik.

43. Iñerterpeille angijomik, tamaña okautigeikoñago iñungnut; okarlarmelo nerri-titankovlugo.

KAPITELEMIK VI.

Iñab kängagut Jesusib pissungninganik.

Tagvanget aularpok, iñungorvingminut pivlune, illiñiartingitalo mallikpæt.

2. Sabbate nelliutingmet, illiñiarvingme ajokertuilerpok. Uñuktut tussaramitsuk ajokertutingit tattaminiariveit, okarlutik: Nakit omapivagit tamakkoa? kañok una sil-latutitantsiartok? kañorlo taimaitunik tattaminiarnartitsivlune?

3. Igluliorteungitok? Mariab. erngninga? Jakoblo, Josesiblo, Judasiblo, Simoniblo kat-tangutigingilæt? Neijangillo illunatik uvap-tingne-ñgilet? Illunatik siñaungasautigivæt ava.

4. Jesusible okautiveit: Nellautajok nuña-

R

kättingita illangitalo nakoringinersarivat, assinginiit tamainiit.

5. Tagvane tattaṁiniarnartullijungnængilak (okpingimetta) illainangille kañimajut äggangminut aktorpeit, piungnërtilugillo.

6. Okpinginingit tattaṁiniariva. Kingorngane arvertarpok iglugaseksoarne illunaitigut, ajokertuivlune.

7. Arkangemit aggartut kaikoveit, marrotidlugit aularkolerpeit, añernernut makkojungnartuñut pitsartojomik tuñitsivigiveit.

8. Okautilugillo, sumik neksarkoñagit ingerarlutik, ajaupiatuinarmik kissiane; ikpiärsuliaratigo, kakkojaliaratiglo, kënaujaliaratiglo tapserutimingne:

9. Ittigagusersimakovlugille; añorat-sængnik marrungnik attorkoñagit,

10. Okautiveillo: Iglomut itterupse, taipsomanetsainaritse aularkäråse taipsomang-et.

11. Illellioromangippasse, okausisselo tussaromangippagit: añititse tagvanget, ittikkapselo señerkarningit señējarsigik, nellojungnërutiksangiñut. Ahamërik okautivapse,

Sodomiblo Gomorablo pidlartaunikinersau-
jomärpuk erkartorium uvloksangane, iglu-
gaseksoarnit ukkonanget.

12. Ajokertuijartorput, imaḡ okarlutik:
assianik issumakaritse.

13. Añernerit idluitut uñuktut añitipeit,
kañimajullo unuktut mingoarutiksamut
mingoarpeit, iñulidlarlaitalo.

14. Tamattominga attañek Herodese tus-
samalerame (Jesusib attinga illitarijau-
lermet) okarpok: Johañese Babtiterijok
tokkungajuñit makkisimagame; tamaña piv-
lugo taimaitomik tattañiniarnartullivok.

15. Illangita Eliase okautigivæt, illangi-
tate nellautaijok okautigivæt, nellautaijotoka-
verngillonët illanget.

16. Herodesele tamattominga tussarame
okarpok: Johañese niakoõrilauktara taimna;
tokkungajuñit makkipok.

17. (Iñuit) Herodesib tillilaukpeit, taip-
konunga Johanese tigujaupartorkogamiuk,
parngnanõrsimavingmullo ittertitaukova, He-
rodiasse, nukkame Filippusib nullia pivlugo;
tamna nullianikamiuk.

18. Herodese Johañesim okautilaungma-

go: idluangilak, nukkavit nullia pigigang-
ne.

19. Herodiasib Johaṅese tokkuniaroma-
galloaramiuk, ajorpale.

20. Johaṅese Herodesim illaragiva, nel-
lunginamiuk idluartõvlune issumagiktorsõng-
met: Tamaña pivlugo sapputiva, kakkuti-
kullo nalekpa, tussaromadlarlālo.

21. Uvlorle Herodesim iṅvivinine nellu-
tingmet, tapsoma attañigaseit, sorsuktuksello
kappitangit, Galilæametullo angajokaonerset
nerrimārtimāgit.

22. Herodiasib paṅia itterpok, okigēser-
larmelo: Tamaña Herodesib nerrekatingitalo
kuviagivæt. Attañiub Herodesib niarsiak-
okautiva: issumangnik tuksiarviginga, plo-
majarnik pillitsomavagit.

23. Ama okautimariklugo okautiva: Su-
mik tuksiarvigigumga, illa pillitsomavagit,
attañionima illanganiglonēt.

24. Añivlune arngne imak appersorpa:
sumik tuksiarlanga? Kiova: Johaṅesib Bab-
titeriub niakoanik.

25. Ittersārivok attañermut, tuksiarlune

okarpok: Tagvainak tuñijaujomavunga Johānēsib Bābtiterijub niakoanik, pogutamut illimatillugo.

26. Attānek kiksalerērpok: okautsiuele okamariagnine pivlugo, nerrekattinelo pivlugit, sullinane tukslarkojomalungila.

27. Tuavilune kīvgame illanget attāñiub pījartorkova niakoa. Tapsoma parngnanēr-simayingmut niakoērijartorpa:

28. Niakoalo pogutamut illimajok tikkiupa, niviārsiamut tañilugo; niviārsiable arngnaminut pitipa.

29. Tamaña illiniartingita tussaramitsuk: tikkilerput timinga illuvermut illijartorput.

30. Apostelit Jesusemut kattilerput; tapsomanga famaita okautigiveit; tattamīniarnartitettik ajokertuititiglo.

31. Okautiveit: Kissipta iñokangitomut ailaamitta, merngoērserluselo. Tikkitut utertullo usungmetta: nerrinermiglonēt ajorsaramik.

32. Umiakotomut aularput iñokangitomut.

33. Allivaktut iñuit tækkoveit, uñuktullo

illitarivæt, akpangerlutik kutterorlutik; mat-
likpæt illagēklutik iglugaseksoarnit tamañit,
ingiarlugolo tikkipæt.

34. Jesuse niGAME, iñugaseksuit tækko-
gamigit: illapsugidlarpeit, saukettut mianeri-
jikangitotun-ingmetta. Uñuktunik okauti-
lerpeit.

35. Uvloklilermet, illiniartingita tikkipæt,
okautivlugo: Tamaña piksakarviksaungimet,
uvloklilermello;

36. Aularlit, mattoma erkät iglugasek-
soangiñut iglugasenginullo, kakkojarsiniari-
jartorkovlugit; nerkiksakanginamik.

37. Jesusible kioveit, okautivlugit: illip-
se nerkiksanginik tuñitsivigissigik. Okauti-
væt: kakkojarsiniarijartortuksauvita, kēnanjet
200 dit akkinginut, ukkoa nerkiksangi-
nik?

38. Okautiveille: kapsinik kakkojakarkise
tamāne? ullernērsijartoritse. Ullernaigihau-
ramikit, okarput: tellimanik, aulasakseng-
niglo marrungnik.

39. Ikterkolerpeit, nerrimärtotitut ivingnut
kuñulingaituñut.

40. Funulerēkterdlutik tava ikterput-ing

migolivlätik, ungnijut tellimertorlutik, amalo ingmikut ungnijut marroörtordlutik tellimaujortullo.

41. Ukkoa kakkojet tellimet, aulasakæglo ipkoa marruk tiguveit, killangmullo ärlorpok, kujalivlune kakkojet avgorpeit, illiniartimint tuñivlugit, tapkonäga inuit nerrititso-mavlugit: taimaktank aulasakængnik tuñit-sivigiveit, illunainut avgorlugik.

42. Illunatik tava nerrivut, namaksivlutiglo.

43. Amiakungit kattilerpeit, amäksuit ar-kængemit aggartut tettædlugit, aulasakæglo illanginik.

44. Nerrilauktut angutainait 5000 diojut.

45. Illiniartine erinigilerdlugit umiakotemat ikkimakoterpeit, sivorlerijomagamigit akkianut Betsaidamut, inuit aularterkärtiliggit.

46. Inuit aulartinamigit, kakkamut majorarpok tuksiarijartorlune.

47. Unulermet umiakotut imarbiub kerkaneput, Jesusele kissime nuñametok.

48. Epunermik kappiaisungmetta, añore

aggormátsuk tækkogamigit: Unuab' pigárvi-
etta eittamangano tikkilerpeit, iñab kangagut
pissuklune.

49. Kangerniarkordlugit. Iñak pissuvig-
ingmago tækkogamítsuk: mittillionasugivæt,
nipliadlarlutik.

50. Illunatik tækkogamítsuk kukesalavut.
Tuavi okantilerpeit, okantivlugit: mañigole-
ritse uvangaavunga, erksiniarase.

51. Umiakotomut ikkimavigilerpeit, kas-
sumivok tava, kuksalavlutiglo tattaminiadlar-
put angijomik.

52. Kakkojenik tattaminiarnartulingmet,
sillatusinersaulaungilet, omættitik mangaid-
larmetta.

53. Ikkaramik: Genezaremiut nuñangi-
nut pivut, tavunga nuñaliput.

54. Umiakotomit nlungmetta, iñuit illita-
rijaræpæt.

55. Akpangilerlutik nuñenut mattoma er-
kænetuñut tamainut, kañimajut sinnigving-
mingne nellajut pitilerpeit, neijaganut tus-
samajamingnut.

56. Niuvervingnut, iglugaseksoarnullonæt,
iglugasengnullonæt itteranget: kañimajeatik

illiveit niuvervingnut, tuksiarvigilogo, aņo-
ranget siņa aktortankovlugo taipkonunga.
Tapsominga aktuijut, illunatik piungņer-
pnt.

KAPITELEMIK VII.

Iņuk nerkib sujuktingitanganik.

Farisæerille, aglangniglo illissimajut illang-
it Jerusalemit pijut tikkipæt.

2. Illiņiartingita illangit tækkogamikit
kakkojartortut, ubvarsimanagit aggattik, id-
luaringileit.

3. Farisæerillo Judikullo illunatik ner-
ingilet, aggattik ubvarsimaņagit: angajo-
samik illusingit attordlugit piveit.

4. Niuvervingmit tikkitarangamik, ner-
ingilet ubvaratik. Assingillo uņuktut imai-
ut illuseriveit, erngutsillo, imertautillo,
nachaillo, pogutello, nerrimāvillo sujungai-
ilugit piveit.

5. Farisæerillo aglangniglo illissimajut

appersorpæt: Sög illiñiartivit mallingipattigik angajokarmik illusingit; sög kakkojartorket aggangnut ubvarsimangituñut?

6. Kioveille okautivlugit: Illipse takkormortose, Jesaiasim okautigigalloarpäse, imak aglaksimangmet: Inuit ukkoa kardlumingnut nertorpänga, omættingitale ungasikpänga;

7. Sullinatik kivgartorpängale, inuit ajokertusitainangit ajokertaitigigamikit.

8. Gudib perkojangit kemekpasse, inuit illusekullangit malliklugit pivasse, kattello erngusiärsuillo keblariksivlugit: unuktut imaitut attorpasse.

9. Ama okautiveit: Tagvale Gudib perkojangit issumagingitsainarpasse, illusekulluse malligomavlugit:

10. Mosese imak okartok: Atätello anännello nalekik; atätaminullo anänaminullo okarnerluktok, tokkoteksauvok.

11. Ajokertuivosele: Atätaminut anänaminullo okartok korbaniovok, imaipok: tunnergutiksauvok, pijeksaralloet uvamnit, tuñijeksara tuñiartorvingmut; imna ajungitaliarpok okarpose.

12. Kingorngane angaminut arngnami-
nullo ajungitalliarđitsitailivose;

13. Taimak Gudim okausingit pijariaka-
rangnertipasse illusekulluse pivlugit, imaili-
utsainarapselo unaktanik.

14. Inuillo tamaita kaikoveit, okautiv-
lagit: Tamapse naleksinga omamigissing-
lo.

15. Senalonet inab sillatānit illuanut pijut,
sujuktingilæt: tapsomangelle añijut inuk su-
juktipæt.

16. Tussajungnik siutelik tossarle.

17. Inuille kemekkanig it iglomut pingmet,
Inimartingita appersorpæt mattoninga adsi-
gēktomik.

18. Okautiveit: Ittipsetaak sillatunekang-
ilasse? sulle nellovissiak? illunatik sillatānit
inungmut pijut, sujuktingilæt?

19. Omættānut pinginamik, netsangnulle
pivut: tagvanget añititaulerput, nerkemik
tattamamik anititsigame.

20. Okarivok ama: Inungmit añijub inuk
sujuktipa;

21. Kamanget, inuit omættinginut erkar-

sautekulluit aāivut, assiniarnerlo, anguniarnerlo, arngnarniarnerlo, iñuarnerlo,

22. Tiglingnerlo, tokoinerlo, nellangainerlo, nipporsainerlo, tigsanerlo, igligungnerlo, Gudemik mittautiksarnerlo, piujorinerlo, sil-lainerlo;

23. Tamakkoa illunatik illuanit aāivut, innuglo sujuktipæt.

24. Nikkovilune tava tagvanget aularpok, Tirusiblo Sidoniblo erkængnut pivok: Iglo-mut itterdlune, iñuit angigutijomangmagit, terliartaujungnængilelle.

25. Arngnab tapsoma pañia aāernerlukto-kulluk, tussaumagamiuk, tikkilugo, ittiggang-iñut pāmangavigijartorpa.

26. (Grichtit arngnanget Sirofenitsemiub) tuksiarvigiva, Satanase aānititaukovlugo pa-ningminit.

27. Jesusible okautiva: Kittorngaujut kã-gungnaikãrlit: idluangilak kittorngaujut kak-kojanginik aksãrlugit kingminullo egilugit.

28. Kiovlune okautiva: Ahaila Nalegak, taimaikalloarpok, kingmiãrsuille nerrimavium

attänetut nerrivut kittornganjut karngäner-
lukunginik.

29. Okantiva: okautsit tamaña pivlugo
anlarit; pañingnit añernekkulluk añisima-
vok.

30. Iglominut pigame: Satanase añisima-
jok kingorarpa, pañinelo siñigvingme nellajok
uaipipa.

31. Tirusiblo Sidoniblo erkængnit aula-
rame: Galilæam imarbiet señianut pivok,
iglugaseksuit tellimaujortut erkänut.

32. Tussilärtok okarnermiglo ajorsartok
pitipæt tápsomunga, keñuvigivællø, aggang-
minut aktorkovlugo.

33. Iñuit akkornganit ingminut pitipa,
aggañelo siutingnut illiveit, keselarmelo, ok-
kanga aktorpa.

34. Killangmullo ärlorpok añersaumilar-
melo okautiva: Hefata, imaipok, angmale-
rit.

35. Siutik tagvainak angmarpak, okkang-
alo okartitauvok, okalilarmelo.

36. Iñerterpeit, tamaña okautaukoñago
iñungnut. Tagva iñerteralloarmagit angijo
mik, anginersamigle okautigivæt.

S

37. Tattam̄iniarlutiglo okarput: tamaita idluartipeit; tassilärtut tussartilugit, okarnermiglo ajorsartut okartipeit.

KAPITELEMIK VIII

*4000 dit tattam̄iniarnartomik nerrititau-
ninginik.*

Uvlut tapkoa iñuit nerkiksakangitut uñuk-
tut tagvanemetta; Jesusim illiñiartiñe
kaikoveit, okautivlugit:

2. Iñuit ukkoa nægligidlarpakka, nerkiksakaratic uvlut pingasut uvamnemetta;

3. Esitinagit aulartikupkit, perlidlaroarmetta angerarlutik apkome. Illangit unga-siktomit pingmetta.

4. Illiñiartingita kiovæt: Nakit kakkojar-siniarpita tamäne iñukangitome, ukkoa kagungnërutiksanginik?

5. Appersorpeit: kapsinik kakkojakarkisei kiovæt: arvengemit aggartunik.

6. Inngaseksuit ikterkoveit nuñamut. Kakkojet ukkoa arvengemit aggartut tiguveit, kujalivlune avgorpeit; illiñiartiminut tannivlugit, iñuit ukkoninga nerritilugit: Iñungnut tava pitipeit.

7. Mingeritseniktank ikkitunik pekarivut: tapkoa pivlugit kujaligivok, tuñijaukogivlugillo (iñungnut).

8. Nerrivut tava, kägungnërlutiglo: Añiakullo kattilerpeit, amäksuit arvengemit aggartut tættælugit illulerpeit.

9. Nerrilauktut 4000 diuvut; aularkolerpeit tava.

10. Tuavilune illiñiartiñe illagivlugit umiakotomut ikkivok, Dalmanutab erkänut pivlune.

11. Farisæerit tikkipæt, appersorlugo nautsertorpæt: nellunaikutamiglo kiilangmit tækkojomavlutik okarput.

12. Añernermigut añersaumivlune, okarpok. Kinguvängukattigët ukkoa sōg nellunaikutak tækkojomavassuk? Ahamërik, okautivapse: kinguvängukattigët ukkoa nellunaikutamik tuñitsiviñniatsengilet.

13. Tava kemēkpeit, umiakotomut ama ikkivok, ikardluue uttimut.

14. Kakkojet neksangileit puigoramik: umiakotome attautsemik kakkojakarput.

15. Imak okautiveit: Nalegitse, Farisæerit Herodesiblo kakkojangita sērnautiksandet allarsiuk udsertorluselo.

16. Issumertorpæt, ingmingnullo okarlutik: taimak privätigut, kakkojamik neksanginap-ta.

17. Jesusib kausimaleramigit, okautiveit: Sög siarklerutigivissiuk, kakkojamik neksanginapse? sulle tukkisingilase sillatusinaselo? sullelo omættekarkise mangaitunik?

18. Īsekartose, tækkunek ajorkise? Siutekartoselo, tussarnek ajorkise? erkainerlonēt ajorpissiuk imna?

19. Kakkojet tellimet avgorapkit iñuga-seksoarnut 5000 diuñut, amäksuit kapsit amiakovinørnik tættædlugit illulerpissigik torkorlugillo? kiovæt: arkangemit aggartut.

20. Kakkojello arvengemit aggartut avgo-

rapkit iāugaseksoarnut 4000 diñrut, amäk-suit kapsit, tættædlugit illulerpissigik amä-akovinernik? Kiovat: arvengemit aggar-tut.

21. Tava okautiveit: Sögle tukkisingi-
lasse?

22. Betsaidamut pivok: Tautungitok tap-somunga atipæet, aktorkovlugo tuksiarvigi-væet.

23. Tautungitok aggangittigut tiguva, tessiorlugolo iglugaseit ayatänut: İsik ketse-rarlugik, aggañgminullo aktorlugo apperiva: Sumik tækkovit?

24. Uidlune, okarpok: iñuit pissuktut tækkovakka, sorlo napartut.

25. İsik amä aktorivæk aggangminut, nikolermingmago: Äkiksoivok tava, tamaita tæstulerpeit.

26. Angerarkovalo, okarlune: Iglugaseng-næt itterniarnæk, iglugasengmiuniglonët tai-mak okautsiniarnæk.

27. Jesuse tava ailerpok, illiñiartiñelo Ze-sariab Filippusim iglugaseksüita erkänut. Ingeravlutik illiñiartiñe apperiveit okarlune:

Iñuit kañok okantigivānga kinausugivlunga?

28. Kiovæt okarlutik: illangita Johānese-
õsugivātīt Babtiterijok; illangitale Eliaseõ-
sugivātīt; ama illangita nellautaijutokaverngit
illanget okantigivātīt.

29. Appersorpeit ama: Illipsele, kinausu-
givissinga? Petrusib kiova okarlune: Kristu-
seovotit.

30. Iñerterpeit, unipkangojomanane in-
nungnut.

31. Ajokertulerpeit imak: Iñum Erng-
ninga ãniatitaulärtok angajokaijenut ajoker-
tuijorsoarnullo, aglangniglo illissimajuñut
kisserngortatõniartok, tokkotaulunelo, uvlut
pingajuane omaromārivok.

32. Angigunagillo tamattominga okarpok.
Petrusib ingminut pitipa, iñerterlugo taimai-
lerkonago.

33. Keviardlune, illiñiartiñe tækkonār-
peit, Petrusē iñerterpa, okarlune: Tuñumnut
pīt Satanase; Gudib pingit issumaginginang-
ne, iñuit pingit kisseta issumagilerangne.

34. Iñuit kaikoveit illiñiartiñelo, okativ-

lugit: Uvamnīk malligomajok, issumaminik piñiatsengilak, señingajukseñe (kappiaisutiksañelonēt) nangmageksariva, malliklungalo.

35. Iñoserminik ivlertsijok, assiujjomärpok: iñoserminigle ivlersingitok uvanga pivlunga, okautsillo tussarnertut pivlugit, iñoniaromärpok.

36. Sillarsoarlonēt tamāt iñub pigigalloaruniuk; tarngninele asseroleruniuk suksarivauk?

37. Sumiglonēt iñuk tuñitigijungnarka, tarngnine ama piulinīarlugo?

38. Uvamnigle okautsimniglo kangusuktok taipkonane assujut ajortulliartullo kinguvängukattingiñe: tamīnatauk Iñum Erngninget kangugijomärpa, tikkikune Atātame ānanauningane, Engelit ajungitut illagællugit.

KAPITELEMIK IX.

Kristusib ānanausijauninganik.

Okautiveillo: Ahamērik, okantivapsee, tapkoa illangita mānetut, tokko tukkisiināngilæt, Gudib nalegauninganik pitsartovlune aggertomik tækkokāratik.

2. Uvlut pingasujortukermetta, Petruse, Jakobuselo, Johāneselo Jesusim illagiveit: ingminullo pitilugit kakkamut kingiktomut, ānanausijauvek sāngiñe tækkunārtillugit.

3. Añorangit kaumaridlarlutik, kakkorsidlarpullo apputitut; kakkorsaijut nunnametut taimak kakkortigijomik sapperput.

4. Eliaselo Moseselo sakkerpuk tapkonunga, Jesuselo okarkattigēkput.

5. Petruse Jesusemut okarpok: Rabbi, (Ajokertuijok) tamane-ītsainarominarpok, pingasunik iñiliorlerta, illingnut attautsemik,

Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik.

6. Okautsine kausimangileit, koaksarnermut.

7. Nuvujab ullikpeit. Nippelo nüvnjamit tusšartaujok, imak okarlune: Tagga Erngnera nægliklara, tamna naleksiuk.

8. Erinesuklutik keviaramik: assianik iñuksingilet, Jesuse kissiet tækkovæt.

9. Kakkamille attersäramik: Jesusim innerterpeit, tækkojettik okautigëkoñago, Iñum Erngninga tokkungajuñit makkiterkärtnägo.

10. Okausek tamaña illumigivæt, ingmingnullo appersotivlutik: kanok tagva tokkungajuñit makkinek?

11. Appersolerpæt okarlutik: Sög aglangnik illissimajut okarket, Eliasemik sivorliolune tikkitsomärtomik?

12. Kioveille okautivlugit: Ahaila, Eliase sivorliotivok illa, tamajalo idluarsivlugit; taimaktank, sorlo aglaksimavok Iñum Erngninga angijomik kappiaisuktitanjomärpok rachogijaulunelo.

13. Okaupapsele: Eliase tikkisimavok, issumamingnullo pidlarpæt, sorlo taimna pivlugo aglaksimavok.

14. Illiñiartiñe tikkinamigit, iñugaseksuit tækkoveit, aglangniglo illissimajut illumaveit appersorniktut taipkoninga.

15. Iñuit illunatik tækkogamitsuk, kakki-lädlarput, nellipsarlugolo sallutipæt.

16. Aglangnik illissimajut apperiveit: kañok appersornikise taipkoninga?

17. Inugaseksuit illangeta kiovlune okautiva: Ajokertuijok, ernera tamaunga äpara illingnut, añernekuullulik okajuitok,

18. Tigulerangago aulajartidlarpa koppoalidlalerpok, nerkolärlarmelo perlilerpok: Illiñiartittit okautigalloarapkit añititankovlugo ajorpæt.

19. Kiova okarlune: Tãta ukkoa okpingitut kinguvångukattigët, kañok sivitutigijomik neijorniarpapse? kañorlo sivitutigijomik keñuginiængilapse? kaitisiuk uvamnut.

20. Äpæt tapsomunga. Añernerub okajuitub tækkogamiuk, tuavi aulajartidlarpa,

nūnamut orrovok, aksakārlarmelo koppoalid-
lalilarmelo.

21. Anguta (Jesusim) apperiva: kanga i-
mailerka? Okarpok: kigliminit.

22. Uñaktuniglo orrutipa ikkoṁamullo
imānullo, tokkonasuarlugo: ajungikungne,
nāpkigilertigut piulilutalo.

23. Jesusim okautiva: okperungnaruvit;
okpeltuñe ajornartokangilak, tamaitale a-
jungileit.

24. Tuavilune sorrusib tapsoma angutā
niplialerpok, kugviornermut okarlune: ok-
perpunga, nægliktok Nalegak, okpingilusim-
nit piulinga.

25. Iñuit akpangerlutik nellipsarmatsuk,
Jesusib tækkogamigit; añerne ivsornartok
iñerterpa, okautivlugo: Okajuitok tussāngi-
torlo añerne kulluk, okaupagit, añit o-
manget, kingorngagut itterungnērlutillo o-
munga.

26. Niplialerpok tava, anlajartidlar milālo
añivok. Iñuk tamna tokkojutun-īlertok, un-
nuktullo tokkojok okantigivæt.

27. Jesusim aggangittigut tiguva, makki-
tilālo, makkipok tava.

28. Iglomulle pingmet, illiñiartingita ingmikõrlutik appersorpæt: Sög uvagut añitilugo ajorpittigo?

29. Kioveit: taimaitut (añernerit) añिताungilet, kissiane tuksiarnermullo nerringinermullo.

30. Tagvanget aularamik, Galilæa apkotigivæt: iñuille kausimakojomangileit.

31. Illiñiartiñe ajokertorlugit, okautiveit: Iñum Erngninga pititaujomärpok iñuit aggangiñut, taipkoa tokkotsomärpæt; tokkopatsuk, uvlut pingajuane makkitsomari-vok.

32. Okautsille ukkoa nellojungnaingileit, appersorlugo ajorpæt.

33. Kapernaumut pigivok. Iglomelune apperiveit: Sumik illipsingnut okalaukkise ingeravluse?

34. Niplingilelle. Ingeravlutik ingmingnut okaramik, kinakkiak illatik anginerõjomik?

35. Ingidlune, arkangemit aggartut kaitkoveit, okautivlugit: Illase sivorliojomajok kinguvaromärpok, illunatiglo kivgarijomärpæt.

36. Nutarak tava akkornganut pitipa, kñiklugolo okautiveit:

37. Imaïtomik nutakkamik illelliorıub atıme, illelliorivānga; uvamnigle illelliorıub, kissima illellıungilānga, uvamnigle tillıklertok illelliorıva.

38. Johānesible okautilerpa okarlune: Ajokertıııjok, angut tækkovavut, atterne añernekullungnik añıtıtsıjok, mallıgatalo: inerterpavulle mallıngımatıııgıt.

39. Jesusele okarpok: Inerterasııık: Tatamıniarnartıtsıjokangılak attıme, tınavılunelo terlıakattarlunga.

40. Uvaptıngııık akkerartungıtub illagıvātıgıt.

41. Erngısiārsungmik imālıngmik illıpsıngııık imertıtsıjok attıme, Křıtusııı pigıngımasse: Ahāmıerıık okautıvapse, akkēngartauıııngılak.

42. Uvamnullo okpertut, ukkoarārsıt, ıllınganııık asserortıtsıjomıt ıdlıarnersıııvok, asserortırvıııub ıııaraktanganııık kongēsıngagıt nıvıngıııvıogıııne, imārıbıngııınulló egılugo.

43. Aggıkpıııle asserorpattıt, nakkarkıt.

T

Illingnut ajunginersauvok, illakungõffatit inogutemut itteruvit: marrungnik aggakarnermit, ikkomamut kamitsuitomut egitaunermit;

44. Taingane kuglugianget tokkoniængilak, ikkomangello kaminiænginivok.

45. Ittikavittank asserorpattit, nakkarkit. Illingnut ajunginersauvok, tassfakotit inogutemut itteruvit: iglugenik ittiggakarnermit, äniatitsivingmut egitaunermit, ikkomamut kamitsuitomut;

46. Taingane kughgianget tokkoniængilak, ikkomangillo kaminiænminivok.

47. Isivittank asserorpattit, përuk egitugolo. Illingnut ajunginersauvok, igloinazmik isekarlutit Gudib nalegauninganut itteruvit: marrungnik isekarnermit, ikkomamullo kamitsuitomut egitaunermit;

48. Taingane kuglugianget tokkoniængilak, ikkomangillo kaminiænginivok.

49. Illumatik ikkomamut tarretitaujompot, tañjeksello illumatik tarriomut tarretitaularpot.

50. Tarriok ajungidlarpok: tarriorle pit-

sattuõropet, suant piteatõitõijomärpa? Il-
lipsingne tarriokarneritse, ullapirsautekarkat-
tigõkõselo illipsingnat.

KAPITELEMIK X.

Nulliarēngnek avititsininganik.

Tagvanget ama aularivok: Judsēab erkānet
pivlunē, Jordanim igloanut. Inuit
ama innugiartorsövlutik tikkimatsuk, ajoker-
terpeit illusine attorlugo.

2. Farisæerit tikkimamitsuk apperivæt,
nulle angutib avilugo idluarka? Ökterniar-
lugo.

3. Kiovlunē okautiveit: Mosesib kašok
perkoväse?

4. Okautivæt: Mosesē uglakojijok ag-
lasgnik avitsitiksēnik, avikovlugolo. (arag-
nak)

5. Jesusible kioveit: Omættisē mang-

aidlarmetta, aglaktok okautsemik tapsominga;

6. Kiglinganille Gudib angut attausek, arngnarlo attausek pingortipak;

7. Tamaña pivlugo angune arngnälo angutib kemegomärpak, nulle ungagimava,

8. Taipkoalo marruk uvinigik attausiksauvuk; marrojungnärlutik uvinigik attausiksauvuk;

9. Taimaitomik Gudib kattititæk, iñub avititeksaringila.

10. Iglome ama illiñiartingita mattominga apperingmatsuk;

11. Okautiveit: Nulliaminik avitsijub, assianiglo nullianiklune, nulliarēngnek assesoripa taipsoma;

12. Nulliablo uine kemekkuniuk, assianiglo niniklune, nulliarēngnek assesoriva taipsoma.

13. Nutakket ätipteit tapsomunga, agganginnut pattiktaukovlugit. Nutakkenigle ätsijut illiñiartingita suadlalerpeit.

14. Tamañale Jesusib tækkogamink id-

huringilla; okautivlugit: Nuvallat uvatanet
pik, merterasigilo: tapka Gudib nalega-
naga pilsaringmatsuk.

15. Anamerik, okampape: nutalvattat
Gudib nalegauninganik pingitok, itternisug-
ilak.

16. Erkilugillo, aggangunat pattikpoit,
saimartilugillo.

17. Aningmet apkesinerlo attorlugo, süub
akpangerlane tikkipa, sörkottorvigallugot
imak apperiva: Ajungitotit Ajokertnijok,
kanočtomik ajungitotmik piñiartuksaavik,
piomavlanga inogatomik nuvgusitotmik?

18. Jesusible kiova: Sög ajungitotarpinga
assianik ajungitotangilak, Gude kassime a-
jungilak.

19. Perkojet kausinragalloarpattit: Arng-
narniarnak. Inuarniarnak. Tigliugniar-
nak. Kigiluktomik okartigianarungo aipait.
Aktiknerlungniarnak. Atätello anänello
nalekk.

20. Kiovale okautivlugo: Ajokertnijok
tameita tamakkoa mallikarupakka sorrusio-
ninnit

21. Jesusible tækkusarpa, nægliligulogo

okantiva: attausek sulle pingilet; perantit tamaita niorgotigijartorkit, aglujuñullo pillintigilugit, killangme perkatiksariksiniarpo-
tit tagva; mallingnialilärlungalo kiksarnikset nangmaguk.

22. Tamañale okausek tussaramink, kakkilädlarpok, kiksarlarmelo kemekpa: agluiname.

23. Jesusele keviarlune, illiñiartiñe okautiveit: Agloitok killaub nalegauninganut pivlune sappernakasekpok?

24. Okausingille tamakkoa illiñiartingita kakkilärutigingmagit. Jesusim ama kioveit, okantivlugit: nægliktakka kittorngakka, Gudib nalegauninganut itteriak ajornarpok, perkutimingnik tettelingnut;

25. Ajornæengerovok, kamele, merkutim isingagut pivlune, agluitomit Gudib nalegauninganut itterniartomit.

26. Kakkilärnersaugivut ama, ingmingnullo okarlutik: kiname pilloridlarniarpa?

27. Jesusib tækkusarlugit, okautiveit: Iñangnut ajornarpok, Gudemulle ajornængilak; ajornartut tamaita Gudim ajungi-
leit.

28. Petrusim okautiva: Ahak, tamaita kemmalaukpavut mallilarpillo.

29. Jesusib kioveit: Ahamērik, okaupapse: Iñum iglune kemēkuniuk, kattangutinelonēt, angunelonēt, arngnelonēt, nullelonēt, kittornganelonēt, perorsēvinelonēt uvanga pivlunga, okantsillo tussarnertut pivlugit;

30. Ungnijakattartunik tellimertorlutik tamna mattomanelune pijomārivok igluñik, kattangutiñiglo, anāneniglo, kittorngenniglo, perorsēvianiglo, mane omigijaunermaine, sil-lamelo tikkitsomārtome iñogumik nungusui-tomik pijomārpok.

31. Uñuktulle sivorlēt kingorliutsomārpūt, uñuktullo kingorlēt sivorliutsomārpūt.

32. Takpaunga Jerusalemut aivlutik, Jesusse sivorlerivæt: Kakkilād-larpulle, erksivluti-glo mallikpæt. Ingminut tapkoa arkangemit aggartut ama pitinamigit; okautiveit, kañok pijauniarnerminik, okarlune:

33. Ahak, takpaunga Jerusalemut aivogut, Iñum Erngninga pititanjomārpok ajokertuijorsoarnut aglangniglo illissimajuñut; taip-

koa tokkotsautisomärpäet, hellojuuffullo
tunniniarpäet.

34. Taipkoa mittautigijomärpäet, ipperar-
torlago ketserurilagolo tokkotsomärpäet; av-
lullo pingajuane omaremärivok.

35. Jakobuselo Jehaäneselo, Zebedäusib
erngnæk tikkipæk, okarlutik: Ajokertufjok
perkojomagalloarpaptigik, pijomajaptingnik
tunnitsiviojomavlanuk.

36. Apperivak: Uvamat kañok tunitsivio-
jomavitik?

37. Kiovak: perkogittiguk, aipara taller-
pikpit tungäne, aiparalo saumikpit tungäne
iksivakoluñuk, nalegauningne.

38. Jesusible kiovak: tuksiartatik nelleva-
tik: Erngusiärsüm imanga imigeksara, im-
merungnarpittiko, Babbitautiksaralo Babi-
tautiksarigalloarpittiko?

39. Kiovak: ahaila, ajungikalloorpoguk.
Jesusib okautivak: Erngusiärsüm imanga
imigeksara imerniaralloarpattik, Babbitaa-
tiksamullo Babbitaujaksangalloarpotik;

40. Tallerpingmale tungäne, sautningma-
lonët tungäne iksivajomanæk, uvammat per-

kojksaungilak illiptingnut, iksivakojaujut kissimik iksivajomärput.

41. Tellimaujortut assingit illiñiartut tamaña tussaramitsuk, añujutigilerpakit Jakobuselo Johañeselo.

42. Jesusible kaikoveit; okautiniarlugit: Nunuam attañingit attañiojartortut kausimavasse, taipkoa illangit sälaliksuit pitsartudlarput.

43. Illipsele taimailerniarase: angnerojomajok kivgarijomärpäse tamapse.

44. Illapselo attañiojomajub kivgartorvigijomarpäse.

45. Iñublo Ernnginga tikkinginivok, kivgartortaujomavlune ; kivgartorijartorporle, iñotsiminik tuñijivlune, uñuktut piulijiksanganik.

46. Jerichomut pivut. Illiñiartiñe illagaelugit, Jerichomit añingmet, iñugiartorsuit mallikpæt: Tautungitok apkotäne iksivajok, kennuvlune pivok, Bartimeusemik attelik, Timeusim ernnginga.

47. Jesuse Nazaremiok kängertok, tussaramiuk, niphialerpok okarlune: Jesuse Davidim Ernnginga, näpkigingä.

10. Atātapta Davidib nalegauninga nako-rijaule! Nalekam attingane tikkitok, Hosiana kotsingnerme!

11. Jesuse Jerusalemut itterpok, kattimavingmullo ittilarme; tamaita keṁergolerpeit, unulermello añivok Betaniamut, arkangemit aggartut illagællugit.

12. Uvlub aipangane, Betaniamit añigamik kâlerpok.

13. Napartok Feigeliksak kañitome merkolik tækkogamiuk: Nellipsarpa, paungakarasugællugo. Tikkinamiugle, merkutuinar-nik tækkovok: Paungalervinga sulle nelliutingimet.

14. Jesusib okautiva: Mattoma kingorn-agut illingnit paungartortokarniatsengilak issokangitomut. Illiñiartingita tamaña tus-sarpæt.

15. Jerusalemut pigamik: Jesuse kattimavingmut itterpok; pissiniartut niuverniantullo kattimavingmetut añitilerpeit; kēpau-jeñiglo tausējut ikpættingit, tingmitseniglo niorvkotiggit iksivautangit orrotidlarpeit.

16. Kattimavikut perkutinik akkigarkongileit.

17. Ajokertuivlunelo, okautiveit: Aglak-simangilak: Igluga tajjaujomārtok tuksiar-vingmik iñungnut illunainut? illipsele iñuar-vigilauktasse.

18. Aglangnik illissimajut ajokertuijorsuillo tamaña tusaumaleramitsuk: issumajalerput tokkotsomavlugo. Erksigilälle, iñuit illunatik ajokertuiningit tattaṁiniarivæt.

19. Uñungmet iglugaseksoarnit añivok.

20. Kaumingmet napartok imna Feigeliksak señerkuleramitsuk; pañertok tækkovæt, mimernarminut aglæt.

21. Petrusib erkaumagamiuk Jesusim okausinga, okautiva: Rabbi, (Ajokertuijok) ahak napartok Feigeliksak okautelulauktet, pannersärnerpok.

22. Jesusib kiovlune okautiveit: Gudemut okperitse.

23. Ahamērik, okautivapse, kakkamut omanga imak okartokarpet: Kangattarit, iñarbiugmullo nakkarit, omættimine iñertuinane, okperlune okarmet taimailivok; tuñitsivio-lerlune okausinganut.

24. Taimak pivlugo okautivapse: Tamaita

U

tuksiutipsingnik tuksiartose, okperitse; pilärpasse tava.

25. Näengerluse tuksiarupse: assipsingnut namangikupse, issumagijungnërsigik; Atätapse killangmetub issumagijungnërkovlugit taṁarnisse.

26. Assipse taṁarningit issumagijungnëromangiknpsigik: Atätapsetauk killangmetub, issumagijungnërneatsengileit taṁarnisse.

27. Jerusalemut ama utterivut. Kattimavingmut tikkingmet, ajokertuijorsuit aglangniglo illissimajut iñuillo angajokangit tikkilugo.

28. Appersorpæt: Kimit perkojauvit imailiorlutit? kialonët pitsartojomik mattominga tuñitsivigivätit imailiokovlutit?

29. Jesusib kiowlune, okautiveit: Apperijomavapsetauk okautsemut attautsemut; mattominga kiogissinga, okautijomavapsetauk, kiimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

30. Johaṁesib Babtisitinga killangmit piva, iñungnillonët? kiogissinga.

31. Erkarsalerput, ingmingnut imak okarlutik: Killangmit pijok okautiguptigo; okautijomavätigut: Sög okperilaungipis-siuk?

32. Inungnille pijok okautiguptigo; inuit erksigivavut. Johānese inuit illunatik nel-lautajoringmatsuk.

33. Jesuselo kiovæt okarlutik: Nakit pingmangæt nellovavut. Jesusim okauti-veit: Taimaitomik okautijomangilapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

KAPITELEMIK XII.

Adaigēktomik Perorsēvingmik Weineling- mik.

Adsigēktunik okautilerpeit, okarlune: Angut perorsēvilliorpok weineliksamik, avata avaluliudlarlugo, paunget iptinget señariksanganik señalaurame, nuvuguseksoar-niglo señagivok, perorsēviksiortuñut attar-

U 2

tortaukogamiuk; nuñame assianut aularpok.

2. Paunget inilerviet nelliutingmet, kivgame illanget tilliva perorsēviksiortuñut, perorsēviub paunganginik pijartorkovlugo.

3. Tapkoale tiguvæt, añaudlarlugo, neksartinagolo aulartipæt.

4. Ama kivgak assia tilligiva taipkonnunga; tamna ujarkeñut millerpæt, niakoa kildidlarlugo, mittautigivlugolo aulartipæt.

5. Ama kivgak assia tilligiva, tamnale tokkopæt: assingillo uñuktut, illangit ipperar torpeit, illangillo tokkolugit.

6. Sulle erngnetuakarpok, nægligijaminik; tamna kingorliotilerlugo tilligiva taipkonnunga, okarlune: Ernghera illaragijomavæt.

7. Weinemigle perorseviksiortut ingminnut okarput: Tagva kingomgusijuksak; atte tokkolauvilavut, kingomgujeksangit uvagut pigilerlugit.

8. Tigulugo tokkopæt, perorsēviuble siltätanut egilugo.

9. Perorsēviub angajokanga, kañok tagva pijomärka? Tikkitsemärpok, perorsēviksiort-

tut ukkoa tokkolugit, perorsēviglo assingiñut attartortaukojomärpa.

10. Aglaït ukkoa attualaungilasse: Ujarak, iglulliortut egitanget, tamna iglub tērrekkoa ujaraulernertok;

11. Tagva Nalekab piñiarninga, tattamīni-arnadlarpok isiptingnut.

12. Tigunasualerpæt, (iñuille erksigiveit;) mallugigamitsuk mattomunga adsigēktomut okantigíngmagit: kemēklugo, tava aularput.

13. Farisæerillo Herodesib kivgangita il-langit tilliveit tapsomunga, okausinganut uiveriniarlugo.

14. Tapkoa tikkinamitsuk, imak apperivæt: Ajokertuijok, okpernartōjotit kausimavaptigit, iñnit sivōragingilettit, illunaita nel-ligigangne, Gudemullo apkotiksamik ajokertuitsiarpotit; attañivaksoak tuñitsivigilugo tuñergutinik idluarka? tuñijjuksauvita tuñijjuksaungipitalonēt?

15. Takkormorningit tukkisileramigit, okantiveit: Sög uiveridlarkissinga? kēnaujak kaisiuk tækkulago.

U 3

16. Kēnanjak sakkerpet. Appersorpeit: kia adsinga kialo aglangit kolläq? kiovæt: Attañivaksob.

17. Jesusib tava okantiveit: Attañivaksosarmut tuñissiuk attañivaksob piksanga; Gadenallo Gudib piksanga. Tattaminiarivæt tagva.

18. Saduzserit tikkipæt, omarviaksangitoniuk okartut; apperivæhlo okartutik:

19. Ajokertuijok, Mosesim aglagvigiväitgut: Angutim angajoa tokkopet, nulle, kittorngakangitok kemekpago, nullia tava nukkanget pijomärpa, angajugilauktane kinguväksakarkovlugo.

20. Tagva nukkarët arvengemit aggartut-ileuktut, angajuklek nullianihæktok; kittornginane tokkovok.

21. Tugliet nulliarilermigaaviuk: tanna-tauk tokkogivok kittorngingminane. Tai-maktauk pingajueta pigiva.

22. Tapkoa arvengemit aggartut illunatik nulliarivæt; (kingorlerëklutik) kittoroginekaratik. Illunatik kingorngattigut aragnak tokkogivok.

23. Makkiterviagmele, makkitarunik, taipkoa arvengemit aggartat, nelliaata nellia, niktarijomärpauk? illunatik nulliarilaangmatsuk.

24. Jesusih kiorlano okautiveit: taimaingilak, tamäarpose aglait nellogapsigik, Gudim ajogakangijusialonët.

25. Tokkungajuñit makkitarunika: nullianingniengilot viningniengilello, Engelitat killangmetutun-itsomäramik.

26. Tokkungajuñit amaromärtunik, Moosisio aglangit attualangillesse, napartat señiane Gudim okautilaungmago; Abraham Gudigivänga, Isable Gudigivänga, Jakoblo Gudigivänga.

27. Gude tokkungajut Gudigigilot, iñojalle Gudigivat. Taimak pirlago tamäarpose angijomik.

28. Aglangnik ihissimajut illangit tilkipa, ingmingnut appessorilaungmotta, tassaramigit; idhuaromiglo (Jesusih) kionmagit tassaramink, appessorpa: Perkojeñit tassainit nelliset anginarova?

29. Jesusih kiora: perkojeñit tassainit ang-

inerojok imaipok, Ahak Israele, Nalegak Gudivut Gudetövok.

30. Gudit Naleket nægligiuk omættingnut tamānut, tarnngningnullo tamānut, issumangnullo tamaiñut, pitsartunernullo tamaiñut. Tamna pijareakarnerōjok tamainit.

31. Aipangalo tapsotunak-ïpok: Iñukatit illiktut nægligillugo. Assianik anginerōjomik perkojakangilak ukkonanget.

32. Aglangnik illissimajub okautiva: Ajokertuijok, ahamerik miksekartomik okarpotit, Gude attausiöngmet, tapsoma assianik Gudekangimet.

33. Tamna nægligilugo omamut tamānut, issumamullo tamaiñut, tarnngnemullo tamānut, pitsartunernullo tamaiñut, iñukattivelo ingmitut nægligilugo, tagva ajunginerövök tuñergutikseñit ikkoalajeksennillo tamaiñit.

34. Sillatojomik kiolaungmet, Jesusib tus-saramiuk, okautiva: Gudib nalegauninganut kañilerpotit. Kingorngagut apperilugo sapperpæt.

35. Jesuse okarpok, kattimavingme ajokertuivlune, apperiveit: Sög aglangnik illis-

simajut, Kristuse Davidim erngnerijanga okautigivatsuk?

36. Davide nangminek okarame, Añerner-mut ajunginermut: Nalegak Nalekamnut okarpok: Tallerpingma tungānut ingitit, ningarijittit illerkārtinagit ittikkavit tullerartangañut;

37. Nalekaminik Davidib taigamiuk; kannok erngnerivauk? iñugaseksuille tussaromadlarpæt.

38. Ajokertorpeit ama okautivlugit: Aglangnik illissimajunik mianeritsiaritse, anno-ratsenik angijortanik attoromajut, niuvervingmelo sallutitaujomavut.

39. Illiñiarvingme nerrimavingmelo issukhojomavlutik iksivajomavut;

40. Uigamerit pingit nungusānpeit, takli-junik tuksiarutinik tuksiarutsemavlugit okarput; tamaña pivlugo pidlartaunersaujomārput taipkoa.

41. Jesuse ingipok Gudim iklervinget alkiaant: iāuit tækkunārlugit, kēnanjenik illijjut Gudim iklervinganut. Uñuktut agjutogaseit uñuktunik illijvut.

42. Uigarnektauk aglujok, kenanjärsungnik marrungnik illijingmijok, hellertut-
ipuk.

43. Illiñiartiñe kaikovlugit, okautiveit: Ahamerik okaupapse, uigarnek una aglujok Gudim iklervinganut ununersenik illijilauk-
pok, illijilauktuñit tamaiñit;

44. Tamakkoa illunatik pimingnik attor-
niengitaminguik illijilaukput; unale aglujok
perkutitnaminik illijivok, iñogutiksaminik
tamainik.

KAPITELEMIK XIII.

*Kattimavik asseraromärtok sivorngagut
okautauninganik.*

Jesuse kattimavingmit añingmet, illiñiar-
tingita illanget okautiva: Ajokertuijok,
tækkulaurit, ujarket tamakkoa kañok seña-
majut?

2. Jesusib kiovlune okautiva: tamakkoa

tamaita seņamajorsuit tækkogalloarpigit ?
Ujarket ukkoa illunatik serkomitaujomärput,
kallerēktokarungnērlutik.

3. Orksuktalingme kakkame iksivangmet,
kattimavium akkiane, Petrusiblo, Jakobusib-
lo, Johaņesiblo, Andreasiblo kissiovlutik ap-
persorpæt :

4. Okautittigut, kakkugo pijukset tamak-
koa tamaita pijomärkæt ? Sunalo nellunaiku-
taksaujomärpa, tamakkoa illunatik nellantsi-
lerpetta ?

5. Jesusib kioveit, okalerlune: kaņatitse
uiverijaukoņase.

6. Uņuktut tikkitsomärmetta attera atteri-
lugo okarlutik, Kristuseovunga, uņuktullo
taņartiniarpeit.

7. Uņatadlartunik uņatadlartut nipperso-
anginigloneit tussarupse; erksiniarase, taimai-
liortokaromärmet. Nagatiksarle nelliutingi-
lak sulle.

8. Iņuit iņungnut assimingnut sorsulārni-
arput, attañionek attañionermut assimingnut.
Nuņet suņatuinarne saijukpilugomärput,
kāngnartorsoarmiglo erksinartomiglo pijoka-

ramärpok. Tamedsa kappiamartok aularniksek.

9. Illipsele nangminipsingnik udsertoritse. Erkartorvingmingnut älliñiarvingmingnullo pititsomärpäse; ipperartordluselo, ättañiejuñullo ättañivaksornullo ätitsomärpäse, avanga pivlunga, erkartortautiksamingnut täimsäliheromärpäse.

10. Sivornagagut okautsit tussarnertut okantanjomärput inangnut (sillarsoarmetanut) tamainut.

11. Aularatikpassele uñertotiginse: sivöraniarase, kañočtomik sumiglonēt okasiksa-karmangapse, issomasimaniasase: sivornagagut; tugvainak tuñengusiase okasserissigik. Illipse okanginapse: Añernerle ajunginek okartövok.

12. Kattangutib kattangutine tokkomut pititsomärpa, ättablo erngnine; kistornगतalo angajokatik akkerartorvigijomärpeit tokkokokogillo.

13. Inoit üllustik omigidharomärpäse, atera pivlungo. Issuanulle sekkesijuitok (okpälne) pivhijanjomärpok.

14. Kappianartorle nungutsivik tækko-
gupsiuk, tamattominga nellautaijub Daniele
okartok, iñigijeksaringitaminetok, (aglang-
nik ukkoninga attuarsijub kaṁagilerligit!)
tava Judikut nuñanganetut keṁalit kak-
keñut.

15. Iglub kanganetok, akkarane iglo-
mut, itterniaranelo iglominit sumik aikler-
lune.

16. Perorsēvingmetorlo: utterniarane aṁo-
ratseñe pijartorlugit.

17. Kappianamegle singaijut iṁugaktullo
tamaña nelliutikpet.

18. Tuksiaritsele keṁaviksasse okiome
pilerkoñago.

19. Uvlune taipkonañe iñuit kappiaisud-
larniarput nellekangitōmik: sillab pigiar-
ninganit, taimanget Gudib iñuit pingorti-
laungmagit, tamaña tikkilugo; kingornga-
gullo taimak angitigijōmik kappianartokar-
niṁginivok.

20. Uvlut taipkoa Nalekab ikkigliñiṁg-
ippagit, iñuk attauserlonēt piulijauniatsengi-
lak: Añerimajulle pivlugit, tapsoma añeri-

lauktangit (pivlugit) uvlut taipkoa ikkigli-
janjomärput.

21. Uvlut taipkoa nellitikipetta okaut-
saugupse imak: Ahak, Kristuse tagvanē-
pok, ikkanelonēt; tamaña okperiniasi-
uk;

22. Kristuseolutik okartut, nellautainar-
luktut sæglujut sakkeromärput nellunaiku-
taksoarnik tattaminiarnartunik pilutik: an-
nerimajut aglæt tamartiniarlugit, tamartitau-
jungnarpetta.

23. Illipsele kamatsiaritse. Ahak, mak-
koninga tamainik okautivapse nellutekär-
tiñagit.

24. Uvlut taipkoa kappianartut kingorn-
attigut, sekkeñerlo takkerlo kaumajungnēr-
omärpuk.

25. Uvloritsello kattedgomärput killang-
mit, killaublo pitsartuningit aulataujomär-
put.

26. Iñum Ernnginga tava tækkojomavæt
killaub nuvujangittigut akkartok, pitsartud-
larlune ānanaudlartok.

27. Engeline tillitsomärpeit: añerijangit

kattitilugit añorenit sittamanit nuñam issuanit killaub issuanut.

28. Napartome Feigeliksame adsigëktomik illiñiaritse : Akkerungit iptekalerangetta, sigilerangettalo : aujajaraklilermet kausimavose.

29. Taimaktauk illipse, makkoa tamaita pijukset pilärniartut tækkogupsigik : kausimaniaritse kaglilermet.

30. Ahamërik, okaupapse : Kinguvängukattigët ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekärtinagit.

31. Killaglo nuñalo nungutsomärpuk : okautsikkale nungutsomängilet.

32. Uvlomigle taipsominga, uvlublo nellunaikutaksanganiglonët kausimajokangilak : Eugelillonët killangmetut, Erngnerublonët : Atätama kissime nellungila.

33. Pigäritse tuksiarluse : kakkugo nelliutinajarmanget nellogapsiuk.

34. Sorlo angutib iglone keñekpa, nuñame assianut aulardlune : kivgeñe nalegangortilugit, tamajta tuñitsivigiveit sullijeksangiñik : itterviub udsertortinga okaupa, pigärkovlugo.

35. Taimaitomik pigaritse, (iglub attañerijanget tikkilervia nellogapsiuk, uñukullonēt, uñnak keterarpellonēt, angutaunek nip-lilerpellonēt, uvläkullonēt.)

36. Tuavitomut tikkitaukoñase, siñiktilluse opingartaukoñase.

37. Illipsingnulle okarama, tamaiñut okarpunga: pigāritse.

KAPITELEMIK XIV.

Kristusib pititauninganik.

Uvluk marruk näkpeñik añiviksiolärput, kakkojeñik sěrnakangitunik nerrilutik nellitingmet. Ajokertuijorsuit aglangniglo illissimajut nipporsavlugo tigunasuarpæt tokkotsomavlugo.

2. Okarpulle: añiviksiortillugo pinago, iñuit pikablavlarkoñagit.

3. Betaniamemet Simonib kallakadlartub iglungane, nerrimavingme iksivatillugo;

arngnak tikkipok, publaujalijardlune tippigiktomik imalingmik pivianartovaksoarmik; publaujak serkomipa, imanga niakoanut koviva.

4. Illangille añulerput, okarlutik: Mingoarutiksak tamna sōg kovijaunerka?

5. Imek tamna pissiangogune akkekara-jalauktok kēnaujēt 300 dit uñukejangiñut, aglujuñut tuñijeksenik. Okarnerlōtigivæt.

6. Jesusele okarpok: (Arngnak) una pinasiuk; sōg kiksartipissinuk? Ajungitomik pivānga.

7. Aglujunik illakatsainarapse; ajungitulliarvigijomagupsigik pituinariakarpose; uvangale neijortigitsainarniængilapsinga.

8. Ajugaringitaminik pivok: sivorngagut timiga mingoarpa illijartortauviksamnut.

9. Ahamērik, okautivapse: Ukkoa okautsit tussarnertut okautigijaukpetta sillarsoarmiunūt tamainut, okartokaromārivok, kanočtomik (arngnab) tapsoma maña pingmanga, erkarlugo.

10. Judase Ischariote, arkangemit aggartut illanget, ajokertuijorsoarnut aivok, tapkonnaunga pititsomavlugo.

11. Tamaña tussaramitsuk: kiviaisulerput, kënaujeniglo tuñitsivigijomavlugo okarput. (Taipkonunga) pitinasualerpa.

12. Sěrnakangitunik kakkojartoramik, uvlome sivorlime, añiviksiorutiksak saugãrsuk tokkoniaramitsuk, illiñiartingita apperivæt: Nane ãkiksoriartorkovittigut añiviksiorutiksamik saugãrsungmik, nerriniartarnik?

13. Illiñiartingne marruk tillivak, okautivlugik: Iglugaseksoarnut aileritik, iñuk angut pãrlãrpattik imertartok, tamna malliktiko.

14. Itterviet, iglum iñuanut okaritik: Ajo-kertuijub okauterkovãtit: Iglo nauk, nerriviksara añiviksiorutiksamik saugãrsungmik illiñiartikka illagilugit?

15. Iñiksamik angijomik uñertotilãrpãtik, idluarsimajomik: tagvane piksaptingnik ãkiksoigitik.

16. Illiñiartuk aivuk, iglugaseksoarnut pivlutik: Okautilaungmagik naipipæk: añiviksiorutiksak saugãrsuk ãkiksorpæk.

17. Uñulermet arkangemit aggartut illagivlugit tikkipok.

18. Nerrimãvingme iksivagamik nerritillu-

git, Jesuse okarpok: Ahaṁerik okaupapse, illapse nerrekattima pititsomärpänga.

19. Siarklileramik apperivæt nellekardlutik: uvangauniarpik? assialo: uvangauniarpik?

20. Kioveit okarlune: Arkangemit aggartut illangeta, pogutamut mitsukterekattiga;

21. Iñum Erngninga pititaulärpok, sorlo tapsominga aglaksimavok: Iñugle tamna kappianamek, Iñub Erngninganik pititsijok; innungmut tapsomunga ajunginersauvok erngniangõngikune.

22. Nerritillugit, kakkojak Jesusib tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkonungalo tuñiva okarlune: Tigusiluse nerrititse; tagva timiga.

23. Erngusiärsuk tigugiva, kujalivlune, tapkonunga tamna tuniva: illunatik tapso-manget iṁerput.

24. Okantiveit: tagva auga, testamentitāb aunga, tamna uñuktuñut kovijok;

25. Ahaṁerik okaupapse, (mattoma) king-orngagūt iṁerogungnērpunga napartub weineliksab iptinganik, uvlok taimna nelliutitin-

nago, nutautillugo imilerupko Gudib nalegauningane.

26. Nakudlartomik tuksiarutsit nãgamikit, añivut orksuktalingmut kakkamut.

27. Jesusib okantiveit: Uñuak tamaña tamapse koasãngautigilãrpapsinga. Aglaksimangmet: Mianersijok uñatadlarpara, saukello siamartidlarput.

28. Makkikumale, sionapsingne Galilæamut aijomavunga.

29. Petrusible okantiva: Illunamasiatik koaksãngautigikpattit, koaksarniængilanga.

30. Jesusib okautiva: Ahamërik, okaupagit, unnuak tamaña angutaunek niplerkãrtinago marroertorlune, missiarutigilãrparma pingasuarterlutit.

31. Okarivok ama: Tokkokattigigupkilonët, missiarutigijomangilagit. Taimaktank illønatic okarivut.

32. Iglorsoarmut avalluliorsimajomut pivut, Gethsemanemik attelingmut. Illiñiartine okantiveit: Tamaunga ingititse, tuksiarijartortillunga.

33. Petruselo, Jakobuselo, Johãneselo illagiveit; sajudlalerlune kappiaktoadlarpok.

34. Imak okautiveit: Tarniga kiksarpok tokkomut: tagvanetitse pigãrluse.

35. Averngoartotõlerdlune, nuñame pã-mangavok; tuksialarmelo, ajugakangipet nelliutok tamaña kãngerkovlugo.

36. Imak okarpok: Abba, Atãtaga, ajugakanginavit, erngusiãrsuk una përuk uvamnit; piomajamnigle pitsengilatit, perkojet pille.

37. Siñiktut tikkinamigit, Petruse okautiva: Simone siñikpit? nellunaikutamik atautsemiglonët pigãrungnængilatit?

38. Pigãrluselo tuksiaritse, õktorlungnartomut pekkonase: Añernekiomugalloarpok, uvinigle sangëpok.

39. Ama tuksiarijartorpok, okautsit taipkoa attorlugit.

40. Ama uttermigame, siñiktut tikkiniveit; (isingillo okumaimetta uerngarnermut,) kigusiksettiglo tapsomunga nellovlugit.

41. Pingajuanik tikkinamigit, okautiveit: Maña siñikluselo merngoërseromavise? Namaksivok tagva, nelliusimavok: Ahak, Innum Erngninga pititaulãrpok ajortulliartut aggangiñut.

42. Makkititse aularta; ahak, uvamnisk
pitišiniartok kaglivok.

43. Sulle taimak okartillugo: Judase ar-
kangemit aggartut illanget, tikkilerpok, inu-
giartorsuit illagællugit, saviksoarlijarlutik
ajaupialijarlarmiglo, ajokertuijorsoarnit ag-
langniglo illissimajuñit, iñnillo angajokang-
iñit pijut.

44. Pititsiñiartuble nellunaikutamik tun-
nitsivigilaukpeit, okarlune: kuñilärtara taim-
nauvok, tigusiuk aulartaililugo.

45. Tikkiname, tuavilune nellipsarpa, o-
karlune: Rabbi, Rabbi! kuniklugolo.

46. Aktolerpæt tava tigulælo.

47. Illangettale señianetut, saviksoane a-
muva; ajokertuijorsub kivganga ullimavlugolo,
siutërpa.

48. Jesusible kiovlune, okantivæt: Sorlo
iñuartomut tikkitose, saviksoarlijarluse ajau-
piarlijarlapselo, tigujautillunga.

49. Uvlut tamaita neijortigilaurivapse
kattimavingme, ajokertuivlunga, aktulaungi-
lapsinga: Nellautaijulle aglangit nellautse-
kovlugit.

50. Illiñiartingita illunatik kemēkpæt,
kemävfluglo.

51. Iñuosuktuble mallikpa, sätomik añoramik uvinerugub; iñuosuktulle tamna tiguvaet.

52. Uvinerunele ipperarpa, anorërdlune kemävok taipkonanget.

53. Jesuse ajokertuijorsoarmut pitipæt: tagvunga ajokertuijorsuit, angajokaijello, aglangnik illissimajut illunatik kattimavut.

54. Petrusible kingornganit mallikpa, ajokertuijorsub iglorsoanganut pivlune; tagvane kivget iksivakattigællugit, ikkomamut kissakejartok.

55. Ajokertuijorsuit kiglissiniarviublo angajokangit illunatik patssitiksarsiorput Jesuse pivlugo, tokkotsomavlugo, nachvängillelle.

56. Uñuktut okautigiludlarpæt sæglovlutik, okausingille adsigëngilet.

57. Illangillo sæglovlutik patssiklertut sakkerput, okarlutik:

58. Tussalaukpavut, imak okartok; kattimavik äggangnut señamajok, asserortitsomavara, uvlune pingasune assianik señajomärpunga, äggangnut señamangitomik.

59. Sulle okausingit adsigëngilet.

60. Ajokertuijorsoak akkornganit nikkovipok, Jesuse apperiva, okarlune: Kiungilatit tamakkoa pivlugit, patssidlarmattit?

61. Niplerlune kiungilak. Ajokertuijorsub ama apperiva, okautivlugo: Kristuseovit nakorinadlartub erngninga?

62. Jesuse okarpok: Ahaila, uvangaujunga: Iñublo Ernngninga tækkojomärpasse iksivajok pitsartojub (Gudib) tallerpiet tungäne, killaublo nuvujangittigut akkartok.

63. Tava ajokertuijorsub añoratsene alliktorpeit, okarlune: Okautsareakarungnërpogut.

64. Okarnerlungninga Gudemik tussarpasse; kañok issumavise? Tapkoale illunatik erkartorpæt, tokkoteksaujok okautigællugo.

65. Illangita kêtseralerpæt, kēnangalo mattovlugo erksärpæt, okautivlugo: nellautalertigut. Kivgello kēnanga tiglukpæt.

66. Petrusele Iglorsub illuet paklerkame-tillugo, ajokertuijorsub kivgangita illanget arngnab ittertub,

67. Petruse kissakejartok tækkogamiuk, tækkonälerpa okarlune: Igvittauk Jesuse Nazaremiok illagivet.

68. Missiarpok, okarlune: Illitaringilara, okansitillo nellogivakka. Pämüt aņingmet, angutaunek niplerpok.

69. Arngnab ama tækkogamiuk, seņiane-tunnut okalerivok: Tamna taipkoa illang-et.

70. Missiarivok ama. Killamiojungnēr-met, Petruse ama okautivæt tagvanetut: A-haņerik taipkoa illagivātīt; Galilæamiogavit, okansivit nellunailivātīt.

71. Ingminulle okarnerlulerlune (Gude taivlugo) okartok: Iņuk tamna okautigijasse illitaringilara.

72. Angutaunek aipanik niplerpok. Je-susib okansinga Petrusib erkarpa, okauti-laungmago: Angutaunek marruertorlune nip-lerkārtinago, missiarutigilārparma pingasuar-terlutit. Tava keaslerpok.

KAPITELEMIK XV.

*Kristusib kellersorsimatilugo Pilatusemut
ätauninganik.*

Kaulermet errinasuklutik ajokertajorsu-
illo angajokajello, aglangniglo illissi-
majut, kiglissiniartullo illunatik ingmingaut
okaramik, Jesuse kellersorlugo anlarutivæt,
Pilatusemut unertorpæt.

2. Pilatusib appersorpa: Judikut attañeri-
våtit? Kiova, okantivlugo: Okartotit.

3. Ajokertajorsuit angijomik passidlar-
pæt.

4. Pilatusib ama okantiva: Abak, angijo-
mik passidlarmattit, kimgilatit?

5. Jesusele kiojungnërpok: taimaitomil-
Pilatuse aglæt tattaminiarpok.

6. Añiviksiolerangetta (Pilatuse) illusekar-
pok, inuit pijomajanginik parngnanërsima-
vingmetut illanget (tokkoteksangalloak) añi-
tilugo.

7. Parngnanërsimadsanjokarpok, Barraba

semik attelingmik, kippallijorsuit illagivlugit tigujanjomik, kippalijorsövlutik innungmik tokkotsigamik.

8. Inngaseksuit kaggudlarlatik tuksiarvigivæt, illutsiminik atterkovlugo.

9. Pilatusib okautiveit: Judikut attañinget añititaukovissiuk uvannut?

10. Ajokertuijorsuit keñugivlugo tagvunga pitilauktanget, nellunginamigit.

11. Ajokertuijorsuit inuit okantilerpeit Barrabesemik tuksiarkovlugit añitekovlugo.

12. Pilatusible ama kioveit okautivlugit: Judikut attañinganik tajasse, kañok illiortaukovissiuk uvannut?

13. Kaggudlarivut ama (okarlatik) kikkiektoruk.

14. Pilatusib ama appersorpeit: Kanočtomik ajortullialauka? Niplialuarput: Kikkiektoruk.

15. Pilatusib tava inuit satomakojomavlugit, Barrabase añitipa tapkonunga: Jesusele aklunatseñat issakajaukova uñertorlalo kikkiektortaukovlugo señingajolingmut.

16. Sorsuktukselle Jesuse ätipæt iglor-

soarmut kigliissiniarvingmut, sorsuktuksello tamaita tagvunga attautsemut kaikoveit:

17. Ulliksoarmik aupaluktamik kappitipæt, niakotiksenik kēnariktunik kakkilau-tilingnik peraivut, niakoanullo illilugo.

18. Sallutilerdlugo, imak okarput: sallutitaujotit, Judikut attañinget.

19. Niakoagut añaudlarpæt ajaupiamut suvlulingmut, ketserarlugo, sēr Kortorvigællagolo tuksiarvigivæt.

20. Mittantigjarēramitsuk: ulliksoak aupaluktak pērpæt, nangmininganik aņoranginik attitilugo; aularutivæt kikkiektorniardlugo.

21. Iņuk pārtigivæt, Simonemik attelik Zirenemiok, Perorsēvingmit pijok, (Alksandriablo, Ruffiblo angutæk) tapsomunga erk-suktantipæt kikkiektortauviksanga.

22. Ātipæt kakkamut: Golgatamut, imai-pok: niakoverngit iņinget.

23. Weinemik mirralingmik (kassilinartomik) iņertinasuarpæt; pijomangilāle.

24. Kikkiektolanramitsuk: aņorangit avikpeit, iņerautigivlugillo kia piksariniar-mangagit.

25. Uvlub nellunaiikutanga pingatsermet kikkiektorpet.

26. Kolläne aglaksimavok, kañok patsidlarmaatuk imak: Jadikat attañinget.

27. Inuartaak marruk kikkiektortaukattigallugik pivæk, aipa tallerpiet tungãrut, aipale sanmiset tungãrut.

28. Okantsit aglaksimajut nellantsivut tagva, imak okartut: Ajortelliartat akkornganut pititavok.

29. Tagvona arvertartut mittautigivæt, ihkebettamarlutik okarput: Koinsengnalukpotit, kattimavingmik asseroijotit, ama sennakge uvõlone pingasune.

30. Illingnik piulidlarit, señingajolingmit maña akkarit.

31. Taimaktaak ajokertajorsuit mittautigivæt inguõingnut, aglangnik ihssimajut ihagtolugit, okarlutik: Assine ikkajulankepit, ingminigle ikkajornermik sapperpok;

32. Kristuseogune, Israelitit uttañerikpat-suk, señingajolingmit maña akkarle tattuk-tõluta, okperkovlutalo. Kikkiektortaukattikataak mittautigivæk.

33. Uvlub nellunaiikutanga arvengifermet,

nuñane tamaine tärtorsölerpok, nellunai-
kutet arvengemit sittamartuñut tikkidlune.

34. Uvlub nellunaikutanga arvengemit
sittamalermetta, Jesuse nippekortövlune o-
karpok: Eli, Eli, lama asabtani? imaipok:
Gudiga, Gudiga, sōg kemēkpinga?

35. Tagvanetut illangita tamaña tussara-
mitsuk, okarput: Ahak, Eliase kaikova.

36. Illanget akpangerpok, nipperkut kas-
silinartomut mitsukpa, ajaupiamullo kappo-
mitärlugo, imertipo, okarlune: Ovatsiaro,
tækkunärta, Eliasib akkartitsartorniarmang-
ago.

37. Jesusele nippekortövlune añernenger-
pok.

38. Kattimavium uminga allikpok mar-
rolivlune, pänget pünnga aglæt tikkilune.

39. Kappitable nelläne nængertub, tæk-
kogamiuk, tarngnengertok taimaitomut nip-
persearmut, okarpok: Ahamērik angut tamaña
Gudim Erngneriva.

40. Tagvanetauk arngnet kanitomit tamak-
koninga tækkonärtut, tapkoa illanget Maria
Magdalenanjok, Marialo, Jakob mikkinemab,
Josesiblo arngnæk, Salomelo.

41. Tapsominga malliksimajut Galilæame-tillugo, kivgartortullo ; assingillo uñuktut Jerusalemut kangivakattigilauktangit.

42. Uñulernet, uvlok oppalungajjaiviöng-met, sabbatib tuglia,

43. Josefe Arimathiamit tikkipok, kiglis-siniarpaktut illanget, ajungitok issumagik-torlo, Gudib nalegauninganik nerungmi-jok: tapsoma sapperane Pilatusse ittervigijartorpa, Jesusib timinganik tuksiarvigi-va.

44. Tokkojarërtok Pilatusib tussaramiuk, tattañiniarpok: Kappitak kaikova, apperiv-lugo tokkokamërmanget?

45. Kappitangmit tussaumaleramiuk, ti-minga tuñijankova Josefemut.

46. Uvineruksarsiniarame, akkartitsartor-pa, uvineruksamik imuserlugo: illuvermullo illivlugo, kairtomat illulimajomut ; uja-rasuksuk aksakärtidlugu illuvinb upkuanga perova.

47. Maria Magdalenable, Mariablo Jose-sim arngnæt, tækkonärpæk, namut illijau-niarmanget

KAPITELEMIK XVI.

Kristusib makkiterninganiik.

Sabbate kängermet: Maria Magdalena, Marialo Jakobusib arngnä, Salomelo tippigiksautisiniarput, mingoarjartoromav-lugo.

2. Uvlome wochib sivorlerpäme uvlarär-sukut, ilhvermut pivut, sekkeük näder-met.

3. Ingmingnut okarput: Ujarasuksuk il-luviub upkuanganit kia aksakärtiniarpauk?

4. Tækkogamitsuk, ujarasuksuk aksakär-titavinek tækkovæt: angijovaksöngmet.

5. Ilhvermut itteramik, angut inuosuktok talherpiet tungäne iksivajok tækkogamitsuk, angijortamik kakkortamik aäoralih: erksi-lerput.

6. Tapsomale okantiveit: Erksiniarase; Jesuse Nazaremiok kikkiektorsimajok keñs-tasse; makkisimavok, tamanëngihak; tug-vunga illilaukpæt, tækkoleritse;

7. Okarijartoritsele illiniartingiñut, Petrusemullo, Galilæamut sivorlerilärpasse; tavane tækkojomärpasse, taimak okautilaungmasse.

8. Tuavilutik añivut, illuvek kemēkpæt: sajudlarlutik erksivut, okangilellonēt innungnut, erksidlaramik.

9. Jesusele uvläkut makkiname, uvlome wochib sivorlerpāme: sakkerkarpok Maria Magdalenamut, tapsomanget añernekuhluit arvengemit aggartut añitilaukpeit.

10. Tamna okarijartorpok illagilauktangiñut, taipkoa kiksalarmiglo keajut.

11. Tapkoale omartok tussaramitsuk (Magdalenamullo) sakkertok, okperingilæt.

12. Mattoma kingorngane, tapkoa illakingnut marrungnut sakkerpok, assianik: kallinerdluue, ingerartillugik nuñamut.

13. Tapkoatauk illamingnut okarijartorivuk tamattominga; tapkoatauk okperinginivakit.

14. Kingorngane arkangartut sakkerpeit, nerritillugit, okpingimetta suadlarpeit omættingillo mangaidlarmetta, tokkungajuñit makisimajomik tækkolauktut okperingimagit.

15. Okautiveit: Sillarsoarmut tamamut

ainiaritse, okantsinik tussarnertunik okautigisigik iinungnut tassainut.

16. Okpertok Babbitaujorlo, piulijaujomärpok, okpingitorle erhartortaujomärpok.

17. Tamakkomingale nellonaikutakaromärput okpertut: Attimne aänernekullait aäititsomärpeit, utämüt okarnut okaromärput.

18. Kuglugiängojarunik pėjaijomärput: Tokkonartomiglo imeralloarunik, sokkosernisengilet; kaänimajut aggangmingnut pattiktorpattigik piungnëromärput.

19. Nalekab taimak okautilauramigit: takpaunga kangattartitauvok killangnut, Gudiblo tallerpiet tungänt ingitsartorlarma.

20. Tapkosle tamaiñut okarijartorput; Nalekablo piñiarkattigiveit, okausingit okpernartipeit tattañiniarnartuñut malliktuñut.

LUKASIB AGLANGIT,

OKAUTSINNIK TUSSARNERTUNNIK.

KAPITELEMIK I.

Johannesib Babtiterijub innulerninganik Zachariase okautsaulerpok. Jesusib Kristusib innulerninganik, Maria okautsaulerpok. Elisabete Mariab nellipsarpa, nakoridlarningalo Gudemik.

Unnuktut aglalaungmetta illutsinik uvaptingne,

2. Imak unipkautingmattigut tamakko-ninga, nangminek kiglinganit tautulauktut, kingornganelo okautsinnik kivgartolertut.

3. Tamanna uvangatauk ajungitsugivara, tamaita kiglinganit kiglissitigilualaurapkit, illingnut nægliktara Teofiluse aglalarlugit.

4. Kiglilingmik piokalaunertunnik tussarkovlutit, nellojungnëralloaravit.

Z

5. Nuname Jndæame Herodese attannio-
tillugo ajokertuijokarpok Abiab simertang-
ita illanganik, Zachariasemik attelingmik,
taipsoma nullia Aronib panningita illanget
Elisabetemik attelik.

6. Tamarmik idluartuk Gudemut, Nale-
kablo perkojangit piomajangillo tamaita na-
letsiarpakit.

7. Kittornga kangituk, Elisabete kittorng-
isuiname, innutokaulerdlutik tamarmik.

8. Taipsomane Zachariasib simmënine
nelliutingmet, ajokertuijotitut asingititut pin-
niarame Gudemut.

9. Säkättab pitimago ajokertuijub illusing-
innut, Nalekab iglunganut (ivsornaitomut)
itterlune tippigiktomik pujorame:

10. Innugaseksuit illunatik sillatanetu
(iglub pängane) tuksiarlutik pujortillugo.

11. Nalekab Engelingita illanget tækkoti-
pok tapsomunga, Altarib pujorviub tallerpie-
tungäne nængertok.

12. Tamna Zachariasib tækkogamiuk
kvaksalarmelo erksilerpok.

13. Engelible okautiva: Zachariase! erl

sinæk tuksiarnitit tussartaavut: nulliet Elisabete erngnijomarpok erngniksarnik, taimna Johannesemik atseraromavet.

14. Kuviaisutigilugo alliagiomavet, uñuktuttank innuit kuviaisutigiomavæt iñulerpet.

15. Nalekamut angidlaromärmet. Weinemik assianiglonët inñiksarnik pitsartudlartomik inñerniengilak anäname timinget illuanetillugo, Annernermik ajunginermik illumigijanlärpok.

16. Israelib kinguvangit unñuktut sätitsomärpeit Gudemut Nalegangannut.

17. Nalekab sivorterijomärpa Eliasib anernningatut pitsartuningatullo, angajoket omættingit kittorngettik illagivlugit, sätitsomärpeit Nalekamut, okpingitullo pititsomärpeit idluartat illissimaningiñut, taimak Nalekamut innungnik oppalungärsimajuñik äkigomavlugit.

18. Zachariasib Engele okautiva; Suna nellunaikutaksarivigo? Itulerama nulliaralo ningiungogivok.

19. Engelib kiovlune okautiva: Gabrieliövunga Gudib sänganetsainartanga, tillijau-

vunga okauterkovlutit, mattominga nellojungnērtitaukovlutit.

20. Ahak, okautsikka illingnut nellautsijut okperinginangne, okarnugnængilärpotit, okarnermik ajorsalerlutit, okautsima nelliuviksangetta uvluksanget nelliutitiñago.

21. Zachariase kattimavingme mullungmet, iñuit sillatānetut uttakkivæt tattamīniarlutik.

22. Añigame okaulugit ajorpeit mallugivæt tagva tekkojorællugo kattimavingme.

23. Piñiareksame sorērvinget nelliutingmet iglominut angerarpok.

24. Uvlulle taipkoa nāngmetta, tapsomanullia Elisabete singailerpok, takkenik tellimanik ijerartorkārdlune okarpok:

25. Taimak Nalekab pivānga, uvlut taipkonañe tækkunāraminga, kangusunera uvamnit pērlugo iñungne.

26. Takkit arverningane Engele, Gabrielemik attelik, Gudib tilliya iglugasengnut Galilæametuñut, Nazaretemik attelingnut.

27. Uigasungmut angersimajomut Davidib kinguvangita illanganut, Josefemik attelingmut uigasuk Mariamik attekartok.

28. Engelib ittervigiva okarlune: Sallutitauvotit saimartitaularpillo! Nalekab neijorpätit, pillorinerövtotit arngneñit tamaiñit!

29. Engele Mariab tækkogamiuk, okausingillo tussaramigit, kvaksarpok issumallarmelo: Kañok tagva sallutitauvik?

30. Engelible okautiva: Maria! erksinæk, Gudib saimartilaungmattit.

31. Ahak! singailarpotit erngnermik erngniomärlutit, Jesasemik atseraromævet.

32. Tamna angidlaromärpok, kotsingnerub erngninganik taijaujomärpok. Gudib Nalekab tuñitsivigijomarpa angutæt Davidiñ iksivautanganik.

33. Jacob iglunganüt attañiojomärpok issokarniængitoinüt, attannioninga issokarniængilak.

34. Engele Mariab apperiva: kañok tagva pilarka? Angumik kausimanginama?

35. Engelib kiovlune okautiva: Añernerub ajunginerub kollangiaromärpätit, takpikso-malo pitsartuninget ulligomärpätit. Tamña pivlugo ajunginek erngniñekset Gudim Ernngninganik taijaujomärpok.

36. Ahak! Elisabettak illet singaigivok erngnermik ningintokaulerdlune, takkit arverningane, tainna kittorngisuitok illunatik okautigivæt.

37. Gude sappernartissingimet.

38. Mariale okarpok: Attauk, Nalekab kivgarivānga okaravit taimailerlanga, Engelib kemekpa tava.

39. Uvlune taipkonañe Maria aulalerpok, aisarlune kakkeñut iglugasengnut Judæab nunnanganetunnut.

40. Zachariasim iglungannt itterdlune Elisabemnt okarpok: ullapirsautekarit.

41. Mariab okausinga tamaña Elisabetib tussarmago, timinget singainga nerritoralerpok, tagvainak Elisabete illummertaulerpok Añernermut ajunginermut.

42. Nipliadlarlune Mariamut okarpok: Pillorinerovotit arngnennit tamaiñit, timivit singainga pillorikivok.

43. Kañok okarpik, nalekama anānanget tikkimānga?

44. Ahak; ullapirsautekarit okaravit tussarapkit, nutarak illumnetok kaviaisungnermut nerritoralerpok.

45. Pillorikpotit okperavit, illingnut Nalekam okausingit illunatik nellautsilermetta.

46. Maria okarpok: Tarngnima Nalegak nakoridlarpa.

47. Gude Piulijiga añernerma kaviaisugvigiva.

48. Saimannerminut kivgakullune kamagilermago. Abak, mannमित innuit illunatik pillorineraromarpānga.

49. Angijovaksoarmik pingmanga, ajuga kangitub; ajunginerwiglo attiggub.

50. Nāpkinga nalektiminetsainarpok soraijunanne.

51. Sōngōgame tallerminut siamartipeit omamingne piujorijut.

52. Pitsartojorsuit iksivantangannit orrutipeit, nellokotijorijut angijorortipeit.

53. Kāktut tunnitsivigiluarpeit piksang-iñik, agluitulle aulartipeit sokkartinagit.

54. Kivgeñe Israele Gudib pinliva issokangitomut, nāpkinga erkanmavlugo.

55. Okarame sivorliptingnut Abrahamut kingvānginullo tamainnut.

56. Takket pingasut nāvlugit, Elisabete

Mariab neijoramik, angerarivok iglominut.

57. Elisabetib erngniviksane nellitutingmet, erngnermik erngnivok.

58. Nalekab näpkigingmago, nunnakattingita illangitalo tussaramitsuk, kuviaisukattigivæt.

59. Uvlut sittamanjortot nängmetta, kippilugo (nutarärsuk) tikkipæt, angutänut Zachariasemit atteritipæt.

60. Arngnæt kioveit okarlune: Naakagle, Johannese attekalerpok.

61. Okautivæt: illakangilatille taimaitomik attelingmik.

62. Anguta Zachariase nullorärpæt, katnoëtomik atsererkojomavlugo?

63. Aglageksamik kaikojivok, aglaktune okarporlo: Johannese attinga. Illunatik tattaminalerput.

64. Tagvainak Zachariasib kanninga okangala angmartitavuk, okalerdlune Gude nakoridlarpa.

65. Nunnakattingit illunatik erksilerput tamakkoa tamaita tussamalerpeit kakkamio illunatik Judæame.

66. Tussartullo tamaita omamigilerpeit okarlutik: kañok illingajomãrasugiviuk nutarãrsuk una, Nalekam aggangminut neijormago?

67. Angutalo Zachariase Añernermut a-junginermut illumertaulerpok nellantsilertunnik okarlune imak :

68. Nakoridlartaule Nalegak, Israelib Gúdinga! iñtitane tikkidlugit piulingmagit,

69. Piulijorsoarmik pitingmattigut kivgame Davidim iglungane :

70. Itsarsoak taimak okarame idluartat nellantajut kanningittigut:

71. Piulijomavluta keñugijiptingnit, omigijiptalo tamaita agganginnit,

72. Angajokavut nãpkigilugit, anganine a-junginek erkaumavlugo.

73. Abrahamut atãtãptingnut miksekartomik okarame :

74. Pinlijaukovluta kennugijipta agganginnit, kivgartorlugo Gude innotilluta erksiuata,

75. Ivsornainermiglo idluarnermiglo kuviagijanganut.

76. Igvit nutarak, taijanjomäpötit kotsingnerub nellautaininganik; Nalekab siverlerjomärpätit apkotiksanga äkiksorkovhago,

77. Innutitangit nellojungnërtilugit piulijiksamik, ajornermingnät issumangnerongnërtomik,

78. Gudipta omættinget näpkininganut, tapsoanget nujub kotsingnermit tikkipätigt;

79. Kaumarsärlugit tärsiortat tokkublotachalininganetut ittikkavat torärtälugit apkomat ullapirsartaavionartomut.

80. Nutarärsuk aglisilerpok, sangidlarlar-melo annernerne, isäkangitomehnelo, sak-kerviksane Israelib kingevägimut nellituti-lenkärtinnago.

KAPITELEMIK II.

*Kristusim innulærninga Bethlehemo, kippi-
ningalo attingala. Natarärsuk Jesusse
pitipæt kattimavingmut Jerusalemetonut,
Sakkijarningalo kattimavingme Jerusa-
lemetome.*

Taipomane attañersub Augustusib attan-
niowingme iñnit tamaita aglaktankov-
veit (attingit).

2. Tamedsa aglait sivorliojet, pivut, Zire-
nense attanniotillugo Siriame.

3. Illnatik iglugaseksoarmingnut sivut
aglaktankovlugit.

4. Josefotank aslarivok Galilæamit, iglug-
asengmit Nazaretemit, Jüdeamut Davidim
iglugaseksoangiñut, Bethlehemik attelingnut,
Davidim iglunganit kingavänganillo pigame,
aglaktankovlugo.

5. Maria nullieksano aiparællugo, tamna
ingaijok.

6. Tagvanedlutik erngnisulerpok.

7. Erngniliaminik erngnivok. Iñuserd-lugolo añoravineramik, nersutit nerchevianut illiva, siñiktarvingme iñiksakanginamik as-sianik.

8. Taipsoma erkane mianersijun-ïput, na-tërname nergsutitik avalulingmetut mianeriv-lugit pivut.

9. Ahak, Nalekam Engelinget tikkipeit, Nalekablo kaumasinet kaumartidlarmagit erksidlalerput.

10. Engelible okautiveit: Erksinase! Ahak, kuvianartorsoarmik okautivapse sillar-soarmiunnut tamaiñut pilärniartomik:

11. Pivluse manna Piulijok, Nalegak Kristuse erngniangöngmet, Davidim igluga-seksoanginne.

12. Tagva nellunaikutarissiuk: Nutarär-suk annoravineramik iñusersimajok, Nersu-tillo nerchevianut illimajok naipilärpasse.

13. Tagvainak Engeleme killangminga-seksuin-ïtut, Gude nakoridlarpæt okarlutik: 'v

14. Gude kôtsingnermetok nakoridlar-taule! ullapirsantekarle nunname! Inung-nelo kuvianartokarle!

15. Engelit täipkonanget killalliarmetta, mianersijut ingmingnut okalerput: Manna Bethlehemut ailaumitta, pijokalertomik tagvane tækkojartorluta Nalekam okautiserkojanganik uvaptingnut!

16. Tuavilutik tagvunga pivut, Marialo Josefelo tikkipakit, taimaktauk Nutarärsuk nergsutit nercheviane illimajok.

17. Tekkogamitsuk, okautigijartorpæt tamainut, Engelib okausingit unïpkautigiveit Nutarärsuk pivlugo.

18. Tussartullo illunatik mianersijut okausingit tattamïniariveit.

19. Mariable tussartane tamaita puigorungnængerlugit omamine erkärpeit.

20. Mianersijut utterivut, Gude nakorilugo kujagidlarpæt tussartattik tækkojattiglo pivlugit, taimak okautsaulauramik.

21. Uvlut sittamaujortolermetta, Nutarärsuk kippijaungmet, atserarpæt Jesusemik, Engelib taimak taingmago, sulle arngnäme timingit illuane-ïlerkärtnäga.

22. Uvlut nelliutingmetta, Maria sujungälne, Mosesib perkojangit malliklugit; nu-

A a

tarärsuk Jesuse takpaunga Jerusalemmut aipæt, Nalekamut pititsomavlugo;

23. (Aglait pivlugit Nalekab perkojanguinne: Angutiärsuit kittorngengautit ananaminut sivorlerpæt annijut Nalekamut perkojomärpeit;)

24. Tunnergotiksettik tunnilugit, sorlo Nalekab perkojanguinne aglaksimavok; Taubiñik (Akigiojartungnik) piarkeñiglonët marlungnik.

25. Ahak, taipsomane angut Jerusalemetok, Simeonemik attelik; iñuk taimna idluartok Gudelo naletsainarpa, Israelib mañiguniksanganik neriuklune uttakkijok, Añernerum ajunginerum iñigiva.

26. Annernermut ajunginermut nellojungnërtitaulauktok, tokkoniængilak, Nalekab Kristusinga tækkokärtinnago.

27. Tamna Annernerum ajunginerub kajungertiñago, kattimavingmut pivok: Nutarärsuk Jesuse angajokakita ätiñakko, perkojet naleklugit, aglaillo malliklugit nutarärsutik pivlugo,

28. Simeonib tiguva, erkisimiardlugo, Gude nakoriva okarlune:

29. Nalegak, manna ullapirsarnartomut kivget angerarle, sorlo okalauktotit.

30. Isimnut piulijiksarekojet tækkoğapko.

31. Tamna iñuit illunarsoatik kēnangit sānginne piarērtinangne sakkertilalo.

32. Kaumajok nellojuñik kaumatsitiksak, mētitavillo Israelitit nakorijanget.

33. Nntarārsuk pivlugo tussartatik Josefib atateksanget arngnæello tattaṁiniarivakit.

34. Simeonib saimartipæk, arngnānullo Mariamut okarlune: Aḥak, una orrojutiksanjomārpok, makkijutiksaujomarlarnelo unnuktuñut Israelib kinguvānginnut, nellunaikutaksaujomārlunelo akkerartugeksak.

35. (Tarngnikullo (Maria piva) kibliktaujomārpotit saviksoarmut), uñuktut omættingita issumangit sagvartankovlugit.

36. Arngnaktank nellantajjok tagvanenivok Hannamik attelik, Fanielib pañia, Aserib kinguvāngita illanget, ningiungolertok, uikalauktok okkiunik arvengemit aggartunnik uigasulaukärdlune kingorngane.

37. Mannale uigarniojok okkiungit ungnijakattartut sittamertorlutik, kattimavīng-

metsainarame, tuksiarnermullo nerringiñermullo Gude kivgartorpa uvlullo unnuello tamaita.

38. Tapsomatauk tikkipeit, Nalegak nakoridlarpa, okautigilälo piulijiksamik uttakijannut tamaiñut Jerusaleñetunnut.

39. Tamaita namaksigamikit Nalekab perkojangit pivlugit, ama Galilæamut utterivut iglugasengmingnut Nazaretmut.

40. Nutarärsuk aglissikpok pitsartudlarlunello añernerme, sillatovaksoadlalarmelo, Gudib saïmaninget neijoriva.

41. Angajokakit opernget tamaita Jerusaleñut aivuk, añivium erkaumavia nelliutileranget.

42. Jesusib okkiungit arkangemit aggarlermetta illagællugo takpaunga Jerusaleñut aivuk, illutsettik attordlugo.

43. Uvlut taipkoa nãgamikit, angerarmenik, nukapiak Jesuse Jerusaleñe nokarpok, Josefiblo arngællø nellovæk.

44. Illagilauktamingnut illausugigamiko, uvlok attausek ingeraramik keñerijartorpæk, apperkotigællugolo illamingnullo illitarijamingnullo.

45. Neninginamiko, ama Jerusalemmut utterkpuk kenneriardlugo.

46. Uvlut pingasulermetta, naipipæk kattimavingme iksivajok ajokertuijorsuit akkorngane, tapkoa naleklugillo apperiveit.

47. Nalektullo illunatik tattamminiarivæt sillatuningalo kigosingalo.

48. Angajokækita tækkogamiko, kvaksarpuk, arngnæt okautiva: Erngnik, sög imai-liorpittiguk? Ahak, atateksavit uvangalo keñilaukpaptigit kiksarlunuk.

49. Jesusib kiovæk: Sög kennerpittinga? nellovitik, Attatama pingit piñiariakarapkit?

50. Kañorle okautingmagik, okausinganik tukkissingilæk.

51. Ilfagællugik tava taununga Nazaretemut aivok, nalehuarlugiglo. Okausingille makkoa tamaita arngæt onramine torkorpeit.

52. Jestusele sillatulerpalliadlarpok, okkiungillo unuksivalliadlarlutik, saimaterpaffliadlalarmelo Gudeñelo iñungnelo.

KAPITELEMIK III.

Johannese ajokertuilerpok. Jesusib Babbitauninga Jesusib Kristusib sivorlinginnik Arngnæt Mariam angajokanginnik.

Okkiut arkangemit tellimaulermetta, Attanersoak Tiberiuse Attanniotillugo; Pontiuuse Pilatuse attanniokattaumet Judæame; Herodeselo nuñam illainangane attaniongmet Galilæame; nukkälo Fillippuse nuñam illainangane attaniongmet; Itturæame Trachonitisim erkäne; Lisaniaselo nunnam illainangane attañiöngmet Abileneme;

2. Hannaselo Kaifaselo ajokertuijorsutillogik; Johannese Zachariasim erngninga, Gudib kaikova inukangitomit.

3. Jordanim erkänut tamaiñut pivok ajokertuivlune Babtijümik ajortunnit pejautiksamik.

4. Sorlo nellautaijut aglangiñe aglaksimavok: Taimnauvok nellautaijum Jesaiasim okantigilauktanga okarame: Ajokertuijub nippinga innukangitome inak pivok: Nale-

kam apkotiksanga äkiksorsiuk, apkoserngit narrotissigik.

5. Korkut illunatik kipviartaujomärput, kakkello kakkärsuillo illunatik nakkiglijaujomärput, apkoserngillo niungajut narrotitaujomärput, apkoserngillo mañetut manniksidadaraujomärput.

6. Uvingit (sillarsoarmiut) illunatik Piulijok Gudemit pijok tækkojomärpæt.

7. Innuít añivigingmatsuk Babbitaujomavlutik, Johannesib okantiveit: ku:lugiängo-jartose! kia kemakovãse ningautsib pijomärtub?

8. Atte, kigilingmik sägiarluse ablapsamik issumakaritse. Illupsigut issumaniarase, imak okaromavluse: Abraha atätägivavut. Okantivapse: ujarkennit makkonanget Abraha Gudib kittorngitisarajarpa.

9. Ullimaut napartub miñernanganeler-pok. Napartok nelliak ajungituñik paungakangitok kippijauniartok, ikkomamut egi-lugo.

10. Innuít apperivæt okarlutik: Kannok pinniarkita?

11. Kioveit okantivlugit: Marrungnik an-

noraggub aipanga tuñilugo pekkangitomut, nerkiksaliktauk taimaililugo.

12. Zoelnerritauk tikkipæt Babtitanjomavlutik, apperivlugolo: Ajokertuijok kannok uvagut piñiarkita?

13. Kioveit: uñunerseñik piomaniarase, perkojet kisseta pinniarlūgit.

14. Sorsuktuksettauk appersorpæt okarlutik; Uvagulle kannok piñiarkita? Okantiveit: Iñungnik akunaɔdlarniarase idlūitulliaraselonēt akkillertaunise namagissigik.

15. Innulle neriungmetta, illunatik omættingne Johannese Kristuseosugingmatsuk;

16. Johañesib kioveit, tamaita okantivlugit: Uvanga iñermut Babtipapse, nutāmik issumakarkovhuse; Kingunipkut tikkituksak pitsartunersauvok nvamnit, nellovktivungalo. Tapsoma ittiggagatingit singējarlūgik. Tapsoma Babtitsomärpäse Annernermut ajunginermut ikkoṁamullo.

17. Tapsoma poagit tigumiarpa, keṁatullivingme nettinga sanneromärpa, kakkojeksa-riktullo keṁatullivingminut kattitsomärpeit; piungitulle ötsomärpeit ikkoṁamut kañitsuitomut.

18. Assinginullo unuktuñut okautsinnut innuit innerterpeit, okautivlugillo.

19. Herodesele Attangit settamat illanget, Johañesib suadlarmago nukkæt Fillippusib nullia, Herodiase pivlugo, ajortulliarningillo tamaita pivlgit.

20. Tamakkoa tamaita illaveit matto-minga Johannese parngnanërsimavingmut pitilugo.

21. Taipsomane inuit illunatik Babtitaung-metta, Jesusetauk Babtitaungmet tuksialar-melo, killak angmälerpok.

22. Annernek ajunginek (tingmiatut) tau-betut akkartok, (Jesusib) känganut pijok: nippe killangmit tussartaugivok okarlune: Igvit Erngnerivagit nægliklara, tamna ku-viagijara.

23. Jesusim okkiungit ungnijut tellimau-ortullo pilermetta ajokertuilerlune piniar-erpok erngnionasugivælo Josefemut; Eli aipsoma erngninga.

24. Taimna Matatib erngnerilauktanga, aimna Levib erngnerilauktanga, taimna Mel-hib erngnerilauktanga, taimna Jañab erng-erilauktanga, taimna Josefib erngnerilauk-anga.

25. Taimna Mathatiasib erngnerilauktanga, taimna Amosib erngnerilauktanga, taimna Nahub erngnerilauktanga, taimna Eslib erngnerilauktanga, taimna Naugib erugnerilauktanga.

26. Taimna Matib erngnerilauktanga, taimna Matatiasib erngnerilauktanga, taimna Semeib erngnerilauktanga, taimna Josesib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga.

27. Taimna Johannab erngnerilauktanga, taimna Resab erngnerilauktanga, taimna Zorobabelib erngnerilauktanga, taimna Salatieb erngnerilauktanga, taimna Nerib erngnerilauktanga.

28. Taimna Melchib erngnerilauktanga, taimna Addib erngnerilauktanga, taimna Kosab erngnerilauktanga, taimna Elmodab erngnerilauktanga, taimna Herrib erngnerilauktanga.

29. Taimna Jesob erngnerilauktanga, taimna Elieserib erngnerilauktanga, taimna Joreb erngnerilauktanga, taimna Matatib erngnerilauktanga, taimna Levib erngnerilauktanga.

30. Taimna Simeonib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga, taimna Josefib erngnerilauktanga, taimna Jonab erngnerilauktanga, taimna Eliakib erngnerilauktanga.

31. Taimna Melab erngnerilauktanga, taimna Mainab erngnerilauktanga, taimna Matatab erngnerilauktanga, taimna Nathab erngnerilauktanga, taimna Davidib erngnerilauktanga.

32. Taimna Jesib erngnerilauktanga, taimna Obedib erngnerilauktanga, taimna Boasib erngnerilauktanga, taimna Salmub erngnerilauktanga, taimna Nahasub erngnerilauktanga.

33. Taimna Aminadab erngnerilauktanga, taimna Arab erngnerilauktanga, taimna Esrob erngnerilauktanga, taimna Farezib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga.

34. Taimna Jakob erngnerilauktanga, taimna Isaab erngnerilauktanga, taimna Abraham erngnerilauktanga, taimna Tarab erngnerilauktanga, taimna Nahorib erngnerilauktanga.

35. Taimna Saruchib erngnerilauktanga, taimna Ragahub erngnerilauktanga, taimna Falegib erngnerilauktanga, taimna Eberib erngnerilauktanga, taimna Salab erngnerilauktanga.

36. Taimna Kainab erngnerilauktanga, taimna Arfagsadib erngnerilauktanga, taimna Semib erngnerilauktanga, taimna Noab erngnerilauktanga, taimna Lamechib erngnerilauktanga.

37. Taimna Matusalab erngnerilauktanga, taimna Enochib erngnerilauktanga, taimna Jaredib erngnerilauktanga, taimna Maleleelib erngnerilauktanga, taimna Kainab erngnerilauktanga.

38. Taimna Enosib erngnerilauktanga, taimna Setib erngnerilauktanga, taimna Adamib erngnerilauktanga, taimna Gudib pinga.

KAPITELEMIK IV.

Kristusib òktortauninganik, sàlakarninga-niglo.

Jesuse Añernerмик аjunginermик illumilik, ama Jordanemit utterivok, Añernerum aitipa inukangitomot.

2. Uvlunik marrungnik ungnijakattartut Satanasib òktorpa. Uvlullo taipkoa-ìtillugit nerringilak, (uvlullo) taipkoa nāngmetta, kàlerpok kingorngagut.

3. Satanasible okautiva: Gudim Erngnerikpattit, ujarak una okautiuk kakkojarorlerkovlugo.

4. Jesusible kiova, okarlune: Aglait imaiout: Kakkojatuinak inum inotigingila, Gubible okausingit tamaita (inotigiveit).

5. Satanasib aitipa kakkamut kingiktoroarmut, sillarsum attañioningit tamaita apsomunga attautsikut kemergojantipeit.

6. Okautivlugo: Makkoa attañioningit tamaita, ānanauningillo illingnut tunijoma-

B b

vakka; uvamnut tuñijaungmetta, issumam-niglo tuñivakka piomajamnut;

7. Maña tuksiarvigijomagunga, tamaita piksariniartattit.

8. Jesusib kiovlune; okautiva: Satanase, uvamnit aularit; aglaksimangmet: Gude Naleket tuksiarvigilugo kissiet kivgartorniarpet.

9. Jerusalemut aularutiva, ätilälo kattimaviub nuvugusinganut, okautivlugo: Gudim Erngnerikpattit akkarit;

10. Aglaksimangmet: pivlutit Engeliñe perkojomärpeit sapputilutit,

11. Erkisimiartaukovlutillo, ittikkettit apörkoñagit ujarkamut.

12. Jesusib kiova, okarlunelo: Okautsit imaiput: Gude Naleket öktorniarnago.

13. Satanasim öktortiñe tamaita nägamigit, manakut keñekpa.

14. Jesuselo añernerub pitsartuningaput ama Galilæamut utterpok, tapsomalo erkänetut illunatik tussaumalerpæt.

15. Illiñiarvingiñelo ajokertuivok, iñuit illunatik nakorivæt.

16. Nazaretemullo pivok, perorvingminut:

Illutsimitut sabbatteongmet illiniarvingmut itterpok, nikkoviname aglait attuaromangmagit.

17. Tuñitsivigivæt nellautajum Jesiasim aglanginik. Makperamigit, okautsit ukkoa nellaupeit, imak aglaksimajut:

18. Nalekam añerninga kollimnepok, taimaitomik saimartipānga; tillilarmalo okautsit tussarnertut okautigēkovlugit aglujuñut, iñuliklerkovāngalo serkomisimajunik omættelingnik; parngnanērsimavingnetut añiviksanget okautigekovlugo, tautungitullo tautulerkovlugit, kappiaisuktullo kappiaisugungnērkovlugit ajorungnērkovlugillo.

19. Nalekablo uvlunga tussarominartok okautigekovlugo.

20. Aglait pattiktinamigit, kivgamullo tuñigamigit ingipok. Illiniarvingmetullo illunatik tækkunārpæt.

21. Image okautilerpeit: Uvlome aglait ukkoa siutipsingnut nellautsijut tussarpasse.

22. Illunatiglo nertorpæt, okausingillo tussarnertut kañinganit añijut tattaminiari-

veit, okarlutik: Tamna Josefim erngnering-
ila?

23. Okautiveillo: Illale mattominga o-
kautijomärpapsinga: Iñulijok, illingnik piu-
lidlarit; tattañiniarnartunik angijunik tussa-
laukpogut Kapernaume? Taimaihorittauk
tamane nunangne.

24. Okautiveit tagva: Ahañerik, okanti-
vapse: Nellautajok kujagingilæt nunnakat-
tingita.

25. Nellägulle okautivapse: Israelittiñe
nigarnerit uñulaukput Eliase iñotillugo, kil-
lak parngnanñersimatillugo okkiut pingasut,
takkillo pingasujortut, kākavaksoadlalaung-
met nuñarsoarme illunane;

26. Tapkoale illainangnut uigarnermut
Sareptamiomut Sidonib nuñanganetomut,
Eliase tillijanvok.

27. Kallakartullo uñuktut Israelittiñe ta-
ipsomane Elisa nellautajok iñotillugo, assia-
nik kallagungnñersimajokangilak, Naeman
Siriamiok kissime.

28. Illiniarvingmetut illunatik tamaña
tussaramitsuk, kañingaumajadlalerput.

29. Nikkovilutik, iglugaseksoarnit aāitipæt, kakkam iglugaseksoakarvingetta nuvuklinganut aitulugo, tagvanget ejukartitsomav-lugo.

30. Akkorngattigulle aularpok.

31. Kapernaumut pivok Galilæab igluga-seksoanganut, sabbateoleranget ajokertorlugit.

32. Ajokertutingit taipkoa tattamīniariveit, kimnadtartomik okarmet.

33. Tagvane šīnuk illiñiarvingmetok Sata-nasemik makkojungnartomik illumiktok, tamna nipliadtarlune,

34. Okarpok: Flai uvaptingnut sugivit, Jesuse Nazaremiok? asserorijartorpaptigut; kinaujotit kausimagapkit, Gudim ajungine-rivātit.

35. Jesusible iñerterpa, okarlune: Okaju-ērit, omanget iñungmit aāit. Satanasib tava orrotipa akkornganut, aāilarmelo tapsomang-et, akkoñarnagolo.

36. Illunamasiatik erksilerput, ingming-nut okarlutik: Suna una? Añernerit mak-kojungnartut sugartomullo pitsartojomullo okantingmagit, naļekpæt aāilarmiglo.

B b 3

37. Piñiarvingit tussaumalerpeit nuñab tapsoma erkānetut illunatik.

38. Nikkovilune illiñiarvingmit, (añivok) Simonib iglunganut pivok. Simonib sakkia (arngnak) kañimanartomut kañimajok, taimna pivlugo tuksiarvigivæt.

39. Tikkipa, kañimanartok iñerterpa, kañimanartub tava keñekpa. Tagvainak makkipok kivgartorlugit.

40. Sekkeñek nippimalermet: sunatuinar-nik kañimasiggit pitipeit tapsomunga. Aggangminut tamaita pattikpeit, iñulivlugillo.

41. Satanasittauk uñuktuñit añivut, nip-liadlarlutik okarput: Kristuseovotit Gudim Erngninga. Iñerterlugit okarkongileit; Kristuseõgame nellungimatsuk.

42. Kaulermet añivok, iñukangitomut aulardlune, iñuit keñerpæt, tikkinamitsuk, tagvanetilerpæt keñektaujomañatik.

43. Okautiveille: Iglugaseksoarne assiane okariakarivungatauk okautsinik tussarnertunik, Gudib nalegauninganik; tamaña pivlugo tillijauvunga.

44. Galilæam illiñiarvingine ajokertuivok.

KAPITELEMIK V.

*Tattam̄iniarnatomik mingeritsenik nulluar-
niartunik.*

In̄ugiartorsuit nimniutimatsuk, Gudim o-
kausingit tussaromavlagit; im̄ab Gene-
zaretib señianetok.

2. Umiakotuk marrnk tækkovak señiane-
tuk, mingeriarniartut niomavut nullutsettik
erortorlugit:

3. Aipanganut, Simonib pinganut ikkima-
game okautiva, im̄arbikparialakovlugo. Ing-
idlune, in̄uit ajokertorpeit umiakotomit.

4. Okälavlune sorērame; Simonemut o-
karpok: Im̄arbikpalerit ittijomut, nullutsesse
kivitissigik, mingeriarkovluse.

5. Simonib kiova okautivlugo: Ajokertui-
jok, un̄uak nāvlugo pinasuaralloarpogut ang-
ñarlutalo; okautsille naleklugo nullutset
sivitiniarpakka.

6. Taimailioramik, mingeriavaksuit piveit,
nulluangit alliktorlutik.

7. Umiakotomiut aipaitik kaikolerpeit, amuarkattikumavlugit. Tikkinamikit umiakototik ussilerpakit pñklivlugik.

8. Tamaña Simonib Petrusib tækkogamiuk, Jesusib ittigangiñut pāmakterpok, okarlune: Nalegak keñenga, iñuvunga ajortolik.

9. Koaksarame, umiakattinelo illunatik, mingeritset uñuksigamikit pijerkattigēklutik;

10. Taimaktauk Jakobuselo Johañeselo, Zebedæusim erngnæk, Simonib pinasuarkattik (koaksalerivuk). Jesuse Simonemut imak okarpok: Erksiniarnæk; mattoma king-organe iñungnik pilärpotit.

11. Umiakototik nuñalitulugilo, perkotitik tamaita keñekpakit, malliklugolo.

12. Iglugaseksoangita illanganetillugo: Ahak, angut kallaktorsoak tagvanepok. Jesuse tækkogamiuk pāmangavigivlugo, tuksiarvigiva, okarlune: Nalegak pijomaguvit, kallagungnaititsomavarma.

13. Aggane issaktipeit aktorlālo, okarlune: Pijomavunga, kallagungnērit. Tagvainak kallagungnērsārpok tava.

14. Iñerterpa okautivlugo: assingnut tai-
mak okarniarnæk; ajokertuijomulle ainiarit,
tækkotilutillo taipsonunga, tuñergotiksarlo
Mosesib tuñerkojanga tuñilugo, kallagung-
nêravit nellojungnêrkoylugit.

15. Anginersamigle tussaumajaulerpok,
iñngaseksuit tussaromavlugo tikkipæt, iñuli-
jaujomavlutiglo kañimalungnermingnit tap-
somunga.

16. (Jesusele) kemeklugit iñukangitomut
aivok, tuksiardlune.

17. Uvlut tapkoa illangane, ajokertuilera-
me; Farissærit aglanguiglo illissimajut ig-
lugasengnit tamaiñit, Galilæametuñit, Judæ-
ametuñillo Jerusalemillo pijut, tagvane iksi-
vangmetta. Nalekab pitsartuninga tapso-
manget añivok, tamaita iñulivlugit.

18. Ahæk, illangit ätsivut tumaksajomik
aumittine nellajomik akigarpæt; tamnalo
ittertinasuarpæt, sãnganut illijomavlugo.

19. Itterviksarsingimamitsuk iñungnut, ig-
lub kanganut majoarput, angmajokut ningi-
ipæt añangavialo aglæt; (iñuit) akkornganut,
Jesusib sãnganut.

20. Okperusingit Jesusib kausimaga migit,

tumaksajok okautiva: Iñuk, ajornitit issu-
magijaujungnërput.

21. Aglangnigle illissimajut Farisæerillo
imak issumalerput, okarlutik: Kina una,
okausekartok akkerartortunik Gudemut?
kina ajortoërätsijok, Gude kissime?

22. Jesusib issumangit kausisäramigit,
apperiveit: Kañok omættipsingne issumakar-
pise?

23. Sumik okariak ajornænginerova: A-
jornitit issumagijaujungnërput? imaglonët
okaudlugo: Makkinit, arvertarlutillo?

24. Nellojungnërkovlusele, Iñum Erng-
ninga pitsartojokärpok nuñame ajortoërotsi-
jomik, tumaksajomut imak okarpok: Okau-
pagit makkinit, aumittititpikit, angeraru-
tillo.

25. Tautuktihugit makkisärpok, aumitti-
nelo neksarlugit, iglominut angerarpok, Gu-
delo nakoridlarpa.

26. Illunatik tattañiniarput, Gudelo na-
koridlarpæt, erksidlalilarmiglo okarput: uv-
lome tattañiniarnartunik tækkolauktogut.

27. Mattoma kingorugane, añigamé Zoel-
nere Levisemik attelik tækkova, tuñiorkai-

vingme iksivajok, tamna okautiva: mal-
linga.

28. Nikkovipok, tamaita keñeklugit mal-
likpa.

29. Levisib iglomine nerkikselliiorpa uñuk-
tuñik. Nerchevingme iksivatillugo, Zoelne-
rillo assingillo uñuktut iksivakattigivæt ner-
rimavingme.

30. Aglangnik illisimajut Farisæerillo,
illinniartingit avamudlarvigilerpeit, okau-
tivlugit: Sög Zoelnerillo ajortulliartullo,
nerrekattigivissigik?

31. Jesusib kioveit, okautivlugit: Atsuilit,
iñulijikariakangilet, kañimajut kissimik;

32. Idluartut kaikojartulaungilakka ablap-
samik issumakarkovlugit, ajorniggille kis-
seta.

33. Okautivælle: Sög Johañesim illiñiar-
tingit uñuktuñik nerringipakket, tuksiarlar-
miglo uñuktunik, taimaktauk Farisæerit illi-
niartingit; illiniartittille agleratik nerrilutiglo
iñerpakpet?

34. Okautiveit: Nullianiktomut tikkitut,
uiksak taipkoa neijortigitillugo, nerrititaililu-
git ajorpesse;

35. Nelliutsonärpok, uiksamik aksartau lärpüt, täva agleromärpüt nerriniaratiglo.

36. Adsigektunik okautiveit: Añoratokal illarniængilæt nutämik illaksamik; nutäb allingmago nutaungitok, illartärlo idluangini vok nutaungitomut.

37. Weinelo nutäk iimerkautinut nutaungituñut iimertutingilæt; weinib nutäb alliktoromangmagit iimerkautit, weinelo kovituinaromärpok, iimerkautillo asserorlugit.

38. Weinemigle nutämik iimerkautiñut nutänut iimertutijeksauvok, tamarmik asserojnikattigëkpok.

39. Weinemik nutaungitomic iimilauktok killanängilak nutämik; okarame, nutaungitok mamarnerövok.

KAPITELEMIK VI.

Apōstelit arkangemit aggartut Kristusib aņerininganik.

Taipsomane perortut kakkojekset Jesusim apkotigiveit, sabbateme sivorliub tugliane, illiniartingit singailingit nutsulerpeit, aggangmingnullo aksaliklugit nerriveit.

2. Farisæerille illangita okautiveit: Sög imailiorpise, sabbateme pijeksaungitomik pigapse?

3. Jesusib kioveit, okautivlugit: Attualaungilase, kaņok Davide illiortok kălerame, illaņelo?

4. Gudim iglunganut itterame, kakkojet tækkojekset nerriveit, illaminullo tuņivlugit illangit, tamakkoa ajokertuijut kissimik nerrilugit perkojauvut.

5. Okautiveillo; Iņum Erngninga sabbatemuttauk nalegavok.

6. Sabbateme assiāne illiniarvingmut it-

C c

terpok, ajokertuiniardlune. Iñuk tagvane-
tok, tapsoma aggangit tallerpīt tokkunga-
jut.

7. Aglangnik illissimajut Farisæerillo ud-
sertorpæt, sabbateme iñulidlaromangmang-
ago: Patssitiksarsiorlutik tapsomunga.

8. Issumangit kausimagamigit, iñungmut
tokkungajunik aggalingmut okarpok: Nik-
kovilutit, tamaunga pīt. Taimna nikkóvilune
tagvunga pingmet.

9. Jesusim okautiveit: Apperivapse, sab-
bateme sumik sulliñiarpita, ajungitomiglonēt
ajortomiglonēt, iñuk piulilugolonēt asserorlu-
golonēt?

10. Keviardlune avaminetut tamaita tæk-
kunârpeit, iñuk tamna okautiva: aggaktit
issaktikit. Taimailiorpok. Tagva aggangit
äkiktaulerput, iglungititūt illivlugit.

11. Tapkoale kēvidlutik issumalulerput:
okarkattigēlerlutiglo kañok (Jesuse) piñiaro-
mavlugo.

12. Uvlune tapkonane kakkamut majo-
rarpok tuksiarijartordlune, uñuak nāva Gu-
demut tuksiarlune.

13. Kaulermet, illiñiartiñe kaikoveit, tap-

kunanget arkangemit aggartut añeriveit, tapkoa tailerlugillo Apostelinik :

14. Tamedsa (attingit) Simon, Petrusmik taiva, nukkälo Andream; Jakobuselo; Johaãeselo; Filippuselo, Bartolomeuselo; Mattheuselo, Tomaselo, Jakobuselo, Alfeusib erngninga, Simonelo Zelotesmik attelik.

16. Judaselo, Jakobusib nukkä, Judaselo Ischariote, pititsijomärtok (Jesusemik).

17. Taipkoa illagivlugit attersälerpok, naksam illanganut pivlune, illiñiartigaseit, innugiartorsuillo Judæab nuñanginetuñit tamaiñit, Jerusalemillo, Tirusiblo Sidoniblo, imarbiub erkængnetuñit:

18. Tagvane kattimajut tussaromavlugo, inulijaujomavlutiglo tapsomunga kañimamermingnit, añernernullo makkojungnartunnut kappiaisuktisimajut piungnërtitavut.

19. Inuit illunatik aktorasuarpæt; pitsar-tojok tapsomanget aňingmet, tamaita piungnërtipeit.

20. Illiñiartiñe isiminut tækkunälerpeit, imak okarlune: Pilloridlarpose aglujose, Gudib nalegauninga pigilerapsiuk.

21. Pilloridlarpose kãktose (Gudim idluar-ninganut) illumertanjomarapse. Pilloridlarpose keajose, ijorpagomãrapse.

22. Pilloridlarpose, iñuit omigikpasse, aviluselo, suadlarppasselo, attisselo tainerlukpattigik ningaktotitut, Iñum Ernngninga pivlugo.

23. Kuviaisugitse, okigãseritse; akkik-sasse angidlaromãrmet killangme. Sivorlingitatauk taimailioriveit nellautaijut.

24. Kiglermut, kappianamek agluitose: mañigorviojomãrapse.

25. Kappianamek, pekalloartose: Kãgomãrapse. Kappianamek illipse, tamatto-manetilluse ijudlartose: keadlarluse uguadlaromãrapse.

26. Kappianamek illipse, iñuit illunatik ãnanãmik okautigikpasse: taimaktauk sivorlingita imailiveit nellautaijioluktut.

27. Uvangale okautivapse, illipse nalektose: omigijisse nægligissigik; illipsingnik omisuktut, ajungiviginiarsigik;

28. Illipsingnut okausiluktut, saimartissigik; illipsingnik kiksartitsijut, tuksiarutissigik.

29. Ullütsekut erksärtauguvit, igloatank mañilermigiuk, ulliksoarniglo aksärtauguvit, añoratsettauk pigilink.

30. Illingnit sumik tuksiartok, tuñitsivi-giuk, perkutinguiglo aksärtauguvit, utterko-niængilet.

31. Inuit kañoøtomik piñiarkogupsigik illipsingnut; taimaktauk pigissigik.

32. Illipsingnut nægliktut kisseta nægli-gigupsigik: kañoøtomik kujagijauniarpise? Ajortulliartuttauk næglijittik nægliveit.

33. Pitsiartipsingnut pitsiakattarupse: kan-øøtomik kujagijauniarpise? Ajortulliartut-tank taimaitsainarivut.

34. Illipsingnut uttertitsijut attarsitikup-sigik: kañoøtomik kujagijauniarpise? Ajor-tulliartuttank attartortisingmetta ajortul-hartuñut, taimaikuarënik uttertitsiviokovlu-git.

35. Tamaña pivlugo omigijisse nægling-niarsigik: pitsiarluselo, attarsiarkisititse ut-tertitsivioniarasuginasse: akkiksasse angidla-romärpok tagva; kötsiugnerublo kittornga-rijomärpäse: tapsoma avagiveit kujalingitut ningaktullo.

36. Tamaña pivlugo năpkingnitse, sorlo Atătase năpkingniktotövok.

37. Patsiklerniarase, patsijikatsengilasetauk. Erkartuiniarase, erkartuiviojomăngilasetauk. Issumagijungnëritse, issumagijajungnëromărposeauk.

38. Tuñijititse, tuñitsiviojomărpose. Öktomik tättætomic, nakkittersimajomiglo, aulajomiglo ullipkittartomic säpsingnut tuñitsivigijomărpăse. Öktutipsingnut, öktortajomărivose.

39. Okautsinik adsigëktunik okautiveit: Tautungitok tautungitub apkotăgut tessiorajarpauk? Tamarmik kattangniăngilăk ittersamut?

40. Illiñiartok ajokertortiminit angineröngilak: namaksivorle, illiñiartok ajokertortimitun-ïkune.

41. Kattanguvit ïsinget sarmiktavininga sög tăkkoviuk, auvek ïsingnetok mallugingilet?

42. Kañorlo kattangutit imak okautsomauiuk: Ovetsiaro kattangutiga, sarmiktaverngit ïsingnit përomavara, auvek ïsingnetok mallugingilet? Takkormortotit, auvek ïsingnit

pērkāruk, kingorngagut kattanguvit sarmik-tavininga pērasuarlugo piuk.

43. Napartok ajungitok, ajortunik paungakarviojungnængerpok, napartorlo ajortok, paungakarviojungnænginivok ajungitunik.

44. Napartut illunatik nellonængilet paungamingnit. Feigit pējarniængileit Dornenit, paungillonēt weiniggit kattorsorniænginiveit okpingnit kakkilautilingnit.

45. Inub ajungitub ajungitut sagvarpeit omame pinganit ajungitomit; iñuble ajortub ajortut sagvartipeit omame pinganit ajortomit. Omættim ullipkittarninganik kañek okajõngovok.

46. Sõg Nalekamik, Nalekamik taivisinga, nalengnagillo okautsikka.

47. Uvamnut pijok, okautsikka tussarlugit naleklogillo: tapsoma adsigijanganik kausititsomavara:

48. Adsigiva, iñuk iglulliertok, tapsoma nuña itterselliorlugo illutujomik, tungavilerpa kairtomut. Iñek kussilermet; iglo koggub suppivigiva, aulatinagolo; kairtomut tungalerame.

49. Tussartuble mallingitublo: adsigiva innuk, iglulliortok nuñamut tunganekarane; koggub akkingmidlarmago, tuavilune orrovok, iglo tamna angijomik assērudlarlugo.

KAPITELEMIK VII.

Uigarnerub erngninganik Kristusib makkititsininganik.

Okautsit tamakkoa, iñuit tussartillugit nāgamigit, Kapernaumut aivok.

2. Sorsuktukset kappitangeta kivganga erdligijanga, kañimajok tokkokaseklune.

3. Tamnale Jesusemik tusaumalerame: Judikut angajokangit tuksiarijartorkoveit, (Jesusemut) kivgane iñulijaujartorkovlugo.

4. Ipkoa Jesuse tikkinamitsuk tuksiarvigivæt, okarlutik: tamaña pijariakarpok.

5. Inukattivut næglingmagit, illiñiarvipullo señalaungmago.

6. Jesusib tavunga illagiveit. Iglunga kaglilermatsuk, sorsuktukset kappitangeta illæñarijañe illangit okarijartorkoveit (Jesusemut) imak: Nalegak tagvungarasuarnæk; nellopkotivunga ittertitsaritset iglumnut.

7. Taimak pivlugo nellopkotivungalo il-lingnut kainermik; okarille okautsemut at-tautsemut, kivgara piungnailärpok.

8. Uvangatauk iñuvunga attañelik, kivga-karlarinalo sorsuktuksenik; illangenut oka-ruma: ailerit, aigivok; ama illangenut, kait, kaigivok; kivgamnullo, señalauruk una, señava tagva.

9. Tamaña Jesusib tuesaramiuk, tattaminiariva, keviarlune iñuit malliktiñe okau-tiveit: Okaupapse, taimak angitigijomik ok-pernermik nachvälaungitunga Israelittiñe.

10. Tillilauktangit iglunganut tikkinamik, kivgak kañimalulauktok piungnërtok tikki-pæt.

11. Mattoma kingorngane iglugasengnut Nainemik attelingnut aivok, illiñiartiñe nñuk-tut iñugaseksuillo illagællugit.

12. Iglugaseit ittervinget tikkimago: ahak,

tokkojok akkigarlugo aņipæt. Taimna arngæt erngnetuariva nigarniolarmelo; iņugaseksnittauk illagivæt iglugasengnit.

13. Nalekable tækkogamiuk illapsugidlarpa okautivlugo: Arngnak, keanæk.

14. Iglervik tikkilugo aktorpa, tessiktut nokkarput. (Jesuse) okarpok: Nukakpiak, okaupagit, makkitit.

15. Tokkojok tagva makkipok okallilarmelo; arngnāmūt tuņiva.

16. Illunatik erksilerput, Gude nakoridlarpæt, okarlutik: Nellautajorsub tikkipätigut, Gudiblo iņutitaņe nellipsarpeit.

17. Okauserlo tamaņa (Jesuse pivlugo) tussaumajanlerpok Judæame tamaine, erkānetunnelo nuņeņe tamaiņe.

18. Tamakkoa tamaita Johaņesemut illinriartingita unipkariveit. Illiņiartingne marruk kaikovak,

19. Taipkoa Jesusemut tillivak, imak-apperijaukovlugo: Tikkitsomārnialaukpit, asigivätillonēt neringijapta?

20. Angutik taipkoa (Jesuse) tikkinamikko okarpuk: Johaņesib Babtiteriub tillivätiguk

illingnut, imak apperijaukovlutit: Tikkitso-
mārnialaukpit, assigivātillonēt neriugijapta?

21. Taipsomane kañimajut āniajullo un-
nuktorsuit iñuliveit, añernerillo idluitut añi-
tipeit, tautungitallo uñuktut tautuktidlu-
git.

22. Jesusib kiovak, okautivlugik: Johañese
ama okautsertortikko, tækkojaptingnik tus-
sartaptingniglo: Tautungitut tautulerput,
tussiaētut pissulerput, kalladlartullo piung-
nērput, tussilārtut tussalerput, tokkungajut
omarput, aglujullo okautsauvut okautsinik
tussarnertunik.

23. Pilloridlarporlo sinaungalungitok u-
vamnik.

24. Johañesib tillijæk uttermeñik, Jesuse
okalerpok iñungnut Johañesemik, okarlune:
Iñukangitomut suna tækkojartorpissiuk?
iviksoak añorib aulatanga sunatuinarnut?

25. Sunalonēt tækkojartorpissiuk? Iñuk
añorāriktok? Ahak, añorāriktut ikligijaming-
nut iñuniartut, attañersuit iglungine-itsõng-
ovut.

26. Sunalonēt añivluse tækkojartorpissiuk?
Nellautaijok (nellautsitiksenik okartok) tæk-

kojomavissiuk? Illa okautivapse, nellautaijomit angnerojok.

27. Taimnaujok aglait okautigijanget: Ahak, Engeliga sivunernut tillivara, apkotikset sivunerne äkiksorkovlugo.

28. Ahañerik okautivapse, arngneñit erngniängojokangilak, Johañesemit angnerojomik, Johañesemit Babtiterijomit nellautaijokangilak anginerojomik; mingnerle Gudib nalegauningane, anginerõvok taipsomanget.

29. Inuillo nalektingita illunatik, Zoelnerilo Gude nakoridlarpæt, Babtitauniardlutiglo Johañesib Babtijutänut.

30. Farisæerille aglangnik illissimajullo Gudib perkosinga nachogivæt ingmingnut, Babtitaunjomañatiglo tapsomunga.

31. Nalegak okarpok: Inuit ukkoa kimut adsiutitsomavakka? kimiglonët adsekarpæt?

32. Sorutsit adsigiveit niuervingme iksivajut, ingmingnullo nipliutikattartut okarlutik: Nipsausiarvigilauktapse, okigëseromangitosele; kiksantomiglo okautilauralloarpapse, keajomañasele.

33. Johañase Babtiterijok tikkitok, kak-

kojartoranelo, weinemiglo iimingimet, aānernekullukartok okartose.

34. Iñum Erngninga tamaungartok, ner-rilarmelo iimilarmelo; okarpose: Ahak, innuk una nerrēnartorsoak weinemiglo immēnartorsoak, Zoelnerit ajortulliartullo illaēnarijanget.

35. Gudible illissimajusia idluartitaujomārpok kittorngaminut tamaiñut.

36. Farisæerille illangeta iñapa nerrekattikumavlugo. Farisæerim iglunganut itterpok, nerrimāvingmullo ingipok.

37. Ahak, arngnak tagvane iglugaseksoar-netok, ajortuliartorsoak. Farisæerim iglungane Jesuse nerrimāvingmut ingimet tusarame, erngusiārsuk mingoarutiksamik (tippegiktomik) iimalik tikkiutiva,

38. Ittiggangitalo tuñuāñut pivok, kealar-melo; kugviminullo ittiggangit mitsuktilerpeit, nutseminullo allartilaita; ittiggangillo kunnikpeit, mingoarlugillo tippegiktomut.

39. Farisæerib nerrijartorkojinget tamaña tækkogamiuk, illumigut imak okalerpok: una nellautaijōgune, arngnak una aktortine kausimanajaralloarpa, ajortulliartorsōngmet.

D d

40. Jesusib kiova, okautivlugo: Simone, okausiksakarpunga iſlingnut. Taimnale okarpok: Ajokertuijok, okarit.

41. (Jesusim imak okautiva:) Kēnaujenik taungniartok marrungnik taṁakkisimajokarpok: illanga akkiliksakartok kēnaujenik 500 dinik, aipangale akkiliksakartok kēnaujeñik 50 ginik.

42. Akkiksakalungimeñik, akkillerkojungnērpak. Atte, okarit, taipkoa nelliakita nægliginersariomavauk?

43. Simonib kiova okarlune: Uvanga issumavunga, uñunersenik akkillerkojungnērtanget (nægliginersariva). Jesusible kiova: issumalorikpotit.

44. Arngnamullo sādłune, Simonemut okarpok: Arngnak una tækkoviuk? Iglungnut ittertunga, iṁermik ittikkama ubvautiksanganik tuñitsivigilaungilarma; unale ittiggakka mitsuktitsainarpeit kugviminut, nutseminullo allarterlugit.

45. Igvit kuñilaungilarma; unale itterame, soraijuerpok ittiggakka kuñikpeit.

46. Igvittauk niakora napartum orksuanik mingoaenginivet; omale ittiggakka mingoa-laukpeit tippegiktomut.

47. Tamaña pivlugo okaupagit: uñuktunik ajortoērotekarpok, angijomik næglilaurame; ikkitunigle ajortoērotekarpok mikkijomik nægliktok.

48. Arngnamullo okarpok: Ajornitit issumagijaujungnērput.

49. Nerrekattingit illumikut imak okalerput: Kina una, ajortuniktauk issumangnerungnērtitsijok?

50. Arngnamulle okarpok: Okperavit pilimavotit; ullapirsautekarlutillo anlarit.

KAPITELEMIK VIII.

Adsigēktomik karngūtitsijomik.

Kingorngane arvertarpok iglugaseksoatigtut niuerviktigullo, okautsit tusarnertut Gudib nalegauninganik okautigivlugit, ipkoalo arkangemit aggartut neljori væt.

2. Arngnello illangit, piungnērtitangit

D d 2.

añerneknallungnit kañimalungnernillo, taimna Maria, Magdalenamik tajjak, añerneknalluērotitanjok arvengemit aggartunik.

3. Johañalo, Kusab, Herodesib pimajinget nullia, Susañalo; assingillo unuktut, taipkoa perkotimingnit tuñitsivigivæt.

4. Iñugaseksuit kattilermetta iglugasekssoarnit tamainit nellipsarmatsuk, mattominga ađsigēktomik okautiveit :

5. Karngātitsijok karngātitsijartorlune pijok perorsēeksaminik, karngātitsitillugo, apkosinerimut illangit kattekput tullerajarlugit, tingmitsello killaub attānetut pukkumaluklugit piveit.

6. Illangillo kairtomut (ivsorluktomut) kattekput, nuileramik kuñulersarput, iptekanginamik.

7. Illangit kattekput okpit kakkilautiggit akkorngañut, okpille kakkilautiggit peroramik tokkopeit.

8. Illangillo kattekput ivsoriktomut nuñamut, nuilerput perorlutiglo, perorsēeksakalerput, attunit 100 dinik. Taimak okarame, niplialerpok : Tussajungnik siutelik tussarle!

9. Illiñlartingitale apperivæt, okarlutik: adsigēktok una kañok tukkilik?

10. Kioveit: Illipse tuñitsiviovose killaub nalegauninget nellonarninga kausimakovlugo; assisele okautsauvut adsigēktañut, tækogalloarlugit tækkonatiglo, tussaralloarlugillo tussaratiglo.

11. Tamañale adsigēktub tokkinga: Gudim okausingit perorsēeksauvut.

12. Apkoserngub señjanetut: taipkoa, tussartut; Satanasib tava okautsit pējarijartorpeit omættingiñit, okperkoñagit pilloridlartitaukoñagillo.

13. Kairtometut: taipkoa, okautsemik tussartut, kaviaisungnermut pijomadlarivæt; tamakkoale amākanginamik, killamik okpileralloarput, kappianartokalerangelle sorēput.

14. Okpit kakkilantiggit akkornganut kattektut: taipkoa, tussartut, aglqitsomagamigle, nuñablo mattoma pinginik kajungerangamik, (okautsit) ippitipeit (illumingne) sullugaine-ērodlutiglo.

15. Ivseriktomut pijut: taipkoa, okautsinik tussartut tukkekartilugillo, torkorlogillo

omamingne idluartome, sullugainerkartilugillo keñučlutik.

16. Neñergoak ikkitauniaengilak kattanjab iksivautablonēt attānut illilugo; neñergoable iñinganut illivæt, ittertunūt tækkojaukavlugo neñergoak.

17. Ìjersimajokangilak sakkijaromāngitomik, angejijokaranelo tussaumajanjomāngitomik, kaumajomullo pitsengitomik.

18. Tamaña pivlugo tussartasse tussätsiarissigik. Pekkartok sumik, tuñitsiviojomärpok; pekkangitorle aksartauniarpok pigerkortaminik.

19. Arngnäetale kattangutingitalo nellip-saramitsuk, tungalärlugo ajorpt, iñungnut.

20. Illangita okautivæt: Anānavit kattangutivillo kānetut tækkojomavätit.

21. Kiovlune okautiveit: Gudim okausinginik tussartut, malliklugillo, anānagivara kattangutigivakkalo.

22. Uvlut illangiñe, illiñiartiñe illagællugit umiakotomut ikkivok, okautivlugit: Immarbiñb akkianut ikarta. Avalekput tava.

23. Umiartortillugit (Jesuse) siñilerpok. Ullajutseradlalerpok iñarbingme, maggillo umiakotok ittibsuvlugo pivæt, nangiadlalar-miglo.

24. Tikkipæt tuppårdlugo okautivæt: Ajokertuijok, Ajokertuijok, umionjakodlaler-pogut. Makkilune, añorelo maggillo iñer-terpak; sorërpuk tava ikobliallarmelo.

25. Okantiveille: okpernisse nauk? Tap-koale erksidlarput, tattaminiarlarmiglo ing-mingnut okarput: Kina una? Iñertermagik añoriblo iñarbiublo, nalekpak.

26. Umiakotokut ingeravut Gadarenerit erkänut pivlutik, Galilæam akkianut.

27. Niungmet nuñamut, angutib nellaupa iglugaseksóarnit pijub, satanasenik illumiktub itsanit, añoramik attungilak; iglome kikka-juitok, illuverne kissiane.

28. Jesuse tækkogamiuk, nipliadlarpok, okarpok: Suñiarpigit Jesuse, Gudib kotsing-nerum Erngninga? Tuksiarpagit kappiaisuk-titaukoñanga.

29. Añernekk makkojungnartok añekung-mago iñungmit tapsomanget; akkunërtor-

soarmik kappiaisuktilaungmago. Kellersortanlaukpok kellaungujeñut, parngnanērsutinullo, kellersutille kiktora veit, Satanasiblo aularutiva iñkangitomut.

30. Jesnsib appersorpa, okarlune: Kinavit? Kiova: Legionemik; (attekarpunga) Satanasit uñuktut pullamaviġilaungmatsuk.

31. Tuksiarvigivæt, ittijomut aulartitaujomanatik.

32. Tagvane kuingēngigaseksuin-ġtut, kakkame nerrijut. Tuksiarvigivæt, tapkonna pullarkojujomavlutik. Perkoveit.

33. Satanasit tava añivut iñungmit tapso-manget, kuingēngiñut pullavut; kuingēngigaseksnit (kakkam) immarsoanganit ijukad-larput, iñānut ippivlutik.

34. Mianersijut tamaña tækkogamitsuk, kemāvut, iglugaseksoarminñut iglugasengmi-
wñullo tamaña okautigġjartorpæt.

35. Tækkojartoramitsuk tamaña; Jesuse tikkipæt, iñuglo satanaseċrudsaujok naipipæt, añoratsiartok sillatōvlune iksivajok Jesusim ittiggangita sāngane tækkovæt; erksivlutiglo.

36. Tamakkoninga tautulauktut okautiveit, kañok satanasekalauktok piungnèrpok.

37. Iñugaseksuit Gadarenerit illunamasiatik tamattomalo erkānetut tuksiarpæt, kemmektigijomavlugo; erksidlaramik. Umiakotomut tava ikkivlune utterpok.

38. Angutible satanasečrudsaujub tuksiarvigiva, neijoromavlugo okartok. Jesusible aularkova, okarlune:

39. Iglungnut angerarit, Gudib kanočtorsoarmik pingmattit okautigilugo. Aularpok iglugaseksoarne tamaiñe okalālerpok, kannočtomik angijomik Jesusib pitiñago.

40. Jesuse uttermet, iñuit illelliorpæt; il-lunatik uttakkigamitsuk.

41. Ahak, angut Jairusemik attelik, illin-niarvium angajokanga, Jesusim ittiggangiñut pāmangajartorpok, tuksiarvigivlugo, iglominut itterkova.

42. Pañetuakarame, (taipsoma) okkiungit arkangemit aggartut, taimna tokkokasengmet. Tavunga (Jesuse) ingerartillugo, iñugaseksuit nimniortidlarpæt.

43. Arngnak, okkiut arkangemit aggartut

annätsainartok; perkotiñe tamaita nungupei
 äniarsintilingnut, sokkoserane piungnaingi
 lak.

44. (Jesusib) añoranget siñagut äktori
 jartorpa tuñuanit; tagvainak aunga kigik
 pok.

45. Jesuse okarpok: Kia äktorpānga? Il
 lunatik missiarmetta, Petrusse neijortingilli
 okarput: Ajokertuijok, iñuit tettidlalarpik
 nimniortipätit, igvit okarpotit: kia äktor
 panga?

46. Jesusele okarpok: Aktortauvunga
 missigigapko, pitsartojok uvamnit añingmet.

47. Tamanale arngnab angigutigijung
 nenginamiuk, saijuklune pāmangavigijartor
 pa; nellägullo okautiva, iñuit illunatik tu
 sartillugit uñipkarpok, suna pivlugo aktu
 lauramiuk, kañorlo piungnērsarame.

48. (Jesusim) okautiva: Pañiga kuviaisu
 git, okpernivit piungnērtipätit, ullapirsante
 karlutillo aularit.

49. Sulle taimak okartillugo, illiñiarviun
 angajokanget (kivgangita) illanget tikkipok
 okautiva: Pañit tokkovok, Ajokertuijok pi
 giarkattarnago.

50. Tamaña Jesusib tussaramiuk, okautia: Erksiniarnæk; okpituinarit, piulijaulär-
ok tava.

51. Iglunganut itterame, assingit itter-
ongileit, Petruselo, Jakobuselo, Johañeselo,
niviarsiablo angutä arngnälo, kisseta itterko-
eit.

52. Ilunatigle keavut, unggorivlugo. (Je-
use).okarpok: Keanase: tokkungilak siñik-
orle.

53. Ìjoridlarpæt, (niviarsiamik) tokkojo-
nik nellunginamik.

54. Tamaitale añitinamigit, aggangittigut
ignva, nipliarlune okarpok: Niviarsiak
nakkittit.

55. Añerninget uttervigiva tagva, makki-
ärlune. Nerrititankova.

56. Angajokæk tattaminiadlarpu. Iñer-
erpagle, tamaña okautigekonago iñungnut.

KAPITELEMIK IX.

Aposteliņe Kristusib tilliklarninganik.

Illiniartiņe arkangemit aggartut kaikolerpeit: pitsartutilugillo, nalegautilaitalo satanasiņut tamaiņut, kaņimajullo iņulidlar-kovlugit.

2. Okarijartorkoveit Gudib nalegauninganik, kaņimajuniglo piungnērtitsekovlugit.

3. Okautiveillo: Ingerarluse sumiglonēt neksarniarase, ajaupiamik, ikpiārsungniglonēt, kakkojeniglonēt, kēnaujeniglonēt; aņoratsængnik marrungnik attorniarasetauk.

4. Iglomut itterupse tagvanetitse, aulakārase tagvanget.

5. Illangita illellioromangippasse, aņititse tagvanget iglugaseksoarnit, ittikkapse seņerkarningit aglæt seņējarsigik, nellojungnērutiksanginut.

6. Aularput tava, iglugaseittigut ingerav-

lutik okautsinik tussarnertunik okautiveit, kañimajullo iñulidlarpeit illunane.

7. (Jesusib) piñiarninginik Herodese, nunnam illainangane attañek tussaumalerpok; issumamigut issumajälerpok, Johañese tokkungajuñit makkisimajok, illangita okautigingmatsuk;

8. Illangitale Eliase tækkotitok okautigivæt; ama illangita, nellautaijotokaverngit illanget makkisimajok okautigivæt.

9. Herodese okarpok: Johañese niakoër tantilaukpara; taimnale kinauva, tussaumajara imaitomik? Taimak pivlugo tækkojomadlariva.

10. Apostelit utteramik, tapsomunga okautigiveit tattañiniarnartitettik. Ingminut tava pitilugit aularpok iñukangitomut, iglugaseit Betsaidamik attiggit erkānut.

11. Inuille tussaramik, mañikpæt; kakovlugit okautiveit Gudib naleganninganik, iñulijanariakartullo iñuliveit. Uvloklilermet,

12. Arkangemit aggartut tikkipæt, okautivlugo: Iñuit makkoa aularlit, mattoma erkāt iglugaseksoangiñut, iglugasengiñullo,

E e

siñiktarviksarsiorlutiglo uerkiksarsiniarkov-
lugit.

13. Okautiveille: Illipse nerkiksanginik
tunnitsivigissigik. Kiovæt: Tellimainarnik
kakkojakarpogut, aulasakængniglo marrung-
nik; iñugaseksuit ukkoa nerkiksanginik pis-
siniarijartortuksaugupta kissiane.

14. (Iñuit 5000 diongmetta) Illiñiartimi-
nut okarpok: Ingilit tuñulerēkterdlutik,
ingmikordlutik 50 olutik, ama 50 okattarlutik.

15. Taimailiorput tava, illunatik ikterko-
veit.

16. Ukkoa kakkojet tellimet, aulasakæglo
taipkoa tiguveit, killangmullo ärlorpok, ku-
jalivlune, avgorpeit illiniartiminut tunni-
lugit, tapkoninga iñuit nerrititsomavlugit.

17. Illunatik tava nerrivut, namaksivlu-
tiglo, amiakungillo kattersorpeit, amäksuit
arkangemit aggartut tættællugit.

18. Kissimeolerlune tuksiarame, illiñiar-
tingita kissimik neijormatsuk; apperiveit o-
karlune: Iñuit kinausugivänga?

19. Kiovæt okarlutik: Illangita Johaņe-
seosugivätit, Babtiterijok; illangitale Eliase-

osugivātīt; illangitatauk nellautaijut iūto-
kaverngit illanget makkisimajorivātīt.

20. Ama appersorpeit: Illipsele kinausu-
givissinga? Petrusib kiova, okarlune: Gudib
Kristusingaōvotit.

21. Iñerterpeille, unipkangōjomanāne
iñangnut.

22. Okarivok: Iñum Ernngninga āniati-
taudlaromārpok, angajokaijeñut ajokertuijor-
soarnullo, aglangniglo illssimajuñut kis-
berngortatōniardlune, tokkotaulunelo, uvlut
pingajuane omaromārivok.

23. Tamaita okautiveit: uvamnik malli-
gomajok, issumaminik piniatsengilak, sen-
ningajuksane (kappiaisutiksanelonet) uvlut
tamaita nangnageksariva, malliklungalo.

24. Iñoserminik ivlertsijok assiujjomār-
pok; iñoserminigle ivlertsingitok, uvañga
pivlunga, iñoniaromārpok.

25. Sillarsoarlonēt tamat pigigalloaruniuk,
ingminik assiujigune asserortitsigunelonēt,
suksarivauk?

26. Uvamnigle okautsimniglo kangusuk-
tok, tamnatauk Iñum Ernngninga kangugijo-

mārpa, tikkikune ānanaunermine, Atātamelo, Engelillo ānanauningaņe.

27. Ahaņerik okautivapse: tapkoa illangita mānetut tokko tukkisiniængilæt, Gudib nalegauninganik tækkokāratik.

28. Taimak okarame, uvlut arvengemit pingajualermetta, Petruse, Johaņeselo Jakobuselo ingminut pitilugit, kakkamut tuksiarijartorpok.

29. Tuksiartillugo, kēnanget tautua ablap-saulerpok, aņorāngalo kakkorsidlarlune keblariktorsōlerpok.

30. Ahak, angutik marruk tapsomunga okarpuk, Moseselo Eliaselo.

31. Ānanavaksōvlutik sakkerpuk, okālavlutik, (Jesusemik) tokkojomārtomik Jerusaleme.

32. Petrusele illanelo uerņarnermut siņilerput. Tuppakamik, kaumarninga tækkovæt, angutiglo tapkoa marruk seņianetuk.

33. Tapkoa keņengmakko, Petruse Jesusemut okarpok: Ajokertuijok, tamāne-itsainarominarpok, pingasunik iņiliorta, illing-

nut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik. Okautsine kausimangileit.

34. Taimak okartillugo, nuvujab ullikpeit, koaksarput nuvujab ullingmagit.

35. Nippelo nuvujamit tussartaujuk, imak okarlune: Tagga Erngnera, nægliktara, tanna naleksiuk.

36. Nippe tussaramitsuk, Jesuse kissiet tækkovæt. Angigutsilerput okaratik tækkojamingnik, uvlune taipkonane.

37. Uvlub aipangane, kakkamit attersärmetta, iñugaseksuit pārpeit.

38. Ahak, angut iñuit akkorrganit niplialerpok, okarlune: Ajokertnijok, tuksiarpagit, erngnera kemergolauruk, erngnetuarigapko.

39. Ahak, añernerub (ajortub) tigulerangago, tuavilune niplialerpok, aulajartidlalerangago koppoalidlarpakpok, aulajartidlalaurangamiuk, keta kemelerpakpa.

40. Illiñiartitit tuksialaukpakka añititaukovlugo, ajorpæt.

41. Jesusib kiova, okarlune: Tata! uk-
E e 3.

koa okpingitut mumiksimajut kinguvängu-kattigët, kañok sivitutigijomik neijorniar-papse, keñuginiaraselo? Ernerit kailauruk.

42. Tikkilermago, Satanasib aulajartidlar-lugo akserotitidlarpa. Añernek ivsornartok Jesusib inerterpa, sorusek piungnërtinamiuk angutänut tuñigiva.

43. Gudib pitsartudlarninga tattañiniari-væt. Illuatik tattañiniarmetta (Jesusib) tattamminiarnartulliagit tamaita pivlugit, illinniartiminut okarpok:

44. Okautsit ukkoa tussajasse omamiutarissigik, Inum Ernguinga pititaujomärpok inuit aggangiñut.

45. Okautsille ukkoa nellojungnæingileit, nellovlugillo tukkekartingileit, appersorlugolo ajorpæt okautsinik tamakkouinga.

46. Issumajalerpullo, kinakiak illatik ang-nerojomik.

47. Omættingita erkainingit Jesusib kausileramigit, nutarak señiminut pitipa,

48. Okautivlugit: Ominga nutakkamik illelliortub attimne, illelliorivänga; uvamnigle illelliortub, illellioriva uvamnik tillik-

lertok. Illipsingne tamapsingne mingnerojok, angijojomärpok.

49. Johañesib kiova, okarlune: Ajoker-tuijok, angut tækkovavut, atterne satanasinik añititsijok; iñerterpavulle, illagælluta mallingimattit.

50. Jesusible okautiva: iñerterasiuk; uvaptingnik akkerartungitum, illagivätigut.

51. Kangattartauviksane nelliutilermet, kajusimalerpok Jerusalemut aijomavlune.

52. Sivorlikseñe tilliveit. Tapkoale Samarittit iglngasenguut siñiktarviksarsioriar-pæt.

53. Taipkoale siñiktarkojomangilæt, Jerusalemut ingeralermet.

54. Hliñiartigik Jakobusiblo Johañesiblo tamaña tussaramiko, okarpuk: Nalegak, piomaguvit, okaromavoguk sorlo Eliase, ikkoma killangmit kattekkovlugo, nungukovlugit.

55. Jesusible keviardlugik iñerterpak, okarlune: Añernerub nelliakita kittorngaringmattik kausimangilatik?

56. Iñum Erngninget asserorijartungileit iñuit tarngningit, piulijartorpeille.

57. Iglugasengnut assingiñat aivut. Ingeravlutik, illanget okautiva: Malligomavagit aiviksarnut támainut.

58. Jesusible okautiva: Terriantiset sittekarput, tingmitsello killaub attanetut ublokarivut; Inuble Erngninga naagminerminik iñangaviksakangilarlonët.

59. Assianulle okarpok: Mallinga. Tap-soma kiova: Nalegak, aikärlaulanga atätaga illuverlugo.

60. Jesusible okautiva: Tokkungajut tokkungatittik illuverijartorlittigik; igville Gudib nalegauninganik okariartorit.

61. Assiatank okarivok: Nalegak, malligomavagit; sivorlermik perkoginga, iglo-miukattikka sorërutiksamik okautijartorkovlogit.

62. Jesusible kiova: Aggangminut tigusi-jok señajeksaminik, keviarlunelo, idluangilak Gudib nalegauninganut.

KAPITELEMIK X.

Illīniartingit 70. nik aulartipeit.

Mattoma kingorngane Nalekab illiñiar-tingit assingit 70. nik añeriveit, mar-roterkattardlugit tilliveit, iglugaseksoarnut, nuñenullo nellipsaromajaminut sivorliotipeit;

2. Okautivlugit: Kattersivik angidlaral-løarpok, kattersijulle ikkidlarput; taimak pivlugo kattersiviub naleganganut tuksiaritse, kattersijuksenik tilliklerkovlugo kattersiviganut.

3. Aileritse; ahak, sauketut tillivapse amarkut akkornganut.

4. Pokarase, ikpiarsulijaraselo, ittiggagusijaraselo; iñungniglo sallutitsiniarase inge-ralluse.

5. Iglomut itteraigupse, imak okaritse Iglo una ullapirsautekarle.

6. Tagvane ullapirsautekaromajomik iñu-karpet, okausisse ullapirsautelik taipsomane-

tuaromärpok: imaitokangipelle, ullapirsautipse uttervigiomäriväse.

7. Iglome taipsomanetsainaritse, nerkik-sanginik nerriluselo iimeritse. Señajok ak-killeriakarimet. Nukterniarase igluñut ta-maiñut.

8. Iglugaseksoarnut pigupse, illellior-passe; nerrititse tagvane nerkiksanginik.

9. Tagvanetullo kañimajut iñuliniarsigik, okantigissigiglo: Gudib nalegauninget pal-linvigiväse.

10. Iglugaseksoarnulle itterupse, illelliun-gipasse; iglut akkorngattigut añititse, okar-luselo:

11. Sangit aglæt, pējarpavat illipsingnut, iglugaseksoapsingnit aktoajut uvaptingnut; nellutsengilasele, Gudib nalegauninget palli-uvigimalaukpäse.

12. Okaupapse: Sodomamiut uvlut naga-tiksangane pidlartaunikinersaujomärput ig-lugaseksoarnit makkonanget.

13. Kappianamek, Korazin! Kappiana-mek, Betsaida! Tirusemelo Sidonemelo tai-mak angitigijunik tattañiniarnartitsiguma, sorlo illipsingne; itsak kakkialernermut pök-

satuinarnik añorakañerajalaungitut, arsameniarlutik.

14. Taimak pivlugo erkartuivingme ipkoa Tirusemiut Sidonemiullo pidlartaunikinerjomärput, illipsingnit.

15. Kapernaume, kangattarsimajotit kilak tikkilugo, nettekangitömut kanunga ajektörtaujomärpotit.

16. Illipsingnik tussartub, tussarivänga; illipsingniglo nachojub, nachogivänga; uvamnigle nachojub nachogivatauk tilliklertok uvannik.

17. Ipkoa illiñiartut 70. git kuviaisuklutik tikkinamik, okarput: Nalegak; añernekülluillo aglæt nalekpätigut akkit pivlugo.

18. Okautiveit: Satanase tækkogalloarpara kattektok killangmit, sorlo kaumalak.

19. Ahak, pitsartutilaukpapse, kuglungiaräluit kēsuktut, Scorpionillo tokkonartoggit tullerarkovlusigik, ningarosuktublo pitsartuninganullo tamaiñut nalegautipapse; suniat-sengiläselo.

20. Añernerille idluiluktut nalengmasse. kuviaisutiginasik: Makkoale kuviaisutigi-

nersarissigik attisse aglaksimangmetta kil-langme.

21. Taipsomane Jesuse añernermigut kuviaisukpok, okarlune: Atätak, killaublo nuñablo nalegangæk nakorivagit, tamaña illissimajuñut sillatojuñullo angigutsutigigangne, nuttakkatitun-ituñut nellojungnertijutigigangne; ahamërik, Atätak, taimak sãngne idluarijet.

22. Tamaita Atätama tuñiveit uvamnut. Erngnermik kimik kausimajokangilak, Atätab kissime kausimava, Atätamiglonët kimik kausimajokangilak, Erngnerub kissime, Erngnerublo nellojungnërtitsomajangita nellunginivæt.

23. Illiñiartiñe säbvigællugit okarpok: Pilloridlarput isit, tautuktut tautuktapsingnik.

24. Okautivapse: Nellautajjut uñuktut attanniojullo tautuktapsingnik tækkojomalaurivut, tækkonagolo; tussartapsingnik tussaromalaurivut, tussarnagolo.

25. Ahak, aglangnik illissimajok nikovipok, òktorlugo okarlune: Ajokertuijok, sumik pinniarlunga iñogutemik nungusuitornik kingormgusilunga?

26. Jesusible kiova: Perkojeņe kaņok aglaksimava? kaņorlo attuarpigīt?

27. Kiova okarlune: Gude Naleket nēgligijeksarivet, Omættingnut tamānut, tarngningunullo tamānut, pitsartunernullo tamainut, issumangnullo tamaiņut; iņukattillo iliktut nēgligijeksarivet.

28. Jesusible kiova: Kiolorikpotit; imai-lioritiņojomārpotit.

29. Taimnale idluartorilerame, Jesuse ap-periva: Kina tuglerivigo?

30. Jesusible kiova, okarlune: Iņuk Jerusalemīta taununga Jerichomut attarpok, iņuartut taimna opingarpæt; aņorērdlugo aņaudlarlæello, tokkokaseklugo keņekpæt.

31. Illanget ajokertuijub taununga igera jub, tækkogamiuk kangerpa.

32. Taimaktauk Lēvitib, (ajokertuijut ikkajortingita illanget) tagvunga pijub, tikkinamiuk tækkovlugo, kangeriva.

33. Samariamiuble ingerajub tikkilerpa; tæknogamiuk nāpkoariva,

34. Nellipsarlugo, killingit mangipsertorpeit, napartub orksoanik weinemiglo kuverivlugit killingit; nergsutiblo kāuganut illiy-

F f

lugo, iglomut siñiktarvingmut äpa, tagvane udsertorpa.

35. Kaulermet aularomagame, kënaujæk marruk sakkerpak, tuñivlugiglo siñiktarvium iñuanut, okautivlugo: Udsertoriuk; uñuner-senik illagungne, akkilleromärpagit, ama ut-teruma.

36. Kañok issumavit, pingasut taipkoa illanget kina iñuartut killertigilauktangita iñukattigællugolo tuglerivank?

37. Kiova: Tapsominga näpkigosuktok, Jesusim okautiva: Imailiorijartorit.

38. Tagvanget ingeravlutik, iglugaseng-nut niuerviktalingnut itterpok. Arngnak tagvanetok, Marthamik attelik, tapsoma it-terkova iglominut.

39. Nukkakarivok Mariamik attelingmik; tamna Jesusim ittiggangita sānganut ingi-pok, okälatillugo nalegiarpa.

40. Marthale omaridlalerpok, kivgartoro-mavlugo. Jesuselo tikkipa, okarlune: Na-legak, adsigêktipiuk, nukkama kissima kiv-gartortiṁanga? okautiuk ikkajorlinga.

41. Jesusib kiova, okautivlugo: Martha, Martha, issumadsarikpotit omarikpotit;

42. Attausiojinak pijariakärpok Mariab añerimava ajunginersak, tapsominga aksärtauniatsengilak.

KAPITELEMIK XI.

Kristusib illiniartingit ajokertorpeit tuksiarutinik.

Inime tikkitamine tuksiartok. Sorërmet, illiñiartingita illangeta okautiva: Nalegak: tuksiarutiksamik ajokertortigut sorlo Johañesim illiñiartingit ajokertorpeit.

2. Okautiveit: Tuksiarupse, imak okaritse: Atätavut killangme, akkit nakorijaule; nalegaunit kaijjarle; perkojattit, malliktaulit nuñame, sorlo killangme.

3. Uvloine piksappingnik tuñittigut.

4. Ajornivut issumagijungnërkit; sorlo uvagut uvappingnut ajortot issumagijungnërpavut; òktorlungnartomut pitinata, piulittigulle ajortuñit.

5. Okautiveittauk: Illapse kia, nægling-

Ff 2

niktomik illænarnerijakarune, uñuab kerkane imak okautijartoruniuk: Nægliklara illænarijara, taukteliksarsilaulanga niakojenik pingasunik;

6. Nægliklama illænarijarma tikkiñanga, nerkiksak ajorpara.

7. Illuanetub kamanget imak kioniar-pauk: Siñiktailinanga; ubkuak parngnanërsiinangmet, kittorngakka illagivlugit iñilangavunga; taimak pivlugo makkinermik sappersertorpunga, tuñitsivigivlutit.

8. Okaupapse, makkitsomangikune, tuñitsivigilugo illænarnerigamiuk; tava makkilärpok, iktoritailune tuksiarvigingmago sorrërane, pijomajanganik ajortanganik tuñitsivigilärpa.

9. Okaupapsetank: tuksiaritse, tuñitsiviojomärpose; keñeritse, neñissijomärpose; sopalugitse, ubkuërutsaujomärpose.

10. Keñujok pilärpok, keñajok nachvälärpok; sopaluktorlo, ubkuërutsaulärpok.

11. Kia illapse angune erngninget kakkojamik tuksiarvigikpago, tuñitsiviginiarpauk ujarkamik? Mingeriavinermiglonët tuksiar-

vigikpago, kuglugitsamik tuñitsiviginiarpauk?

12. Mañingmiglonët tuksiarvigikpago, tuñitsiviginiarpauk scorpionemik tokkonartomik?

13. Illipse nauk ajortose kittorngasse tuñergutinik ajungitunik tuñitsivigigapsigik, anginersamik Atätapse killangmetub tufiit-siviginiarpeit Añernermik ajunginermik tuksiartiñe?

14. Satanase okarungnaengitok añitipa. Satanase añingmet, okarungnaengitok okalerpok. Inuille tattaminalerput.

15. Illangille okarput: Sañanasit añitipeit Beelzebub, satanasit attañinget pitsartuninganut.

16. Assingita ðktorpæt, nellunaikutamik killangmit tækkojomavlutik.

17. Erkainingit (Jesusib) kausimagamigit, okautiveit: Attañiovium inungiñe illunatik ingmingnut illagëgungnërtut, nunguniarput, iglablo inungit ingmingnut akkerartortut, songojungnërput.

18. Satanase ingminuñ akkerartorune.

Ff 3

kannok attañioninga-itsomalërka? Okarapse, satanasit añititakka Beelzebunut.

19. Uvangale satanasit añitükupkit Beelzebunut, kimut kittorngapse añitipatigik? Tamaña pivlugo erkartortigijomärpasse.

20. Satanasit Gudim aggangiñut añitükupkit, Gudib naleganninget tikkisimaväse.

21. Sangijorsub sakkugub iglune sapputikpago, perkutingit pijanniatsengilet.

22. Sanginersable tikkikuniuk, sälagiguniuglo, sakkunginik tettigijanginik aksärdlarpa, aksarnigaverngit assingiñut tuñiokarlugit.

23. Uvannik illakaromangitub akkerartorpänga; kattersuerkattigingitaralo siamar-titsivok.

24. Añernekk makkojungnartok iñungmit annijarangame, ingeravok sokkangitokut, merngoërserviksarsiorlune, nachvārnagolo; okarpok tava: Iglumnut añivigilauktamnut utteromavunga.

25. Tikkinamiuk, pējarsimajok sañersimajorlo tikkipa.

26. Tava ailerpok, añernernik assiminik

ingminit ajornerojunik, arvengemit äggartunik illagilerlune: itteramik tagvanetualerput; kingorngagut iñdk taimna ajulualertok, sivorlermit.

27. (Jesuse) taimak okartillugo, arngnak torknlavok iñuit akkorngane, okautivlugo: Pilloridlarpok illingnik singaijok, illingniglo amämaktitsijok.

28. Kiovale: Illa pilloridlarput Gudim okausingnik tussartut torkorlugillo.

29. Iñuille kattilermetta, imak okalerpok: ukkoaräluit uivesartut nellunaikutamik tækkojomavut; assianigle nellunaikutamik tunnitsivioniatsengilet, nellautaijum Jonasib nellunaikutanganik.

30. Sorlo Jonase nellunaikutangame Ninivemiñut, taimak Inum Erngninga itso-marivok kinguvångukattigënut ukkonunga.

31. Erkartuivium (uvluksangane) kinguvångukattigët ukkoa illagilugit Attañiub nullianga anget pijok sakkeromärpok, erkar-torlugit; nuñamit ungasiktometomit pigame, Salomonib sillatusia tussarijartorlugo. Ahak, tamanepok Salomomit angineröjok.

32. Ninivemiut erkartuivium (uvluksang-

ane) kinguvängukattigēt ukkoa illagilngit sakkeromärput, erkartorlūgit, Jonasin ajo-kertormagit assianik issamakaleramik. Ahak, tãmanepok Jonasemit anginerōjok.

33. Neñergoak ikkilugo ijerartnariniængilæt, kattaubab attãnullonēt; neñergoable in-niganut illivæt, ittertañut tækkojankovlugo, neñergoak.

34. Īse timib kaumarninga-ĭpok. Īsit idluarune, timit ĩllunane kaumajomãrpok. Īsit nellangaikune, timit ĩllunane tãromãrpok.

35. Taimaitomik udsertorit, kaumajok il-lungnetok tãrsekoñago.

36. Timit tamãt kaumãrpet, tartomik sũ-migloneēt pinane; tamãt tava kaumadlarpok, sorlo neñergoab kaumarsarniarpãtit.

37. Taimak okartillugo, Farisãerit illang-eta nerrijartorkova ingminut, uvlok ketter-armet. Jesuse itterpok, nerrimãvingmut in-gidlune.

38. Ubvarsimananã nerrijomangmet, Fa-risãerib tæk kogamink, tattãminiarpok idluar-inagolo.

39. Nalekable okãutiva: Illipse Farisãerit

erngusiärsuillo pogutello sillatätigut sujungaitikallopasse, illusele ullipkittarput ajortunik pijomatunermiglo.

40. Sillaitose, sillata sujungaipet, illualo ivsornaitorivissiuk?

41. Abak, perkotipsingnit tuñijiniaritse aglujuñut, illunatik sujungailärput illipsingnut.

42. Kappianamek okorse Farisæerit, Minzelo Rantelo, nuñab perortungit tamaita telimanjoetta aipanga tuñigapsiuk attañiojuñut, idluarnerlo, Gudib næglingningalo señerkopasse. (issumaginagiglo) Tamakkoale piñiarlugit pijeksarivasse, ipkoalo ipperarnagit.

43. Kappianamek okorse Farisæerit, illiñiarvingme ungallijomavluse, iksivautet issungit attoromagapsigik, sallutitajomavluselo iñungnut niuvervingme.

44. Kappianamek okorse aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose, illuvertitut saumajotun-ïnapse iñuit kängittigut pisuktut kausimañagit.

45. Tagva aglangnik illissimajut illangeta

kiova, okautivlugo: Ajokertuijok, tamakonunga okautsinot suadlarpaptiguttank.

46. Kiova: kappianamektank illipse Aglangnik illissimajat; inuit kappiaisnuktinapsigik nangmagekseñut aktornartuñut, illipsele nangminek tamakkoa aktoromangilasse aggangnut attautsemullonët.

47. Kappianamek illipse; nellautaijut illuvilliortasse, angajokapsele sivorlipse tokkotipeit.

48. Makkoninga nellunaijaivose, angajokapse piäfarningit malliklugit pigivose; ipkoa nellautaijut tokkopeit, illipsele illuvilliortasse.

49. Tamaña pivlugo Gudib sillatuninga imak okarpok: Nellautaijut Apostelille tilijomärpaka taipkonunga, taipkoa illangit tokkotsomärpeit illangillo unangmilugit;

50. Nellautaijut ilhanarsoangita aungikio gvängukattigēnut taipkonunga akkiñiar tankovlugit, kovijangit sillarsub kiglinganit,

51. Abelim aunganit aglæt, Zachariasibi

aunga tikkilugo, imna tokkotanget altarið kattimaviublo akkorngangne. Ahamerik, okaupapse: kinguvångukattigēnut ukkonunga akkiñiartaujomärput.

52. Kappianamek okorse Aglanguik illissimajut, illisimanartub pērutānik pekarapse. Illipse ittertuxsaunase, itteromajullo itterkonginapsigik. (Gudib nalegauninganut)

53. Taimagle okautimagit, Aglangnik illissimajut Farisæerillo piñiarpalliadlarpæt, apperkosikseñullo sunatuinarnut okausiksērotsomavlugo;

54. Nautsertorpæt, okausingiñit patsitik-sarsioromavlutik tapsomunga.

KAPITELEMIK XII.

*Illiniartingit mianerikoveit takkormormer-
mik. Okpernerublo kañoëninganik.*

Tagvanetillugo, iñugiartorsnit tikkipæt, tausendekattartut kattimalerput, ingmingnut tullerakattaulutik. Illiniartiñe Je-

usib okauterkärpeit: Farisæerit kakkojangita sērnautiksanginik, tamedsa takkormorninginik, illissimasugitse.

2. Ìjerartortut illunatik sakkijaromärput, angigutsutillo illunatik nellonaromängilet.

3. Tamaña pivlugo tärtome okauserilauktasse, kaumajome tussartaujomärput iglomelo assipsingnut issivsutigilauktasse, okautaujomärput iglut kängine.

4. Okaupapsele nægliktakka: Erksiginiarasigik timinik tokkotsijut, kingorngagut sapperput.

5. Sivöragijeksapsingnigle okautijomavapse: Tamna erksigissiuk, tokkotsigune, pitsartunekarpok änianartovingmut egitsinermik sappingitoktauk. Ahaila, okaupapse, tamna erksigissiuk.

6. Kutsertet tellimet akkekarpangilet kënanjenik marrungnik? Sunaubva taipkoa il-langalonët Gudib puigungila.

7. Nutsessetauk illunatik kittissimagivut niakopsingne. Tamaña pivlugo erksiniaraseg kutsertavaksoarnit ajunginerogapse.

8. Okaupapsele : Uvannik okausilil

iñungnut, taimnatauk Iñub Erngninget okautiginiarpa Gudim Engelingiñut.

9. Iñungnulle missiutilik uvamnik, taimnatauk missiutaujomārpok Gudim Engelingiñut.

10. Okautsemik idluangitomic okautelik Iñum Erngninganik issumakarviojungnēromārpok: Añernermigle ajunginermik okautelulik, issumakarviojungnērniængilak.

11. Illiñiarvingmingnulle, attañersoarnullo attañiojunullo ātikppasse: Sivōraniarase kannoētomik sumiglonēt okausiksakarapse, kigusiksakarapselo.

12. Añernerum ajunginerum ajokertorriarmasse nellunaikutame taipsomane okausiksapsingnik.

13. Iñuit illangeta angutim okautiva: Ajokertuijok, angajuga okautiuk, kingormgujuksavuk avekovlugo uvaguk.

14. Okautivāle: Iñuk kia kiglissiniartuksautipānga illiptingnut, kingormgujuksatik avekovlugit?

15. Okautiveit tava: Agluitsomañermik udsertoritse; perkutivaksuit, iñub iñotigingileit.

G g

16. Adsigēmik mattoninga piveit, okarlune: Angumik agluitokalauktok, tapsoma perorsēvinga perorlorikviovok.

17. Illumigut imak issumalerpok, okarlune: Kañok piñiarlunga? Perorsēakka kattiteksakka iñiksakangimetta.

18. Imak pilaunga okarpok: Keñatullivikka serkomilugit piñiarpakka, angijororiarlugit señajomavakka, perorsēakka tamaita, perkotikkahø kattitsomavakka takkañunga.

19. Tarngnimnullo imak okaromavunga: Nægliktara tarngniga, piksakavaksoadlarpotit okkiut uñuktut; kikkalerit, nerrilutillo iñerlutillo kuviaisugit.

20. Gudible okautiva: Sillaitoäluk, uñuak tamaña tarngningilärpotit; kia piksariniarpagit kattilanktattit?

21. Taimaktauk-ñivut perkotinic kattersijut, agluinatiglo Gudeme.

22. Iliñiartiñe okautiveit: Tamaña pivlugo okaupapse: Iñosisse pivlugo siarklerniarase, nerkiksapsingniglonēt; timipselōnēt añoraksanginik.

23. Iñosek ajunginerovok nerkikseñit; timelo ajunginerovok añoraksenit.

24. Tulluket nautsertorissigik; karngätit-singilet, perorsĕeksenik kattersinatiglo, kemā-tullivikaratiglo illiorkavekangilet; taipkoa Gudib nerritipeit. Tingmitseñit kañok ang-itigijomik ajunginerovise?

25. Kina illasse ingminik uiguksersijung-narka tallitut takkitigijomik attautsetut, nauk siarklerutigigalloarpa?

26. Mingnek ajorupsiuk, sōg assia siarkle-rutigivissiuk?

27. Paunaujartut tækkunärsigik, kañok perortut; señangilet peraingilellonĕt. Okau-papsele, Salomolonĕt piñarnadlartok taipkoa illangatut añorariksimangitok.

28. Iviksuket nuñametut Gudib taimak pinnarnartinamigit, uvlome perortut, kaupello kieksaumut egiteksaungmetta; anginersamik illipse añorartitsomavāse, okpernekitose tag-va?

29. Tamaña pivlugo illipse okarniarase, sumik nerkiksakaromārpose, sumiglonĕt imik-sakaromārpose; siarklerniarase.

30. Makkoa tamaita sillarsub iñungita okpingitut nellojullo piñasuagatuariveit; Atā-

tapse killangmetub kausimavāse, taimaitomik ajorsartose.

31. Gudible nalegauninga piñiarkārsiuk, tamakkoa tamaita pilārpasse.

32. Erksiniarase okorse illagēktuarsuit : Atātapse idluariva, tunitsivigiluse nalegau-nerminik.

33. Perkutisse pissitigissigik, aglujuñut tuñilugit. Pöksiniaritse pitokaungitunik, perkutitoniardluselo killangme asserojuitu-
nik; tigliktit sappertanginik, kaurulillo asse-
rojuēreksanginik.

34. Perkutipse neijugangit, omættipsetauk neijorivæt.

35. Makkitipsigut tapserutsiaritse, neñer-
goaselo ikkingmilit.

36. Iñuit adsigissigik, Nalekamingnik ne-
riuktut, nulliarēlitainartut nerrimārninganit
aggilertomik, tikkipet soppalulerpello, up-
kuērutisārlugo pilārpæt tuavilutik.

37. Kivget imaitut pilloridlarput, Nalekab
tikkipagit pigärtut. Ahañerik okaupapse,
nerrimāvingme iksivakojomārpeit, sailitser-
lune, nangminerlo kivgartoromārpeit.

38. Pigārviub aipangane, pigārviublonēt pingajuane tikkipagit, imailiortut; kivget tapkoa pillorikput.

39. Tamañale kausilertssiuk, tigликтub tigligijartorvinga, iglum iñuet kausimaguniuk; pigāromavok, iglominut itterkoñago.

40. Tamaña pivlugo illipsetauk oppalung-ērsimatitse; Iñum Erngninga tikkitšomārmet uvlub nellunaikutangane, neriuvigingitap-singne.

41. Petrusim okautiva: Nalegak, adsigēk-tomik mattominga kissipta pivittigut, mak-koalonēt tamaita pivigit?

42. Nalekab kiova: pijariakarpok nertor-partomik sillatojomiglo pairsijomik, taimna kivgaminut Nalekab pairsisungotimago, pik-sanginik tuñitsiviokovlugit nelluutilerang-et?

43. Kivgak taimna pillorikpok, imailiortok, Nalekame tikkipago.

44. Ahañerik, okautivapse, perkutiminut tamainut pititsomārpa:

45. Kivgarle taimna omamigut imak issu-malerune: Nalegara killamik tikkiniængilak;

G g 3

kivgello angutit arngnello añaudlarlugit, nangminerlo nerrilune iimilarmelo tallardlune:

46. Kivgab tapsoma naleganga tikkitso-märpok uvlome, ipsoma neriuvigingitangane, uvlublo nellunaikutangane kausimangitangane; asserorlugo piñiarpa naleganget, sokosingitut okpingitut illagillugit akkivigijomärpa.

47. Kivgarle Nalekame perkojanganik kausimajok, piñialaurane, perkojangalo malingnago, uñuktunik añaujaujomärpok.

48. Perkojanganiglo kausimangitok, añaujariakartomik piñiarame, ikkitunik añaujaujomärpok. Uñuktunik tuñitsiviojok, tapsomanget uñutunik keñerviojomärpok; uñuktuniglo perkojaujok, tapsomanget uñuktunik uttakkiviojomärpok.

49. Ikkomamik ikkitsijartorpunga nuñamut: kañöktök mañakut ikkoalajarärpet?

50. Babtijomulle Babtiaujariakarpunga; (angijomik) sivöravunga namaksekärtinago?

51. Nuñamut tikkinasugivissinga, iñuit illagëktiniarlugit? Okaupapse: Ankak, ingminguat akkerartutijomärput.

52. Mattoma kingorngane tellimet iglome attautseme ingmingnut akkerartutijomärput; pingasut marrungnut, marruglo pingasuñut.

53. Angutä akkerartoromärpok erngnerminut, erngnerlo anguminut; arngnä paningminut, pañik arngnaminut; sakke ukkoaminut, ukkoarlo sakkiminut.

54. Ama iñungnut okarpok: Nuvujamik tækkojarangapse unanget nikovitomik; tuaviluse okarpose: Sillarnerludlarniarpok; taimailerpok.

55. Uarngneluaranget okarpose: Kissidlarniarpok; taimailerporlo.

56. Takkormortose, nuñalo killaglo kañoñniarmanganik illissimavasse: Sõgle tamaña nelliutok illissimangipissiuk?

57. Illupsingnelonët sõg idluartok issumagingipissiuk?

58. Illingnut akkerartortok aiparungne erkartuijomut; ingeralutik saimarsarniaruk, kiglissiniartomut pititaukonæk, kiglissiniartublo parngnanërsimavium ndsertortingaunt unnertotaukonæk, tapsomalo ndsertortub parngnanërsimavingmut egippattit.

59. Okaupagit, tainganget aņititaunięngilatit akkillerkartiņagit kenanjēt naggatiksanget.

KAPITELEMIK XIII.

*Kristusib inuit ajokertorpeit kakkialerner-
mik issumatarnermiglonēt.*

Taipsomane neijutut illangita okautivæt Galilæamiunik, taipkoa aungit Pilatusim akkupeit tuņergutingiņut.

2. Jesusib kioweit, okantivlugit: Galilæamiut ipkoa ajortulliarnērōnasugivissigik Galilæamiuņit assingiņit tamaiņit, taimak pidlar-taungmetta?

3. Aukārpunga; okaupapsele: Sāgiarni-ęngikypse, tamapsetauk taimak asseroromā-rivose.

4. Arverterngemit pingajortut ipkoa nuvoguseksub Silloametnb orrovigijangit tokkodlugit, ajornerōnasugivissigik iņungnit assingiņit tamaiņit, Jernsalemetuņit?

5. Aukārpunga; okaupapsele: Sāgiarni-
ængikupse, tamapsetank taimak asseroroma-
rivose.

6. Mattomingale adsigēktomik okautiveit:
Napartok Feigeliksak iñub perortipa, Wei-
nekarviksamut kakkaminut; paungarsioria-
ramiuk nachvāngilarle.

7. Weineliksamik perorsēviksiortomut o-
karpok: Ahak, aujet pingasut napartok tam-
na nellipsakattardlugo paungarsiorialauktara,
nachvāranga; kippiuk; sōg iñekarpa sulli-
nane tamane?

8. Taipsoma kiova, okautivlugo: Nalegak,
taimailingalaule aujak tamaña, avata poagi-
jarlugo, ivsunga ivsoromavara,

9. Kingorngagut paungakarniarmanget;
pekkangipelle, tava kippiuk.

10. Ajokertuiniarpok illiñiarvit illangane,
sabbateōngmet.

11. Ahak, arngnak tagvanetok añernelik
kannimanartomik okkiut arverterngemit
pingajoartut, okkungainarlune issivinermik
sappertok.

12. Jesusible tækkogamiuk kaikova, okau-

tivlago: Arngnak, kañimanernit piungnerit.

13. Aggangminullo pattikpa; tagvainak issivilerpok tava, Gude nakoridlarpa.

14. Illiñiarvium angajokanga ningalerpok, Jesuse iñuliklermet sabbateme, iñuillo okautiveit: Uvlut arviniovut, señajariaggit; uv-lune taipkonane iñulijaunialeritse, sabbateopelle piñase.

15. Nalekab kiova, okarlune: Takkormortok una, illipse tamapse nergsutisse tuktuva-kotisselo siutekoktojuillo pittüdsarpangilase nerchevinginit, alluktitsartorlugillo sabbateme?

16. Abrahamib pañia una, pittuksimajok satanasemut okkiut arverterngemit pingajo-artut, pittuksimajungnëriakangilak sabbateme?

17. Taimak okautingmagit, akkerartortingita illunatik kangugivæt; iñuit illunatik tattañiniarnartitangit tamaita, kuviaisutigiveit.

18. Jesusele okarpok: Suna Gudib nalegauninget adsigivauk, sunullonët adsigëktit-somavigo?

19. Senfkornetun-ïpok, tamna iñub piva, perorsëvingminut egipa. Perolertok aglivlune napartulerpok angijok, tingmitselo killaub attänetut iñekalerput akkerungetta at-täne:

20. Ama okarivok: Sumut Gudib nalegauninga adsigëktitsomavigo?

21. Kakkojekset sërnauliksetun-ïpok, arngnab tamna piva, akkulugo öktutiñut pingasuñut kakkojeksenik pittalingnut, kakkojekset tamaita sërartilugit.

22. Mattoma kingorngane iglugaseksoatigut niuerviktigullo ingeravok, ajökertuiniarlunelo ingeralarmelo Jerusalem.

23. Iñuit illangeta okautiva: Nalegak, ikkitut iñuit piulijauniarasugivigit? Okautiveille:

24. Illungertoritse, ittervikitokut itterniaritse; okaupapse, uñuktut piñasuarniarput itteromavlutik, itternernik ajorsaromärput.

25. Iglum iñua nikkovilune itterviub ubkuanga parngnanërppago, kingorngane illipsetauk sillatänit ubkuak avilortarijartoromä-

rivasse, okarluse: Nalegak, Nalegak, ubkučrutittigit. Kiojomärpāse, okautivluse: Nakit pingmangapse, illitaringilapse.

26. Okaromārpose imak: Nerrekattigivlutillo iṁerkattigivaptigit, iglut akkorngane ajokertulaukpaptigit.

27. Kiojomārpok: okaupapse, illitaringilapse nakit pingmangapse, tamapse keṁeksinga, ajortulliantose.

28. Tagvale kealuselo aglerulāromārpose: Abrahalo, Isaaklo, Jakolo, nellautajullo tamaita, Gudib nalegauningane tækkojomārapsigik, illipsele sillatānut pingujartaumajose.

29. Iṁuittauk unanget, pāngello, āngello, avangelo tikkitsomārput, Gudib nalegauningane nerrimāvingmut ingitsomārput.

30. Ahak, kingorliojokarpok sivorliojomārtunik; sivorliojokarlarmelo kingorliojomārtunik.

31. Uvlok taimna Farisæerit illangita imak okautijartorpæt: Aularit, tamaña keṁeguk; Herodesib tokkotsomangmattit.

32. Okautiveit: Terrianiak taimna imak

okantijartorsink: Ahak, satanasit ańitipakka, ińuliklerijartorlarmalo uvlome kaukpello, uvlut pingajuane piarēlārpunga.

33. Uvlomele kaukpello, ungaliagolo arvertariakarpunga; nellantajok Jerusalemib assiane tokkotauvangilak.

34. Jerusalem, Jérusalem, (ińuit piveit) nellantajunik tokkotsijok, illingnullo tillijet ujarkeńut millorangne, kapsersoarnik, kit-torngatit kattitsomāaurivakka, sorlo arng-naungub kattipeit ivaveit piarkeńe issarkominut; pijomalaungitosele?

35. Ahak, igluse (kattimaviķsasse) ińuē-rutsaujomārpok. Okaupapse: Ama tækku-niēngilapsinga, nelliutitińago okakārase: Nakoridlartaule, Nalekab attingane tikkitok!

KAPITELEMIK XIV.

*Iṁermik puvitok ajorungnērtipa Kristusib,
ajokertorlanelo.*

Mattoma kingorngane Farisæerit anga-
jokangita illangeta iglunganut nerri-
jartortok, sabbateme; taipkoalo udsertor-
pæt.

2. Ahak, angut tagvanetok, iṁermut pu-
vitok.

3. Aglangnik illissimajut Farisæerillo Je-
susib sāngaveit, appersorlugit: Sabbateōng-
met iñuliklernæk idluarka?

4. Tapkoale niplingilet. Tava tiguva,
iñulilālo, aularkova.

5. Sāngaveit okautivlugit: Illapse nergsut
siutekoktujok tuktuvaklonēt iṁertarvingmut
nakkarpet, kia sabbateme kakkinaṣuarniæng-
ipauk?

6. Aama kionermik sapperivut.

7. Adsigēktomik nerrimärtut okautiveit;

issuklernik iksivautakaromajut nerrimãvingme tækkogamigit, okautivlugit:

8. Nulliarêlitainartuk nerrimãrvinganut nerrijartorkojuvit, ungarlermut ingitsartorlångilatit, illingnit attañionersamik nerrijartorkojimajokarasugellugò;

9. Tapsomingalo illingniglo nerrimãrtit-sijuksab tikkipattit, okautikpattillo; tamna agvaëruk; kangusulerlutit ingitsartoromãrpotit tuñulermut.

10. Nerrijartorkojauguville, tuñulermut ingitsartorina, illingnik nerrijartorkojijok tikkipet, okautikpattillo: Nægliklara, ungarlermut ingitsartungãrit. Nerrekattivit illunatik tava nakorijomãrpãtit.

11. Ingminik attañiotitok, miklibertitaujomãrpok; ingminigle miklilertok, tamna attañiotitauniarpok.

12. Nerrijartorkojiminulle okarpok: Uv-lub kerkane uñungmellonët nerkiksamik äkiksoiguvit, illæñarijattit, kattangutittillonët, illatillonët, sillellitillonët, nuñakattitillonët agluitut nerrijartorkonersarineijengilattit; taipkonunga ama akkiniarlutit nerrijartorkojaunajarasugellutit.

H h 2

13. Nerkiksamigle äkiksoigavit; aglojut, tussiatullo, illakongörtullo, tautungitullo nerrijartorkolaukit:

14. Pilloridlaromärpotit tagva; illingnut akkiksakangimetta, akkillertaujomärpotille idluartut makkiviane.

15. Nerrinärtut illangeta tamaña tussaramiuk, okautiva: Pilloridlarpok kakkojartortok Gudib naleganningane.

16. Okautiva: Angut nerkiksarsoarmik äkiksoijok uñungme, uñuktullo nerrijartorkoveit. Nerriviet nelliutingmet,

17. Kivgane imak okarijartorkova nerrijartortukseñut: Kaititse, illunatik piarëput.

18. Illunatik kingorlerëklutik asserkotsiomalerlutik okarput. Sivorlium okautiva: Perorsëviksilaurama, tækkojartoromagapko pijariakarmet; tuksiarpagit, passiniarnanga.

19. Aipanget imak okautiva: Tuktuvait tellimet kemuktukset pissiarigapkit, mañalo tækkojartorpakka; tuksiarpagit, passiniarnanga.

20. Pingajoet imak okautiva: Nullianik-kama, tamaña pivlugo tikkiniængilanga.

21. Kivgab tapsoma angajokane okautijartorpa taipkoninga. Angajokak ningarpok tagva, kivgane okautiva: Katsungailutit ailerit iglugaseksuit akkorngēnut apkosinernullo, aglnjut, tussiaetullo, illakongōrtullo, tautungitullo tagvunga ittertikigit.

22. Kivgarle okarpok: Angajokak, okaravit taimaipok; sulle nimniungilet.

23. Angajokab kivgane okautiva: Nuñam apkosiningiñut, avaluñullo ailerit, itterkolagit, igluga tættækovlugo.

24. Okaupapsele, angutit nerrijartorkojaugalloet, nerkiksakka õngniængileillonēt.

25. Iñugiar torsuit illagijañe, keviarpeit okautivlugit:

26. Uvamnut pijok, angune, arngnelo, nullelo, kittorngañelo, kattangutiñelo, nangminerlo iñosine omigingipagit; illiñiartiginiængilara.

27. Señingajuksaminik (kappiaisuviksaminiglonēt) nangmangitok, mallinguangalo; illiniartiginiængilara.

28. Kina illasse nuvoguseksoarlijomagune, sivorngagut erkaumaniatsengileit pikseñe, ajorniarmangago iñerianga?

H h 3

29. Tunganiksanganik seņagune, kallik-sanginik ajoromanane, illunatik tamattominga tautuktut mittautiksakoņagit,

30. Okarlutik: Iņuk tamna seņalauralloarpok iņerlugo ajorpa.

31. Attaņerlonēt kia sorsugijartoromaņerpa attañermut assiminut, sivorngagut erkaumaniatsengileit, uņurningit sorsuktukset 10,000 dit sivōraginiarmangagit sorsuktukset nelipsarekset 20,000 dit?

32. Sivōragigunigille, imna sulle ungasik-tometillugo, okautsaujertorkova kivgaminut, sorsugungnērkovlugit.

33. Taimaktauk illasse, perkutiminik taimainik issumajungnēromangitok, illiņiartiginiengilara.

34. Tarriok ajungikalloorpok; pitsartjungnērpelle tarriok, sumut ama pitsartuti-tauneijarpa?

35. Nuņamullonēt perorsaijomullonēt saksaujungnērpok; egiteksatuinauvorle. Tus-sājungnik siutelik tussarle.

KAPITELEMIK XV.

*Adsigēktunik, saukamik tamarsimajomik,
kēnaujamiglo tamaijaumajomik.*

Taipsomane Zoelnerillo ajortulliartullo tikkipæt, tussaromavlugo.

2. Farisæerille Aglangniglo illissimajut avamudlarput, imak okarlutik: Ajortuggit oma illasearivlugit, nerrekattigiveit.

3. Adsigēktomik mattominga okautiveit:

4. Kia illapse saukeni pigub 100 dinik, taipkoalo illanget tamaiguniuk, 99 nigle kemmengniængileit iñukangitomut, tamar-torlo keñeriarkaugilak, neñerkärnago?

5. Neñiguniuk, kakkakpa kuviaisuklune.

6. Tikkilerame, illañelo nuñakattiñelo kaikoveit, okautivlugit: Kuviaisukattigis-singa, saugara tamalauktok, neñigapko.

7. Okaupapse: Taimaktauk kuviaisugo-märput killangmiut, ajortulliartok kakkialer-

pet, 99 nit idluartuñit kakkialeriakangitun-
nit.

8. Arngnablonēt kia tellimaujortunik kē-
naujagub, tapkoa illanget tamaiguniuk,
neñergomik ikkitsiniængilak, iglo sañerlugo,
keñerajængilak, neñerkärnago?

9. Neñiguniuk, illañelo nuñakattinelo
arngnet kaikoveit, okautivlugit: Kuviaisu-
kattigissinga, kēnaujara assiujilauktara neñi-
gapko.

10. Okaupapse: Taimaktauk ajortulliar-
tok kakkialeranget, Gudim Engelingita ku-
viaisutigivæt.

11. Ama okarpok: Angutekarpok mar-
rungnik erngnelingmik;

12. Nukkardlium angune okautiva: Atä-
tak, perkutingnit pijeksakka pilakka. Per-
kutiñe tava avikpeit, nukkarëngnut tapkung-
nunga.

13. Uvlot ikkitut nängmetta, nukkardliub
perkutiñe tamaita kattilerpeit, nuñamullo
ungasiktometomut aularpok; tagvanelo per-
kutiñe nungupeit ajortulliarnermut.

14. Perkutiñe tamaita nunguñagit, kāk-

soak pidlalermet nuñame tamane, tamnatauk ajorsalerpok;

15. Tamattoma nuñam iñungita illanget tikkipa, iñub tapsoma kivgarilerlugo aular-tipa nuñaminut, kuingēngit pairekovlugit.

16. Esijomalauralloarpok Bialiorniluk-kungnik, kuingēngit nerkiksangita illanginik; tuñitsivionanelo tapkonanget.

17. Issumamigut imak erkailerpok, okarlune: Uvlut tamaita unuktunik kivgakarpok atātaga, kakkojamik ajorsangitunik, uvangale tamāne perlilerpunga.

18. Atātamnut angeraromavunga, imaglo okautijomavara: Atātak, ajortullialaupunga Gudemut killangmetomut, illingnullo;

19. Kingorngagut erngnermik taijaunek nellopkotivunga; kivgaulanga kivgettit illagilugit.

20. Tamaña tava keñekpa, atātaminullo angeralerpok. Sulle 'kañingitometillugo, angutæt tækkova, nāpkoarivlugo, akpangerlune kongēsingagut erkipa kuñiklälo.

21. Erngninget okautiva: Atätak, ajortullialauktunga Gudemet killangmetomut illingnullo; mattoma kingorngagut, erngnermik taijaunek nellopkotivunga.

22. Angutäle kivgaminut okarpok: Añorak piñarnarnersak kaitsiuk, attitisiuk, aggangillo ketterdlermingnik pitartsersigik, ittiggaluarsungniglo attitilngo;

23. Nocharlo koinijok kaitsiuk, tokkodlugo, nerriluta kuviaisuktalo:

24. Erngnera tamna tokkolauralloarame, ama omarivok; tamalauralloarame nachvarmingmet. Kuviaisulerput tava.

25. Erngningale angajuklek perorsëvingme assinetok, angerarame iglo kaglieramiuk, imngertullo kachortullo tussarpeit;

26. Kivget illanget kaikova, appertsorlugolo tamattominga tussartaminik?

27. Tapsoma kiova: Nukket tikkipok, nocharlo koinijok anguvit tokkokova, erngnine kañoëngitok ama pigamiuk. Angajoa añulerpok; itteromangimet angutã añivok itterkoniardlugo.

29. Angunele kiova, okautivlugo: Ahak, okkiut uñuktut kivgartulaukpagit, perkojetit illunaita nalelaukpakka; saukamiglonēt angutsoarmik tuñitsivigingitsainarparma, kuviaisukovlunga illæñarijakka illagilugit.

30. Erngnerille tamna tikkimet, perkutiminik nungutsijok arngnarniarnermut, nochak koinijok tokkokovet tamna pivlugo.

31. Angutæt okautiva: Erngnera, neijut-sainarparma, perkutikkalo tamaita pigivatit.

32. Serrilutillo kuviaisuktuksaugalloarpo-
tit; nukket una tokkungalaangmet, ama
omarmingmet; tamalaungmello neūijau-
mingmet.

KAPITELEMIK XVI.

*Adsigēktomik, pimaklertomik idluangitomik,
agluitorsoarmiglo.*

Illiñiartiñe okautiveit: Angut agluitok, pimajikartok perkutiminik; tamna unnert-sionerlütigivæt, angajokame perkutinginik nungutsijok.

2. Angajokanget kaikova, okautivlugo: Kañoëtomik tussarpunga illiornernik? Pimajattit kittiniakit nellonaililugillo; mattoma kingorngane pimaklertuksaujungnërpotit perkotimnik.

3. Pimaklertok illumigut imak okalerpok: Kañok piñiarpik? Angajokama pimaklerkojungnërmanga; poagejarnermik ajorpunga, keñunermiglo kangusukpunga.

4. Sulliamnik nellungikalloorpunga, illeliortankovlunga iglungiñut, pimaklerungnëruma.

5. Angajokaminut tamakissimajijut tamaita kingorlerëktillugit kaikoveit, sivorlek imak apperiva: Kapsinik akkiliksakarkit angajokamnut?

6. Kiova: Kattaujenik 100 nik orksunik ingnerotunik. Okautiva: Akkiliksavit aglangit pikit, ingilutit aglaksarit 50 nik.

7. Ama aipanganut okarpok: Igville, kapsinik akkiliksakarkit? Kiova: 100 nik okutinik kakkojeksenik pittalingnik. Okautigiva: Akkiliksavit aglangit pikit, aglaklutit 80 nik.

8. Pimaklertok tamna idluitok angajokab nakoriva, sillatojutut piñiarmet. Mattoma sillarsub kittorngangit illutsimingnik sillatunersaungmetta, kaumajub kittorngangiñit.

9. Maña okaupapse: Illæñarsarsiniaritse nuñab pingiñut idluangituñut, ajulerupse, illelliortaukovluse inimingnut nãksaungituñut.

10. Mikkijomik pitsiartok, angijomiglo pitsiarivok; mikkijomigle piñiarnerluktok, angijomiktauk piñiarnerlukivok.

11. Nuñab pingit idluangitut pairitsiængi-

kupsigik, kia pimaklerkojomavāse pijarialingmik?

12. Attartonerlukupse, kia tuñitsivigijomavāse nangminiksapsingnik?

13. Angajokæk marruk kivgab kivgartorungnængilak: Aipanga omigilerpālonēt, aipa nægliligilugo; ubalo aipanga ungagilārpa, aipale nachogilugo. Gudelo nuñab pingillo attautsekut kivgartorvigijungnengilasse.

14. Tamaita makkoa Farisæerit agluitso:majut tussaramikit, mittautigivæt.

15. Okautiveit imak: Ajungitsomatōgalloarpose iñungnut, Gudible omættisse nellungileit; iñuit ajungitsuginingit, Gudib makkojugiveit.

16. Perkojello nellautaijullo nellautsitiksanik okarput Johañese tikkekārtiñago; mattomale kingorngane Gudib nalegauninga okautaulerpok okautsiñut tusarnertunnut, illunatiglo kerlākaratik itterniarput.

17. Killaklo nuñalo nungunersauniarpuk, titaub attausib perkojeñetub pērninganit.

18. Nulliaminik avitsijub, assianiglo nullianiklune, nulliarēngnek asserorpa; avtamiglo nulliektub, nulliarēngnek asseroriva.

19. Angumik agluitoersoakalauktok, aupalutsiariktunik sätuniglo pivianartovaksoarnik añoralik, uvlut tamaita iinunatsoridlarlune kuviaisuktok.

20. Anguttauk aglujok tagvanenivok Lazarusemik attelik, tamna ittervinget kiglingane nellajok, illunane kalladlartok,

21. Tuksiartok karngänekuvininginik, agluitub nerrimävianit kattektunik. Kingmille allüktorijartorpeit kallangit.

22. Aglujorle tokkungmet, Engelit ätipæt Abraham sānganut. Agluitoersoaktauk tokkogivok, illuvertauvorlo.

23. Äniartorsoarme kappianartorsoarmedlune uitalerame, Abraha tækkova kañingitometok, Lazaruselo sānganetok,

24. Kaigarsulerpok okarlune: Atätak Abraha, näpkiginga, Lazaruse tilliuk, tikkime mvua imermut missukkärlugo, okkara nigliterliuk; mattomunga ikkomaksoarmut äniadlarama.

25. Abrahable kiova: Erngnek, erkarniaruk, inotillutit ajungitunik pigilaurangne Lazarusele kappiaktoadlalaauktok; mañale mannigortitauvok, igville äniatitauvotit.

26. Tamañalo tappilugo akkonaptingne uñungarsoarmik ittersarsoakarpok, tamānet illipsingnut ikkãromajut ajorpæt, taimaktauk uvaptingnut ikkãromajut illipsingnit sapperivut.

27. Okarpok: Tamaña pivlugo tuksiarvigivagit, Atatak, tillekovlugo Lazaruse atātama iglunganut;

28. Sulle kattangutekarama tellimanik, okautsertorkovlugit, ãnianartovingmut tamattomunga pikoñagit.

29. Abraham kiova, okautivlugo: Mosesiblo nellantajullo aglanginik pekaramik; ipkoa nalekkiligit.

30. Kiova: Aukak, atatak Abraha: tokkungajulle illangeta tikkipagit, sägiaromalerput.

31. Ama kiova Abraham: Moseselo nellautajullo nalengikunikit, okperiniænginivættau, tokkungajut illanget omardlune tikkikalloorpättigik.

KAPITELEMIK XVII.

Jesuse ajokertorpok, inūlivlunelo kallaktunik tellimaujortunik. Gudib nalegauninganik tikkiniartomik okalāvok.

Illiñiartiñele okautiveit: Asserornekauginek ajornarpok; kappianamegle taimna asserorterijok.

2. Tapsomunga idluarnersauvok, asserorterijum ujaraktanganik kongësingagut ni-vingaiviögune, imārbingmullo egilugo, ukkoarārsuit illangeta asserortauninganit.

3. Tamaña pivlugo udsertoritse. Kattanguvit idluivigilukpattit, teñersaruk; ajorungnērpet, idluiningit issumagijungnērkit.

4. Uvlorme attautseme arvengemillonēt aggartunik idluilugvigigunitit, uvloēnarlo arvengemit aggartunik tikkikunitit, kakkialerpungārpet; issumagijungnērkit tava tamaringit.

5. Apostelit Nalekamut okarput: Okpernivut nekkorsititsuk.

6. Nalekable okautiveit: Senfkornetun okpernekarupse; mattomunga napartomut imak okarupse: Tagvanget përit, imāringmullo pīt; tava nalegomārpāse.

7. Kia illapse kivgagub, perorsēvingmik senajomik, nergsutiniglonēt mianersijomik, perorsēvingmit tikkileranget, imak okautiniarpauk: Tuavilutit nerrimāvingmut ingitsaritorit?

8. Imak okautiniængila: Uñungme nekiksalliniaringa, sailitserlutillo kivgartoringa, nerritillunga imertillungalo; kingunipkut nerrilutit imerniarivotit?

9. Kivgak tamna kujaginiarpauk nalengmago? Taimak issumangilanga.

10. Taimaktauk illipse, malligeksasse tamaita namaksigupsigik, okaritse: Kivgakullovogut; piñiareksavut kisseta pigaptigik.

11. Jerusalemut ingeravlune, Samarialo Gallilæalo apkotigivak.

12. Iglugasengnut pingmet, angutit telli-

manjortut kallaktut pärpæet, tapkoa kañitome nangertut,

13. Nippekortövlutik okarput : Jesuse nægliktok ajokertuijok, nâpkigittigut.

14. Tækkogamigit, okautiveit: Ajokertuijūnut tækkotitsartoritse. Taingunga aivlutik kallakarungnërput.

15. Tapkoale illanget, kallagungnërnermik kausilerame; utterivok, Gudelo nakoridlarpa nippekortomut,

16. Ittigangita kiglingane pãmaangavlune kujagiva. Tamnale Samariamiut illanget,

17. Jesusib kiova, okarlune: Kallakarungnërkattitit tellimaujungilet? Nauk taipkoa tellimello sittamello?

18. Assingnik uttertakangilak, Gude nakorilugo, takkorngartak una kissime utterka?

19. Okautiva: Makkilutillo aularit, okpernivit piulivãtit.

20. Farisæerille apperingmatsuk: Kakkugo Gudib nalegauninga piomärpa? Kioveit, okarlune: Gudib nalegauninga tækkuksaulune piniængilak.

21. Imaglonēt okatsengilet: Ahak, manepok, ikkanelonēt. Ahak, Gudib naleganinga illupsingnut pimavok.

22. Illiñiartiminat okarpok: Uvlut nel-liutsomärput, Iñum Erngninget uvlungita illanget tækkojomadlarpasse; tækkonagolo.

23. Imak okantijomärpäse: Ahak, tamänepok, ikkanelonēt. Taikunga ainiarase.

24. Sorlo kaumalaub killaub igloanit kaumaridlartok, killaub igloanut; taimaktauk Iñum Erngninga itsomärivok uvluk-samine.

25. Tamañale nelliutitiñago, äniadlartitaujomärpok, iñuit makkoa kisserngortariomärpæt.

26. Sorlo Noah iñotillugo-ïlauktok, taimaktauk Iñum Erngninget uvluksangane-ïtsomäriyok.

27. Ipkoa nerrivut, imiñarmiglo, nullianikput uiniglarmiglo, uvlök taimna tikkilugo. Noam ittervia umiaksoarmut, ullitornivaksutava tikkipeit nungulúgit tamaita.

28. Sorlo Lothe iñotillugo. Nerrivlutiglo

immerput, pissiniarlutiglo, niuvelarmiglo, perorsēvilliorput, iglulliorlarmiglo;

29. Uvlok taimna, Lothe aāningmet Sodomamit, sillalulerpok killangmit ikkoāmamik orkseromiglo, tamaita nungupeit.

30. Taimaktauk-itsomārivok Iñum Erngninget uvluksangane, sakkerviksangane.

31. Uvlok taimna, iglub kānganetub pijartorniarnagit piñe iglometut. Taimaktauk perorsēvingmetub assine, utterviginiarnagit keñektañe.

32. Lothib nullia erkarissiuk.

33. Iñoserminik ivlertsinasuartok, assiuji-jomārpok; inoserminigle ivlertsingitok iñoniaromārpok

34. Okaupapse: Uñuak taimna angutik marruk siñigvingme attautseme iñangakattigēgomārpok; aipanga illelliortaujomarpok, aipale keñektaujomārpok.

35. Arngnæk marruk kaivititsikattigēgonārpok; aipanga illelliortaujomārpok, aipale keñektaujomārpok.

36. Angutik marruk perorsēvingmetsonārpok; aipanga illelliortaujomārpok, aipale keñektaujomārpok.

37. Apperivæt, okautivlugo: Nalegak, nanëtaimait somârpa? Kioveit: Killoktalingmut, nektorägit kattivakput.

KAPITELEMIK XVIII.

Adsigëktomik okarpök erkartuijomik idtuangitomik, Farisæermiglo Zoelnermiglo.

A dsigëktomik okautiveit, soraijunata tuksiatsainarkovluta;

2. Okarlune: Erkartuijok iglugaseksoar-netok, Gude tapsoma erksigingila, iktoriakaranelo inungmik.

3. Tagvanetauk iglugaseksoarne uigarnek-inivok, tapsoma imak okautijartorpa: Piu-linga akkerartortimnit.

4. Akkunekäle tussäjomangila. King-ornganele illumigut imak issumalerpok: Nauk Gude erksigingilara, inuillo iktoringilakka.

5. Uigarneruble tapsoma pachvisalermanga, piulijomavara, tussarnēsugomangiinama kēta.

6. Nalegak okarpok: Ahak, idluangitub erkartuijum okausinga tussarsiuk.

7. Gudible aņerijaņe piuliniængileit, uvullo uņuello nāvlugit nipliavigingmatsuk; unēt akkunēralloarune?

8. Okaupapse: Piulisarōmārpeit. Iņum Ernngninga tikkitsomārpet, nuņame okpernermik nachvāromārasugiviuk?

9. Illangille ajungitsugijut, assimingniglo nachojut, mattominga adsigēktomik okautiveit:

10. Angutik marruk takpaunga kattimavingmut tuksiarijartortuk; aipa Farisæeriojok, aipangale Zoelneriojok.

11. Farisæere ingmigut nængertok, illumigullo imak tuksiarame: Gude kujagivagit, assiπτut iņuktun-īnginama, tigliguktitut, idluitulliantotullo, arngnarniartotullo, Zoelnerullonēt otunak;

12. Uvlungnik marrungnik nerringitunga abbatik akkorngangne, perkotimalo illuna-

tik tellimajoetta aipanga tuñivara attannio-
juñut.

13. Zoelnere kañinane nængertok, killang-
mudlonēt ārloromangitok; sakvingminut pat-
tiksimajok okarlune: Gude saimartilaunga!
ajortorsojunga.

14. Okaupapse: Tamna aiparminit ajor-
nerminit issumagijaujungnērnertsauvlune
taunanga angerarpok iglominut. Ingmi-
nik attañiotitok, miklilertitaujomārpok,
ingminigle miklilertok, attañiotitaujomār-
pok.

15. Nutakketauk ätipeit tapsomunga,
aggangiñut pattiktaukovlugit. Ätsijut il-
liñiartingita tækkogamikit suadlalerpeit.

16. Jesusible kaikoveit, okautivlugit: Nu-
takket uvamnut pilit, iñerterasigiglo; tap-
koa Gudib nalegauninga piksaringmatsuk.

17. Ahañerik, okaupapse: Nutakkatut
Gudib nalegauninganik pingitok itterniæng-
ilak.

18. Angajokaijet illanget apperiva: Ajung-
itotit ajokertuijok, kañočtomik piñiartuk-
sauvik, pijomavlugo iñogutemik nungūsuito-
mik?

19. Jesusible kiova: Sög ajunginerarpinga; Assianik ajungitokangilak, Gude attausetojok, kissime.

20. Perkojet kausimagalloarpattit: Arngnarniarnæk, iñuarniarnæk, tiglingniarnæk; kigkiluktomik okautiginiarnago (aipait), atãtello anãnello nalekik.

21. Tamnãle okarpok: Tamaita makkoa mallilaukpakka sorrusionimnit.

22. Jesusib tamaña tussaramiuk, okautiva: Attausek sulle pingilet. Perkutitit tamaita niorvgotiginiarkeit, aglujunnullo pilliutigilugit, killangme perkutitsiariksiniarpotit tagva; mallingniarlungalo.

23. Tamaña tussaramiuk, kiksalerpok; agluiname.

24. Kiksalertok Jesusib tækkogamiuk, okarpok: Agluitut killaub nalegauninganut pilutik sappernekasekpok.

25. Ajornænginerovok, (nergsutsoak) kamele, merkutim ïsingagut pivlune, agluitomit Gudib nalegauninganut itterniartomit.

26. Tamattomingale tussartut, okarput: Kiname pilloridlarniarpa?

Kk

27. Kioveille: Iñungnut ajornartok, Gudemut ajornængilak.

28. Petrusim okautiva: Ahak, tamaita keṁelaukpavut, mallilarpillo.

29. Tapsomale kioyait: Ahaṁerik okaupapse: Iñum iglune keṁekuniuk, anguneloneṁt, arngneloneṁt, kattangutineloneṁt, nulleloneṁt, kittornganeloneṁt, Gudib nalegauninga pivlugo.

30. Tamna mattomanelune uñuktunik piomārivok, sillamelo tikkitsomārtome iñogumik nungusuitomik.

31. Arkangemit aggartut ingminut pitinamigit, okautiveit: Ahak, takpaunga Jerusamut aivogut, nellautajullo aglangit illunatik nellautsiomārput, Iñum Erngninga pivlugo.

32. Tamna pititaujomārpok nellojuñut; taipkoa mittautgijomārpæt, ketserarlugolo;

33. (Aklunatseñut) ipperartorniarpæt tokkolugolo; uvlut pingajuane omaromārivok.

34. (Okausingille) tamakoa tamaita tus-sängileit, nellovlugillo tukkekartiñagit okauserilauktangit.

35. Jerichomut kaglilerame, tautungitok apkotane iksivajok, keñuvlune pijok.

36. Iñugiartorsuit señerkumago tussaramigit, appessorpeit mattoninga.

37. Jesusemik Nazaremiomik kängutijomik okautingmago;

38. Niplialerpok okarlune: Jesuse, Davidim Erngninga, nãpkiginga!

40. Jesuse nokkalerlune kaikova, tessior-taukovlugo señianut. Ñtingmatsuk apperiva,

41. Okarlune: Kañok piomavit uvamnut? Kiova: Nalegak, tautuleromavlunga.

42. Jesusib okautiva: Tautulerit; okpernivit piulivãtit.

43. Tagvainak tautulerpok, malliklugolo, Gudelo nakoridlarpa. Iñuillo illuvãtik tamattominga tækkunãrtut, Gude nakoridlarpæt.

KAPITELEMIK XIX.

Zoelnermik Zacheusemik.

Mattoma kingorngagut Jerichomut pivut, iglugaseksuit apkotigigamigit.

2. Ahak, angut tagvanetok, Zacheusemik attelik, Zoelnerit kappitanget agluitorsövlune;

3. Jesuse jaipsoma tækkojomadlarpa, iänngnut ajorpok mikkigame.

4. Sivorliovlone akpangerpok. Napartomullo Feigeliksamut majoarpok, tækkojartorlugo; tagvona ingeralernet.

5. Jesuse tagvunga pigame, kungmut ärlorame, tækkogamiuk okautiva: Zacheuse, akkarsärit; iglungnut uvlome itteromagma.

6. Tava akkarsärpok, kuviaisuklune illeliorpa.

7. Illunatik tamaña tækkogamitsuk, oka-

ludlalerput, angumut ajortulliartomut ittermet.

8. Zacheusible Nalegak tikkipa, okautilälo: Nalegak, ahak, perkotikka marroilivlugit tuñivakka aglujuñut, uiveriklerlunga pinnialauktakka sittamanik uñukenersanginik uttertitsivigiomavakka.

9. Jesusible okautiva: Uvlome iglo tamna piulijiksarsivok, Abraham kinguväringmago tamna; (iglub iñua)

10. Iñum Erngninga tamārsimajut keñeri-jartorlugillo, pilloriktisartormagit.

11. Illnatik okausingit nalengmāgit, adsigēktomik okautiveit, Jerusalemut kaglilerrame, Gudiblo nalegauninga tuavilune sak-kerniarasugingmatsuk.

12. Taimak pivlugo okarpok: Attañek nunnamut ungasiktometomut aularpok, attannionek piñiarlugo, angerarivlune ama.

13. Kivgeñe tellimaujortut kaikoveit, tunnitsivigivlaitalo kēnaujenik tellimaujortunik, okautiveit imak: Niorvgotigigissigik tikkerkārtiñanga.

14. Iñukattingitale nakoringinamitsuk,

K k 3

imak okautsanjartorkovæt: Tamna attannio-kongilavut uvaptingnut.

15. Tikkiname, attanionek pigamiuk; kivgeñe ipkoa kaikoveit, kēnaujenik tuñitsi-viñe, tussaromavlune niorgotigingmangagit pijanginik.

16. Sivorlek sakkerpok, okarlune: Attanek, kēnaujarnut kēnaujarsilaukponga tellimanjortunik.

17. Okautiva: Kivgartorloriktotit, ikkituñut' nertornarlutit piñiaravit, iglugasengnut tellimanjortuñut attañiotitsomavagit.

18. Aipangatauk sakkerivok, okarlune: Attanek, kēnaujarnut kēnaujarsilaukponga tellimanik.

19. Taimnatank okautigiva: Igvittank attañiojomärpotit iglugasengnut tellimanut.

20. Pingajnak sakkerame, okarpok: Attañek, ahak tagga kēnaujakuttit, torkorsimajok kakkigomut;

21. Erksigilaurapkit, angutauseravit; illilaungitattit tiguvattit, kattidlarlaitalo karng-ãtilaungitattit.

22. Kiova: Kivgaäluk una, okausernit erkartorpagit. Angutausertunga kausimagamga, illilaungitakka tiguvakka, karngätilaungitakkalo kattikapkit;

23. Sög kënaujakutiga kënaujenik taugsëjuñut pingipiuk? Tikkikuma, tigujomalauktara aiperlugo assianik.

24. Tava neijortine okautiveit: Tapso-manget kënaujak aksarnigarissiuk tuñilugolo tellimaunjortunik kënaujalingmut.

25. Kiovaet: Attañek, tamna tellimaunjortunik kënaujakarpok.

26. Okaupapsele: Pekartok sumik, tuñitsiviojomärpok; pekangitorle aksartaujomärpok pinganik.

27. Ipkoale uvamnik keñugosuktut, uvamniglo attañiokojingitut, kaitissigik, tæknärtillunga tokkotsigik.

28. Taimak okarame aularpok, takpaunga Jerusalemüt ailerlune.

29. Betfagemut Betaniamullo kaglilerame, oksuktalingmut kakkamut tikkilune, illinuartingne marruk tillivak.

30. Okarlune: Aileritik iglugasengnut nelliptingnetuñut; itterruptik nochak pittuk-

simajok neñilärpatik, känganut sulle iñungmik ingitokalaungitok. Pitödsärlugo, kaitikko.

31. Apperijauguptik, sōg pitödsärmangap-tiko, imak kiogittik: Nalekab attoromangmago.

32. Tillijaujuk aularpuk, sorlo okautingmagik naipipæk.

33. Nochak pitödsärsitillugo, iñungita okautivakit: Sōg nochak pitödsärpittiko?

34. Kioveit, okautivlugit: Nalekab attoromangmago.

35. Ätipak tava Jesusemut, anoratik nochaub keñerloanut illivlugik, Jesuse känganut ingitipæt.

36. Ingeratillugo, añoratsetik issivilerpeit apkotānut.

37. Kaglilermello, orksuktalingmit kakkamit attersälermet; illiniartingita illunatik kuviaisuvaksearnermullo nippersoarmullo Gude nakoridlarpæt, tattamāniarnadlartut tamaita, tækkojettik pivlugit,

38. Okarlutik: Nalekam attingane tikkitok, Attañersoak nakorijaule! Ullapirsätte-

karle killangme, nakudlartokarle kötsingnerme!

39. Farisæerillo illangita illaungmijut okantivæt: Ajokertuijok, illiñiartittit innerter kit.

40. Kiovlne, okantiveit: Okaupapse, ukkoa nippangeromalerpetta, ujarket nipleromärput.

41. Iglugaseksoarnut (Jesuse) kaglilerame, tantukpeit, keagidlarlaitalo,

42. Okarpok: Kañoktök sulle mänakut kansimägupsiuk, issumasiniarajarpose ulla-pirsautiksapsingnik. Mañale isipsingnut ijer-simajok.

43. Nelliutsomärpök, ningarijipse avallioromärpäse avatipsigut, kittorngasse illagillugit, illulluse añekoñase, nanekupselo illunane kappiaisuktitsomärpäse;

44. Nungutsomärpäse (iglusselo) ujarkamik attautsemiglonët kallerëktokarungnëromärput; piulijiksapse nelliuninga, kamagilaunginapsiuk.

45. Kattimavingmut itterpok, pissiniartut niuvernartullo kättimavingmetut, añitilerpeit.

46. Okautiveillo: Aglaksimavok: Iglugatuksiarviõvok; illipsele iñuarvigilauktasse.

47. Uvlut tamaita kattimavingme ajokertuivok. Ajokertuijorsuille Aglangniglo illissimajut, iñuillo angajokangit, issumajalerpup tokkotsomavlugo:

48. Nachvāratiglo kañok illijarianga; iñuit illunatik ungagidlarlālo, tussaromadlarmatsuk.

KAPITELEMIK XX.

Pitsartunerminik Kristusib sakkertitsininganik ningarijine sālagicidlarlugit.

Uvlullo taipkoa illangane, iñuit kattimavingme ajokertořmagit, okautsinik tussartunik okartillugo; Ajokertuijorsuit Aglangniglo illissimajut tikkipæt, iñuit angajokangit illagællugit,

2. Okautivæt, imāk okarlutik: Okautittigut, kimit perkojauvit imailiorkovlutit? Kia-

lonēt pitsartojomik mattōminga tunnitsivigivātit?

3. (Jesusib) kiovlune, okautiveit: Apperijomavapsetauk okautsemut attautsemut kio-gissinga:

4. Johaṅesib Babtisitinga killangmit iṅungnillonēt piva.

5. Erkarsālerput, ingmingnut imak okarlutik: Killangmit pijok okautiguptigo; okautijomavātigut: Sōg okperilaungipissuk?

6. Iṅungnille pijok okautiguptigo; iṅugiartorsuit milleromavātigut ujarkeṅut, Johaṅese iṅuit illunatik nellautajoringmatsuk.

7. Kiovut: nakit pingmanget nellovlutik.

8. Jesusim okautiveit: Taimaitomik okautijomangilapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

9. Iṅuit adsigēktunik okautilerpeit, okarlune: Iṅuk perorsēvilliudlartok weinemik paungalingmik, perorseviksiortuṅut attartortaukogamiuk, nuṅame assianut aularpok mul-ludlarlune.

10. Paunget inilerviet nellitingmet, kivgame illanget tilliva perorsēviksiortuñut, perorsēviub paunganginik pijartorkovlugo. Perorsēviksiortulle kivgak tamna tiguvæt, añaudlarlugo neksartinagolo aularipæt.

11. Ama kivgak assia tilligiva; tamnalo añaudlarlugo, mittautigivlugolo, neksartimnago aulartinivæt.

12. Ama kivgak pingajuak tilligiva; tamnatauk ikkilerpæt, (perorsēvingmillo) pingujarpæt.

13. Perorsēviub angajokanga tava okarpok: Kañok pilunga? Erngnera nægligidlartara tillijomavara; tamna tækkogunitsuk illaragijomavallukpæt.

14. Perorsēviksiortut erngninga tækkogamitsuk, ingmingnut okalerput imak: Tagga kingormgusijuksak, atte tokkolaumilavut kingormgujeksangit uvagut pigilerlugit.

15. Perorsēvingmit pingujarlugo tokkopæt Perorsēviub angajokanga, perorsēviksiortu ukkoa kañok pijomavagit?

16. Tikkitsomärpok, tamakkoa perorsēviksiortut tokkolugit, perorsēvinelo assing

iñnt attartortaukojomava. Tamaña tussaramitsuk okarput: Taimailiørnagole!

17. Tækkosärpeit okarlune: Aglait aglak-simajut kañoelingavæt: Ujarak, iglulliortut egitanget, tamna iglub terrekkoa ujaranlernertok;

18. Iñuk ujarkamut omunga tupviogune, serkõmitaujomärpok, kattakvigijañele ujar-kam oma serkomitsiomärpa?

19. Ajokertuijorsuit Aglangnik illisimajullo killanalerlutik, tigujomagalloarpæt; iñuille erksigiveit: Mallugigamitsuk adsigëktomut mattomunga okautigingmagit.

20. Udsertorpæello, udsertortut tapsomunga tilliveit, ajungitojãrlutik, okausinganit okausiksarsioromavlutik, pititsomavlugo nuñab attañinganut tapsomalo pitsartuninganut.

21. Tapkoa iñak apperivæt: Ajokertuijok, okpernartõjotit, ajokertuigavit okaravillo kausivaptigit, iñnit sivõragingilattit, illunaita nellëgigangne, Gudemullo apkotiksamik ajokertuitsiarpotit.

22. Attañivaksoak tuñitsivigilugo tuñergutinik idluarka, idluangilalonët?

L1

23. Nipporsainingit tukkisileramigit, okautiveit: Sög niveridlarkissinga?

24. Kēnaujak tækkulago, kia adsinga, kialo aglangit kolläne? Kiovæt okarlutik: Attañivaksub.

25. Okautiveit tava: Attañivaksoarmut tuñissiuk Attañivaksub piksanga, Gudemullo Gudib piksanga.

26. Iñuit pivlugit okausingit idluigingileit; kigusingalo tattaminiarivlugo nippang-erput.

27. Saduzæerit illangita tikkipæt, omarviksakangitomatik okartut, apperivæлло,

28. Okarlutik: Ajokertuijok, Mosesim imak aglagvigivätigut: Angutim angajoa tokkokpet, nulle kittorngakangitok kemmekpago, nullia tava nukkanget piomärpa, angajugilauktane kinguväksakarkovlugo.

29. Nukkaret arvengemit aggartut-ïlauktut. Angajuklek nullianilauktok, kittornginane tokkovok.

30. Tugliet nulliarilermigamiuk, tamnatauk tokkogivok kittorngingminane.

31. Pingajueta pigigiva. Taimaktauk ar-

vengemit aggartut illunatik, kittornginekaratik tokkovut.

32. Illunatik kingorngattigut, arngnak tokkogivok.

33. Makkittervingmele nelliata nullianiktariomärpank? Illunatik tapkoa arvengemit aggartut nulliariläungmatsuk.

34. Jesusib kiovlune, okautiveit: Tamatoma sillab kittorngangit nullianijöngovut, uinijöngovullo.

35. Sillable aipänut pijuksaujut, tokkungajunit makkitsomärtut; nullianingniængilet, uiningniængilello.

36. Kingorngagut tokkosuituksauleramik; Engelitun-itsomäramik, Gudib kittorngariveit, tokkungajuñit makkinamik.

37. Tokkungajunik omaromärtunik Mosesib okautilankpāse, napärtune-iname, Nalegak taigamiuk, Abraham Gudinga, Isablo Gudinga, Jakoblo Gudinga.

38. Gude tokkungajut Gudigingilæt, iñojulle Gudigivæt; tapsomunga illunatik iñoniarput.

39. Aglangnik illissimajut illangita kiov-

lutik, okautivæt: Ajokertuijok okalorikpottit.

40. Kingorngagut apperilugo sapperpæt.

41. Okautiveillo: Sög Kristuse Davidim erngnerijanga okautigivatsuk?

42. Davidim aglangine tuksiarutsingine, nangminek okarmet: Nalegak Nalekamnut okartok: Tallerpingma tungānut ingitit,

43. Ningarijittit illerkārtinagit ittikkavit tullerartangañut.

44. Nalekamik Davidib taigamiuk, kañok erngnerivauk?

45. Iñuit illunatik nalektillugit, illiñiartiñe okautiveit:

46. Aglangnik illissimajunik mianeritsiaritse, añoratsenik angijoktanik atteromadlarput, niuervingme sallutitaujomavut, illiñiarvingme nerrimāvingmelo issukliojomavlutik iksivajomavut;

47. Uigarnerit pingit nungutipeit, takkijunik tuksiarutinik tuksiarutsomavlugit okarput. Taimak pivlugo pidlartaunersaujomärput.

KAPITELEMIK XXI.

Kattimaviub serkomitaujomärninganik.

Tækkosarame agluitut tautukpeit, tuñergutimingnik illijijut Gudim iklervinganut.

2. Uigarnektauk aglujok tækkogiva, kēnaujärsungnik marrungnik illijingmijok.

3. Okarpok: Ahamērik, tokaupapse: Uigarnek una aglujok ununersenik illijilaukpok ukkonanget tamainit.

4. Tamakkoa illunatik pimingnik attorniængitaminingnik illijilaukput tuñergutinut Gudib pinganut; unale aglujok perkutituaminik illijivok.

5. Kattimavingmik illangit okarput, ujarkeñut ivlernartañut mañiktuñullo änanau-sijauvok, okautiveit:

6. Nelliutijomärpok, tamakkoa tamaita

Ll 3

tækkojessa, ujarkenik kallerēktokarungnērlutik illunatik serkomitañjomärput.

7. Appersorpæt, okarlutik: Ajokertuijok, kakkugo pijukset tamakkoa pijomärket? Sunalo nellunaikutaksanga taimaitsomärpet?

8. Kioveit: Kamātitse uiverijaukoñase. Uñuktut tikkitsomärmetta attera atterilugo okarlutik: Kristuseovunga, nelliusimajomiglo, (okarmilutik) Taipkoa mallingniarasigik.

9. Uñatadlartunik akkerartortorsoarniglo tussarupse, erksiniarase: Taimailiortokaromärmet sivorngagut; naggatiksañle nellu-tingilak sulle.

10. Ama okautiñveit: Iñuit iñungnut assimingnut sorsugomärput, attañioneñk attañionermut assimingnut.

11. Nuñet sañnatuimarne angijomik saiujukpillugomärput, kängnartorsoarmiglo kannimaluälungnartomiglo; (pijokalerlune) erksinartunik nellunaikutaksoarnik sakkertokaromärpok killangmit.

12. Tamakkoa tamaita perkartiñagit, ti-

guluse kappiaisuktitsomärpäse, illiñiarvingmingnullo parngnanërsimavingmingnullo pititsomärpäse, attañiojuñullo attañivaksoarnullo ätitsomärpäse, attera pivlugo.

13. Erkartortautiksamt taimailioromärpäse.

14. Omættipsingne issumasimaniarase sivorngagut kanočtomik kigusiksakarmangapse.

15. Kañermiglo illissimanermiglo tuñitsivigijomärpapse, omigijisse illanatik kionermik akkerartornermiglo illipsingnut sappiberdlutik.

16. Angajokapse aglač, kattangutipselo, illapselo, illænarijapselo pititsomärpäse; illassellangit tokkotsomärpeit.

17. Inuillo illunatik omigidlaromärpäse, attera pivlugo.

18. Nujarlonëlle attausek niakupsingnit asserortauniatsengilak.

19. Keñuëluse tarngnisse pairissigik.

20. Jerusalemim avatã sorsuktuksarsoarnik illumajok tækkogupsink: kausimaniarpose, asserortauniarvia nellintilerpok.

21. Judikut nuñanginčtut, kemãlit kal-

kennut; tagvanetullo kerkanetut kemāgilit-
suk assinetullo perorsēvingme itterniara-
tik.

22. Uvlut taipkoa akkiñiartauviojomār-
metta, aglait tamaita nellāgut nellautsekov-
lugit.

23. Kappianamegle singaijut imūgaktullo
tamana nelliutikpet; angijomik kappianarto-
karomārmet nuñane, inuillo tapkoa ningari-
jaudlaromārput.

24. Saviksoarnut ipiktuñut tokkotanni-
arput, nunalingnut tamaiñut ātauniarput; Jeru-
saleme asserortanniarpok nellojuñut, nellojut
nelliuninget nama ~~h~~sekārtiñago.

25. Sekkeñerlo, takkerlo, uvloritsello nel-
lunaikutakaromārput; inuillo nuñametut erk-
sinermut sivōradlaromārput; imārbiksoarlo
malliksuavaksuillo iktullijaromārput.

26. Inuit erksinermut uttakkinermullo
nukkingērotijomārput, nuñamut pijomārtuk-
set pivlugit, killaublo pitsartuningit aulatau-
jomārmetta.

27. Inum Erngninga tava tækkojomavæt
nuvujættigut akkartok, pitsartudlarlune āna-
naudlartok.

28. Tamakkoale pilerpetta; ärloritse, kungmullo tækkunärluse, piulijiksasse nel-liutilermet.

29. Adsigēktomik okautiveit: Napartok Feigeliksak, napartullo tamaita tækkunärsigik.

30. Sigilerangetta, anjajaraklilermet kausimavose.

31. Taimaktank illipse, makkoa tamaita pijukset pilärniartut tækkogupsigik; Gudib nalegauninga kaglilermet kausimaniarpasse.

32. Ahamerik, okaupapse: Kinguvängukattigēt ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekärtnagit.

33. Killaklo nuñalo nungutsomärpuk, okantsikkale nungutsomängilet.

34. Illipse ndsertoritse, omættisse okkumailerkoñagit nerritunermullo imertunermullo, nuñab pinginik piñasuarnermullonēt, uvlomut taipsomunga kaningartaukoñasse;

35. Nuñametut tamaita taipsoma tikkitso-märpeit, sorlo nigak.

36. Taimak pivlugo pigärutigissiuk, tuk-

siarluse, kemäjuksaukovluse tamakkoniga pijomärtunik illunainik, Iñum Erngninget sāngane (illarasugase) sakkijartuksaukovluse.

37. Uvlojaranget ajokertuivok kattimavingne; uñugangello añivok, kakkamut orksuktalingmut, tagvanelerlune.

38. Kaangmet uvläkut iñuit illunatik tikkipæt, kattimavingme nälegiarlugo.

KAPITELEMIK XXII.

Kristusemut pikablادلarnermik.

Sěrnakangitunik kakkojaktorviksak kaglilernet, añiviksiorvingmik taijävok.

2. Ajokertuijorsuit Aglangniglo illissimajut issumaliorput, kanočlilutik tokkotsomagamitsuk; iñuille erksigiveit.

3. Satanasele Judasemut Ischariotemik attelingmut pullamajarčrpok, arkangemit aggartut illanganut.

4. Ajokertuijorsoarnut kappitainullo aivok okarkattikumavlugit, kañok illilune pitišomavlugo tapkonunga.

5. Kuviaisulerput tagva, kēnaujenik tunšivigijomavlugo okarput.

6. Angerpok tagva, (tapkonunga) pitinašarpa, nautsertorlune, iñuit pikablavlarkoñagit.

7. Šērnakangitunik kakkojaktoramik uvlunga nellituningmet, saugārsuk añiviksiorutiksak tokkuniarmitsuk.

8. Petruselo Johañeselo tillivak, okautivlugik: Ākiksuijartoritik añiviksiorutiksamik saugārsungmik nerikšaptingnik.

9. Appersorpæt: Nane ākiksoršaukoviuk uvaptingnut?

10. Okautivak: Ahak, iglugaseksoarnut itterruptik, iñuk pārniarpatik iñertartok, tamna malliktikko ittervianut.

11. Iglum iñuanut okaritik: Ajokertuijub okauterkovātit: Iñiksak nanēka, saugārsungmik añiviksiorutiksamik nerriviksara, illiñiartikka illagilugit?

12. Iniksamik angijomik uñertotilārpātik; tagvane ākiksoritikko.

13. Aivuk tagva, sorlo okautingmagik nainpæek, aņiviksiorutiksak saugārsuk ākiksorpæek.

14. Nelliutingmet ingipok, Apostelit arkangemit aggārtut illagivlugit.

15. Okautiveit : Killanādlalaukpunga, aņiviksiorutiksak saugārsuk una nerrijomavlugu illagiluse, āniakārtiņanga;

16. Okaupapsele, kingorngagut matto-
minga nerriniarungnērpunga, Gudib nalegauningane namaksekārtiņago.

17. Erngusiārsuk tiguva, kujalivlune, okarpok: Pigissiuk illuēngarluse; (iņersiuk).

18. Okaupapse, iņerniengilanga napartub weineliksab iptinganik, Gudib nalegauninga tikkekārtiņago.

19. Kakkojak tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkonunga tuņivlugo okarpok: Tagva timiga, tuņijomārtok illipsingnut; iņailioritse erkarlunga.

20. Taimaktauk Erngusiārsuk tigugiva nerriarēramik, okarlune: Tagva Erngusiārsuk, Testamentitāb Aumnik, tamna illipsingnut kovijok.

21. Ahak, uvamnik pititsijomärtub aggangit illagivlunga nerrimävimneput.

22. Iñum Erngninga: pititaulerniarpok, taimak kajusimangmet. Iñugle tamna kappianamek, tapsominga pititsijok.

23. Ingmingnut appersotilerput, kinaumangæt taimailioromärtomik?

24. Akkirartutilerput ingmingnut, kinaakkonermingne anginerömangæt;

25. Okautiveit: Nuñametut attañersuit attañiojartortut, pitsartudlartut taijauvut attannernik saimajunik:

26. Illipsele taimailerniarase; illassele angnek nukkardlitun-ñiarpok, illaminillo attañionersak, kivgatun-ñivok.

27. Kina attañionersauva? Nerrimävingme iksivajok, kivgartortorlonēt? Taimnaungitok nerrimävingme iksivajok? Uvangale akkonapsingne kivgatun-ñipunga.

28. Illipsele neijutsainalaukpapsinga kappiaisuklunga.

29. Nalegaunek tuñijomärpara illipsingnut, sorlo Atātama kailaukpa uvamnut;

30. Nerriluselo iñeromärpose nerrimavimne nalegaunimnetome, iksivaluselo iksi-

M m

vautaņe, Israelib kinguvāngit arkangemit aggartut erkartorlugit.

31. Nalegarle okarpok: Simon, Simon, ahak, Satanasib pijomagalloorpāse, karngā-titsivigijomavluse, sorlo kakkojekset pinnerpeit.

32. Uvangale pivlutit tuksialaukpunga, okpernerit sorērkoņago. Kingorngagut ama sāgiaruvit, kattangutitit nækorsitilaumi-git.

33. Okautiva: Nalegak, pijarērsimavunga, aiparillutit parngnanērsimavingmut tokkomullo.

34. Kiovale: Petruse, okaupagit, uvlome angutaunek niplerkārtnāgo, missiarutigilārparma pingasuarterlutit, illitarinanga okarlutit.

35. Ama okautiveit: Tillijakattalaurapse pōkkarase, ikpiārsukaraselo, ittiggagutekaraselo, taipsomane ajorsarkise? Kiovet: Aukak.

36. Okautiveit: Mañale pōkkartub nek-sarliuk, ikpiārsuglo aglæt. Taimaitokangituble aņoratsaņe tuņiliuk, saviksoarsiniarlune pille.

37. Okaupapsele: Nellautsilerniarputtauk aglait uvamnik imaitut: Ajortulliartut akkornganut pititaujok. Uvamnik aglait aglaksimajut, namaksijomärput.

38. Kiovæt: Nalegak, ahak, tagva saviksudsæk. Okautiveille: Namakpuk.

39. Illutsine attordlugo, orksuktalingmut kakkamut pivok. Illiñiartingitalo mallikpæt.

40. Tagvunga pigame, okautiveit: Tuksiaritse, ðktorlungnartomut pekkoñasc.

41. Keṁekpeit tava millutib tupvingatun ungasiktigijomūt, sêrkørtorlune tuksiarpok.

42. Okarlune: Atätak, pijomaguvit erngsiärsuk una përuk uvamnit; pijomajamnigle pitsengilatit, perkojet pille.

43. Engelible killaṅgmit sakkerpa, nækkorsititsartordlugo.

44. Tokkomut aulaumajartitaugame, tukisialualerpok. Kiægungningit kuttitut auk-tun-ïtut, nunamut kattalerput.

45. Tuksiarnermit makkiname, illiñiartiñe kiksarnermut siñiktut tikkinamigit;

46. Okautiveit: Sög siñikpise? Makkititse tuksiarluselo, öktorlungnartomut pekkon-nase.

47. Sulle taimak okartillugo, ahak, iñugi-artorsuit aggerput, arkangemit aggartut illanget, Judasemik tajjak sivorlerivæt, Jesuse tikkipa kuñigomavlugo.

48. Jesusible okautiva: Judase, Iñum Erngninga kuñiklugo nellonailivlugo piviuk?

49. Neijortingita, kañok illiortokalernet tækkogamik, okautivæt: Nalegak, savikso-armik attortuksauvita?

50. Illangita,, ajokertuijorsub kivganga ullimavlugo, suitã tallerpia nakkarpa.

51. Jesusible kioveit, okarlune: Jssumamingnik pilit. Siutã aktorlugo mamitipa.

52. Ajokertuijorsuit, kattimaviub kappitangillo, angajokaijello tigujartortiñe, Jesusib okautiveit: Sorlo iñuartomut tikkitose, saviksoalijarluse ajaupialijarlapselo.

53. Uvlut tamaita neijortigilaurivapse kattimavingme, aktulaungilapsinga aggangmut attautsemullonët. Tamedsale nelliunisse, tãrtublo pitsartuninga.

54. Tigulerpæt, aularutivlugo, ajokertui-

jorsub iglorsoanganut p̄itipæt. Petrusible kingornganit mallikpa.

55. Ikkomamik ikterdlutik avalut illuet kerkane, tagvane iksivalerput, (kissakejarlutik) Petruse akkornganut ingipok.

56. Kivgab arngnab kissakejartok tækko-gamiuk, tækkonãlerpa okarlune: Tamnatauk aipariva.

57. Missiarporle okarlune: Omät! illitarĩgilara.

58. Killamiãrsuk kingorngane, kivgab assiet tækkogiva, okarlune: Igvittauk taipkoa illanget. Petrusib kiova: Omät! taimnaungilanga.

59. Ama killamiojungnërmet, nellunaikutamik kingorngane, taipsoma assia okarivok: Ahamërik, tamnalo aiparilauriva; Galilëamiongmet.

60. Petruse okarpok: Omät! Okautsilit nellovakka. Sulle taimak okartillugo, angutaunek niplerpok.

61. Nalekab keviarlunë, Petruse tækku-serpa. Nalekab okausinga Petruse erkarpa, okautilaungmago: Angutaunek niplerkär-

tiñago, missiarutigilärparma pingasuarterlutit.

62. Petruse tava añivok, keavaksoadlarlune.

63. Angutille Jesusemik tigusijut, mittautigivæt añaudlarlālo,

64. Mattovlugo, kēnangagut erksardlugo, appersorpæt : Nellautalertigut, kia erksarpätit?

65. Assinginuttauk uñuktuñut okausilungnut okautigivæt.

66. Kaulermet, iñuit angajokangit, Ajokertuijorsuillo Aglangniglo illissimajut kachimiolerput, kiglissiniarviksoarmingnut ãpæt.

67. Okarlutik: Kristuseoguvit okautittigut. Okautiveille: Okautigupse, okperiniængilapsinga;

68. Apperigupsele, kioniængilapsinga, aularkoniængilapsingalonēt.

69. Taimaitomik, mattoma kingorngagut Iñum Erngninga iksivajomärpok ajugakangitub Gudib tallerpiet tungäne.

70. Illunamassiatik okarput: Gudim Erng-

nerivãtit: Okautiveit: Okartose, taimnau-
junga.

71. Tapkoale okarput: Okantsariakarung-
nãrpogut, nangminek okartok tussaraptigo.

KAPITELEMIK XXIII.

*Pilatusenut Kristuse kikkiektortaukojau-
ninganik.*

Illunatik kittimajut nikkovilutik, Pilatusenut ätipæt;

2. Okautigiludlarpæt, okarlutik: Kausimavavut, tapsoma iñuit asserortipeit, attañivaksoarmut tuñergutikset tuñijaukolaungileit; Kristuseovlune attañersoak okartok.

3. Pilatusib appersorpa: Judikut attañerivãtit? Kiova, okarlune: Okartotit,

4. Pilatus Ajokertuijorsoarnut iñungnullo okarpok: Iñung una pidlareksausugingilara.

5. Tapkoale sugardlutik, okarput: Iñuit aulatidlalaukpeit, ajokertutiminut, Judæame illunane, Galilæamit pilerame, tamaunga aglæt pivlune.

6. Pilatuse Galilæamik tussarame; apperiyok, Gallilæamiöngmanget.

7. Herodesib attañioninganit pijok, tussaramiuk; Herodesemut ätaukova, uvluñe taipkonane taimna Jerusalemelok.

8. Jesuse Herodesib tækkogamiuk, kuvi-aisudlalerpok, akkuniñ tækkojomadlalaumiuk; unuktuñik tussaumagamiuk, tattaminiarnartomik tapsomanget tækkojomärasugællune.

9. Sunatuinarnik appersorpa: (Jesusible) kiungila.

10. Ajokertuijorsuit Aglangniglo ilissimajut tagvanetut okarnerlötigivæt angjomik.

11. Herodesible sorsuktuksangitalo nachogivlugo mittantigivæt, añorämik kakkortamik attitipæt, ama Pilatusemut utterti-pæt.

12. Uvlok tamna Pilatuselo Herodeselo.

illænarčlerpuk; sivorngagut ingmingnut ningalauramik.

13. Pilatusib Ajokertuijorsuit, kappitailo, iñugaseksuillo attautsimut kaikoveit,

14. Okantivlugit: Iñuk una uvainnut äti-passe, iñungnik asserorterijok okartose. Ahak, säpsingne kiglissinialauktara, patsitiksapsingnik iñungmut omunga nachvalaungilanga;

15. Herodesetank pinginivok: Tapsumunga tillilaurapse; ahak, patsitiksarsjokangilak tapsomane, tokkotsitiksangönermik.

16. Tamaña pivlugo sugiarlugo anlarkojomavara.

17. Illutsimitut parngnanërsimavingmetomik taipkonunga añititsijuksaungmet, añiviksiorvik nelliutingmet.

18. Illunamassiatik nippekortövlutik okarput: Përuk una, Barabbasemik tuñitsivigittigut.

19. Tamna parngnanërsimavingmut ittertisimajok, kippallijorsuit illagællugit, iglugaseksoarne tokkotsigamik (iñungmik)

20. Pilatusib ama nippekortövlune okau-
tiveit, Jesuse aularkojomagamiuk.

21. Taipkoale kaggudlarlutik, okarput:
Kikkiektoruk, kikkiektoruk

22. Pingajuanut appersorpeit: Kanoēto-
mik ajortullialaukka? tokkoteksansugingila-
ra; tamaña pivlugo issakadlarlugo aularko-
jomavara.

23. Nippersoarmulle perkotsainarpæt,
kikkiektortaukovlugo. Tapkoalo ajokertui-
jorsuillo nippersoangit sugalulerpalliadlar-
put.

24. Pilatusib tava perkova, taimak pijo-
mangmetta.

25. Pionmajangiñut añitekova parngnanēr-
simavingmut ittertitaumajok, kippallijorsuit
illagilauramigit iñungmik tokkotsijok; Jesu-
sele nñertolerpa tapkoa issumangiñut (illior-
taukovlugo).

26. Aularutigamitsuk, iñuk tiguvæt, Si-
monemik attelik, Zirenemiok, perorsëving-
mit pijok; tapsomunga kikkiektortauviksak
erksuktaukovæt, Jesuse malliklugo.

27. Iñugaseksuillo, arngnagaseillo mallik-
pæt, uggurivlugo keagivæt.

28. Jesusible keviarpeit, okautivlugit: Jerusalemiut pañingit, keanasinga, illipsingnigle, kittorngapsingniglo keatitse.

29. Ahak, uvlut nellitsomärput, imak okaromärmetta: Pilloridlarput kittorngisuitut, timaillo erngnilaungit, iviangimingniglo amämagviulaungit.

30. Kakkälungnut okaromalerput: Sitorvigidlargit! kakkarsoarnullo: ulliktigut!

31. Napartok õmak imailiormatsuk, kannok pallermik pijokaromärka?

32. Assigik marruk, ajortulliartuk ätaukattaugivuk, tokkotaukovlugik.

33. Iñiksamut, niakoverngit iñinganik atelingmut tikkinamik; tagvane kikkiektorpæt, iñuartuglo, aipa tallerpiet tungänut, aipale saumiet tungänut.

34. Jesusele okarpok: Atätak, issumagijungnërkit; sullijattik nellumagit. Añorängit tava avikpeit, iñerautigivlutit.

35. Iñugaseksuit tagvanetut tækkunärpæt. Angajokajello iñuit illagivlugit mittantigivæt, okarlutik: Assine ikkajulaukpeit, ingmi

nik piulile, Kristuseõgune, Gudim aāerijanga.

36. Sorsuktuksello mittautigivæt, kassilnartomik iīnipæt,

37. Okarlutik: Judikut' attañerikpattit illingnik nangminek piulidlarit.

38. Aglaittauk nipitipeit kollānut, Grichillo, Lateinerillo, Ebræillo okausinginik, imaitut: Judikut attañinget.

39. Ajortulliartugle aipanget nivingakatinget mittautigiva, okarlune: Kristuseõguvit illingnik nangminek piulidlarit, uvaguglo.

40. Aipanget suadlarlugo, imak okautiva: Igvittauk Gude erksigingilet, tapsotunak (tokkomut) pidlartaugavit?

41. Uvagugle pidlariakaramnuk, ajortullialauramnuk: tamnale idluitomik piñialaungilak.

42. Jesuseñullo okarpok: Nalegak, erkaringa nalegauningneleruvit.

43. Jesusib kiova: Ahañerik, okanpagit, uvlome aiparilarapkit. Paradiseme.

44. Uvlub nellunaikutanga arvengilermet,

nuñane tamaiñe tärtorsölerpok, nellönaikut-
tet arvengemit sittamartuñut tikkidlune,

45. Sekkeñek kaumajungnërpok, kattima-
vium uminga allikpok marrolivlune.

46. Jesuse nippekortövlune, okarpok: A-
tätak, añernerera aggangnut perkovara. Tai-
mak okarame añernengerpok.

47. Kappitauble illiortokalauktut tækko-
gamigit, Gude nakoridlarpa, okarlune: A-
hamërik angut tamna ajungidlartok.

48. Iñuillo illunamassiatik tagvanetut,
tamakkoninga tækkunärtut, kanorlo illiorto-
kalaungmet tækkogamikit; sagvittik pattik-
tordlugit utterput.

49. Illunatik illagilauktangit, arngnello
tapsominga malliksimajut Gallilæamit, kani-
tome nangertut, tamakkoninga tamainik
tækkunärlntik.

50. Ahak, angut tagvanetok, Josefemik
attelik, kiglissiniarpaktut illanget, ajungitok
issumagiktorlo.

51. Tapsoma issumakattigilaungileit, (Je-
suse tokkokovlugo) tamna Arimathiamit,
Judikut iglugaseksoangita illanganit pijok,
Gudib nalegauninganik nerriungmijok.

N n

52. Tamna Pilatusemut aivlune, Jesusib timinga tuksiarpa.

53. Akkartipa tava, uvineruksamik iñu-serdlugo, illuvermullo illiva, kairtomut illu-himajomut, sulle tagvunga iñungmik illiji-violangitamik.

54. Uvlok tamna oppalungaijarvia, sabbateolarmelo.

55. Arngnettauik illagællugo Galilæamit pijut, mallikput, illuvek keñergojartordlugo, kañorlo timinga illijaulermanget.

56. Angerarlutik tava, mingoarutiksamik tippigiksaumiglo oppalungaijaijartorput, sabbateotillugo kikkarput, perkojittik malliklugo.

KAPITELEMIK XXIV.

Kristusib makkitervianik killalliarvianiglo.

Uvlorme wochib sivorlerpäme uvlarärsukut, illuvermut pivut, mingoarutikset idluarsilauktettik neksarpeit, assitiglo illagi-veit.

2. Ujarasuksuk aksakärtitavinek illuvermit tækkovæt;

3. Itteramik, Nalekab Jesusib timinga neñingilset.

4. Taimak pivlugo siarklileramik, ahak, angutik marruk señianut pivuk keblariktomik añoralak.

5. Erksilerdlutik kēnangit kattalungavut. Tapkoa okautiveit: Sōg omartok keñerpisiuk tokkungajuñe?

6. Tamanēngilak, makkisimavok. Erkarissiuk okautilaungmase, sulle Galilæameidlune.

7. Okarame: Iñum Erngninga iñuit ajortulliantut aggangiñut pititaujomärpok kiki-kiectortauvlune, uvlut pingajuane makkitso-märpok.

8. Okausingit tava erkarpeit.

9. Illuvermit aularput. tamakkoninga tamainik arkangartut, assingillo tamaita okautijartorlugit.

10. Maria Magdalena, Johaňalo, Marialo Jakobusim, (arngnã) assingillo arngnet tamattominga okartut Aposteliñut.

11. Okausingille tapkoa piungitsugiveit okperinagillo.

12. Petrusele nikkovilune illuvermut akpangerpok, illuanut itsuarama, uvinerukset kisseta tækkoveit, angerardlune; tattammiariarpok kañok illjortokalaungmet.

13. Ahak, illagik marruk uvlok tamna iglugasengnut aivuk, Emausemik attelingmut, Jerusalemit ungasingitomut.

14. Ingmingnut makkoniga tamainik illutsinik okälavuk.

15. Taimak okartilligik, ingmingnut apperikattautivlutik; Jesusib anguvak, ingerakattigivlugiglo.

16. Īsigigle imailivuk, illitarsekoñagik.

17. Apperivak: Kañok okälavitik illiptingnut ingeravlutik, kiksialptiglo?

18. Aipæt kiova, Kleofasemik attiggub, okaudlugo: Tujormitseñit illunainit Jerusalemetuñit, uvlune tamakkonane illutsinik kausimangitotövit?

19. Appersorpak: Kanoëtomic? Kiovek: Jesuse Nazaremiok pivlugo, nellautajolanktok pitsartudlarlune, piñiarnerunt okautsinullo, Gudimelo iñungnelo tamaine;

20. Tamma Ajokertuijorsoapta kappitap-
talo unnertonerpæt tokkotankovlugo, kik
kiektortankovlugolo (señingajolingnut).

21. Uvagulle Israelitit piulijauniarasugi-
vavut tapsomunga. Uvlome, uvlut pingat-
serput, imailiormatsuk.

22. Arngnet illapta illangita, illuvermut
uvlärulauktut koaksailaukpätiguttauk.

23. Timinga neñinginamitsugök, okari-
jartorput, Engelingnik tækkolaukput, omar-
tomik okartuk.

24. Illapta illuvek nellipsarpæt, arngnet
okarmetta taimak naipipæt, (Jesusele) king-
orarpæt.

25. Okantivak: Illissimaipotik, omættip-
tingne okpernek ajortotik, nellautaijut okau-
singinik;

26. Kristuse taimak angitigijomik äniati-
teksaulaungilak, änanauerminut itterlune?

27. Moseselo nellautaijullo tamaita okau-
tigilerpeit tapkungnunga, aglangnik tamainik
ingminik aglaksimajunik, ipaksitidlugik nel-
lojungnërtipak.

28. Iglugaseit nellipsarniartatik kaglilera-
mikit; sivunersimaniarkolaulerpok.

29. Uñiksarpæk, okarlutik: Uvappingnerina, ubloklilermet uñulermello. Itterkattigivak tapkunguanguenialerdlune.

30. Iksivakattigileramigik nerrivlutik; kakojak tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkungnunga tuñivlugo.

31. Ìsigik tava uitalerpuk, illitarigamiko. Sämingne nippaivak.

32. Ingmingnut tapkoa okalerpuk: Omættivuk illuptione onarsiomilaungilæk, okautingmattiguk apkome, aglangnik nellojungnërtimattiguk?

33. Erinesulerdlutik nikkovipuk, aularlutik, Jerusalem utteramik, arkangärtut neijortingillo kattimajut tikkimagit,

34. Imak okarput: Nalegak ahamërik makkisimavok, Simonemut sakkilauktok.

35. Tapkoa (inarruk) illamingnut okarpuk, apkome illuserilauktamingnik, kannorlo illitarsitigingmako, kakkojak avgormago.

36. Taimak okartillugit, Jesuse akkornganut pivlune, okautiveit: Ullapkotekaritse illipse!

37. Tapkoale koaksängalerput erksililarmiglo; añerneinak tækkunasugællugo.

38. Appersorpeit: Sög koaksängavise? Söngme imaitunik issumakarkise omættip-singne?

39. Aggakalo ittikakkalo tækolersigik, u-vangauvunga; aktorlungalo tækkonårsinga: Añernekk uvinekangilak saunekaranelo, u-vanga tækkogapsinga pekkartunga.

40. Taimak okarame, agganelo ittigganelo keṁergokolerpeit.

41. Kuviasungnermut sulle okpernek a-jormetta, tattaṁiniarmettalo, okautiveit: O-vane nerkiksakarkise?

42. Aulasagavineramik jarrasimajub illang-anik tuñijivut.

43. Tamakkoa nerriveit tautuktillugit.

44. Okautiveit: Tamedsa okautsikka, okauserilauktakka illipsingnut, sulle nei-jorapse; pivlunga aglait illunamasiatik nellautsijuksaungmetta, Mosesiblo nellautaijullo aglangiñe, Davidib tuksiarusinelo.

45. Tagva ipaksitilerpeit, aglangnik nel-lojungnërtidlugit.

46. Okautiveillo: Imak aglaksimajok, taimaglo Kristuse ãniatiteksaulauktok, mak-kituksauvlunelo tokkungajuñit uvlut pingajuane.

47. Iñungnut tamaiñut okarkojjok atterminut, kakkialerkovlugillo issumatärkovlugit, ajorningit issumagijaujungnërkovlugit, Jerusalemint issukliulugit.

48. Illipsele makkoa tamaita okantigijomärpase (iñun gnut).

49. Ahak, Atätama okantigilauktanga il-lipsingnut tillijomärpara. Illipsele igluga-seksoarne Jerusalemetuarniarpose, pängei pitsartunermik tnñitsiviokärase.

50. Tagvanget Betanianut aitipeit: Ag-ganne kollangiutidlugit saimartipeit.

51. Imagle saimartikamigit keñekpeit, takpaunga killangmut kangattartitauvok.

52. Tapkoale tuksiarvigivæt, Jerusalemut kuviaisuvaksoadlarlutik utterivut;

53. Kattimavingmetsainalerput, Gude näkoridlarpæt kujagidlarlälo.

